

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק ג'

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מפ' בראשית דף לו מ עד פ' דף נו

ומצורף: 1. תיקון הכללי, 2. תפילת הדרך 3. תפלת הודיה
לבורא עולם, 4. תפלה לפני ואחרי הלימוד, 5. תיקון מג,
6. תיקון מח, 7. פתיחת אליהו הנביא

מופץ ללא מטרת רווח כָּלל - לְקִירוּב הַגָּאוּלָה בְּרַחֲמִים
וְכך נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
שבט תשע"ד לפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

מה זה לך? בגללך היא דומיה ושותקת
שהסתלק ממנה קול.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ה)

ובלוא מחיר יין וחלב (ישעיה נה). מהו יין וחלב?
מה ענין זה אצל זה? אלא מלמד
שהיין הוא פחד, וחלב הוא חסד. ומפני מה
הזכיר יין תחלה? מפני שהוא קרוב אלינו
יותר. יין וחלב עולה על דעתך? אלא אמר,
דמות יין וחלב: ע"כ.

ותקח מפריו, הרי שנינו שסחטה ענבים ונתנה
לו, וגרמו מות לכל העולם. שהרי אילן
זה בו שורה המות, והוא אילן ששולט בלילה.
וכשהיא שולטת, כל בני העולם טועמים טעם
מות. אלא אותם בני האמונה מקדימים ונותנים
לה נפשם בפקדון. ובגלל שהוא בפקדון, חוזרות
הנפשות למקומם, ועל זה (תהלים צב) ואמונתך
בלילות כתוב.

ותפקחנה עיני שניהם. רבי חי'א אמר, שהרי
נפקחו לדעת רעות העולם מה
שלא ידעו עד עכשו. כיון שידעו ונפקחו לדעת
רע, אז ידעו כי עירמם הם, שאבדו זהר עליון
שהיה מכסה עליהם והסתלק מהם, ונשארו

עֲרָמִים מִמֶּנּוּ. וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה - נִדְבְּקוּ
 לְהִתְכַּסּוֹת בְּאוֹתָם צְלָמִים שֶׁל אוֹתוֹ אֵילָן שֶׁאֶכְלוּ
 מִמֶּנּוּ שֶׁנִּקְרָאִים עָלִים שֶׁל הָאֵילָן. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
 חֲגֹרֶת - רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כִּיּוֹן שֶׁיִּדְעוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה
 וְנִדְבְּקוּ בוֹ, רָאוּ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְנַהֵג עַל יְדֵי
 אוֹתָם עָלִים שֶׁל הָאֵילָן, וַעֲשׂוּ לָהֶם חֲזֵק לְהִתְחַזֵּק
 בָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִזּוֹ יִדְעוּ כָּל מִינֵי כִשְׁפִים שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְרָצוּ לְחַגֵּר כְּלֵי זִין בְּאוֹתָם עָלִים שֶׁל
 הָאֵילָן כְּדֵי לְהִגָּן עֲלֵיהֶם.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִזּוֹ נִכְנָסוּ שְׁלֹשָׁה בְּדִין וְנִדְוֹנוּ,
 וְהָעוֹלָם הִתְחַתָּן הִתְקַלֵּל וְלֹא עָמַד בְּקִיּוּמוֹ
 בְּגִלְל זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי.
 אַחַר כֵּן הִלְבִּישׁ אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּלְבוּשִׁים שֶׁהָעוֹר נִהְיָה מֵהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב כְּתָנוּת
 עוֹר. בְּתַחֲלָה הָיוּ כְּתָנוּת אוֹר שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים
 בָּהֶם בְּעֵלְיוֹנִים שֶׁלְמַעְלָה, מִשּׁוּם שֶׁמֶלֶאכִי הַשָּׂרֵת
 הָיוּ בָּאִים לְהַנּוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם ח)
 וַתַּחֲסֶרְהוּ מֵעַט מֵאֲלֵהֶם וְכָבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ.
 וְכַעַת שֶׁחָטְאוּ - כְּתָנוּת עוֹר, שֶׁהָעוֹר נִהְיָה מֵהֶם
 וְלֹא הִנְפֹּשׁ.

אַחַר כֵּן הוֹלִידוּ בֶּן רֵאשׁוֹן. בֶּן שֶׁל הַזְּהֵמָה הָיָה.
 שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חוּהָ וְהִתְעַבְרָה מֵהֶם

וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יֵצֵא לְמִינוּ וְזֶה יֵצֵא לְמִינוּ, רוּחַ שְׁלָהֶם נִפְרְדוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה דוֹמָה לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה דוֹמָה לְצַד שְׁלוֹ. מִצַּד שֶׁל קִיץ כָּל הַמְדוּרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים הָרַעִים וְרוּחוֹת וְשָׂדִים וְכִשְׁפִּים בְּאִים, וּמִצַּד שֶׁל הַבַּל שֶׁל רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא בְשִׁלְמוֹת. יֵיץ טוֹב בֵּינָן רַע. וְלֹא נִתְקַן עֲמוּ עַד שֶׁבֹא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם דוֹרוֹת שֶׁל צְדִיקֵי עוֹלָם, וְכוּ נִשְׁתַּל הָעוֹלָם. וּמִקִּיץ בָּאוּ כָּל אוֹתָם חֲצוּפִים וְרָשָׁעִים וְרָשָׁעֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעָה שֶׁחֲטָא קִיץ, הָיָה פּוֹחַד, בְּגַלְל שְׁרָאָה לְפָנָיו מִיְנֵי מַחֲנוֹת מְזִינִים וּבְאִים לְהַרְגֵם אוֹתוֹ. וְכִשְׁחֲזַר בְּתַשׁוּבָה, מָה אָמַר? הֲזֵן גִּרְשָׁתָא אֲתֵי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר. מָה זֶה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר? אֶלֶּא אֶהְיָה נִסְתָּר מִהַבְּנִיךָ שְׁלִי. רַבִּי אַבָּא אָמַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כב) וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ. (שמות ג) וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו. וְעַל זֶה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר, מֵאוֹתָם הַפְּנִים שֶׁלְךָ אֶהְיָה נִסְתָּר שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ בִּי. וְעַל זֶה וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יְהִרְגֵנִי.

וַיֵּשֶׁם ה' לְקִיץ אוֹת לְבַלְתִּי וְגו'. מָה זֶה אוֹת? אוֹת אַחַת מֵעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה נִתְּן עָלָיו לְהִגֵּן עָלָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה

זֶה שְׁכָתוּב וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם בְּשָׂדֵה, מֵה זֶה בְּשָׂדֵה?
 זוּ הָאִשָּׁה. וְעַל זֶה קָם וְהָרַג אוֹתוֹ. שְׁהָרִי מִצַּד זֶה
 יִרְשׁ לְהָרַג מִצַּד שֶׁל סַמְא"ל שְׁגָרָם מוֹת לְכָל
 הָעוֹלָם. וְקָנָא קִינן בְּהֶבֶל עַל הַנִּקְבָּה שָׁלוֹ. רַבִּי
 חֲזִיָּא אָמַר, הָרִי רְאִינוּ שְׁכָתוּב וַיִּחַר לְקִינן מֵאִד
 וַיִּפְלוּ פָּנָיו, עַל שְׁלֵא הַתְּקַבֵּל קָרְבָּנוֹ. אָמַר לוֹ, כָּךְ
 הוּא, וְהַכֵּל הִיָּה לְנִגְדוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה זֶה שְׁכָתוּב הֲלֵא אִם
 תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח
 חֲטָאֵת רַבִּין? אֲלֵא כָּךְ אָמַר, הֲלֵא אִם תִּיטִיב
 מִעֲשִׂיךָ, אִז שְׂאֵת. מֵה זֶה שְׂאֵת? כְּמוֹ שְׁכָתוּב
 (בְּרֵאשִׁית מו) יִתֵּר שְׂאֵת. שְׁהָרִי לְבַכּוֹר יֵשׁ שְׁבַח יִתֵּר
 בְּכָל תְּמִיד, וְתִלּוּי בְּמַעֲשָׂיו. וְעַל זֶה אִם תִּיטִיב
 שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאֵת רַבִּין.

מֵה זֶה לִפְתַּח? זֶהוּ פְתַח שְׁלִמְעֵלָה שְׁמִמְנוֹ
 יוֹצְאִים דִּינִים עַל מַעֲשִׂים רָעִים שֶׁל
 הָעוֹלָם. פְּתַח, כְּמוֹ שְׁנֶאמַר (תְּהִלִּים קיח) פְּתַחוּ לִי
 שְׁעָרֵי צְדָק. וְלֵאמֹתוֹ פְּתַח - חֲטָאֵת רַבִּין, זֶה
 מִלְּאֲךָ הַמּוֹת, וְהוּא עֲתִיד לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ.

בֵּא רְאֵה, בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נוֹלַד אָדָם. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
 וַדָּאִי סוּד לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה. רֵאשׁ הַשָּׁנָה

למעלה. ראש השנה למטה. בראש השנה עקרות
 נפקדות. מנין לנו שבראש השנה זה היה?
 שכתוב (בראשית כא) וה' פקד את שרה. וה' דוקא
 זה ראש השנה. ומשום שאדם יצא בראש השנה
 [ויצא] בדין, והעולם עומד בדין, ומשום כך
 לפתח ודאי. חטאת רבץ - כדי להפרע ממך.
 ואלף תשוקתו - עד שתשמד.

ואתה תמשל בו - סוד הוא, שכתוב (נחמיה ט)
 ואתה מחיה את כלם. מכאן אמרו, לא
 שולט הקדוש ברוך הוא אלא בזמן שישמרו
 רשעי העולם. ועל זה, כיון שמלאך המות ישמיד
 אותם, אז הקדוש ברוך הוא שולט עליו שלא
 יצא להרע לעולם, שכתוב ואתה תמשל בו
 (בתשובה). ואתה דוקא. אמר רבי יצחק, בקשר של
 המחלקת המושל מצוי. רבי יהודה אמר, ואתה
 תמשל בו - בתשובה.

רבי יוסי אמר, כשהיו אותם דורות של קין
 הולכים בעולם, היו מחלקים את הארץ,
 והיו דומים לעליונים ותחתונים.

אמר רבי יצחק, עז"א ועז"ל, כשנפלו ממקום
 קדשתם למעלה, ראו בנות בני אדם

וְחָטְאוּ וְהוֹלִידוּ בָּנִים. וְאַלְהָהּ הָיוּ נְפִילִים, שְׁכָתוּב
וְהַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, בְּנֵי קִיָן הָיוּ בְּנֵי אֱלֹהִים, שְׁהָרִי
כְּשָׁבָא סמא"ל עַל חוּהָ, הַטִּיל בָּהּ זַהְמָה
וְהִתְעַבְרָה וְהוֹלִידָה אֶת קִיָן, וְהִמְרָאָה שָׁלוּ לֹא
הָיָה דוּמָה לְשָׂאָר בְּנֵי אָדָם, וְכָל אוֹתָם שְׁבָאוּ
מֵהֶצֶד שָׁלוּ, לֹא הָיוּ נִקְרָאִים אֲלָא בְּנֵי הָאֱלֹהִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וְאַפְלוּ אוֹתָם [בְּנֵי] נְפִילִים כְּף
נִקְרָאִים, הֵמָּה הַגְּבֻרִים. שְׁשִׁים הָיוּ בְּאֶרֶץ
כְּחֻשְׁבוֹן שְׁלַמְעֵלָה. כְּתוּב כְּאֵן הֵמָּה הַגְּבֻרִים אֲשֶׁר
מֵעוֹלָם, וְכְתוּב שָׁם (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
לָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, הֵמָּה הַגְּבֻרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
מִמָּשׁ. מֵעוֹלָם דּוֹקָא. אֲנָשֵׁי הַשָּׁם, מֵהוּ שָׁם זֶה?
הוּא עוֹלָם שְׁאִמְרָנוּ. אֲנָשֵׁי הַשָּׁם דּוֹקָא. כְּתוּב כְּאֵן
אֲנָשֵׁי הַשָּׁם, וְכְתוּב שָׁם (ויקרא כד) בְּנִקְבוּ שָׁם,
וְכְתוּב (שם) וַיִּקַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשָּׁם.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ו)

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, מֵעוֹלָם זֶה הָיוּ, וּגְבֻרִים גְּבוּרִים
שֶׁל צַד הָרַע הָיוּ, שְׁכָתוּב (בראשית ו) אֲנָשֵׁי
הַשָּׁם. אֲנָשֵׁי שָׁם לֹא כְתוּב, אֲלָא אֲנָשֵׁי הַשָּׁם. כְּמוֹ
זֶה כְּתוּב (תהלים כה) זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וַחֲסִדֶיךָ פִּי

מְעוֹלָם הֵמָּה. מְעוֹלָם וְדַאי לְקַח אוֹתָם הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם הָאָבוֹת הַרְאוּנוּ לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה
 קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מְעוֹלָם – זֹהִי
 מִטְּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמָה, שְׁכָתוֹב וְכוּ': ע"כ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, מְעוֹלָם מִמֶּשׁ הָיּוּ, וּמְעוֹלָם
 שֶׁלְמִטָּה לְקַח אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר [זֶה הָיּוּ, וּגְבָרִים גְּבוּרִים שֶׁל צַד
 הָרַע הָיּוּ, שְׁכָתוֹב אֲנִשֵּׁי שֵׁם, וְלֹא כָתוּב אֲנִשֵּׁי
 הַשֵּׁם, אֶלֶּא אֲנִשֵּׁי שֵׁם. כְּמוֹ זֶה כָּתוּב] (תהלים כה)
 זְכוֹר רַחֲמֶיךָ ה' וַחֲסִדֶיךָ כִּי מְעוֹלָם הֵמָּה. מְעוֹלָם
 וְדַאי. וּמְעוֹלָם שֶׁלְמִטָּה לְקַח אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְהֵם אָבוֹת רְאוּנוּ לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה
 קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. גַּם כָּאֵן הֵמָּה הַגְּבָרִים אֲשֶׁר
 מְעוֹלָם. מְעוֹלָם וְדַאי לְקַח אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מְעוֹלָם [וּמַהוּ?] זֶה מִטְּתוֹ
 שֶׁלְשִׁלְמָה, שְׁכָתוֹב (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
 לָהּ. רַבִּי אַחָא אָמַר, כָּלֶם נִקְרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
 [שֶׁהָרִי עֲדִין לֹא הִתְבַּשְׂמָה].

תוספתא

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבִרְכָה, בְּשַׁעַה שֶׁבָרָא
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, בָּרָא אוֹתוֹ
 בְּגֵן עֵדֶן וְצָוָה אוֹתוֹ עַל שְׁבַע מִצְוֹת. חָטָא וְגָרַשׁ

מִגַּן עֲדָן, וּשְׁנֵי מְלָאכֵי שָׁמַיִם, עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, אָמְרוּ לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹהֵי הַיִּינוּ אָנוּ בְּאָרֶץ, הַיִּינוּ צְדִיקִים. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְכִי אַתֶּם יְכוּלִים עַל יֵצֵר הָרַע? אָמְרוּ לְפָנָיו: יְכוּלִים. מִיַּד הַפִּיל אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּפְלִים הָיוּ בְּאָרֶץ, וְכַתּוּב הַגְּבֵרִים. וּבִשְׁעָה שִׁירְדוּ לְאָרֶץ נִכְנַס בָּהֶם יֵצֵר הָרַע, שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מְכַל אֲשֶׁר בְּחָרוּ. חָטְאוּ וְנִעְקְרוּ מִקְדְּשָׁתָם. ע"כ הַתּוֹסַפְתָּא.

בא רָאָה, כָּל הַנְּטִיעוֹת הָיוּ נִסְתָּרִים רְשׁוּמִים דְּקִיקִים בְּמָקוֹם אֶחָד. אַחַר כֵּן עָקַר אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁתַל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחַר וְהִתְקִימוּ. רַבִּי יִיסָא שָׁאֵל, מַה זֶה שֶׁכַּתּוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם? אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, זֶה סוּד עֲלִיּוֹן. שְׁנִינוּ, שְׁלֹשָׁה סִפְרִים נִפְתָּחִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֶחָד שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים וְכוּ'. סֵפֶר עֲלִיּוֹן שֶׁהָרִי מִמֶּנּוּ יוֹצֵא הַכֹּל, מִמֶּנּוּ יוֹצֵאת כְּתִיבָה. סֵפֶר אֲמֻצְעֵי כָלְלוֹת שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה [סֵפֶר שֶׁהוּא כָלְלוֹת שֶׁל מַעְלָה וְלַמַּטָּה וְאוֹחֵז לְכֹל הַצְּדָדִים סוּד וְכוּ'] [וְאוֹחֵז לְכֹל הַצְּדָדִים סוּד שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, סֵפֶר שְׁלִישִׁי

שֶׁנִּקְרָא [נ"א וְנִקְרָא] תּוֹרָה] שְׁתוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. סֵפֶר שְׁלִישִׁי שֶׁנִּקְרָא תּוֹלְדוֹת אָדָם, וְזֶהוּ
שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם, זֶה צְדִיק (סוד), וְדַאי שְׁעוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת.

בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי
וְדַאי אֵז נִתְקַן הַכֹּל לְמַעְלָה וּמַטָּה,
וְהִתְקַיְמוּ בְּדַגְמָה אַחַת. זָכַר וּנְקָבָה בְּרֵאשִׁי, סֵתָם
אֶחָד נִכְלָל בְּאַחַד.

מוֹשְׁנָה. כְּתוּב (משלי יח) מְגִדֵּל עַז שֵׁם ה' בּוֹ יִרוּץ
צְדִיק וְנִשְׁגָּב. זֶהוּ סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם
שֶׁרָץ בְּאוֹתוֹ מְגִדֵּל. הַמְגִדֵּל הַזֶּה מַה מַּעֲשֶׂהוּ?
אֵלָּא זֶהוּ מְגִדֵּל דָּוִד, וְזֶהוּ מְגִדֵּל עַז שֵׁם ה', וְהַכֹּל
אֶחָד. כָּאֵן יְדוּעַ לְבַנֵּי הָאָמוּנָה זֶהוּ וְדַאי סֵפֶר
תּוֹלְדוֹת [יש שלא גורסים] אָדָם. לְבַנֵּי הָאָמוּנָה סוּדוֹ
מְגִדֵּל עַז שֵׁם ה' בּוֹ יִרוּץ צְדִיק וְנִשְׁגָּב. יְהו"ה
צְדִיק] אָדָם לְבַנֵּי הָאָמוּנָה. (ראה ציור למעלה).

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, סֵפֶר וְדַאי יָרַד לוֹ לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן, וּבּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.
וּסְפָר זֶה הִגִּיעַ לְבַנֵּי אֱלֹהִים חֲכָמֵי הַדּוֹר, וּמִי
שִׁזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ, יָדַע בּוֹ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.
וּמִתְבּוֹנְנִים בּוֹ וְיוֹדְעִים בּוֹ. וּסְפָר זֶה הוֹרִיד אוֹתוֹ

בְּעַל הַסּוּדוֹת וּשְׁלֹשָׁה שְׁלִיחִים מְמַנִּים לְפָנָיו.
 וּבִשְׁעָה שִׁיצָא אָדָם מִגַּן עֵדֶן, אָחַז בְּאוֹתוֹ סֵפֶר.
 כְּשִׁיצָא [מִמֶּנּוּ] טַס מִמֶּנּוּ [לְשַׁעַר], הִתְפַּלֵּל וּבָכָה
 לְפָנָיו רְבוּנוּ, וְהִשִּׁיבוּ לוֹ אוֹתוֹ כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּדִי
 שְׁלֹא תִשְׁכַּח חֻכְמָה מִבְּנֵי אָדָם וַיִּשְׁתַּדְּלוּ לְדַעַת
 אֶת רְבוּנָם.

וְכֵן שְׁנִינוּ, סֵפֶר הָיָה לוֹ לְחַנוּךְ, וְזֶה סֵפֶר מִמְּקוֹם
 שֶׁל סֵפֶר שֶׁל תּוֹלְדוֹת אָדָם הָיָה, וְזֶהוּ סוּד
 הַחֻכְמָה, שֶׁהָרִי מֵהָאָרֶץ נָטַל. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וַאֲיִנְנוּ
 כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְהוּא הַנֶּעַר, שְׁכַתּוֹב (מִשְׁלֵי כַב)
 חֲנֹךְ לְנֶעַר עַל פִּי דְרָכּוֹ.

וְכָל גְּנָזִים עֲלִיוֹנִים נִמְסְרוּ בְיָדוֹ. וְזֶה מָסֵר וְנָתַן
 וַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹת, וְאֶלֶף מִפְּתָחוֹת נִמְסְרוּ
 בְיָדוֹ. וּמֵאָה בְּרָכוֹת לוֹקַח בְּכָל יוֹם וְקוֹשֵׁר קְשָׁרִים
 לְרְבוּנוּ. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָקַח אוֹתוֹ מֵהָעוֹלָם
 לְשִׁמּוֹשׁ אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.

וּמִזֶּה נִמְסַר סֵפֶר שְׁנִקְרָא סֵפֶרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ. בְּשַׁעָה
 שֶׁאָחַז אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִרְאָה לוֹ
 כָּל גְּנָזִים עֲלִיוֹנִים. הִרְאָה לוֹ עֵץ הַחַיִּים בְּאֻמְצַע
 הַגֶּן וְהָעֵלִים שָׁלוּ וְעִנְפוּ, וְהַכֹּל רָאִינוּ בְּסִפְרוֹ.
 אֲשֶׁרִי אוֹתָם חֲסִידִים עֲלִיוֹנִים שְׁחַכְמָה עֲלִיוֹנָה

הַתְּגַלְתָּהּ לָהֶם וְלֹא נִשְׁכַּחַה מֵהֶם לְעוֹלָמִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כה) סוּד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֶם.

וַיֹּאמֶר ה' לֹא יִדוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלִם בְּשִׁגְם הוּא
בְּשׂוֹר וְגו'. רַבִּי אֲחָא אָמַר, בְּאוֹתוֹ זְמַן
הָיָה אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא, מוֹצִיא רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
מֵעֵץ הַחַיִּים וּמוֹרִיק בְּאֵילָן (שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמָּוֶת) (מֵעֵץ
הַמָּוֶת), וְנִמְשְׁכוֹת רוּחוֹת לְתוֹךְ בְּנֵי אָדָם יָמִים (זְמַנִּים)
רַבִּים, עַד שֶׁעָלוּ רָעוֹת וְהִתְיַצְבוּ לַפֶּתַח. אַז
הִסְתַּלְּקָה רוּחַ עֲלִיּוֹנָה מֵאוֹתוֹ אֵילָן בְּשַׁעַר שֶׁפָּרְחוּ
נִשְׁמוֹת בְּבִנְיָ [מִבְּנֵי] אָדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב לֹא יִדוֹן
רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלִם. לְתַת לְעוֹלָם בְּשַׁעַר שֶׁפָּרְחוּ
נִשְׁמוֹת בְּבִנְיָ אָדָם.

בְּשִׁגְם הוּא בְּשׂוֹר, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, (בִּישִׁיבְתוֹ שֶׁל רַבִּי
אֶלְעָזָר אָמַר) בְּשִׁגְם זֶה מְשָׁה, שֶׁהוּא מֵאִיר
לְלִבְנָה, וּמִכַּח זֶה עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם יָמִים
(זְמַנִּים) רַבִּים. וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה – רָמַז
לְמֹשֶׁה, שֶׁעַל יָדוֹ נִתְּנָה תוֹרָה. וְאִזּוֹ מוֹרִיק [זוֹרֵק]
חַיִּים לְבִנְיָ אָדָם מֵאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים. וְכֵן הָיָה.
אֲלֵמָּלָא שֶׁחֻטְאוֹ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת לב)
חֲרוֹת עַל הַלְּחוֹת. חֲרוֹת מִמְּלֶאךָ הַמָּוֶת. שֶׁהָרִי עֵץ
הַחַיִּים הָיָה מוֹשֵׁךְ לְמָטָה.

וְעַל בְּשָׁגָם שֶׁהוּא בִּשְׂר עוֹמֵד הַדְּבָר לְהַרְיֵק (לְהַרְחִיק) רוּחַ שֶׁל חַיִּים. בְּשָׁגָם אָחוּז לְמִטָּה, אָחוּז לְמַעְלָה. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ מִשֶּׁה לֹא מֵת, אֲלֵא הַתְּכַנֵּס מִן הָעוֹלָם וְהָיָה מֵאִיר לְלִבְנָה, שֶׁהָרִי הַשְּׁמֵשׁ, אֵף עַל גַּב שְׂמֵתְכַנֵּס מִן הָעוֹלָם, לֹא מֵת, אֲלֵא נִכְנָס וּמֵאִיר לְלִבְנָה, כֵּן מִשֶּׁה. דְּבָר אַחֵר בְּשָׁגָם הוּא בִּשְׂר – בְּמַשִּׁיכַת הָרוּחַ בְּכַנֵּי אָדָם זְמַן רַב, חוֹזֵר לְהֵיוֹת הַבִּשְׂר לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר הַגּוֹף וְלְהַשְׁתַּדֵּל בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל (הַדּוֹרוֹת שֶׁנִּתְקַנּוּ מִשֵּׁת, כֻּלָּם צַדִּיקִים וְחַסִּידִים. אַחֵר כֵּן הַתְּפֹשֵׁטוֹ וְהוֹלִידוֹ, וְלִמְדוֹ אֲמִנוֹת [וְחֻמְקָה]) הָעוֹלָם לְהַרְג בְּרַמְחִים וּבְחֻרְבוֹת. עַד שֶׁבֵּא נֹחַ וְהִתְקִין לָהֶם תְּקוּנַת הָעוֹלָם וְלַעֲבֹד וְלִתְקַן אֶת הָאָרֶץ. שֶׁהָרִי בִּהַתְחַלָּה לֹא הָיוּ זוֹרְעִים וְקוֹצְרִים, אַחֵר כֵּן הִצְטַרְכוּ אֶת זֶה, שֶׁכָּתוּב עוֹד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקֵּן עוֹלָם וְלְהִתְקִין רוּחַ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדֵי שִׁיאָרִיכוּ יְמֵים לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (ישעיה סה) כִּי כִימֵי הָעֵץ יְמֵי עֲמֵי וְגו'. וְכָתוּב (שם כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֹצַח וּמַחָה ה' אֱלֹהִים דְּמַעָה מֵעַל כָּל פְּנִים וְחֻרְפַּת עַמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי ה' דִּבֶּר.

**עַד כָּאֵן נִתְקַנּוּ הַדְּבָרִים. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה תְּקוּן
הַפְּרָשָׁה.**

בְּרֵאשִׁית

**אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי שְׁנִינּוּ, שְׁכַשְׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, חָקַק בְּחֻקֵּי קוֹת שֶׁל
סוּד הָאֱמוּנָה תוֹךְ אוֹרוֹת בְּסוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים וְחָקַק
לְמַעַלָּה וְחָקַק לְמַטָּה, וְהִכַּל בְּסוּד אֶחָד. וְעָשָׂה
עוֹלָם תַּחְתּוֹן כְּמוֹ שְׁעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְזֶה עוֹמֵד כְּנֹגֵד
זֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּיַחְוִד אֶחָד. וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָקַק חֻקֵּי קוֹת שֶׁל אוֹתִיּוֹת לְמַעַלָּה
וְלְמַטָּה, וּבָהֶם בְּרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת.**

**וּבֵא וּרְאֵה, כְּמוֹ שְׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, כִּף גַּם בְּרָא אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן.
פָּתַח וְאָמַר, (הוֹשַׁע ו') וְהִמָּה כְּאָדָם עֲבָרוּ בְרִית.
שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵטַר אוֹתוֹ בְּעֵטְרוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת, וּבְרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁשׁ צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם
לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּכֹל, וְכֹלָם זָעוּ וּפְחָדוּ מִלְּפָנָיו. שְׁהָרִי
כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם, נִבְרָא בְּדַמוֹת עֲלִיּוֹנָה, וְהָיוּ
מִסְתַּכְּלִים בְּאוֹתָהּ דְּמוֹת וְזָעִים וּפּוֹחְדִים מִלְּפָנָיו.
וְאַחַר כִּף הַכְּנִיסוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן
לְהַתְּעֵדֶן שָׁם בְּעֵדוֹנִים עֲלִיּוֹנִים, וְהָיוּ מְלֹאכִים**

עֲלִיוֹנִים מְשַׁמְשִׁים לְפָנָיו וְסוּבְכִים אוֹתוֹ, וְסוּדוֹת
רְבוֹנָם הָיוּ מוֹדִיעִים לוֹ.

בא רֵאָה, בְּשַׁעָה שֶׁהַכְּנִיס אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגַן עֵדֶן, הָיָה רוֹאֶה וּמְסַתְּפֵל מִשֵּׁם כָּל
הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְכָל הַחֲכָמָה כְּדִי לְדַעַת
וּלְהַסְתַּפֵּל בְּכַבּוּדוֹ רְבוֹנוֹ.

שְׁבַעָה הֵיכְלוֹת מְדוּרִים הֵם לְמַעְלָה, שֶׁהֵם סוּד
הָאֱמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה. וְשְׁבַעָה הֵיכְלוֹת הֵם
לְמַטָּה [כְּמוֹ שֶׁהֵם אֶחָד כְּנֶגֶד אֶחָד. שְׁבַעָה
מְדוּרִים שֶׁל הֵיכְלוֹת הֵם לְמַטָּה] כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה.
וְהֵם שֹׁשֶׁה כְּדַגְמָא עֲלִיוֹנָה, וְאֶחָד טְמִיר וְגִנוּז הוּא
לְמַעְלָה. וְכָל אֵלֶּה הֵם בְּסוּד עֲלִיוֹן, מִשּׁוּם שֶׁכָּל
הַהֵיכְלוֹת הִלְלוּ יֵשׁ בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, וַיֵּשׁ בָּהֶם
כְּמוֹ שֶׁלְמַטָּה, לְהִיּוֹת כּוֹלֵל בְּדַמּוֹת שֶׁל הַסּוּד
שֶׁלְמַעְלָה וּבְדַמּוֹת שֶׁל הַסּוּד שֶׁלְמַטָּה, וּבָהֶם הָיָה
דִּיּוּרוֹ שֶׁל אָדָם.

וְלְאַחַר שֶׁגִּרַשׁ מִגַּן עֵדֶן, הִתְקִין אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם כְּרֵאוּי מִזִּי שֶׁל הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן,
וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הִתְתַּקֵּן כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה וְכְמוֹ
שֶׁלְמַטָּה כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ.

היכר ראשון – מקום שהוא נתקן למטה להיות כמו שלמעלה. והרי העירו החברים הנהגות גן עדן כמו שהוא בסוד עליון [שהוא נתקן לבפנים תוך סתר של הסוד שלמטה גנוז ונסתר מכל] [נ"א והוא נתקן לבפנים ונסתר מהכל] ולא שולטת בו העין, פרט לנשמות הצדיקים, להיות חקוקים למעלה ולמטה ולהסתכל משם בסוד רבונם ובענוג שלמעלה.

ואלה אותם צדיקים שלא החליפו כבוד רבונם בשביל יראה אחרת. כתוב (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה, סוד האמונה להדבק בן אדם [ברבונן] ולפחד ממנו תמיד ולא יסטה לימין ולשמאל. והרי בארנו שלא ילך בן אדם אחר יראה אחרת שנקראת אש"ת זנוני"ם. ולכן כתוב (שם ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה.

היכר זה עומד בדמות של סוד עליון, היות ששנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה, נכנסים לתוך ההיכלות הללו שבגן עדן שלמטה, ושם [נכנסים] יושבים כל אחד ואחד כל אותו זמן שצריכה הנשמה לשבת שם.

וּבְכָל הֵיכַל וְהֵיכַל יֵשׁ דְּמִיּוֹת כְּמוֹ [עֲלִיּוֹן]
 שְׁלַמְעֵלָה וּדְמִיּוֹת כְּמוֹ [לְמַטָּה] שְׁלַמְטָה.
 וְשֵׁם מִתְלַבֶּשֶׁת הַנְּשָׂמָה בְּלְבוּשִׁים כְּמוֹ שֶׁל
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְעַדֶּנֶת שֵׁם כָּל אוֹתוֹ זְמַן
 שְׁצָרִיכָה, עַד שֶׁמִּגִּיעַ הַזְּמַן לְעֵלוֹת לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן
 כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ. וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ בְּגַד שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בוֹ,
 רוֹאֵה דְמִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת לְהִסְתַּכֵּל בְּכָבוֹד רַבּוֹנָם.

בְּהֵיכָל הַזֶּה יֵשׁ מְאוּרוֹת עֲלִיוֹנִים לְהִסְתַּכֵּל,
 וְנִשְׁמוֹת אוֹתָם הַגָּרִים שֶׁהַתְּגִירוֹ
 עוֹמְדוֹת שֵׁם וְנִכְנָסוֹת שֵׁם לְהִסְתַּכֵּל בְּכָבוֹד
 הָעֲלִיּוֹן, וּמִתְלַבְּשׁוֹת שֵׁם בְּלְבוּשׁ אֶחָד שֶׁל אוֹר
 שְׁמַאִיר וְלֹא מְאִיר. וְאוֹתוֹ הֵיכַל מְצַפֶּה מְאֹכֵן
 טוֹבָה וְזָהָב.

וְשֵׁם הוּא פֶּתַח אֶחָד שִׁיּוֹרֵד כְּנֶגֶד פֶּתַח הַגִּיּוֹנָם.
 מִשֵּׁם מִסְתַּכְלִים בְּכָל אוֹתָם רְשָׁעִים [שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל] [שֶׁל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה] שֶׁלֹּא נִכְנָסוּ
 בְּבְרִית הַקְּדוּשָׁה וְגִרְשׁוּ בְּאוֹתָם מִלְּאֲכֵי חִבְלָה
 שֶׁטּוֹרְדִים אוֹתָם בְּאֵשׁ שְׁדוּלְקָת. וְהֵם רוֹאִים
 וְשִׁמְחִים עַל שֶׁהַתְּגִירוֹ.

וְשֵׁלֵשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם מוֹאֲרִים מִתּוֹךְ אוֹר עֲלִיּוֹן
 וּמִשְׁתַּעֲשָׁעִים שֵׁם. וּמִעֲלִיָּהֶם עוֹבְדֵיהֶם

וְאוּנְקְלוּס הַגֵּר וּשְׂאֵר הַגֵּרִים שֶׁהִתְגִּירוּ. כְּמוֹ זֶה
לְמַעַלָּה כְּשִׁזְכִּים לְהַעֲלוֹת נִשְׁמָתָם לְהַתְעַטֵּר שָׁם.

הֵיכָל שְׁנִי. הֵיכָל זֶה עוֹמֵד לְפָנַיִם מֵהֵיכָל
הָרֵאשׁוֹן הַזֶּה, וְזֶה [הַפֶּתַח הוּא סְמוּךְ
לְתוֹךְ הַמְעָרָה] [ג"א הֵיכָל סְמוּךְ לְמְעָרָה] שֶׁל
הָאֲבוֹת. וְהֵיכָל הַזֶּה מְאִיר יוֹתֵר מִהָרֵאשׁוֹן. כָּאֵן
יֵשׁ כָּל אַבְנִים יְקָרוֹת שֶׁמְצַפּוֹת אוֹתוֹ.

**בְּתוֹךְ הֵיכָל הַזֶּה יֵשׁ אוֹר אֶחָד כָּלוּל מִכָּל
הַגְּוֹנִים, וְהוּא מְאִיר מְלִמְעָלָה לְמַטָּה.
בְּהֵיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים [כָּל] אֵלוֹ שֶׁסָּבְלוּ יְסוּרִים
וְחִלָּאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְהַתְתַּקֵּן, וְהָיוּ מוֹדִים
וּמְשַׁבְּחִים לְרַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם, וְלֹא הָיוּ מְבַטְלִים
תְּפִלוֹתֵיהֶם לְעוֹלָמִים.**

לְפָנַיִם מֵהֵיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים כָּל אֵלוֹ
שֶׁמְקַדְּשִׁים [בְּכָל יוֹם] בְּכָל הַכַּחַשׁ שֶׁם
רַבּוֹנָם, וְעוֹנִים אִמֵּן יְהִי שְׁמִיהָ רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל
הַכַּחַשׁ. וְאֵלָה הֵם עוֹמְדִים לְפָנַי וּלְפָנַיִם בְּהֵיכָל
הַזֶּה. וְאוֹתוֹ אוֹר שְׁכוּלֵל כָּל הַגְּוֹנִים מְאִיר לָהֶם.
מֵאוֹתוֹ הָאוֹר עוֹמְדִים וְרוֹאִים מְאוֹרוֹת אַחֲרֵים
שֶׁנֶּאֱחָזִים וְלֹא נֶאֱחָזִים בְּתוֹכָם. וּמַעֲלִיָּהֶם מְשִׁיחַ,
שֶׁהוּא נִכְנָס וְעוֹמֵד בֵּינֵיהֶם וּמְנַחֵם אוֹתָם.

הוא נוסע מההיכל הזה ונכנס. בהיכל השלישי, ושם כל אותם בני חֲלָאִים וּכְאֵבִים קָשִׁים, וְכָל אוֹתָם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׁלֵא הַשְּׁלִימוּ יְמֵיהֶם, וְכָל אוֹתָם הֶעֱצוּבִים עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמֶּקֶדֶשׁ [וְשִׁפְכוּ] וְהָיוּ שׁוֹפְכִים דְּמָעוֹת. כָּלֵם עוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ הַיְכָל, וְהוּא מִנַּחֵם אוֹתָם.

וְנוֹסַע מההיכל הזה ונכנס. בהיכל הרביעי, ושם כל אותם אֲבֵלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וְכָל אוֹתָם שְׁנֵהֲרָגוּ עַל יְדֵי שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּרִים. וְהוּא שׁוֹהֵה וּבּוֹכָה. וְאֵז כָּל אוֹתָם נְשִׂאִים שֶׁל זֶרַע דָּוִד, כָּלֵם אוֹחֲזִים בּוֹ וּמִנַּחֲמִים אוֹתוֹ.

מִתְחִיל פֶּעַם שְׁנִיָּה וּבּוֹכָה, עַד שְׁיוּצֵא קוֹל, וְנִגָּחַז בְּאוֹתוֹ קוֹל וְעוֹלָה לְמַעְלָה וְשׁוֹהֵה שָׁם עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ. וּכְשִׁיּוֹרֵד, יוֹרְדִים עִמּוֹ כַּמָּה אוֹרוֹת וְזִיוִים מְאִירִים לְכָל אוֹתָם הַיְכָלוֹת וּרְפוּאָה וְאוֹר לְכָל אוֹתָם הַהֲרוּגִים וּבְנֵי חֲלָאִים וּמְכֹאֲוִבִים שֶׁסָּבְלוּ עִם הַמְּשִׁיחַ.

וְאֵז לּוֹבֵשׁ לְבוּשׁ מַלְכוּת. וְשָׁם חֲקוּקִים וּרְשׁוּמִים כָּל אוֹתָם הַהֲרוּגִים שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּרִים בְּאוֹתָהּ פּוֹרְפִירָה, וְעוֹלָה אוֹתָהּ פּוֹרְפִירָה לְמַעְלָה, וְנַחֲקֵק שָׁם תוֹךְ הַפּוֹרְפִירָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל

המֶלֶךְ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְלַבֵּשׁ אוֹתָהּ
 פּוּרְפִירָה וְלָדוֹן עִמָּיִם, שְׁכָתוֹב (תהלים קי) יְדִין
 בַּגּוֹיִם מְלֵא גְיוֹת. עַד שְׁבָא וּמִנַּחֵם אוֹתָם,
 וַיּוֹרְדִים עִמּוֹ (כמה) מְאוּרוֹת וְעִדּוּנִים לְהַתְעַדֵּן,
 וְכִמָּה מְלֵאכִים וּמְרַכְבוֹת עִמּוֹ. כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 בְּמַלְבוּשׁ [נ"א וּבִיד כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְלַבּוֹשׁ]
 לְהַתְלַבֵּשׁ בָּהֶם כָּל אוֹתָם נְשָׁמוֹת הַהֲרוּגִים, וְשֵׁם
 מִתְעַדְנִים כָּל אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא עוֹלָה וַיּוֹרֵד.

לְפָנִים מֵהַהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים תוֹךְ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה
 אוֹתָם עֲשָׂרָה גְדוֹלִים מְמַנִּים (כמו) רַבִּי
 עֲקִיבָא וַחֲבֵרָיו. וְכֻלָּם עוֹלִים בְּעֲלִיָּה תוֹךְ
 אֶסְפִּקְלָרְיָה שְׁלֹמֶעֱלָה וּמְאִירִים בְּזִיו כְּבוֹד עֲלִיוֹן.
 עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
 זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

בְּהִיבֵל הַחֲמִישִׁי קִיָּמִים כָּל אוֹתָם בְּעֲלִי
 הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁשָּׁבוּ מִחַטָּאֵיהֶם
 וְהַתְּנַחְמוּ בָּהֶם וְנִשְׁמָתָם יִצָּאָה בְּטַהֲרָה, (וְכָל אוֹתָם
 בְּעֲלִי תְשׁוּבָה) וְכָל אֵלוֹ שֶׁקִּדְּשׁוּ שֵׁם רַבּוֹנָם וְקִבְּלוּ
 עֲלֵיהֶם מוֹת. וּבִשְׁעַר הַהִיכָל הַזֶּה (פְּתַח) עוֹמֵד
 מְנַשֶּׂה מֶלֶךְ יְהוּדָה שֶׁקִּבְּלוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וַחֲתַר לוֹ חֲתִירָה לְקִבְּלוֹ.

וּלְפָנִים מְהִיכֵל זֶה עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁנִּשְׁמַתָּם יִצְאָה
 בְּשַׁעַה שֶׁהִתְמַרְמְרוּ עַל מַעֲשֵׂיהֶם. וְאֵלּוּ מִתְעַדְנִים
 בְּעֵדוֹן עֲלִיוֹן בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְשֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם
 אֶחָד נִכְנָס בְּאוֹתוֹ הֵיכָל שְׁמֵתְעַדְנִים בּוֹ כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, וְכָל אֶחָד נִכְוֶה מְאוֹר שֶׁל הַחֲפָה
 שֶׁל חֲבֵרוֹ, בֵּין לְמִטָּה בֵּין לְמַעְלָה. הֵהִיכֵל הַזֶּה
 עוֹמֵד עַל אוֹתָם הֵיכָלוֹת תַּחְתּוֹנִים, וְאֶפְלוּ צְדִיקִים
 גְּמוּרִים לֹא יִכּוּלִים לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ (הַהוּא) הֵהִיכֵל הַזֶּה
 וְלַעֲמֹד בּוֹ. וְזוֹהֵי דְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל (ב), פָּרֹט
 לְדְרָגַת הַחֲסִידִים שֶׁהִיא דְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל.
הֵיכָל שְׁשִׁי. הֵיכָל זֶה הוּא הֵיכָל הַחֲסִידִים.
 הֵיכָל זֶה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל. וְזֶהוּ הֵיכָל
 שְׁעוֹמֵד עַל הַכֹּל. הֵיכָל הַיְמִין אֵין מִי שֶׁיַּעֲמֹד
 בּוֹ, אֲלֵא אוֹתָם חֲסִידִים קְדוּשִׁים וְכָל אוֹתָם
 שְׁאוּהֵבִים אֶת רְבוּנָם בְּאַהֲבָה רַבָּה. וּלְפִתַח
 הֵהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים כָּל אֵלּוּ שְׁמֵיחָדִים יַחֲוֵד שֶׁל
 רְבוּנָם בְּכָל יוֹם. וְאֵלֶּה נִכְנָסִים בְּהֵיכָל הַזֶּה
 וְעֵתִידִים לַעֲלוֹת בְּרָאשׁוֹנָה.

וּמַעַל הַפֶּתַח הַזֶּה אֲבָרְהָם, יְמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וּלְפִתַח אַחַר עוֹמֵד יִצְחָק שֶׁנַּעֲקֵד עַל
 גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה קָרְבַּן שָׁלֵם לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא. ולפתח אחר לבפנים עומד יַעֲקֹב הַשְּׁלָם,
 ושנים עשר שבטים סביבו, ושכינה על ראשיהם.
 וכְּשִׁישְׂרָאֵל בצרה, מתעוררים שלשת האבות
 ומעוררים את השכינה להגן
 עליהם. ואז היא עולה ומתעטרת למעלה ומגנה
 על ישראל. וכמו שיש היכלות למטה בגן עדן,
 כך גם למעלה יש היכלות מתקנים שהם סוד
 האמונה. וכל [אותם] ההיכלות הללו מתקשרים
 ומתעטרים בהיכל אחד שהוא:

היכל השביעי. והיכל זה גנוז ונסתר מכל שאר
 ההיכלות. באמצע ההיכל הזה עומד
 עמוד אחד שהוא בגונים רבים: ירק, לבן, אדם,
 שחר. וכשנשמות עולות, הן עולות לתוך ההיכל
 הזה. מי שראוי לגון הזה עולה בו, כל אחד
 ואחד כראוי לו.

ויששת ההיכלות הללו הם למדור כפי שאמרנו,
 והשביעי אינו למדור. ושש הכל בסוד
 של שש. ועל זה כתוב בראשית. שש דרגות
 למעלה ושש דרגות למטה, והכל סוד אחד

בא ראה, בראשית. רבי יהודה אמר, שני בתים
 היו, בית ראשון ובית שני. זה עליון וזה

תחתון. שני ההי"ן הם. זה עליון וזה תחתון, וכלם אחד. ב' העליון פותח שערים לכל צד. שפך הוא – שפולל זה בזה. ראשית. אז הוא ראשית להפנס בחשבון הבנין.

רבי יצחק אמר רבי אלעזר, בראשית זה כללות הדמות (של הדמות) שכל הדמיות כלולות בו. זהו סוד הכתוב (יחזקאל א) הוא מראה דמות כבוד ה'. מראה שנראים בו ששה אחרים. וזהו בראשית בראשית.

בא ראה, כשנכנסים במראה הזה ששה גונים, היא מתקינה עצמה לגלותם ולפעל בהם אמנות העולם. ואם תאמר שהאמנות הזו של העולם היא מדרגה זו – כתוב בראשית. שש של הששה הוא שעושים אמנות בזה.

סדר הלימוד ליום יד תשרי (יום 14 בשנה)

רבי יוסי פתח, (שם ב) הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנצנים (נראו בארץ) – זהו סוד של שש דרגות [עליה והיא שביעית. ואלו הם שש דרגות: דרגת אברהם, דרגת יצחק ודרגת יעקב, ויכ"ן ובע"ז ויוס"ף. כלן נראות בארץ, שכתוב נראו בארץ.

בְּאֶרֶץ - זוּהִי קִרְיָה קְדוּשָׁה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
 נִרְאוּ בְּאֶרֶץ - מִשּׁוֹם שְׁאוֹתָן דְּמִיּוֹת לְהַגְלוֹת
 בְּדַרְגָּה הַזֹּאת. עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ - שְׁהָרִי אֲזַי מִשְׁבַּח
 וְחֻזָּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל) לְמַעַן יִזְמְרָךְ כְּבוֹד
 וְלֹא יִדָּם. וְלִכֵּן נִקְרָא מְזִמּוֹר, כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ שְׁכַתּוֹב
 מְזִמּוֹר לְדָוִד, שֶׁשָּׁרְתָה עָלָיו שְׁכִינָה בְּרֵאשִׁי. וְזֶהוּ
 עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, שְׁהָרִי אֲזַי הַגִּיעַ
 זְמַן לְשִׁבַּח.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן נִסְתָּר וְכָל דְּבָרָיו
 נִסְתָּרִים, מִשּׁוֹם שֶׁעוֹמֵד בְּסוּד עֲלִיּוֹן יוֹם שֶׁל
 כָּל הַיָּמִים [הָרוֹם שֶׁל כָּל הָרוֹמִים]. וְכִשְׁבָּרָא
 וְהוֹצִיא, הוֹצִיא אֶת הַשָּׁשָׁה הָאֵלּוּ. וּבְגִלּוֹל שֶׁהוּא
 נִסְתָּר, שְׁכָל דְּבָרָיו נִסְתָּרִים, אָמַר בְּרֵאשִׁית, בְּרָא
 שָׁשָׁה יָמִים עֲלִיּוֹנִים. וְלֹא אָמַר מִי בְּרָא אוֹתָם,
 מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹלָם עֲלִיּוֹן נִסְתָּר.

וְאַחֵר כִּי גָלָה וְאָמַר [לָהֶם] הַמַּעֲשֶׂה הַתַּחְתּוֹן,
 וְאָמַר מִי בְּרָא אוֹתוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹלָם
 שֶׁעוֹמֵד בְּהַתְּגַלוֹת. וְאָמַר, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא כְּתוּב בְּרָא נִסְתָּר [בְּדַרְךְ
 נִסְתָּר] בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹלָם
 בְּהַתְּגַלוֹת. וְאָמַר בְּרָא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים וְדַאי שֵׁם
 בְּהַתְּגַלוֹת. הָרֵאשׁוֹן בְּנִסְתָּר שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן. הַתַּחְתּוֹן

בְּהִתְגַּלּוֹת. לְהִיּוֹת תְּמִיד מַעֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְסוּד שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כִּף הוּא
 נִסְתָּר וְנִגְלָה. אֵת הַשָּׁמַיִם – לְרַבּוֹת שָׁמַיִם
 תַּחְתּוֹנִים לְמַטָּה. וְאֵת הָאָרֶץ – לְהַכְּלִיל אָרֶץ
 שְׁלֹמֹמָה וְלְרַבּוֹת כָּל מַעֲשֵׂיהָ כְּמוֹ שְׁלֹמֹמָה.

וְהָאָרֶץ הֵיְתָה תַּהוּ וְבַהּוּ, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְהָאָרֶץ
 – זו אָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה שְׂאִין לָהּ אֹר מְשָׁל
 עֲצָמָה. הֵיְתָה – בְּהִתְחַלָּה כְּבָר הֵיְתָה כְּרָאוּי,
 וְעַכְשָׁו תַּהוּ וְבַהּוּ וְחִשְׁךְ. הֵיְתָה דְּוָקָא. אַחַר כִּף
 הַקְּטִינָה אֵת עֲצָמָה וְהַקְּטִינָה אֵת אֹרָה. תַּהוּ
 וְבַהּוּ וְחִשְׁךְ וְרוּחַ – אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת הָעוֹלָם
 שְׁנַתְּקֵנוּ בָּהּ.

דְּבַר אַחַר וְאֵת הָאָרֶץ – כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, לְרַבּוֹת
 אָרֶץ שְׁלֹמֹמָה שֶׁהִיא נַעֲשֵׂתָה בְּכַמָּה
 מְדוּרִים [אֹרוֹת] הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֹמָה. וְזֶהוּ וְהָאָרֶץ
 הֵיְתָה תַּהוּ וְבַהּוּ וְחִשְׁךְ וְרוּחַ. אֵלוֹ אוֹתָם מְדוּרֵי
 הָאָרֶץ: אָרֶץ, אֲדָמָה, גִּיא, נְשִׂיָה, צִיָּה, אֲרָקָא,
 תַּבַּל. וְגָדוֹל שְׁבַכְלָם תַּבַּל, שְׁכַתּוּב (תהלים ט) וְהוּא
 יִשְׁפֹּט תַּבַּל בְּצַדֵּק.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵהִי צִיָּה? אָמַר לוֹ, זֶהוּ מְקוֹם
 הַגִּיָּהֶנָּם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר צִיָּה וְצַלְמוֹת. וְסוּד

זֶה כְּתוּב [שְׁכָתוּב] (בְּמִלַּת) וְחֻשֵׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם. זֶה
 סוּד מְקוּם הַגִּיּוֹנִים. זֶהוּ צִיָּה, הַמְקוּם שֶׁל מְלֶאךָ
 הַמּוֹת, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהוּא מַחְשִׁיף אֶת פְּנֵי
 הַבְּרִיּוֹת. וְזֶהוּ מְקוּם שֶׁל חֻשֵׁף עֲלִיּוֹן.

תְּהִי"ו זֶה נְשִׁי"ה שֶׁלֹּא נִרְאָה בָּהּ מְרֹאָה כָּלֵל עַד
 שֶׁנִּשְׁכַּח מֵהַכֵּל, וְעַל זֶה נִקְרָאת נְשִׁיָּה.
 וּבִהְיוּ זוֹ אַרְקָא, מְקוּם שֶׁלֹּא נִשְׁכַּח. רַבִּי חִיָּיא
 אָמַר, זֶה גִיָּא. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת – זֶה כְּנֻגָד
 תִּבְלֵ שְׁנֵזוֹן מְרוּחַ אֱלֹהִים, וְהַכֵּל הוּא כְּאֶחָד.

כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לְאַרְץ הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁבַעֲהָ מְדוּרִים הֵם
 לְמַעְלָה דְרָגָה עַל דְרָגָה, וּבְכָל הַמְדוּרִים
 מְלֶאכִים עֲלִיּוֹנִים אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. כֶּךָ גַּם לְמִטָּה.
 וְהַכֵּל אֶחָד זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֵּל אֶחָד. שְׁבַעֲהָ
 מְדוּרִים הֵם לְמַעְלָה, וְהָרִי אֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה אוֹחֶזֶת
 אוֹתָם וְכֻלָּם עוֹמְדִים בָּהּ, וּבְכֻלָּם נִמְצְאת תְּשַׁבַּחַת
 לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְרָגוֹת נִפְרָדוֹת זוֹ מִזוֹ,
 וּמְקוּמוֹת נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה.

מְדוּרָא רֵאשׁוֹן לְמִטָּה הוּא מְקוּם בֵּית חֻשׁוּף שֶׁלֹּא
 מְאִיר, וְהוּא מְתַקֵּן לְמְדוּרֵי רוּחוֹת וּסְעָרוֹת
 חֲזָקוֹת שֶׁלֹּא נִרְאִים. וְאֵין בּוֹ אוֹר וְלֹא חֻשֵׁף וְלֹא
 דְמוּת כָּלֵל. וְשֵׁם לֹא יוֹדְעִים בּוֹ יְדִיעָה כָּלֵל, שְׂאֵין
 בּוֹ צוּרָה תוֹךְ כָּלֵל הַכֵּסֵא [הַרְשָׁם].

וַעֲלֵ אוֹתוֹ מְקוֹם מְמַנֶּה מְלֶאךָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ
 טְהִרְיָא"ל. וְעִמּוֹ שְׁבָעִים מְמַנִּים מְעוֹפְפִים.
 וְנִמְחִים מְזִיקֵי הַשְּׁלֵהבוֹת [שְׁעֲלִיהֶם] וְלֹא
 עוֹמְדִים וְלֹא נִרְאִים וְלֹא נִמְצָאִים. וְכִשְׁבָּא הַבְּקָר,
 כָּלֵם מִתְחַדְּשִׁים וְלֹא עוֹמְדִים. כְּשִׁמְגִיעִים לְאוֹתוֹ
 מְקוֹם, אוֹבְדִים וְלֹא נִמְצָאִים, וְנִכְנָסִים בְּנֶקֶב אֶחָד
 שֶׁל הַתְּהוֹם וְלֹא נִרְאִים. כְּשִׁנְחָשׁ הַלִּילָה, נִמְחִים
 מֵאוֹתָן שְׁלֵהבוֹת עַד שְׁמִגִּיעַ הַבְּקָר.

מְדוֹר הַשְּׁנִי הוּא מְקוֹם שְׁמַאִיר יוֹתֵר וְהוּא
 חֲשׂוֹף, אֲבָל לֹא חֲשׂוֹף כְּמוֹ אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן.
 וְהוּא מְתַקֵּן לְמְדוֹרִים שֶׁל מְלֶאכִים עֲלִיוֹנִים
 שְׁמַמְנִים עַל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם וְלִהְסִיטֵם
 [לְהִסְטוֹתָם] בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁהֵם הוֹלְכִים.
 וְאוֹתוֹ מְקוֹם נִרְאָה יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן. וְלִמְלֶאכִים
 הַלְלוּ יֵשׁ קָרֵב [קָרְבָה] עִם בְּנֵי אָדָם וְנִזְוֹנִים
 [וְנִגְהָנִים] מֵרִיחַ וּבִשְׁם שְׁלֵמָטָה לְעֵלוֹת בְּתוֹעֵלֶת
 וְלִהְאִיר יוֹתֵר.

וַעֲלִיָּהֶם מְמַנֶּה אֶחָד שְׁשֵׁמוֹ קְדוּמִיא"ל. וְאַלְהָה
 פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה וְשׁוֹכְכִים וְהוֹלְכִים
 לָהֶם, וְלֹא נִרְאִים עַד שִׁישְׂרָאֵל לְמָטָה פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים שִׁירָה, וְאָז עוֹמְדִים בְּמְקוֹמָם וְנִרְאִים
 מֵאִירִים יוֹתֵר. שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם מְקַדְּשִׁים

קְדָשָׁה. וּכְשֵׁי־שְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כָּלֵם טָסִים
וּמְעִידִים [הֵם] יַעֲדוּת לַמַּעֲלָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

מְדוּרָר שְׁלִישֵׁי הוּא מְקוּם שֶׁל לְהַבּוֹת וְתַמְרוֹת
עָשׂוֹן, וְשֵׁם הַשְּׁפָעָה שֶׁל נֶהַר דִּינּוֹר
שְׁשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא, שֶׁהוּא בֵּית הַמּוֹקֵד לְנַפְשׁוֹת
הַרְשָׁעִים, שֶׁמִּשָּׁם יוֹרֵדֵת אֵשׁ עַל רְאֵשֵׁי הַרְשָׁעִים,
וְשֵׁם מְלֶאכִי חֲבֵלָה שְׁטוֹרְדִים אוֹתָם.

וְשֵׁם נִמְצָאת לְשׁוֹן הָרַע עַל יִשְׂרָאֵל לַפְעָמִים
וְלַהֲסָטוֹת אוֹתָם, פָּרַט לְזִמְן שְׁלוֹקָחִים
רְפוּאָה לְדַחוֹת אוֹתוֹ. וּמִמְנָה אֶחָד עֲלֵיהֶם מִצַּד
הַשְּׂמָאל, כָּלֵם מִצַּד הַחֲשָׁן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְחֲשָׁן
עַל פְּנֵי תְהוֹם. וְסָמָא"ל הַרְשָׁע נִמְצָא שָׁם.

מְדוּרָר רְבִיעֵי הוּא מְקוּם שְׁמַאִיר, וְשֵׁם הוּא אוֹר
לְמֶלֶאכִים עֲלִיוֹנִים שֶׁבְּצַד יְמִין, וּפּוֹתְחִים
בְּשִׁירָה וּמְסִימִים, וְלֹא הוֹלְכִים לְעִבּוֹר כְּאֵלוֹ
רְאִשׁוֹנִים שְׁפּוֹתְחִים בְּשִׁירָה וְנִשְׂרָפִים וְעוֹבְרִים
בְּאֵשׁ דּוֹלְקָת, וְשָׁבִים וּמִתְחַדְּשִׁים כְּמַקְדָּם. וְאֵלָה
עוֹמְדִים בְּמְקוֹמָם וְלֹא מִתְבַּטְּלִים. וְאֵלָה מְלֶאכִי
רַחֲמִים שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנֵּים לְעוֹלָמִים.

וְעֲלֵיהֶם כָּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֶאכִיו רוֹחוֹת
וְגו'. וְאֵלָה עוֹשִׂים שְׁלִיחוֹתָם בְּעוֹלָם

וְלֹא נִרְאִים לְבַנֵי אָדָם, פָּרַט לְמַרְאֵה אוּ בְצַד אַחַר
 בְּשֶׁכֶל רַב. וּמִלֶּאךָ אֶחָד מִמְנֶה עֲלֵיהֶם, שְׁשֵׁמוֹ
 פְּדֹא"ל. וּבוּ פּוֹתְחִים מִפְתָּחוֹת הַרְחָמִים לְאוֹתָם
 שְׁשָׁבִים לְרַבּוֹנָם, וּפּוֹתְחִים שְׁעָרִים לְהַעֲבִיר
 תְּפִלוֹתֵיהֶם וּבִקְשׁוֹתֵיהֶם.

מְדוּר חֲמִישִׁי הוּא מְדוּר שְׁמַאִיר בְּאוּר יוֹתֵר
 מִכָּל הַקּוֹדְמִים, וַיֵּשׁ בוּ מִלְּאָכִים, מֵהֶם
 אִשׁ וּמֵהֶם מַיִם. לְפַעְמִים הֵם נִמְצְאִים בְּרַחֲמִים,
 וּלְפַעְמִים נִמְצְאִים בְּדִין. אֵלֶּה בְּצַד זֶה וְאֵלֶּה בְּצַד
 זֶה. לְפַעְמִים אֵלֶּה מְאִירִים וְאֵלֶּה חֲשׂוּכִים, וְאֵלֶּה
 מִמְּנִים לְזַמֵּר לְרַבּוֹנָם. אֵלֶּה בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 וְאֵלֶּה כְּשֶׁעוֹלֶה הָאוּר. וּמִמְנֶה אֶחָד עֲלֵיהֶם
 שְׁשֵׁמוֹ קִדְשִׁיא"ל.

כְּשֶׁנֶּחֱלַק הַלַּיְלָה בְּחֲצוֹת וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ צָפוֹן
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ
 עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, אִזּוֹ רוּחַ צָפוֹן מְקִישָׁה
 וּמְגִיעָה לְאוֹתָם הַמְּמַנִּים בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְזַמֵּר,
 וְכָלֶם מְזַמְּרִים וּפּוֹתְחִים בְּשִׁירָה. וְכִשְׁמַגִּיעַ
 הַבֶּקֶר וּמִתְחַבֵּרֵת קְדֻרוֹת הַבֶּקֶר בְּאוּר, אִזּוֹ כָּל
 הָאֲחֵרִים אוֹמְרִים שִׁירָה, וְכָל כּוֹכְבֵי הַרְקִיעַ וְכָל
 שְׂאֵר הַמְּלֵאכִים [שְׁלֵמֻטָּה] מְסִיעִים לָהֶם, כְּמוֹ
 שְׁכָתוּב (אִיּוֹב ל"ח) בְּרֵן יַחַד כְּכִבִּי בִקֵּר וַיִּרְעוּ כָּל

בְּנֵי אֱלֹהִים. עַד שִׁישְׁרָאֵל נוֹשְׂאִים שִׁירָה
וּתְשַׁבְּחוּת אַחֲרֵיהֶם.

מְדוּרָה שְׁשֵׁי הוּא מְדוּרָה עֲלִיּוֹן קְרוֹב לְמַלְכוּת
הַשָּׁמַיִם, וּבֵין אֲנִיּוֹת וּנְהָרוֹת וּנְחָלִים
שֶׁנֶּחֱלָקִים מִן הַיָּם וְכַמָּה דָגִים הֵם שֶׁמְרַחֲשִׁים
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. וּמַעֲלִיָּהֶם שָׂרִים מְמַנִּים,
וּמְמַנֶּה אֶחָד עֲלֵיהֶם וְשָׁמוֹ אוֹרִיא"ל, וְהוּא מְמַנֶּה
עַל כָּל אֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים.

וּכְלָם נוֹסְעִים בְּשָׁעוֹת וּרְגָעִים כְּשֶׁנוֹסְעוֹת אֲנִיּוֹת
לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה. כְּשֶׁנוֹסְעוֹת אֲנִיּוֹת לְצַד
[דְרוֹם] מְזַרְחָה, הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ צַד
הוּא מִיכָא"ל שֶׁבָא מִיַּמִּין. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אֲנִיּוֹת לְצַד
צָפוֹן, הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶן לְאוֹתוֹ צַד הוּשָׁה
גְּבֻרִיאֵל שֶׁבָא מִצַּד הַשְּׂמָאל. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אֲנִיּוֹת
לְצַד [מְזַרְחָה] דְרוֹם, הֵרִי שֵׁם הוּא הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד
עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ צַד רְפָא"ל [נ"א אוֹרִיא"ל] שָׁמוֹ,
וְהוּא לְיַמִּין. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אֲנִיּוֹת לְצַד מְעַרְב,
הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ הַצַּד הוּא אוֹרִיא"ל
[נ"א רְפָא"ל] וְהוּא לְאַחֲרוֹנָה.

מְדוּרָה שְׁבִיעִי הוּא מְדוּרָה עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל, וְשֵׁם לֹא
נִמְצָאִים, רַק נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׁשָׁם

מִתְעַדְנִים בְּאוֹתוֹ זֶהָר עֲלִיּוֹן, וּמִתְעַדְנִים בְּעֵדוּנִים
וּתְפִנוּקִים עֲלִיוֹנִים. וְשֵׁם לֹא נִמְצָאִים, רַק אוֹתָם
זְכָאִים, וְגַנְזֵי שְׁלוֹם וּבִרְכָה וּנְדָבָה. הַכֹּל הוּא כְּגוֹן
עֲלִיּוֹן, וְהָרִי אָמְרוּ הַחֲבֵרִים.

אז הוּא בְּאֶרֶץ שְׁלֵמָטָה בְּשִׁבְעָה מְדוּרִים, וְכֻלָּם
כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. וּבְכֻלָּם יֵשׁ מִיָּנִים כְּמֵרָאָה
בְּנֵי אָדָם, וְכֻלָּם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְאֵין מִי שְׁיֹדֵעַ אֶת כְּבוֹדוֹ כְּאוֹתָם שֶׁהֵם
בְּמִדּוֹר הָעֲלִיּוֹן. וְאֵלָה רוֹאִים אֶת כְּבוֹדוֹ כְּרְאוּי
לְעִבְדוֹ וּלְשַׁבְּחוֹ וּלְהַפִּיר אֶת כְּבוֹדוֹ.

ועולם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא תָּבֵל, לֹא עוֹמֵד
בְּקִיּוּמוֹ, אֲלֵא רַק בְּשִׁבִיל הַצְּדִיקִים
שֶׁהֵם גּוֹפִים קִדּוּשִׁים כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה לֹא עוֹמֵד
אוֹתוֹ מְדוֹר שְׁבִיעֵי אֵלָא לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. כִּי
גַם הַמְדוֹר הַשְּׁבִיעֵי הַזֶּה לְמַטָּה לֹא עוֹמֵד אֲלֵא
לְגוֹפֵיהֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד זֶה
כְּמוֹ זֶה.

בא רָאָה, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁבְעָה מְדוּרִים הֵם
שְׁאֲמַרְנוּ, וּבִתּוֹכָם יֵשׁ שִׁבְעָה הֵיכָלוֹת מְאוֹתָם
סוּדוֹת הָאָמוּנָה כְּנֶגֶד שִׁבְעָה רְקִיעִים עֲלִיוֹנִים.
וּבְכֹל הֵיכָל וְהֵיכָל יֵשׁ רוּחוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

היכר ראשון, כָּאן יֵשׁ רוּחַ שֶׁהַתְּמִנָּה עַל
נְשָׁמוֹת הַגְּרִים שֶׁהַתְּגִירוֹ וְשָׁמוֹ
רַחֲמֵי־ל', וְהוּא נוֹשֵׂא אוֹתָם וְנִהְנִים מְזִיו
הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה.

היכר שְׁנִי, יֵשׁ רוּחַ אֶחָד שֶׁשָּׁמוֹ אֵהִינָא־ל', וְזֶה
עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם נְשָׁמוֹת הַתִּינוּקוֹת
שֶׁלֹּא זָכוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, וְהוּא עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם וּמְלַמֵּד אוֹתָם.

בְּהִיכָר הַשְּׁלִישִׁי יֵשׁ רוּחַ אֶחָד בְּשֵׁם
אֲדֵרֵהִינָא־ל', וְהוּא עוֹמֵד עַל נְשָׁמוֹת
אוֹתָם שֶׁחָזְרוּ בַתְּשׁוּבָה וְלֹא חָזְרוּ. כְּגוֹן שֶׁחָשְׁבוּ,
וּבְטָרָם חָזְרוּ בָהֶם מֵתוֹ. אֲלֵה טוֹרְדִים אוֹתָם
בְּגִיהָנָם, וְאַחַר כֵּן מַעֲלִים אוֹתָם לְרוּחַ הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה וְנוֹשֵׂא אוֹתָם. וְחוֹמְדִים לְהֵנּוֹת מְזִיו כְּבוֹד
רְבוּנָם וְלֹא נִהְנִים. וְאֵלֶּה נִקְרְאִים בְּנֵי בְּשָׂר,
וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שָׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָּל בְּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי
אָמַר ה'.

היכר רְבִיעִי, כָּאן עוֹמֵד רוּחַ אֶחָד וְשָׁמוֹ
גֵּדְרֵיהָ־ל' [נ"א גֵּדְהָ־ל']. זֶה עוֹמֵד
עַל כָּל אוֹתָן נְשָׁמוֹת שֶׁל הַרוּגֵי שְׂאֵר הָעַמִּים

[עובדי עכו"ם] להעלותם לתוך לבוש מלכות
 של המלך, ונרשמים שם עד היום שינקם אותם
 הקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים קי) ידין בגוים
 מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

היב"ל חמישי, כאן עומד רוח אחד שנקרא
 אדיריא"ל, וזה עומד על כל הנשמות
 הללו.

נ"א של חסידים שאחזו בתשובה] שעמדו
 באותו הצד, ואלה הם מעל כלם שבמדור
 הזה העליון על הכל, ומיכא"ל [שמו] ממנה
 גדול [עליהם] על כלם עומד [שעומדים] בו.
 וכמה אלפים ורבות כלם עומדים תחתיו באותו
 הצד. ושם מתעדנות אותן נשמות החסידים
 באותו אור עליון ששופע מהעולם הבא.

בא ראה, אמר רבי שמעון, מיהו שיודע לסדר
 תפלת רבונו כמו משה? בשעה שהצטרף לו
 לסדר תפלתו באריכות - סדר. ובשעה שהצטרף
 לו לקצר - גם כן.

אמר רבי שמעון, הרי מצאנו בספרי הקדמונים
 סדור של סודי הסודות בקשר אחד.
 לפעמים שצריך לסדר תפלתו כראוי ולקשר

קְשָׁרִים לְבֶשֶׂם אֶת רַבּוֹנוֹ כְּרָאוּי, וְלִדְעַת לַיְחַד
 יַחֲוֹד שָׁלֵם לְקָרַע רְקִיעַיִם וְלִפְתּוֹחַ שְׁעָרִים וּפְתָחִים
 שְׁלֵא יִהְיֶה מִי שְׁיִמְחָה בִּידוֹ.

אַשְׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שְׂיֹדְעִים לְפִתּוֹת אֶת רַבּוֹנָם
 וּלְבַטֵּל גְּזֵרוֹת וּלְהַשְׁרוֹת שְׂכִינָה
 בְּעוֹלָם וּלְהוֹרִיד בְּרָכוֹת, וּלְהַסִּיר אֶת בְּעָלֵי הַדִּין
 שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים
 קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת ה' וְגו'. מִי יִגְלֶה עֶפְרַיִם מֵעֵינַיִךְ
 אֲבָרְהָם הַחֲסִיד, יִמִּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁגִלָּה
 לָךְ סוּד הַסּוּדוֹת וְהַתְּחִלָּתָּ תְּפִלוֹת בְּעוֹלָם, וְהַתְּגַלוֹ
 לָךְ הַיְכָלוֹת הַמְּלָךְ הָעֶלְיוֹן.

שְׁבַעַה הַיְכָלוֹת קְדוֹשִׁים הֵם, וְהֵם עוֹמְדִים
 בְּשְׁעָרִים בְּקִיּוּם. וּבְכָל אֶחָד וְאֶחָד
 נִכְנָסֶת תְּפִלַּת הַיַּחֲוֹד [שֶׁל רַבּוֹנוֹ] שֶׁל מִי שְׂיֹדְעַ
 לְבֶשֶׂם לְרַבּוֹנוֹ וּלְיַחֲוֹד יַחֲוֹד בְּשִׁלְמוֹת, שְׂיֹדְעַ
 לְהַכְּנִס בְּכָל הַהַיְכָלוֹת וּלְקָשֶׁר קְשָׁרִים אֵלָיו בְּאֵלוֹ,
 רוּחַ בְּרוּחַ, רוּחַ תְּחִתּוֹנָה בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה. כְּתוּב
 (ישעיה כו) ה' בָּצַר פְּקֻדוֹתָּ צָקוֹן לַחַשׁ מוֹסְרָךְ לָמוֹ.

הַיְכָל הָרֵאשׁוֹן. כְּתוּב (שמות כד) וְתַחַת רַגְלָיו
 כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסִּפִּיר וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם
 לְטַהֵר. סוּד הַסּוּדוֹת רוּחַ שְׁנִקְרָאת סִפִּיר. כְּסִפִּיר

שֶׁל אֶבֶן טוֹבָה נּוֹצֵצֶת לְשָׁנֵי צְדָדִים. אֹרֶךְ אֶחָד
 עוֹלָה וַיּוֹרֵד. וְאוֹתוֹ אֹרֶךְ לְבֶן נּוֹצֵץ לְכָל צֶדֶד
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. אֹרֶךְ
 תְּלוּי נִסְתָּר וְגִלּוּי.

מֵהָאֹרֶךְ הַזֶּה נִפְרָדִים אַרְבָּעָה אֹרוֹת לְאַרְבָּעָה
 צְדָדִים, וְכֻלָּם מְאִירִים אֹרֶךְ אֶחָד
 כְּמִנּוֹרַת הַנֵּר שְׂדוּלֶק וְנוֹצֵץ אֹרוֹת לְמַרְאֵה עֵינֵי
 בְּנֵי אָדָם. וְאוֹתָם אֹרוֹת הַנֵּר עוֹלִים וַיּוֹרְדִים,
 הוֹלְכִים וְשׁוֹבִים מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אֵשׁ שֶׁל אֹרֶךְ הַנֵּר
 שְׂדוּלֶק, וְכֻלָּם אֹרֶךְ אֶחָד. כֶּךָ גַּם אֱלֹהִים. וְכֻלָּם
 הַמְּאֹרוֹת נּוֹצֵצִים כְּמוֹ מַרְאֵה שֶׁל נְחֹשֶׁת מְלֻטָּשֶׁת
 בְּאָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְנִצְצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת
 קָלֵל. זֶהוּ לְיָמִין.

וְלִשְׁמֹאל יֵשׁ רוּחַ שֶׁנִּקְרָא לְבָנָה, וְזֶה נִכְלָל בְּרוּחַ
 הָרֵאשׁוֹן וְנִכְנָס זֶה בְּזֶה. אֹרֶךְ אָדָם
 וְלְבֶן כְּאֶחָד, מִשּׁוּם שִׁיּוּצָא מֵאוֹתָם מְאֹרוֹת
 רֵאשׁוֹנִים. כְּשֶׁבָּאִים הַמְּאֹרוֹת שֶׁל זֶה, מְגִיעִים
 בְּאֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים וְנִכְלָלִים בּוֹ וְהֵם אֶחָד.
 וְנִרְאִים הַמְּאֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים לְבָדָם, וְלֹא מִתְגַּלִּים
 הָאַחֵרִים הֵלְלוּ וְלֹא נוֹדְעוּ שֶׁנִּכְנָסוּ לְתוֹכָם
 וְנִסְתָּרוּ בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מא) וְלֹא נוֹדַע כִּי
 בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה וְגו'. וְזֶהוּ רוּחַ בְּרוּחַ שֶׁהֵם אֶחָד.

מְאֻרוֹת בְּמְאֻרוֹת שֶׁהֵם אֶחָד. וְכֵן הֵם שְׁנֵי
שְׁעָרִים [רְקִיעִים] תַּחְתּוֹנִים מֵאוֹתָם רְקִיעִים
שֶׁנִּקְרְאוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם [רְקִיעַ].

בְּשֵׁנֵי הַרוּחוֹת הַמְּנַצְנְצִים הֵלְלוּ נִבְרְאוּ אוֹתָם
הָאוֹפְנִים שֶׁהֵם קְדוּשִׁים, שְׂדֵמוֹתָם
כְּדִמוֹת הַחַיּוֹת, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יחזקאל א) מֵרְאֵה
הָאוֹפְנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם וְגו'. וְזֶהוּ שְׂכֵתוֹב וּדְמוֹת
הַחַיּוֹת מֵרְאֵיהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בַּעֲרוֹת כְּמֵרְאֵה
הַלְּפָדִים הֵיא מִתְהַלְכֶת בֵּין הַחַיּוֹת. מִי הֵיא? זֶה
רוּחַ קְדוּשָׁה, מְקוֹם שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ וְהֵיא מְאִירָה
לָהֶם, שְׂכֵתוֹב וְנִגְהָ לְאֵשׁ וּמִן הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרֶק.

בְּשֵׁנִיכָלָל רוּחַ בְּרוּחַ, יוֹצֵא מֵהֶם אוֹר שֶׁל חַיָּה
אֶחָת רְמוֹז [מְטָל] עַל אַרְבָּעָה
אוֹפְנִים. וְהָרִי דְמוֹתוֹ כְּאִרְיָה שׁוֹלֵט עַל אֶלְף
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת רְבּוּא שֶׁל אוֹפְנִים אַחֲרִים. כְּנִפֵּי
הַנֶּשֶׁר הַזֶּה הַתְּמַנָּה עַל כָּל אוֹתָם אוֹפְנִים.
בְּאַרְבָּעָה גִלְגָּלִים נוֹסְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאוֹתָם
אַרְבָּעָה. בְּכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל שְׁלֹשָׁה עֲמוּדִים. וְהֵם
שְׁנַיִם עֶשֶׂר עֲמוּדִים בְּאַרְבָּעָה גִלְגָּלִים. רוּחַ זֶה
שׁוֹלֵט עַל הַכָּל. מִכָּאן יֵצְאוּ. וְרוּחַ זֶה עוֹמְדָת
לְכָל, וְהָרִי מְמַנָּה נְזוֹנִים.

אַרְבָּעָה [הַאֹפְנִים] הִלְלוּ, אַרְבַּע פָּנִים לְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד. וְכָל אוֹתָם פָּנִים
 מִסְתַּכְּלִים לְאַרְבָּעָה צַדִּים שֶׁל אוֹתָהּ הַחִיָּה
 שְׁעוֹמֶדֶת עָלֶיהֶם. כְּשֶׁנוֹסְעִים הָאַרְבָּעָה הִלְלוּ תַּחַת
 אוֹתָהּ הַחִיָּה, נִכְנָסִים זֶה בְּזֶה וּמִשְׁלָבִים זֶה בְּזֶה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כו וְלֹא) מִקְבִּילַת הַלְּלֹאת אִשָּׁה
 אֶל אַחֲתָהּ, לְהִתְכַּלֵּל אַחַת בְּאַחַת וּלְהִכְנִס זֶה בְּזֶה.
 כְּשֶׁנוֹסְעִים אוֹתָם גִּלְגָּלִים, נִשְׁמָע קוֹל נְעִימוֹת
 בְּכָל אוֹתָם צְבָאוֹת שְׁלֵמֶטָה לְמִינֵיהֶם.

תַּחַת הַיֵּכֶל זֶה נִפְרָדִים צְבָאוֹת הַחוּצָה לְכַמָּה
 צַדִּים שֶׁל רְקִיעִים שְׁלֵמֶטָה, עַד
 שְׁמַגִּיעִים לְכוֹכַב שֶׁל שַׁבְּתָאִי. כָּלֵם מִסְתַּכְּלִים
 לְהִיכֹל זֶה. מִשָּׁם נִזְוָנִים. כָּל אֱלֹה שֶׁבְּהִיכֹל זֶה
 כָּלֵם מִסְתַּכְּלִים לְאוֹתָהּ רוּחַ, שְׁכָתוּב (יחזקאל א) אֶל
 אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ
 בְּלִכְתָּן. וְזֶהוּ הַיֵּכֶל שֶׁנִּקְרָא לְבַנַּת הַסְּפִיר.

רוּחַ זֶה הַכוֹלֵלֶת רוּחַ אַחֲרַת שְׁנֵיהֶם עוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת,
 אוֹרָה שְׁלֹא שׁוֹכֵךְ [עוֹזֵב] לְעוֹלָמִים כְּאוֹר
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. אֵין מִי שְׁעוֹמֵד עָלֶיהָ, פָּרֵט
 לְרִצּוֹן שֶׁל אִישׁ צָדִיק בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה שֶׁנִּכְנָסֶת
 בְּאוֹתוֹ הַיֵּכֶל וְעוֹלָה לְקֶשֶׁר קֶשְׁרִים בְּשִׁלְמוֹת
 בְּתַחֲלָה שֶׁל הָרוּחַ [הָאוֹר] הַזֶּה כְּרָאוּי. אִזּוֹ הָאוֹר

מתעטף בזה ושמח בזה, ועולה עמה להתקשר
בקשר של ההיכל השני, להתפלל רוח שכלול
ברוח אחרת עליונה שעליו.

ורוח זו שכוללת, כוללת בזה אותה חיה וכל
אותם אופנים וגלגלים, ונאחזים בו כמו
שנאחזים אש במים ומים באש, דרום בצפון,
צפון בדרום, מזרח במערב, ומערב במזרח. כך
נאחזים כלם זה בזה ונקשרים זה בזה. אותה רוח
עולה להתקשר, ואותה חיה מסתכלת למעלה אל
ההיכל השני, ומסתכלים זה בזה.

באמצע ההיכל הזה נעוץ עמוד אחד שעולה
עד אמצע ההיכל האחר, והוא נקוב
ונעוץ [נ"א נתיב נעוץ] מלמטה למעלה להדבק
רוח ברוח, וכן עד למעלה מכלם להיות כלם רוח
אחת, שנאמר (קהלת ג) ורוח אחד לכל.

היכל שני. כתוב (שמות כד) וכעצם השמים לטהר.
כאן הוא אותו רוח שנקרא זהר, ועומד
בלבן תמיד שלא יתערבו גוניו באחר, והוא
עצם שלא משתנה לעולמים. זה אינו בהתגלות
כך להתנוצץ כמו האחר. זה קשה להתגלות.
כמו סתר העין שכשמתגלגלת, זוהרת ונוצצת

בגלגול. וגם זה כף. משום שפשאותו רוח ראשון עולה, מגלגל בגלגל ומגלה אותו, ונקשר יחד אתו בקשר של לבן העין תוף גון אחר שהוא דקיק ממנו ששורה עליו.

רוח זו מתגלגלת מתוך רוח שלמטה. האור שלמטה סובב לגלגל [וגלגל] האור הזה ומאיר. ולא יכול להאיר עד שאוחז בו התחתון ונקשר עמו ואז מאיר, ואוחז באור שלמטה [שהיה מאיר] שהוא כלול ולא משתנה בכלל, אלא מתגלה בגללו בגלגול שלו. וכשאור זה מתגלגל, נוטל אור אחר לצד שמאל ומתגלגל עמו ומסתובב עמו. וזה סוד הכתוב (שיר ז) חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן. אשרי מי שיודע לגלות [לגלגל] מאורות. רוח אחרת נכללת עמו ומסתובב [ומאיר] ומאיר סביבו בגון תכלת ולבן. אותו לבן נקשר בלבן הזה, ואותו תכלת נקשר באדם של האור התחתון שלצד שמאל, ונכללים זה בזה ונהיים אחד, ונקראים עצם השמים. וכל מה שלמטה ואותו היכל שלמטה, הכל נכלל כאן. והיות שהכל נכלל כאן, נקרא עצם השמים.

מִכְּלָל שְׁאוּרוֹת הִלְלוּ נִבְרְאוֹ אוֹתָם שְׂרָפִים שֶׁל
 יֵשׁ כְּנָפִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיהו ו) שְׂרָפִים
 עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ יֵשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד.
 כֵּלָם בָּשֵׁשׁ, מִשּׁוּם שֶׁכֻּלָּם מֵעֵצִים הַשָּׁמַיִם. אֵלֶּה
 הֵם שְׁשׁוּרְפִים אֶת אֵלֶּה שְׁלֵא חוֹשְׁשִׁים עַל כְּבוֹד
 רְבוֹנָם. וְסוּד שֶׁהַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּכֶתֶר חוּלְף. מִי
 שְׁקוֹרָא וְשׁוֹנֶה שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מְשָׁנָה, זֶהוּ מִי שִׁיּוֹדֵעַ
 לְסֵדֶר וְלִקְשׁוֹר קֶשׁוֹר שֶׁל יְחִוּד שֶׁל רְבוֹנוֹ כְּרֵאוּי.
 אֵלֶּה אוֹתָם שֶׁמְקַדְּשִׁים הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רְבוֹנָם
 בְּכֹל יוֹם תָּמִיד.

בְּשִׁמְתַּגְּלִיָּים הָאוּרוֹת, יוֹצֵא מֵהֶם אוֹר שֶׁל
 חֵיָה אַחַת, שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת
 וּמְטַלֶּת עַל אַרְבַּע חֵיּוֹת הַשְּׁלִיטוֹת עַל הָרֵאוּשׁוֹנוֹת
 שְׁכוּלָלוֹת אוֹתָם בְּתוֹכָם. וּבְאֵלֶּה כְּשֶׁנוֹסְעִים,
 כּוֹפִים הַשְּׂרָפִים תַּחְתּוֹנִים נִחְשִׁים שִׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ
 אוֹתוֹ נִחֵשׁ שְׂרָף שֶׁגּוֹרֵם מוֹת לְכֹל הָעוֹלָם.

אֵלֶּה הַחֵיּוֹת פְּנֵי נֶשֶׁר, מְסַתְּכָלוֹת אֶל אוֹתָהּ חֵיָה
 הַנֶּשֶׁר עֲלִיוֹן שֶׁעֲלִיָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ל)
 דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. רוּחַ זֶה שׁוֹלֵטֶת עַל הַכֹּל. אוֹתוֹ
 הַחֵיָה שְׁרוּמֶזֶת [נ"א שְׁמַטְלֶת] עַל כֻּלָּם, מְסַתְּכָלֶת
 לְמַעְלָה, וְכֻלָּם אֵלֶּיהָ [נ"א אֶצְלָה].

כְּשֶׁכָּלָם נוֹסְעִים, מְזַדְעָזְעִים כְּמָה צְבָאוֹת. מִהֶם
מְאִירִים, מִהֶם מְשַׁתְּבְּרִים [נ"א
מִסְתַּבְּרִים מִלְּפָנֵיהֶם] מְקִיּוּמָם [מִימֵיהֶם]
וְשׁוֹרְפִים אוֹתָם בְּאֵשׁ, וּבָאִים וּמִתְחַדְּשִׁים
כְּמִקְדָּם. כָּלָם נִכְנָסִים תַּחַת אוֹתָהּ חַיָּה,
וּמִסְתַּתְּרִים תַּחַת כְּנַפְיָהּ לְהַכְלִילָם לְמַעְלָה.

אוֹתָן אַרְבַּע חַיּוֹת עוֹלוֹת כְּשֶׁרוּחַ זוֹהָרָת לְתוֹךְ
אוֹתָהּ הַחַיָּה. אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים לְכָל אַחַת
וְאַחַת. גִּלְגָּל אֶחָד מִסְתַּכֵּל לְצַד מְזָרְחָה, וְשִׁלְשָׁה
עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ וּמִסְתַּכְּלִים לְאַמְצַע. וְגִלְגָּל
אֶחָד מִסְתַּכֵּל לְצַד מְעָרְבָה, וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים
נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ וּמִסְתַּכְּלִים לְאַמְצַע. וְגִלְגָּל אֶחָד
מִסְתַּכֵּל לְצַד דְּרוֹם, וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים
אוֹתוֹ וּמִסְתַּכְּלִים לְאַמְצַע. וְגִלְגָּל אֶחָד מִסְתַּכֵּל
לְצַד צְפוֹן וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ
וּמִסְתַּכְּלִים לְאַמְצַע. וְכָל שְׁנַיִם עָשָׂר הָעֲמוּדִים
נוֹשָׂאִים מִתּוֹךְ הָאֲמָצַע, וְאוֹתוֹ הָאֲמָצַע סְגוּר
וּפְתוּחַ. וְכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל כְּשֶׁנוֹסֵעַ, קוֹל נִשְׁמָע
בְּכָל הָרְקִיעִים.

אֵלֶּי הָאֲרְבַּע חַיּוֹת [שְׁלֹמְעֵלָה] כָּלָם מִתְּלַבְּשׁוֹת
[מְשַׁתְּלָבוֹת] זו בְּזוֹ, וְנִכְנָסִים אוֹתָם אוֹפְנִים
שְׁלֹמְטָה לְתוֹךְ הַחַיּוֹת הַלְלוּ שְׁלֹמְעֵלָה כְּלוּלִים

אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. רוּחַ זֶה שְׁנִכְלָלָה בְּאוֹתָן רוּחוֹת,
 לוֹהֶטֶת וְעוֹלָה לְהֶאֱחֹז לְמַעְלָה וְעוֹמְדַת לְהִתְאַחַד
 וּלְהִתְקַשֵּׁר בְּרִצּוֹן הָאִישׁ הַצַּדִּיק בְּאוֹתָהּ תְּפִלָּה
 שְׁמֵת־פִּלְל. שְׁשֵׁעוֹלָה וְנִכְנָסֶת בְּאוֹתוֹ הֵיכָל, לוֹקַח
 הַכֹּל, וְכֹלָם נוֹטְלִים יַחַד עִמָּה וְנִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה עַד
 שְׁנִכְלְלִים בְּאוֹתָהּ רוּחַ.

וְאוֹתָהּ רוּחַ נוֹטֶלֶת בְּרִצּוֹן שֶׁל קָשֶׁר הַיַּחְוּד שֶׁל
 הַתְּפִלָּה שְׁמִיחַדַת הַכֹּל, עַד שְׁכָלָם
 מְגִיעִים לְהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ
 הָרֵאשׁוֹנִים אֵשׁ בְּמִים, וּמִים בְּאֵשׁ, רוּחַ בְּעָפָר,
 וְעָפָר בְּרוּחַ. מְזַרְחַת בְּמַעְרָב, מַעְרָב בְּמְזַרְחַת, צָפוֹן
 בְּדָרוֹם, וְדָרוֹם בְּצָפוֹן. וְכֵן כָּל הַלָּלוּ מִתְקַשְּׁרִים
 זֶה בְּזֶה, וְנֶאֱחָזִים זֶה בְּזֶה וּמְשַׁלְּבִים זֶה בְּזֶה. וְכֵן
 כְּמָה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת שְׁנֶאֱחָזוּ [נ"א שִׁירְדוּ]
 לְמַטָּה וְהִתְעַרְבוּ בְּאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים עַד שֶׁהִגִּיעוּ
 לְכוֹכַב צֶדֶק, וְשָׁם כְּמָה מְמַנִּים עַל הָעוֹלָם.

וּבְשֵׁר רוּחַ זֶה שְׁנִכְלָל מְכֹלָם וְכֹלָם כְּלוּלִים בּוֹ,
 עוֹלָה וְנֶאֱחָז וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַהֵיכָל
 הַשְּׁלִישִׁי עַד שְׁנֶאֱחָז בְּרוּחַ שֶׁל שָׁם בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
 הָעֵמוּד שְׁעוֹמֵד בְּאִמְצַע, וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת עַד
 כָּאֵן כְּרֵאוּי. וְכֹלָם רוּחַ אֶחָד כְּלוּל מֵהַכֹּל וְשָׁלֵם

מֵהַכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְרוּחַ אֶחָד לְהִנָּה (לכל). כָּאֵן
הַכְרִיעָה לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ.

הַיְכָל שְׁלִישִׁי. הַיְכָל זֶה הוּא הַיְכָל שֶׁל אוֹתוֹ
רוּחַ שֶׁנֶּקְרָא נִגְהָ. רוּחַ זֶה הוּא טְהוֹר,
בְּרוּר מְכֻלָּם. אֵין בוֹ גֵּוֹן שֶׁנֶּרְאָה בוֹ, לֹא לְבָן
וְלֹא יָרֵק וְלֹא שָׁחַר וְלֹא אָדָם, וְלִכֵּן נֶקְרָא
טְהוֹר. טְהוֹרָה בְּרוּרָה מְכֻלָּ הַתְּחַתּוֹנִים הַלְלוּ.
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהוּא טְהוֹר מֵהַכֵּל, לֹא נֶרְאָה עַד
שֶׁהַתְּחַתּוֹנִים הַלְלוּ מִתְּגַלְגָּלִים וְאוֹחֲזִים [נ"א
וְכוֹרִים] בוֹ וְנִכְנְסִים בְּתוֹכוֹ [בוֹ]. כִּיּוֹן
שֶׁנִּכְנְסִים בְּתוֹכוֹ, אֲזִי מֵרְאָה אֶת אוֹרוֹ, וְלֹא גֵּוֹן
אֶחָד מְכֻלָּם.

כְּשֶׁנִּשְׁלָחַם רוּחַ זֶה מְכֻלָּ הַתְּחַתּוֹנִים, יוֹצֵא מִמֶּנּוּ
אוֹר שֶׁכֻּלּוֹל בְּשִׁלְשָׁה מְאוֹרוֹת.
אוֹתָם שְׁנַיִ מְאוֹרוֹת עוֹלָם וְיוֹרְדִים וְנוֹצְצִים.
בְּאוֹתוֹ נִצְנוֹץ נֶרְאִים עֲשָׂרִים וְשָׁנִים אוֹרוֹת
מְשָׁנִים זֶה מִזֶּה, וְכֻלָּם אוֹר אֶחָד. וְנִכְנְסִים
בְּאוֹתוֹ הָאוֹר הָאֶחָד.

וְאוֹתוֹ הָאוֹר כּוֹלֵל אוֹתָם, וְלֹא מְאִיר פָּרֵט לְזִמֵּן
שֶׁהָאוֹרוֹת הַלְלוּ שְׁלֵמֶטָה עוֹלָם. וְאוֹתוֹ
רְצוֹן שֶׁל הַתְּפִלָּה נוֹשֵׂא אֶת כָּלָם. אֲזִי אוֹתוֹ אוֹר

יֹוצֵא מִתּוֹךְ אוֹתָהּ רוּחַ. מֵאִיר אוֹתוֹ הָאֹר וּמוֹצִיא
שְׁנֵי הָאוֹרוֹת הַנוֹצְצִים הַלְלוּ, וְנִרְאִים כְּחֻשְׁבוֹן
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה. אַחַר כֵּן חוֹזְרִים
וְנִכְלָלִים בְּאוֹתוֹ הָאֹר.

כָּף אוֹתָם הָאוֹרוֹת תְּחַתּוּנִים [בְּאוֹתָם אוֹרוֹת],
כֻּלָּם כְּלוּלִים בְּאוֹרוֹת הַלְלוּ [תְּחַתּוּנִים],
וְכֻלָּם בְּאוֹר הַזֶּה. הָאֹר הַזֶּה כְּלוּל בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
הַרוּחַ, וְאוֹתוֹ הַרוּחַ עוֹמֵד בְּהִיכָל הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה,
וְלֹא עוֹמֵד לְהִתְיַשֵּׁב אֶלָּא בְּתוֹךְ הַהִיכָל הָרְבִיעִי
שֶׁהַשְּׁתוּקוֹתוֹ לְעֵלוֹת לְתוֹכוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַלְלוּ שְׂיִצְאוּ מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַרוּחַ,
כְּשֶׁנוֹצְצִים מִתְּחִבְרִים כֹּל הַמְּאוֹרוֹת
הַנוֹצְצִים. בְּשַׁעַת שְׂיִוצְאִים מִתּוֹךְ אוֹתוֹ אֹר אֶחָד
וְדוּחֲקִים וְדוּחִים לְהִתְנוּצֵץ. יוֹצֵאת מֵהֶם חִיָּה
אֶחָת קְדוּשָׁה גְּדוּלָּה, דְּמוּתָהּ כְּמִרְאָה שֶׁל כָּל אֱלוֹ
שָׂאֵר הַחַיּוֹת. דְּמוּת אַרְיָה וְדְמוּת נֶשֶׁר כְּלוּלִים
כְּאַחַד, וְנִעְשׂוּ בָּהּ דְּמוּת אֶחָת מֵהֶם.

תַּחַת הַחִיָּה הַזֹּאת יֵשׁ אַרְבָּעָה אוֹפְנִים עֲלִיוְנִים
כְּמִרְאָה תְּרִשִׁישׁ מְרָקָם בְּכִלְלוֹת כָּל
הַגּוֹנִים. וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף רְבוּא [גְּדוּלִים] כֻּלָּם
בְּתוֹכָם. וְאַרְבָּעָה הָאוֹפְנִים הַלְלוּ כֻּלָּם בְּשִׁמוּנָה

כַּנְפִים, וְכֻלָּם יוֹצְאִים מִתּוֹךְ אֹר אֹתָהּ הַחֲיָה
שְׁשׁוּלֶטֶת עָלֵיהֶם. בְּשָׁעָה שְׁנוֹצֵץ אוֹתוֹ הָאֹר,
מוֹצִיָּאָה צְבָאוֹת צְבָאוֹת הַלָּלוּ.

וְאַרְבַּעָה אֵלֶּה שֶׁתַּחֲתֶיהָ עוֹמְדִים בְּאַרְבַּעַת
צְדָדֵי הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע פְּנִים כָּל אֶחָד,
וְאֶחָד. שְׁתֵּי פְנִים מְסַתְּכָלוֹת לְאוֹתָהּ הַחֲיָה,
וְשְׁתֵּי פְנִים מְכַסּוֹת בְּכַנְפֵיהֶם מֵאוֹתָם אוֹרוֹת
שְׁנוֹצֵצִים שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְהִסְתַּכֵּל.

בְּכָל פַּעַם שְׁנוֹסְעִים אֵלֶּה בְּאַרְבַּעָה גִלְגָּלִים [ד"א
וְשָׁנִים עָשָׂר] [וְשָׁנִים] עֲמוּדִים כְּרָאשׁוֹנִים
נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ הַזְעָה שְׁלָהֶם כִּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת
שְׁכָלָם מְשַׁבְּחִים וּמְזַמְּרִים שֶׁלֹּא שׁוֹקֵטִים
לְעוֹלָמִים. וְלֹאֵלֶּה אֵין לָהֶם שַׁעוֹר.

אַרְבַּעָה פְּתָחִים יֵשׁ לְהִיכָל הַזֶּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. עֲשָׂרָה מְמַנִּים בְּכָל פְּתַח
וּפְתַח. וּבְזִמְן שְׁכָלָם שֶׁבְּתוֹךְ הַהִיכָלוֹת שְׁלֹמָטָה,
וְאוֹתָם הִיכָלוֹת עוֹלָיִם בְּרָצוֹן שֶׁל תְּפִלָּה זְכוּה, כָּלָם
פּוֹתְחִים פְּתָחִים עַד שְׁנִכְלָלִים כָּלָם אֵלֶּה בְּאֵלֶּה,
וּמְשַׁלְּבִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְנִכְנָסִים כָּל הַמְּמַנִּים לְתוֹךְ
מְמַנִּים, מַחְנוֹת בְּתוֹךְ מַחְנוֹת, אוֹפְנִים בְּחִיּוֹת
וְחִיּוֹת בְּאוֹפְנִים. בְּאוֹפְנִים הַלָּלוּ מְאוֹרוֹת
בְּמְאוֹרוֹת, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד שְׁנִכְנָסִים בְּרוּחַ זוֹ.

בְּהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ מְקוֹם אֶחָד כְּמֵרָאָה זֶהָב
 שְׁנוּצִץ, וְשֵׁם גְּנוּזִים כְּמָה צְבָאוֹת
 וּמַחְנוֹת שְׁלֵא עוֹלִים וְלֹא מִתְעַטְרִים לְמַעְלָה,
 אֲלֵא רַק בְּשַׁעַה שְׁכָל אֵלֶּה קוֹשְׁרִים קְשָׁרִים,
 וְהַהִיכָל נוֹסֵעַ לְהִתְעַטֵּר. כָּלֵם יוֹצְאִים מְלֵאִים
 בְּדִין, וְנִקְרָאִם מַחְזִיקֵי מַגְנִים. שְׁלוֹחִים בְּעוֹלָם
 מִתּוֹךְ בַּעֲלֵי הַדִּין שְׁבֵהִיכָל הַרְבִּיעֵי. בְּמְקוֹם זֶה
 תְּלוּיִים בְּאַרְבָּעָה צְדָדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רְבוֹא
 מַגְנִים שֶׁל זֶהָב לְכָל צַד וְצַד. וְכֵן לְמִטָּה מֵהֶם
 חוֹמוֹת מְקִיפּוֹת, וְהֵם שְׁשִׁים.

וְכָל הַמַּגְנִים הַלְלוּ גִלְחָמִים קְרִבּוֹת בְּחֶרְבוֹת
 וּרְמָחִים, פָּרֵט לְכָל אוֹתָם שְׁלוּחֵי הַדִּין
 שֶׁל הָעוֹלָם, עַד שְׁמַגִּיעִים דְּרָגוֹת בְּדֶרְגוֹת
 לְכוּכַב מְאֹדִים. וְאִזּוּ הַהִיכָל עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר
 בְּאוֹתָהּ רוּחַ בְּכָל אוֹתָם צְבָאוֹת, וְנִשְׁאַר אוֹתוֹ
 מְקוֹם בְּמְקוֹמוֹ. וְאוֹתוֹ מְקוֹם נִקְרָא תָּא הַרְצִים.
 אוֹתָם הַשְׁלוּחִים רְצִים לְהַשְׁלִים דִּינִים וּפְרַעְנוּיֹת
 בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם.

בְּשַׁעֲוִילָה תְּפִלָּה, נוֹשֵׂאת כָּל הַמְּאוּרוֹת הַלְלוּ
 וְהַמְּחֻנּוֹת, וְקוֹשְׁרֵת קְשָׁרִים וְנִכְלָלִים
 כָּלֵם כְּאֶחָד, עַד שֶׁנִּקְשָׁר רוּחַ בְּרוּחַ וְהֵם אֶחָד.
 וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ עֲמוּד לְהַכְלִיל בְּרוּחַ שֶׁל

ההיכל הרביעי. אשרי חלקו של מי שיודע סוד רבונו ומרים דגלו במקום שצריך.

וּבֵּא וּרְאֵה, הַכֹּל צָרִיךְ זֶה לְזֶה וְזֶה לְזֶה לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה וּלְהַאִיר זֶה בְּזֶה, עַד שְׁעוּלָה הַכֹּל לְמָקוֹם שְׁצָרִיךְ שְׁלֵמוֹת. מִלְמָטָה בִּהְתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן מִלְמַעְלָה, וְאִז הַשְׁלֵמוֹת הֵיא בְּכֹל הַצְּדָדִים וְנִשְׁלָם הַכֹּל כְּרְאוּי. מִי שְׁיֹדֵעַ הַסּוּדוֹת הִלְלוּ וְעוֹשֶׂה שְׁלֵמוֹת, זֶהוּ שְׁמַתְדַבֵּק בְּרִבּוֹנוֹ וּמִבְטֵל כָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת, וְהוּא מְעִטֵר אֶת רִבּוֹנוֹ וּמוֹשֵׁף בְּרִכּוֹת עַל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ אָדָם שֶׁנִּקְרָא צָדִיק עֲמוּד הָעוֹלָם, וְתַפְלָתוֹ לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְחִלְקוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהוּא בְּחֻשְׁבוֹן בְּנֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַהִיכָלוֹת הִלְלוּ וְכָל הַחַיּוֹת הִלְלוּ וְכָל הַצְּבָאוֹת הִלְלוּ וְכָל הָאוּרוֹת הִלְלוּ וְכָל הַרוּחוֹת הִלְלוּ צָרִיכִים זֶה לְזֶה, כְּדֵי לְהַשְׁתַּלֵּם מִלְמָטָה וּלְהַשְׁתַּלֵּם אַחַר כֵּן מִלְמַעְלָה. הַהִיכָלוֹת הִלְלוּ הֵם מִתְדַבְּקִים זֶה בְּזֶה.

וּכְלָם כְּמוֹ הַגְּוֹנִים שְׁלֵמַעְלָה [שֶׁל הָעֵינַן] דְּבוֹקִים זֶה עִם זֶה. כָּל מֶה שֶׁבְּתוֹכָם הֵם כְּאוֹתוֹ מְרָאָה שֶׁנִּרְאָה בְּסִתְר כְּשֶׁמִּתְגַּלְגֶּלֶת הָעֵינַן וְנִרְאָה אוֹתוֹ זֶה נּוֹצֵץ. וְאוֹתוֹ מֶה שֶׁלֹּא נִרְאָה בְּאוֹתוֹ

גלגול, הוא אותה רוח ששולטת על הכל. ולכן עומד זה בזה דרגות על דרגות עד שמתעטר הכל כראוי.

ובא וראה, אלמלא כל אותם גונים של העין שנראים, כשנסתמת העין ומתגלגלת בגלגל, לא נראים אותם הגונים שזוהרים, ואלמלא אותם גונים לא נדבק אותו הנסתר ששולט עליהם. נמצא שהכל תלוי זה בזה ונקשר זה בזה כשנכלל הכל כאחד בהיכל השלישי. ורצון התפלה עולה להתעטר בהיכל הרביעי. ואז הכל אחד ורצון אחד וקשר אחד. כאן השתחוואה להתרצות לרבנו.

סדר הלימוד ליום טו תשרי (יום 15 בשנה)

היכל הרביעי. היכל זה הוא משנה מכלם. ארבעה היכלות לזה, זה לפנים מזה, וכלם היכל אחד. כאן הוא רוח שנקרא זכות. במקום זה מתהפך הזכות של כל העולם. רוח זו נושאת הכל. ממנה יוצאים שבעים אורות כלם נוצצים. וכלם בעגול שלא מתפשטים כמו האחרים הללו. מתדבקים זה בזה ומאירים זה בזה, אחוזים זה בזה. כל זכיות העולם עומדות

לפני המאורות הללו. מכלם יוצאים שני מאורות שקולים כאחד שעומדים לפניהם תמיד.

בנגד אלה שבעים ממנים גדולים שבחוג שסובבים את כל ארבעת ההיכלות הללו. שבעים אורות אלו ושני אורות שעומדים לפניהם, כלם פנימיים לפנים ולפנים, וזה סוד הכתוב (שיר ז) בטנג ערמת חטים סוגה בשושנים.

לפני האורות הללו נכנסים כל הזכיות ועל כל מעשי העולם להדון. שני האורות הללו מעידים עדות, משום [שהם] שיש שבע עיני ה' שמשוטטים בכל הארץ, [כן כל] וכל מה שנעשה בעולם נרשם באותו מעשה ממש ואותה זכות ממש ועומדים בקיומם. ושני האורות הללו רואים בהם ומסתכלים ומעידים לפני שבעים אורות האלה. אלה שבעים גוזרי גזרות ודנים דינים, הן לטוב הן לרע. וכאן הוא מקום הזכות.

רוח זו בה נרשמו שלש אותיות שהם יה"ו. שכשהאותיות הללו נדבקות במקום הזה בהדבקות של זכר ונקבה, אז נרשמים בו ולא מסתלקים משם. אחר כך יוצא אור אחד שמאיר לארבעה צדדים. האור הזה מוציא שלשה

אַחֲרֵים שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה בְּתֵי דִין שְׁדָנִים דִּינִים
 אַחֲרֵים בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם - בְּעֶשֶׂר, בְּעֵנִי, בְּמַחְלוֹת,
 בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל אוֹתָם שָׂאָר דְּבָרִים שֶׁהָעוֹלָם נִדוֹן
 בָּהֶם. הֵיכַל אֶחָד לְאוֹתָם שְׁבַעִים רֵאשׁוֹנִים לְפָנִים.
 שְׁלֹשָׁה לְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה הָאַחֲרִים.

עוֹלָה הַרוּחַ הַזֶּה וְכוֹלֶלֶת כָּל אֵלוֹ שְׁלֵמָה,
 וּמוֹצִיָּאָה חַיָּה קְדוּשָׁה אַחַת מִתְּלֵהֻטָּה,
 וַיֵּשׁ לָהּ עֵינַיִם כְּמוֹ עֵינֵי אָדָם לְהַשְׁגִּיחַ בְּאֶלְף
 אֲלָפִים וְרַבּוֹא רַבָּבוֹת צְבָאוֹת בְּעֲלֵי הַדִּין. כָּלֵם
 לוֹקְחִים פְּתָקִים וּפּוֹתְחִים וְסוֹגְרִים בְּעוֹלָם
 וּמְשַׁלְּמִים דִּין.

תַּחַת הַחַיָּה הַזֶּה אַרְבַּעַה שְׂרָפִים לוֹהֵטִים, כָּלֵם
 כְּכַפְתּוֹר וּפְרַח וּשְׁבִיבֵי אֵשׁ. עוֹלִים
 שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם גְּלָגְלִים לְכָל אֶחָד מְלֵהֻטִים בְּאֵשׁ.
 כְּשִׁנּוּסְעִים, נַעֲשֶׂה נֶהָר אֶחָד שֶׁל אֵשׁ. אֶלְף
 אֲלָפִים מְשַׁמְשִׁים לְאוֹתָהּ הָאֵשׁ, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים
 כְּמָה צְבָאוֹת. כְּשֶׁהַגְּלָגְלִים נוֹסְעִים, כְּמָה הֵם
 רַבּוֹא רַבָּבוֹת שְׁיַעֲמָדוּ מֵהֶם בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הָאֵשׁ.
 תַּחַת הַהֵיכַל הַשְּׁנַיִם יוֹצְאִים צְבָאוֹת שְׁמֹזְמָרִים
 וּבָאִים לְהִתְקַרֵּב כָּאֵן וְכָלֵם נְשָׂרָפִים.

כָּל אוֹתָם מְמַנֵּי הָעוֹלָם שֶׁהִתְמַנּוּ לְשֵׁלֵט, מְכַאֵן
 יוֹצֵא דִינָם לְשֵׁלֵט מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַרוּחַ

שְׁנַרְשָׁמָה בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת. וּמִכָּאן מֵעֲבִירִים
 קִיּוּמָם מֵהָעוֹלָם וְנִדְוָנִים בְּאֵשׁ הַזֶּה שֶׁשׁוֹפֵעַת
 וְיוֹצֵאת. הַכֹּל נִמְסָר בְּהִיכָל הַזֶּה. מִשׁוּם
 שְׁנַרְשָׁמוֹ בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת כָּאן, הָרוּחַ הַזֶּה נִכְלָלֶת
 בָּהֶם. אוֹתָהּ הַחַיָּה מוֹצִיָּאָה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת
 שְׂאִין לָהֶם חֲשָׁבוֹן.

כִּי דִינֵי הָעוֹלָם יוֹצְאִים מֵהִיכָל הַזֶּה, הֵן טוֹב
 וְהֵן לָרַע, פָּרֵט לְשֵׁלֶשָׁה – בָּנִים, חַיִּים
 וּמְזוֹנוֹת, שְׁלֵא נִתְּנָה רְשׁוּת בְּמָקוֹם הַזֶּה. שְׁהָרִי
 בְּאוֹתוֹ נִהָר עֲלִיּוֹן שְׁכָל הָאוֹרוֹת שׁוֹפְעִים מִמֶּנּוּ
 הַדָּבָר עוֹמֵד. בְּאִמְצַע הַהִיכָל הַזֶּה הוּא מְקוֹם
 מִתְקַן כְּנֶגֶד הָרוּחַ שֶׁלְמַעְלָה בְּתוֹךְ הָרוּחַ הַזֶּה, וְזוֹ
 עוֹלָה בָּהֶם.

שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּתָחִים הֵם לְהִיכָל הַזֶּה. בְּכָל פְּתָח
 וּפְתָח כָּל אוֹתָם שָׂרִים וּמַמְנִים שֶׁמְכַרְיִזִים
 לְהוֹדִיעַ לְמַטָּה כָּל אוֹתָם הַדִּינִים הָעֲתִידִים לָרֶדֶת
 לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ד) קוֹרָא בְּחִיל וְכֵן אוֹמֵר
 קִצְצוּ הָאֵילָן.

וּמִתּוֹךְ הַכְּרוּזִים הַלָּלוּ לוֹקְחִים דְּבָר כָּל בְּעֲלֵי
 הַכְּנָפִים, עַד שֶׁמוֹדִיעִים הַדָּבָר לְרִקִיעַ
 שֶׁל חֲמָה. וּמִשָּׁם, כְּשִׁיוֹצֵאת הַשָּׁמֶשׁ, יוֹצֵא דְבָר

וּמְשׁוּטְט בְּעוֹלָם עַד שְׁמַגִּיעַ לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ שֶׁל
הָרְקִיעַ שֶׁכָּל כּוֹכְבֵי הָרְקִיעַ קְפוּאִים בּוֹ, שֶׁהוּא
בְּאֲמֻצֵּי הָרְקִיעַ.

וְשׁוֹמְעִים הַדָּבָר, וְלוֹקְחִים אוֹתוֹ הַשָּׁרִים שֶׁתַּחַת
[הַשָּׁמַיִם] הַשָּׁמֶשׁ, וְאוֹתָם שְׁמַמְנִים
עַל אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ, וּמִשָּׁם זֶה מִתְּפַשֵּׁט לְעוֹלָם.
וְאֶפְלוּ רוּחוֹת וְשָׂדִים וְאֶפְלוּ עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם
מוֹדִיעִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם. הַכְּרוּזִים שָׂבִים וְסוֹתְמִים
פְּתָחִים. לֹא עוֹלָה [לְהַסְתַּלֵּק] רוּחַ בְּרוּחַ עַד שֶׁכָּל
הַרוּחוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת כָּלֵם אֶחָד יַחַד עִם [הַרוּחַ
אֲחֵרִי] הַרוּחַ הַזֶּה, וְכָלֵם נְכַלְלִים וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד.

כְּשֶׁבֶן אָדָם נִמְצָא בְּבֵית חָלִיו, כָּאֵן נִדוּן הֵן
לְחַיִּים הֵן לְמוֹת. הַחַיִּים תְּלוּיִים לְמַעְלָה.
אִם נִדוּן כָּאֵן לְחַיִּים – נוֹתְנִים חַיִּים מְלַמְעָה.
וְאִם לֹא – אִז לֹא נוֹתְנִים. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי
שֶׁנִּדְבַּק בְּרַבּוֹנוֹ וְנִכְנָס וְיוֹצֵא. כָּאֵן קִידָה עַל אַפִּים
בְּאֶרֶץ לְהַתְגַּבֵּר עַל הַדִּין. עַל הַהִיכָל הַזֶּה נֶאֱמַר
(דְּבָרִים ל"ב) אֵל אֲמוֹנָה וְאֵין עוֹל וְגו'.

הַיְכָל הַחֲמִישִׁי. הַיְכָל זֶה הַיְכָל הַבְּרָק שְׁזוּהָר,
שֶׁהוּא רוּחַ שְׁמִזְהִיר וּמְאִיר לְאוֹתָם

התחתונים. רוח זו היא כלולה ופותחת וסוגרת, מאירה ונוצצת לכל הצדדים. מנצנץ זה מאיר אור אחד כעין הארגמן. האור הזה כולל כל [כלל] הגונים שמאירים. אור לבן ושחר, אדם וירק. נכללים אלה באלה. נרקם לבן באדם, שחר בירק. אחר כך לבן בשחר. ונעשית חיה אחת מרקמת, ונכלל בה ירק ואדם. דמותה פדמות אדם שכולל כל הדמיות.

מפנה יצאו ארבעה עמודים שהם חיות גדולות על אלה שלמטה. אחד נקרא אופן שהוא שנים. משום שכשנראה זה, מאיר אחר בתוכו. דבוק זה בזה. נכנס זה בזה. אחר כך נכנס אחר זה בזה, ונראים ארבעה ראשים לארבעה רוחות העולם, וכלם גוף אחד. ואלה הם שכתוב בהם (יחזקאל א) כאשר יהיה האופן בתוך האופן. וכל אלה קשורים זה בזה, כמראה החיות העליונות שלא נפרדות לעולמים. החיה הזו של ארבעה גונים מרקמים אחוזים אלה באלה לארבעה רוחות. מכאן שכשנוסעת החיה הזו, היא נוסעת לשני רוחות.

הרוח הזו של הברק נכללת בשתי רוחות. רוח זו של הברק מוציאה חיה אחת וכל

אוֹתָם הָאוֹרוֹת. רוּחַ אַחֲרַת מְאִירָה מִמֶּנָּה,
שְׁנֵקְרַאת רוּחַ מְלֵהֶטֶת, מְאִירִים מִמֶּנָּה שְׁנֵי
אוֹרוֹת שָׁהֵם אַרְבָּעָה. וְהָאוֹרוֹת הִלְלוּ מִתְּהַפְּכִים
בְּגוֹנִים. וְכֵאֵן הוּא (בראשית ג) לֵהִט הַחֶרֶב
הַמִּתְּהַפְּכָת. אֵלוֹ אוֹתָם מְאוֹרוֹת שְׁמֵהַפְּכִים
שְׁנֵינּוֹת הַחֶרֶב, [וְאֵלֶּה חוֹקְקִים] וְאֵלֶּה עוֹמְדִים
עַל הַהִיכָל שְׁלֹמֶטָה, מְשׁוּם שְׁלֵהִט הַחֶרֶב הַזֹּאת
עוֹמְדָת עַל אוֹתָם שְׁבָעִים אוֹרוֹת שֶׁל בֵּית הַדִּין.
מִכֵּאֵן, כָּל אוֹתָם דִּינִים שְׁדָנִים דִּין, חֶרֶב תְּלוּיָה
עַל רֵאשִׁם מְלִמְעָלָה.

לֵהִט הַחֶרֶב הַזֹּו שֶׁל אֵלֶּה הֵם אוֹתָם אוֹרוֹת
שְׁלִצַד שְׁמַאל הוֹצִיאוּ חִיָּה אַחַת אַחֲרַת
שְׁעוֹמְדָת עַל אַרְבַּע שְׁלֵא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שְׁנֵים
מִימִין וּשְׁנֵים מְשֻׁמַּאל. כְּשֵׁרוּחַ הַחִיָּה הַזֹּו נִכְנָסֶת
בְּאֵלֶּה, נוֹצֵץ מֵהֶם שְׁנֵי נִיצוּצוֹת לוֹהֵטִים, וְיוֹצְאִים
מֵהַהִיכָל הַזֶּה הַחוּצָה וּמִתְּהַפְּכִים תָּמִיד.
הַנִּיצוּצוֹת הִלְלוּ לוֹהֵטִים. לְפַעְמִים נִקְבוֹת
לְפַעְמִים זְכָרִים. לְפַעְמִים רוּחוֹת וּלְפַעְמִים
מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים.

מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁכַשְׁנִכְלָלֶת הַחִיָּה הַזֹּו
בְּחִיָּה הָרֵאשׁוֹנָה, מִתּוֹךְ הַחֲזֵק שְׁנִכְלָלִים
זֶה בְּזֶה יוֹצֵא נִיצוּץ אֶחָד לוֹהֵט תָּמִיד שְׁלֵא

דוֹעַף לְעוֹלָמִים, וְשֵׁט וְהוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם שֶׁל אוֹתָם
שְׁנֵי נִיצוּצוֹת.

וְעִבְשׁוּ הֵם זְכָרִים וְעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם. וְעַד
שֶׁלֹּא מְסִימִים, מִתְדַּעְכִּים [אז], וְהַנִּיצוּץ
הַזֶּה מְכַה בָּהֶם וּמְאִיר לָהֶם, וּמִתְחַדָּשִׁים כְּמִקְדָּם,
וְהֵם נִקְבּוֹת, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת. וְטָרָם
שְׁמִסִּימוֹת הֵן דוֹעֲכוֹת. וְנִיצוּץ זֶה מְכַה בָּהֶם
וּמְאִיר לָהֶם וְחוֹזְרִים כְּמִקְדָּם, מִשּׁוּם שְׁאוֹתוֹ
נִיצוּץ כָּלוּל מֵהַכֹּל, כָּלוּל מֵאַרְבָּעָה גּוֹנִים, וְלִכְן
הֵם מִתְהַפְּכִים לְכֹל הַגּוֹנִים הַלָּלוּ.

רוּחַ זֶה נִכְלָל בְּרוּחַ אַחֵר, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ, וְנִרְאִים
שְׁנַיִם כְּאַחֵד, וְלֹא כְּאַחֲרִים הֵרְאוּ שׁוֹנִים
שֶׁכְּשֶׁנִּכְלָלִים זֶה בְּזֶה לֹא נִרְאִים פָּרֵט לְאַחֵד. וְכֵאֵן
נִרְאִים שְׁנַיִם, וְעוֹמְדִים בְּחִבִּיבוֹת כְּלוּלִים מְכֹל
הַתְּחַתּוֹנִים. וְאֵף עַל גַּב שְׁהֵם שְׁנַיִם, הֵם אֶחָד.
כְּאֲשֶׁר מִתְפַּשֵּׁט [פָּרֵט כְּשֶׁהִתְפַּשְׁטוּ] רוּחַ בְּרוּחַ
וְנִרְאִים בְּחִבִּיבוֹת כְּלוּלִים מְכֹל הַתְּחַתּוֹנִים, וְזֶהוּ
[וְזֶה] סוּד שְׁכֵתוֹב (שִׁיר ד) שְׁנֵי שְׂדֵיךְ כְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם
תְּאוּמֵי צְבִיָּה הֲרַעִים בְּשׁוֹשְׁנִים.

וּכְשֶׁשְׁנֵי רוּחוֹת מִתְפַּשְׁטִים זֶה בְּזֶה בְּחִבִּיבוֹת,
אֵז חוֹזֵר הֵיכֵל זֶה וְנִקְרָא הֵיכֵל אֲהָבָה,

היכל האהבה. היכל זה עומד תמיד בקיומו, ונגנז בסוד הסודות למי שצריך להתדבק בו. וכאן כתוב (שם ט) אתן את ידי לך. אחר כך, כאשר מאירים שני רוחות שהם אחד, יוצאים כמה צבאות לכמה רוחות, אלפים ורבבות שאין להם שעור. מהם נקראים דודאים, מהם גפנים, מהם רמונים, עד שמגיעים כמה צבאות החוצה עד אותו כוכב שנקרא נגה. וכלם בחביבות שלא נפרדים לעולמים. וכאן כתוב (שם ח) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. כאן [כתוב] השתחוואה ופרישת ידים להתדבק באהבת רבונו.

היכל ששי. כאן הוא רוח שנקרא חו"ט השני, סוד הכתוב (שם ד) כחוט השני שפתותיך. ההיכל הזה [היכל שנקרא] נקרא היכל הרצון. כאן רוח שהוא רצון שכל הרוחות התחתונות הללו רצים אחריה להתדבק בה בנשיקה באהבה.

רוח זה נכלל בשש, ועומד בשש. נכלל בשש שלמטה יחד עמו, ועומד בשש עליונים. ולכן רוח זה מוציא שנים עשר אורות כלולים כלם מלמטה ומלמעלה. שנים עשר האורות

הָלְלוּ הֵם שְׂמֵחִים לְעֵלוֹת לְמַעֲלָה וּלְקַבֵּל כָּל
אֱלוֹ שְׁלֵמָטָה.

היכר זֶה שֶׁהוּא רְצוֹן, רְצוֹן הַכֹּל, מִי שֶׁקוֹשֵׁר
קְשָׁרִים וּמַעֲלָה אוֹתָם לְכָאן, זֶהוּ שְׂמֵפִיק
רְצוֹן מֵה' בְּחִיבוֹת. בְּתוֹךְ הַהֵיכָל הַזֶּה נֶאֱסָף
מֹשֶׁה בְּאַהֲבָה, שְׁנוֹשֵׁק נְשִׁיקוֹת אֶהָבָה. זֶהוּ
הַהֵיכָל שֶׁל מֹשֶׁה. רוּחַ זֶה רוּחַ הָאֶהָבָה. הַרוּחַ שֶׁל
הַיְחוד שְׂמֵמֵשִׁיף אֶהָבָה לְכָל הַצְּדָדִים.

ואותם שְׁנַיִם עָשָׂר אִוְרוֹת עוֹלָיִם וְלוֹהֵטִים.
מֵהַנְּצַנּוּץ שֶׁלָּהֶם יוֹצְאוֹת אֲרֻבַּע חֵיוֹת
קְדוֹשׁוֹת אוֹהֲבֵי הָאֶהָבָה. אֵלֶּה נִקְרָאִים חֵיוֹת
גְּדוּלוֹת לְהִתְחַבֵּר אוֹתָם קְטַנּוֹת לְהַכְלִיל בָּהֶם,
שְׁכָתוֹב (תהלים קד) חֵיוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוּלוֹת.

אלו אַחֲוִיזוֹת זוּ בְּזוּ לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, כְּמוֹ אֲגוּז
שְׂמֵחֵבֵר לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, וְלִכְּן נִקְרָא הֵיכָל
זֶה גִּנַּת אֲגוּז, שְׁכָתוֹב (שיר ו) אֵל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי.
מֵה זֶה אֵל גִּנַּת אֲגוּז? מִשּׁוֹם גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי,
שֶׁהוּא הֵיכָל הָאֶהָבָה לְהִתְדַבֵּק זָכָר בְּנִקְבָה.

אלה הָאֲרֻבַּע נִפְרָדִים לְשְׁנַיִם עָשָׂר, שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ
לְכָל צַד. כָּל אוֹתָם תַּחְתּוֹנִים כְּלוּלִים בָּהֶם.
בָּהֶם קִיָּמִים רוּחוֹת עִם רוּחוֹת, אִוְרוֹת עִם אִוְרוֹת.

כִּלְמֵ אֱלֹהִים עִם אֱלֹהִים עַד שְׁנַעֲשִׂים אֶחָד. וְאִז רוּחַ זֶה
 שְׁכָלוֹל מְכֻלָּם עוֹלָה לְהַתְעִיטָר [לְהַתְעוֹרָר] בְּרוּחַ
 שֶׁל מַעְלָה, אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא שָׁמַיִם, וּמִזְמִין אוֹתוֹ
 לְהַתְחַבֵּר עִמוֹ. כִּיּוֹן שְׁנַקְשְׁרוּ כֻלָּם שְׁלֵמָטָה יַחַד
 עִמוֹ, אָמַר (שם א) יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ. וְאִז
 הַחֲדוּדָה הִיא לְהַתְקַשֵּׁר רוּחַ בְּרוּחַ וְלְהַשְׁתַּלֵּם זֶה
 בְּזֶה, וְאִז הִיא הַשְּׁלֵמוֹת בְּחִבּוּר אֶחָד.

כִּיּוֹן שְׁרוּחַ זֶה מִתְחַבֵּר עִמוֹ וְנִשְׁלָמוּ זֶה בְּזֶה
 וּמֵאִירִים זֶה בְּזֶה בְּכֹל הַשְּׁלֵמוֹת כְּרֵאוּי
 בְּרָצוֹן זֶה שְׁמֵת־פִּלְל בֵּין אָדָם צְדִיק שְׁמַעְלָה הַכֹּל
 כְּרֵאוּי עַד אוֹתוֹ מְקוּם לְחִבּוּר אֶהְבָּה זֶה בְּזֶה, אִז
 [שָׁמַיִם מִתְחַבֵּר בְּרוּחַ זֶה בְּאֶהְבָּה בְּשְׁלֵמוֹת
 בְּהֶאֱרָה מִתְדַבְּקִים זֶה בְּזֶה, וְאִז] כָּל אוֹתָם
 הַיְכָלוֹת וְכָל אוֹתָם רוּחוֹת שְׁנַכְלָלוּ בְּזֶה, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מֵאוֹתָם רוּחוֹת וְהַיְכָלוֹת שֶׁהֵם בְּכָלֵל
 שֶׁל שָׁמַיִם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל אוֹתוֹ הַיְכָל
 וְאוֹתוֹ רוּחַ שְׁרֵאוּי לוֹ לְהַתְחַבֵּר עִמוֹ וְלְהַשְׁתַּלֵּם
 עִמוֹ כְּרֵאוּי.

[מִשּׁוּם שֶׁהָרוּחַ הַשְּׂשִׁי הַזֶּה שְׁנַקְרָא שָׁמַיִם רוּחַ
 קָדוֹשׁ לְמַעְלָה, נוֹטֵל הַיְכָל זֶה, הָרוּחַ
 הַזֶּה שְׁנַקְרָא רְצוֹן מַעְלָה אוֹתָם אֲלֵיהֶם בְּאוֹתוֹ
 יַחַד, וְכֵן מִתְחַבְּרִים רְצוֹן לְהַתְנַשֵּׁק] [נ"א מִשּׁוּם

שְׂאוֹתוֹ רוּחַ שְׁשִׁי שְׁנִקְרָא רְצוֹן מְעֵלָה אוֹתָם
 אֲלֵיהֶם בְּאוֹתוֹ יְחוּד, וְכֹךְ מִתְחַבְּרִים שְׁמַיִם, שֶׁהוּא
 רוּחַ קְדוֹשׁ לְמְעֵלָה, נוֹטֵל הֵיכַל זֶה רוּחַ זֶה שְׁנִקְרָא
 רְצוֹן לְהִתְנַשֵּׁק] זֶה בְּזֵה, לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֵה,
 לְהִשְׁתַּלֵּם זֶה בְּזֵה. וְזֵה סוּד (בראשית כט) וַיִּשַׁק יַעֲקֹב
 לְרַחֵל וְגו'.

אֲבָרָהָם שֶׁהוּא יָמִין לְמְעֵלָה נוֹטֵל [הֵהִיכַל
 שְׂאֲמָרְנוּ] [הֵיכַל אֲהָבָה] רוּחַ שְׁנִקְרָא
 אֲהָבָה לְהִתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֵה, לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֵה
 לְהִיּוֹת אֶחָד, וְסִימָן לְדַבֵּר – (שם יב) הִנֵּה נָא יִדְעָתִי
 כִּי אִשָּׁה יָפֵת מְרֹאָה אָתָּה. וַיְפִי שֶׁל הָאִשָּׁה
 בְּאוֹתָם שְׂדִים.

יִצְחָק שֶׁהוּא שְׂמָאל, נֹטֵל אוֹתוֹ הֵיכַל [שֶׁל בֵּית
 דִּין שְׁכַל הַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים. מִשֵּׁם הָרוּחַ
 שְׁנִקְרָאת זְכוּת לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֵה וְלְהִשְׁתַּלֵּם זֶה
 בְּזֵה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד כְּרֹאוֹי. שְׂאֵר הַנְּבִיאִים נֹטְלוּ
 שְׁנֵי הֵיכָלוֹת (שְׁלֵמָטָה)]. שְׁנֵי רוּחוֹת נִגְ"ה וְזֵה"ר,
 בְּסוּד הַכְּתוּב (שִׁיר ז) חֲמוּקֵי יִרְכִיף וְגו', לְהִתְקַשֵּׁר
 אֶלָּה בְּאֶלָּה לְהִיּוֹת אֶחָד.

יוֹסֵף הַצַּדִּיק עֲמוּד הָעוֹלָם נֹטֵל הֵיכַל שֶׁל סְפִיר,
 הָרוּחַ שְׁנִקְרָאת לְכַנֵּת הַסְּפִיר, וְאֵף עַל גַּב

שְׁכָתוֹב (שמות כד) וְתַחַת רַגְלָיו, בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
הַמֶּלֶךְ. וְכֹף הוּא בּוֹדָאִי. וְאַחַר כֹּף הָעֲמוּד הַזֶּה
נָטַל יוֹתֵר, שֶׁהוּא סוּד הַסּוּדוֹת, בְּמָקוֹם שֶׁל
הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי. עַד כָּאֵן מִתְחַבְּרוֹת דְּרָגוֹת
וּמִתְחַבְּרִים זֶה בְּזֶה לְהַשְׁתַּלֵּם זֶה עִם זֶה לְהִיּוֹת
כֻּלָּם אֶחָד. הַכֹּל כְּרָאוּי. וְאִז ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו' .
אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא מִי שְׂיִוְדַע
לְקַשְׁרָם וּלְהַדְבִּיק בְּרַבּוֹנוּ.

כָּאֵן הַכְרִיעָה [בְּהַכְרֵעָה כָּאֵן וּמוֹסִיף הַנְּוִי"ן]
וְהַשְׁתַּחֲוָּאָה וְקִידָה וּפְרִישַׁת כַּפַּיִם וּנְפִילַת
אַפַּיִם לְהַמְשִׁיךְ רִצּוֹן הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹן, נִשְׁמַת כָּל
הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁתְּלוּי לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף, שֶׁמִּמֶּנּוּ
יוֹצְאִים אִוּרוֹת וּבְרָכוֹת לְהַשְׁלִים הַכֹּל מְלַמְעָלָה
כְּרָאוּי וּלְהִיּוֹת הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת מְלֻמָּטָה וּמְלַמְעָלָה,
וְכֹל הַפְּנִיִם מְאִירוֹת בְּכֹל הַצְּדָדִים כְּרָאוּי. וְאִז
מִתְבַּטְּלִים כָּל גְּזֵרֵי הַדִּין, וְכֹל הָרִצּוֹן נַעֲשֶׂה
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי
עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. וְכָתוּב (תהלים
קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.
הַיְכָל שְׁבִיעִי. בְּהֵיכָל זֶה אֵין בּוֹ דְמוֹת מִמֶּשׁ,
הַכֹּל הוּא בְּנִסְתָּר וְגו' [תוֹף] סוּד הַסּוּדוֹת,
הַפְּרֻכָּת שְׁפְרוּסָה [פְּרוּסָה], כָּל הַהֵיכָלוֹת עוֹמְדִים

שְׁלֵא יִתְרָאוּ שְׁנֵי כְרוּבִים [ד"א זֶה מְזַה עוֹמְדִים].
 לְפָנִים מְזַה עוֹמְדַת כַּפָּרַת, דְּמוּת שֶׁל קֹדֶשׁ
 הַקְּדוּשִׁים, וְלִכְן הֵיכַל זֶה נִקְרָא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.
 קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים הַזֶּה מְקוּם מְתַקֵּן לְאוֹתָהּ נְשֻׁמָּה
 עֲלִיוֹנָה, כָּלֵל שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הַבֵּא לְגַבֵּי [עוֹלָם]
 הָעֲלִיוֹנִים הַלְלוּ.

שְׁהָרִי כְּשִׁמְתַחֲבָרִים כָּל הָרוּחוֹת זֶה בְּזֶה
 וְנִשְׁלָמִים זֶה בְּזֶה כְּרָאוּי, אֲזַי מִתְעוֹרֵר
 רוּחַ עֲלִיּוֹן נִשְׁמַת הַכֹּל כְּלִפֵּי מַעְלָה נִסְתָּר כָּל
 הַנִּסְתָּרִים, לְהִתְעוֹרֵר עַל הַכֹּל וּלְהָאִיר לָהֶם
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, וּלְהַשְׁלִים אוֹתָם לְהַדְלִיק נְרוֹת.
וּכְשֶׁהֵבֵא [נ"א הוּא] בְּשִׁלְמוֹת בְּאוֹר שֶׁל הַכֹּל
 וְיוֹרֵד אוֹר עֲלִיּוֹן, אֲזַי הֵהֵיכַל הַשְּׁבִיעִי
 הַזֶּה הוּא הֵיכַל נִסְתָּר בְּנִסְתָּר הַכֹּל, לְקַבֵּל אֶת אוֹתוֹ
 קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים אוֹר שְׁיֹרֵד, וּלְהַתְמַלֵּא מִשֵּׁם כְּמוֹ
 נִקְבָּה שִׁמְתַעֲבֶרֶת מִן הַזְכָּר וּמִתְמַלֵּאת, וְלֹא
 מִתְמַלֵּאת אֲלֵא מִהֵיכַל זֶה שִׁמְתַקֵּן לְקַבֵּל אוֹתוֹ
 אוֹר עֲלִיּוֹן. וְזֶה סוּד הֵהֵיכַל הַשְּׁבִיעִי, הוּא מְקוּם
 שֶׁל חֲבוּר הַזְּוִיג לְהִתְחַבֵּר שְׁבִיעִי בְּשְׁבִיעִי, לְהִיּוֹת
 הַכֹּל אֶחָד שְׁלֵמוֹת [אַחַת] כְּרָאוּי.

וּכְמִי שְׁיֹדֵעַ לְקָשֶׁר יַחְדוּד זֶה – אֲשֶׁרִי חִלְקוּ, אָהוּב
 לְמַעְלָה וְאָהוּב לְמַטָּה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

גוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל. הַיְעָלָה עַל דְּעַתְךָ שֶׁהוּא
 מְקַטְרֵג בְּרַבּוֹנוֹ? לֹא כֵּן! אֲלֵא מְשׁוּם שֶׁכִּשְׁהוּא
 קוֹשֵׁר קְשָׁרִים וְיוֹדֵעַ לִיחַד יַחַד וְכָל הַפְּנִיִּים
 מְאִירוֹת, וְכָל הַשְּׁלֵמוֹת נִמְצָאת, וְהַכֹּל מִתְבָּרֵךְ
 כְּרֵאוּי, כָּל הַדֵּינִים מְסַתְּלָקִים וּמִתְבַּטְּלִים וְלֹא
 נִמְצָא דִין בְּעוֹלָם. אֲשָׁרֵי חָלְקוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ לְמַטָּה, שֶׁכָּתוּב בּוֹ (מְשָׁלִי י'
 וְצִדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. זֶהוּ קִיּוֹם הָעוֹלָם. בְּכָל יוֹם
 קוֹרֵא עָלָיו הַכְּרוֹז, (יִשְׁעִיָּה מ"א) וְאַתָּה תִּגְיֵל בְּה'
 בְּקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל.

כְּמוֹ זֶה קָרְבַּן [זֶה] עוֹלָה עֶשֶׂן, וּמְסַתְּפָקִים [בוֹ]
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוּי לוֹ, וְכַהֲנִים בְּרִצּוֹן,
 וְלוֹיִם בְּנַעֲמֵמוֹת הַשִּׁירָה. זֶה נִכְלָל בְּזֶה, וְנִכְנָסִים
 הַיֵּכָל בְּהֵיכָל, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד שֶׁמִּתְחַבְּרִים
 בְּמִקּוֹמָם כְּרֵאוּי לוֹ אֵיבָר בְּאֵיבָר וּמִשְׁתַּלְּמִים זֶה
 בְּזֶה, וּמִתְיַחֲדִים זֶה בְּזֶה, עַד שֶׁהֵם אֶחָד [וְנִאֲוָרִים]
 וּמְאִירִים זֶה בְּזֶה.

אִזּוּ הַנְּשֻׁמָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל הַכֹּל בָּאָה מִלְּמַעְלָה
 וּמְאִירָה לָהֶם, וְכָל הַנְּרוֹת מְאִירִים בְּשֵׁלֵמוֹת
 כְּרֵאוּי, עַד שֶׁאוֹתוֹ אֹר עֲלִיּוֹן מִתְעוֹרֵר, וְהַכֹּל נִכְנָס
 אֶל קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, וּמִתְבָּרֵךְ וּמִתְמַלֵּא כְּבָאֵר שֶׁל

מִים נוֹבְעִים וְלֹא פּוֹסְקִים, וְכֹלֶם מִתְבָּרְכִים
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

בְּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת אוֹתוֹ שְׁלֹא נוֹדַע וְלֹא נִכְנָס
בְּחֻשְׁבוֹן, רְצוֹן שְׁלֹא נִתְפָּס לְעוֹלָמִים
מִמַּתִּיק לְפָנָי וּלְפָנִים בְּתוֹכָם. וְלֹא נוֹדַע אוֹתוֹ רְצוֹן
וְלֹא נִתְפָּס לְדַעַת [לְנוֹ]. וְאִזּוֹ הַכֹּל רְצוֹן אֶחָד עַד
אֵין סוּף, וְהַכֹּל הוּא בְּשִׁלְמוֹת מְלֻמָּטָה וּמְלֻמָּעָלָה
וּמְלֻפְנֵי וּלְפָנִים, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד. הַרְצוֹן
הַזֶּה לֹא נִכְנָס פְּנִימָה, אִף עַל גַּב שְׁלֹא נוֹדַע, עַד
שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם וּמֵאִיר בְּהִתְחַלָּה בְּכֹל הַצְּדָדִים. אִזּוֹ
מִמַּתִּיק אוֹתוֹ רְצוֹן [לְכֹל] וְלֹא [שְׁלֹא] נִתְפָּס לְפָנָי
וּלְפָנִים בְּנִסְתָּר. וְאִזּוֹ אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּדְבַּק
בְּרַבּוֹנוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֲשֶׁרֵי לְמַעַלָּה וְאֲשֶׁרֵי
לְמַטָּה, עָלָיו כְּתוּב (מְשָׁלִי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ
וְתִגַּל יוֹלְדֹתֶיךָ.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שְׁכֹלֶם נִתְקַנּוּ זֶה בְּזֶה וְנִקְשְׁרוּ זֶה
בְּזֶה בְּקֶשֶׁר אֶחָד, וְהַנְּשָׂמָה הָעֲלִיוֹנָה מְאִירָה
לָהֶם מְצַד שֶׁל מַעַלָּה, וְכֹל הָאוֹרוֹת הֵם נִרְ אֶחָד
בְּשִׁלְמוֹת, אִזּוֹ רְצוֹן אֶחָד שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה
[בְּמַחְשָׁבָה] נִתְפָּס [ד"א לְפָנָי וּלְפָנִים, שְׁאוֹר
שְׁעוֹלָה עַל הַכֹּל וּבְפָנָי לְפָנִים בְּאוֹתוֹ רְצוֹן נִתְפָּס
בְּמַחְשָׁבָה] אוֹר שְׁלֹא נִתְפָּס וְלֹא נוֹדַע, פָּרֵט

לֹאֲתוֹ רְצוֹן שְׁהַמְחַשְׁבָּה תּוֹפְסֶת וְלֹא יוֹדַעַת מֶה
 תּוֹפְסֶת, אֶלֶּא שְׁמַאִיר וּמִתְמַתֵּק אוֹתוֹ רְצוֹן
 הַמְחַשְׁבָּה. וְהַכֹּל מִתְמַלֵּא וְהַכֹּל נִשְׁלֵם וּמַאִיר
 וּמִתְבַּשֵּׂם הַכֹּל כְּרֹאוּי. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קמד)
 אֲשֶׁר־י הָעַם שִׁפְכָה לוֹ וְגו'.

מִי שְׂזוּכָה לְהַדְבִּיק בְּרַבּוֹנוֹ כְּמוֹ זֶה, יוֹרֵשׁ אֶת כָּל
 הָעוֹלָמוֹת. אֶהוּב לְמַעְלָה וְאֶהוּב לְמַטָּה.
 תְּפִלָּתוֹ לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם. זֶה מִתְחַטֵּא לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ
 כְּמוֹ בֶּן לְפָנֵי אָבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹן בְּכֹל מֶה
 שְׁצָרִיק, וְאֵימָתוֹ שׁוֹלֵטֶת עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת. הוּא
 גּוֹזֵר וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם. עָלָיו כָּתוּב (איוב
 כב) וְתִגְזֹר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל דְּרִכֶּיךָ נִגְהֶה אוֹר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר וְגו'. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, מִכָּאן שֶׁעָקַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת הַנְּטִיעוֹת הַלְלוֹ וְשִׁתַּל אוֹתָם, מִמִּשְׁמַע שִׁפְתוֹב
 יְהִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אוֹר שֶׁכָּבַר הָיָה שְׁנִינּוּ,
 מִמִּשְׁמַע שִׁפְתוֹב וַיְהִי אוֹר. לֹא כָּתוּב וְהָיָה אֶלֶּא
 וַיְהִי. וּכְשֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם
 דּוֹרוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, גָּנְזוּ לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שִׁפְתוֹב
 (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שִׁמְחָה. וְהָרִי
 נֹאמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (ישעיה
 מא) מִי הָעִיר מִמְּזֶרַח וְגו'.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, מָה רָאָה? אָמַר
 רַבִּי חֲזִיָּא כִּפִּי שְׁאֲמַרְנּוּ, רָאָה בְּמַעֲשֵׁי
 הַרְשָׁעִים וַגְּנֹז אוֹתוֹ. רַבִּי אָבָא אָמַר, וַיִּרְא אֱלֹהִים
 אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב לַגְּנֹז אוֹתוֹ. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת
 הָאוֹר, [נ"א וְשָׁתַל אוֹתָם, שְׁכַתוֹב וַיְהִי אוֹר. מָה
 מִשְׁמִיעַ אוֹר? שְׁכַבְר הָיָה אוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
 אוֹר לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא וַיְהִי, לוֹמַר שְׁכַבְר הָיָה,
 וְכַתוּב אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו', וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב מִי
 הָעִיר מִמְזַרְח וְגו'. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר וַיִּבְדֵּל,
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנּוּ, שְׁרָאָה בְּמַעֲשֵׁי
 הַרְשָׁעִים וַגְּנֹז אוֹתוֹ. רַבִּי אָבָא אָמַר רָאָה] שְׁסַלֵּק
 אוֹרוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְכִי טוֹב
 הוּא לַגְּנֹז כְּדִי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי
 טוֹב, שְׁלֹא יִמְצָא בּוֹ רְתֻחָה. כְּתוּב כָּאֵן כִּי
 טוֹב, וְכַתוּב שָׁם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינַי ה' לְבָרַךְ
 אֶת יִשְׂרָאֵל, וְסוּף הַפָּסוּק [מוֹכִיחַ] – וַיִּבְדֵּל
 אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְלִכְּן לֹא נִמְצְאָה
 בּוֹ רְתֻחָה, וְאֵף עַל גַּב שְׁשִׁתֵּי אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא כְּאֶחָד.

בֵּא רָאָה, הָאוֹר עֲלִיוֹן לְהִיּוֹת מְאִיר הָאוֹר הַזֶּה,
 וּמְאוֹתוֹ אוֹר שְׁמֻחָה לְכָל בּוֹ. וְהוּא יְמִין

לְהִתְעַטֵּר חֻקֵּי־תוֹרָתוֹ [חֻקֵּי־יִשְׂרָאֵל] חֻקֵּי־יְחִיד אֶתוֹ,
וְהָרִי נֹאמֵר. כָּתוּב (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר
צָפַנְתָּ לִירְאֵיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים בְּךָ. מָה רַב טוֹבְךָ –
זֶה אֹר אֲשֶׁן שֶׁגִּנְזוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לִירְאֵיךָ
– לְצַדִּיקִים, שֶׁהֵם יִרְאֵי חֹטָא כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁנֵי
אֹרוֹת הַגְּדוֹלִים הָיוּ, שְׁכָתוּב וַיְהִי אֹר,
וְעָלְיוֹ נֹאמֵר כִּי טוֹב. וְלִקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָאֶחָד וּגְנָזוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, שְׁכָתוּב
(תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֵיךָ
פְּעֻלַּת לַחֹסִים בְּךָ נֶגְדַת בְּנֵי אָדָם. מְלַמֵּד שְׂאֹר
הָרֵאשׁוֹן אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ,
שְׁכָתוּב וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, וַיִּרְא
אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. רָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, רָאָה טוֹב
מְאֹד מִזְּהִיר וּבְהִיר.

וְלִקַּח מֵאֹרוֹ הַטּוֹב, וְכֻלָּל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם
נְתִיבוֹת הַחֻכְמָה, וּנְתַנּוּ לְעוֹלָם הַזֶּה,
וְהִינּוּ שְׁכָתוּב (משלי ד) כִּי לִקַּח טוֹב נְתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ. הָיִי אוֹמֵר: אוֹצְרָה שֶׁל תּוֹרָה
שְׁבַעֵל פֶּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם יִשְׁמְרוּ

זאת המדה בעולם הזה, שזאת המדה נחשבת בכלל העולם הזה, והיא תורה שבעל פה, יזכו לחיי העולם הבא שהוא הטוב הגנוז.

ומה הוא עזו של הקדוש ברוך הוא? שכתוב (חבקוק א) ונגה כאור תהיה. עתיד הנגה

שנלקח מהאור הראשון להיות כאור, אם יקימו בני התורה והמצוה אשר כתבתי להורותם. וכתוב (משלי א) שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אִמֶךָ, וכתוב (חבקוק א) וקרנים מידו לו, ושם חביון עזה. ומהו חביון עזה? אלא אותו האור שגנוז והחביא, שנאמר צפנת ליראיך. וזה שנשאָר לנו – פעלת לחוסים בך, אותם שחוסים בצלך בעולם הזה ושומרים תורתך ומקימים מצוותיך, ומקדשים שמך הגדול ומיחדים בסתר ובגלוי, שנאמר נגד בני אדם.

אמר רבי רחומאי, מלמד שהיא אורה לישראל, ותורה אורה, שנאמר (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור. ואמר נר – זו מצוה, ומצוה – זו תורה שבעל פה. אור – זה תורה שבכתב. אלא מתוך שכבר נתקיים האור, קורא לו אור. משל למה הדבר דומה? לאדם צנוע בספי הבית, אף על פי שיום הוא ואור גדול בעולם, אין אדם

רוֹאֵה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן הַכְּנִיס בּוֹ גַר. גַּר – תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. אִף עַל פִּי שְׁהִיא גַר, צְרִיכָה לָהּ תּוֹרָה לְפָרֵק קְשִׁיוֹתֶיהָ וּלְבַאֵר סוּדוֹתֶיהָ, וּמִי הוּא? יִרְאֵת ה', זֶה הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן.

שְׂאֵמַר רַבִּי מֵאִיר, מֵהוּ שְׁכַתּוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, וְלֹא אָמַר לוֹ וַיְהִי כֵן? מִלְּמַד שְׁהָאוֹר הֵהוּא גָדוֹל, וְאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ, גְּנִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, וְהִיא מֵדַת כָּל סְחוּרָה שְׁבַעוּלָם, וְהוּא כַח אֶבֶן יִקְרָה שְׁקוּרִין סְחָרְתַּן וְדַר. וְעַל מָה הִיא מֵדַת דָּר? אֶלָּא מִלְּמַד שְׁלִקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזִינָה אַחַת מֵאַלְפִים, וּבְנָה מִמֶּנָּה אֶבֶן יִקְרָה נְאֻה וּמְקַשְׁטָת, וְכָלֵל בָּהּ כָּל הַמְצוּוֹת.

בָּא אַבְרָהָם וּבִקֵּשׁ כַּחוֹ לְתַת לוֹ, נִתְּנּוּ לוֹ אֶבֶן יִקְרָה זוֹ וְלֹא רָצָה אוֹתָהּ. זָכָה וְנִטַּל מֵדָתוֹ, שְׂנֵאמַר (מִיכָה ז) תַּתֵּן אֲמֶת לִיעֶקֶב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. בָּא יִצְחָק וּבִקֵּשׁ כַּחוֹ, וְנִתְּנּוּ לוֹ וְלֹא רָצָה בָּהּ. זָכָה וְנִטַּל מֵדָתוֹ, שְׁהָיָה מֵדַת הַגְּבוּרָה, דְּהֵינּוּ הַפְּחָד, שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפָחַד אָבִיו יִצְחָק.

בָּא יַעֲקֹב וּרְצָה בָּהּ וְלֹא נִתְּנוּהוּ לוֹ. אָמַר לוֹ, הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְּמַעְלָה וַיִּצְחָק לְמַטָּה,

אֶתָּה תִּהְיֶה בְּאֲמִצֵּעַ וְתִכְלַל שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכַתּוֹב
 תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב. וּמֵהוּ הָאֲמִצֵּעַ? הֲיִנּוּ שְׁלוֹם,
 וְהֲרִי כְּתוֹב תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב? אֶמֶת וְשְׁלוֹם הֵם
 אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ט) דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאֶמֶת,
 (ישעיה לט) כִּי יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאֶמֶת בְּיָמַי, וְהִינּוּ שְׁכַתּוֹב
 (שם נח) וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ. דִּהְיִינוּ נַחֲלָה
 גְּמוּרָה שְׂיֵשׁ לוֹ הַחֲסֵד וְהַפֶּחַד וְהָאֶמֶת וְהַשְׁלוֹם.
 וּלְפִיכֹף אָמַר (תהלים קיח) אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה
 לְרֹאשׁ פְּנֵה.

אָבֶן מֵאֶסוּ – אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, שְׁבָנוּ אֶת הָעוֹלָם,
 הִיתָה עֵתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. וְלָמָּה מֵאֶסוּ בָּה,
 וְהֵלֵא נֶאֱמַר (בראשית כו) יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרָהֶם
 בְּקִלְי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרְתֵי מִצּוֹתַי חֲקוֹתַי וְתוֹרֹתַי? מֵה
 זֶה מִשְׁמֵרְתֵי? אֲמָרָה מִדַּת חֲסֵד: שְׁכָל יָמֵי הַיּוֹת
 אֲבָרָהֶם בְּעוֹלָם לֹא הִצְרַכְתִּי אֲנִי לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתִּי,
 שֶׁהֲרִי אֲבָרָהֶם עֶמֶד שָׁם בְּמִקוּמִי. וַיִּשְׁמֹר
 מִשְׁמֵרְתֵי – בְּמִדָּה זֹו הִיתָה מְלֹאכְתִּי, שְׂאֲנִי מְזַכֶּה
 אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֶפְלוּ נִתְחַיְבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם.
 וְעוֹד מְשִׁיבֶם וּמְבִיא בְּלִבְכֶם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
 אֲבִיהֶם. כֹּל זֶה עָשָׂה אֲבָרָהֶם, וְכַתּוֹב (שם כא) וַיִּטַּע
 אֲשֶׁל בְּבֶאֱר שֶׁבַע. סֵדֶר לַחֲמוֹ וּמִיָּמִיו לְכֹל בְּאֵי
 עוֹלָם, וְהִיא מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אֶתָּם

עוֹבְדִים? עֲבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ!
וְהָיָה דֹרֶשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בָּאִים וְשָׁבִים.

וּמִנֵּינָן לָנוּ שְׂאֵף הַחֲיָבִים הָיָה מִזְכָּה? שְׁנֵאמַר (שם
יח) הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרָהֶם, וְאֲבָרָהֶם הָיוּ
יְהִיָּה וְגוֹמֵר. אֲלָא אֲזַכְּהוּ שְׂיִבְקֵשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים
וְיִזְכָּה. וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא שֶׁלֹּא יָכֵלוּ לְהִנָּצֵל? אֲלָא זְכוּתוֹ הוּא אָמַר.
מִכָּאן אָמְרוּ, בָּא לְטָהֵר – מְסִיעֵינן אוֹתוֹ. בָּא
לְטָמֵא – פּוֹתְחִים לוֹ. מַה זֶה פּוֹתְחִים לוֹ? אוֹתָם
הַפְּתוּחִים תָּמִיד. מִצּוֹתֵי חֻקּוֹתַי וְתוֹרַתִּי – אָמַר,
הוֹאִיל וְלֹא חִפְצָתִי בָּהּ, אֲשָׁמֵר מִצּוֹתֶיהָ. מַה זֶה
תּוֹרַתִּי? אֲלָא אֶפְלוּ הוֹרָאוֹת וּפְלִפּוּלִים שְׁמוּרִים
לְמַעַלָּה הוּא יָדַעַם וּפְלִפֵּל וְקִיָּמָם.

וּמַה זֶה מִשָּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל? הָיוּ אוֹמְרֵי, צָדֵק
הָעֵלְיוֹן. וּמַה הוּא הָאוֹר הַגָּדוֹל הַצָּפוֹן? וְהֵינּוּ
סִחְרָת. וְהָאֲבָן שֶׁדָּרָה לְמַטָּה הִימְנָה נִקְרָאת דָּר,
וּמַה הוּא? מִיָּדוֹ לוֹ, הֵינּוּ חָמֵשׁ אֲצָבָעוֹת שֶׁל יָד
יָמִין: ע"כ מַהֵהשְׁמַטוֹת.

וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְרַיּוֹם אֶחָד. וַיְהִי עָרֵב – מִצַּד
הַחֲשֵׁף. וַיְהִי בִקְרַיּוֹם – מִצַּד הָאוֹר. וּמִתּוֹךְ
שֶׁהֵם מְשַׁתְּפִים כְּאֶחָד, כָּתוּב יוֹם אֶחָד. רַבִּי

יְהוּדָה אָמַר, מָה הַטַּעַם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כָּתוּב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר? לָדַעַת שְׁהָרִי אֵין יוֹם בְּלִי לַיְלָה וַאֲיֵן לַיְלָה בְּלִי יוֹם, וְלֹא צָרִיכִים לְהַפְרֹד.

סדר הלימוד ליום טז תשרי (יום 16 בשנה)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׂיֻצָא אוֹר רֵאשׁוֹן, הַתַּפְּשֵׁט בְּכָל הַיָּמִים, שְׁכָתוּב בְּכָלֵם יוֹם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִשְׁמַע שְׁכָתוּב בְּכָלֵם בֶּקֶר, וַאֲיֵן בֶּקֶר אֶלֶּא מִצַּד שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, יוֹם רֵאשׁוֹן הוֹלֵךְ עִם כָּלֵם, וְכָלֵם בּוֹ, כְּדִי לְהִרְאוֹת שְׂאֵין בָּהֶם פְּרוּד וְהַכֵּל אֶחָד. וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, תְּהִיָּה הַתַּפְּשֵׁטוֹת הָאוֹר הַזֶּה לְמַטָּה, וְאַלְהָה הֵם הַמְּלֹאכִים שְׁנִבְרָאוּ בַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, יֵשׁ לָהֶם קִיּוּם לְהַתְקִים לְצַד יְמִין. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, אֶת – לְכָלֵל אֶת הָאֶסְפִּקְלָרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה עִם אֶסְפִּקְלָרְיָה מְאִירָה, שְׁנֵאמַר [בּוֹ] כִּי טוֹב. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶת – לְכָלֵל [לְהַכְלִיל] וְלִרְבוֹת אֶת כָּל הַמְּלֹאכִים שְׁבָאִים מִצַּד הָאוֹר הַזֶּה, וְכָלֵם מְאִירִים כְּבַתְחִלָּה בְּקִיּוּם שְׁלָם.

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּזוֹה נִפְרְדוּ מַיִם עֲלִיוֹנִים מִמַּיִם תַּחְתּוֹנִים. רְקִיעַ

– התפשטות המים, והרי נאמר. ויהי מבדיל –
בין מים עליונים לתחתונים.

ויַעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ – בַּמַּעֲלָה עֲלִיוֹנָה. וְיִהְיֶה
רְקִיעַ לֹא כְּתוּב, אֲלָא וַיַּעַשׂ, שֶׁהַגְּדִיל אוֹתוֹ
בְּגִדְלוֹת רַבָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּשָּׁנִי נִבְרָא גִיּוֹנָם
לְרִשְׁעֵי הָעוֹלָם. בַּשָּׁנִי נִבְרָא מַחְלָקֶת. בַּשָּׁנִי לֹא
נִשְׁלַם בּוֹ הַמַּעֲשֶׂה, וְלָכֵן לֹא כְּתוּב בּוֹ כִּי טוֹב, עַד
שָׁבָא יוֹם שְׁלִישִׁי וְנִשְׁלַם בּוֹ הַמַּעֲשֶׂה. מִשּׁוּם כֶּף
כִּי טוֹב פְּעֻמִּים, אֶחָד עַל הַשְּׁלֵמַת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל
יוֹם שְׁנִי, וְאֶחָד לְעֻצְמוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הִתְתַּקַּן
הַיּוֹם הַשָּׁנִי וְנִבְדְּלָה בּוֹ מַחְלָקֶת, וּבּוֹ הִשְׁתַּלְּמוּ
רַחֲמִים עַל רִשְׁעֵי הַגִּיּוֹנָם. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
מִשְׁתַּכְּכִים שְׁלֵהָבוֹת הַגִּיּוֹנָם. מִשּׁוּם כֶּף נִכְלָל בּוֹ
שְׁנֵי וְנִשְׁלַם בּוֹ.

רַבִּי חֲזִיָּא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
אוֹר זֶה בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן, וְחֻשֶׁף בַּיּוֹם שְׁנִי,
וְנִפְרְדּוּ הַמַּיִם וּמַחְלָקֶת הֵיטָה בּוֹ, לָמָּה לֹא נִשְׁלַם
בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהָרִי יָמִין כּוֹלֵל אֶת הַשְּׂמַאל?
אָמַר לוֹ, עַל זֶה הֵיטָה מַחְלָקֶת, וְשְׁלִישִׁי רָצָה
לְהַכְנִס בֵּינֵיהֶם לְהַכְרִיעַ וּלְהַרְבוֹת בָּהֶם שָׁלוֹם.
תַּדְשָׂא הָאֲרִץ דְּשָׂא – הִתְחַבְּרוֹת שֶׁל מַיִם
עֲלִיוֹנִים בַּתְּחִתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת. מַיִם

עֲלִיּוֹנִים [ד"א פָּרִים וְרָבִים] וְעוֹשִׂים פְּרוֹת,
וְהַתְּחוּנִים קוֹרְאִים לָהֶם לְעִלְיוֹנִים כְּנִקְבָּה לְזָכָר,
מִשׁוּם שְׁמַיִם עֲלִיּוֹנִים זְכָרִים, וְתְּחוּנִים נְקִבִּים.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל זֶה הוּא לְמַעַלָּה וְהוּא
לְמַטָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, אֱלֹהִים
שְׂאֲמָרְנוּ [ד"א אָמַר] מִי הָאֱלֹהִים? [ד"א אֱלֹא
אֱלֹהִים סֵתָם] אֱלֹהִים חַיִּים לְמַעַלָּה. וְאִם תֹּאמַר
אֱלֹהִים לְמַטָּה סֵתָם, אֱלֹא לְמַטָּה הוּא תוֹלְדוֹת,
כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְּרָאָה. וְאֲמָרְנוּ בְּה' בְּרָאָם. וְאוֹתוֹ [שְׁלַמְעֵלָה]
לְמַעַלָּה אָבִיהֶם שֶׁל הַכֹּל הוּא, הִיא הַעֲשִׂיָּה, וְעַל
זֶה הָאָרֶץ עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, שְׁהָרִי הִיא מִתְּעַבְּרַת
כְּנִקְבָּה מִן הַזָּכָר.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל הַצְּבָאוֹת הֵיוּ בְּאָרֶץ, וְלֹא
הוּצִיָּאָה אֶת כְּחָה, וְהֵם תוֹלְדוֹתֶיהָ, עַד יוֹם
[חַמִּישִׁי] הַשָּׁשִׁי, שְׁכָתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.
וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב וְתוֹצֵא הָאָרֶץ דְּשָׂא?
אֱלֹא הוּצִיָּאָה תְּקוּן כַּחוֹתֶיהָ כְּדִי לְהַתִּישֵׁב כְּרָאוּי,
וְהַכֹּל הָיָה גָנוּז בָּהּ עַד שֶׁהִצְטַרְף. שְׁהָרִי
בְּהַתְּחָלָה כְּתוּב שׁוֹמְמָה וְרִיקָה כְּתַרְגוּמוֹ, אַחֲרַי
כֵּן נִתְקַנָּה וְהַתִּישְׁבָּה וְקִבְּלָה זֶרַע וּדְשָׂאִים
וְעֲשִׂבִים וְאֵילָנוֹת כְּרָאוּי, וְהוּצִיָּאָה אוֹתָם אַחֲרַי

כך. והמאורות גם כן לא שמשו אורות שלָהם
עד שהצטרף.

יהי מארת ברקיע השמים [מארת כתוב חסר],
להכליל נחש הרע שהטיל זהמה ועשה
פרוד שהשמש לא משמש עם לבנה. מארת –
קללות. ועל זה גרם שהתקללה הארץ, שכתוב
ארורה האדמה. ולכן מארת כתוב אחד. יהי
מארת – זו הלבנה. רקיע השמים – זו השמש.
ושניהם בכלל אחד להזדווג להאיר העולמות
למעלה ולמטה. ממשמע שכתוב על הארץ ולא
כתוב בארץ, שמשמע למעלה ולמטה, חשבון
של הכל בלבנה הוא.

רבי שמעון אמר, גימטריאות וחשבון תקופות
ועבורים – הכל הוא בלבנה, שהרי למעלה
אינו. אמר לו רבי אלעזר, ולא?! והרי כמה
חשבונות ושעורים עושים החברים? אמר לו, לא
כך! אלא החשבון עומד בלבנה, ומשם יכנס
האדם לדעת למעלה. אמר לו, והרי כתוב והיו
לאתת ולמועדים? אמר לו, לאתת כתוב חסר.
אמר לו, הרי כתוב והיו? אמר לו, הויות כלם
שיהיו בו, כאוצר זו שמתמלא מהכל. אבל
החשבון של הכל הוא בלבנה.

בא ראה, יש נקדה אחת ומשם הראשית למנות, שהרי מה שלפנים של אותה נקדה לא נודע ולא נתן למנות, ויש נקדה למעלה נסתרת שלא התגלתה כלל ולא נודעה, ומשם הראשית למנות כל נסתר ועמק. כך גם יש נקדה למטה שהתגלתה, ומשם הוא ראשית לכל חשבון ולכל מנין, ועל זה פאן הוא המקום לכל התקופות והגימטריאות והעבורים והזמנים וחגים ושבתות. וישראל שדבקים בקדוש ברוך הוא, עושים חשבון ללבנה, והם דבקים בו ומעלים אותו למעלה, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'.

ישרצו המים שרץ נפש חיה. אמר רבי אלעזר, הרי פרושה שאותם מים רחשו והולידו כמו שלמעלה, והרי נאמר. ועוף יעופף על הארץ - יעוף צריך לכתב, מה זה יעופף?

אמר רבי שמעון, סוד הוא, ועוף זה מיכא"ל, שכתוב (ישעיה ו) ויעף אלי אחד מן השרפים. יעופף - [ד"א יעוף צריך לו, אלא] זה גבריאל"ל, שכתוב (דניאל ט) והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון בתחלה מעף ביעף. [ד"א וזהו יעופף]. על הארץ - [זה אליהו שנמצא תמיד

בְּאֶרֶץ וְלֹא מִצַּד שֶׁל אָבָא וְאֵמָא הוּא. נִמְצָא
 שֶׁהוּא (טס אַת הָעוֹלָם) בְּאֶרְבַּע טִיסוֹת, שְׁכָתוּב וְרוּחַ ה'
 יִשְׁאָף עַל אֲשֶׁר לֹא אָדַע. וְרוּחַ ה' - אַחַת. יִשְׁאָף
 - שְׁתַּיִם. עַל אֲשֶׁר - שְׁלֹשׁ. לֹא אָדַע - אֶרְבַּע. עַל
 פְּנֵי - זֶה מְלֵאךְ הַמּוֹת] שֶׁהוּא [מִחְשֵׁיף הָאֶרֶץ. עַל
 פְּנֵי - מִחְשֵׁיף פְּנֵי הָעוֹלָם, וְכָתוּב בּוֹ וַחֲשַׁךְ עַל
 פְּנֵי תְהוֹם] רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם - כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ עוֹלָה
 וּמִסְטִין וְכוּ'.

אָמַר רַבִּי אַבְא, וְהָרִי מְלֵאךְ הַמּוֹת בְּשָׁנֵי נִבְרָא?
 אֵלֶּא עַל הָאֶרֶץ זֶה רַפְא"ל, שֶׁהוּא מְמַנְה
 עַל רְפוּאַת הָאֶרֶץ, שְׁבַגְלָלוּ נִרְפְּאת הָאֶרֶץ, וְקִיָּם
 בֶּן אָדָם עָלֶיהָ וּמְרַפָּא לְכָל כַּחוּ. עַל פְּנֵי רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם - זֶה אוֹרִיא"ל. וְהַכֹּל הוּא בְּפִסּוּק.

וְלִבְנֵי כְּתוּב אַחֲרָיו וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים
 הַגְּדֹלִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר [ד"א הָרִי
 בְּאֶרְנוּ אֵלוּ, לְוִיָּתָן וּבַת זוּגוּן] אֵלֶּה הֵם שְׁבַעִים
 מְמַנִּים גְּדוֹלִים עַל שְׁבַעִים הָעַמִּים, וְלִכֵּן נִבְרָאוּ
 כָּלָם לְהֵיוֹת שׁוֹלְטִים עַל הָאֶרֶץ. וְאֵת כָּל נַפְשׁ
 הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת - אֵלֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נַפְשׁ וְדָא
 שֶׁל אוֹתָהּ חַיָּה, וְנִקְרָאִים גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. אֲשֶׁר
 שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם - שֶׁהֵם מְשִׁתְּדָלִים בְּתוֹרָה.
 וְאֵת כָּל עוֹף כְּנָף לְמִינֵהוּ - אֵלֶּה הַצְּדִיקִים

שְׁבָהֶם, וְלִכְן הֵם נִפְשׁ חַיָּה. דְּבַר אַחַר, וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, אֵלֶּה הֵם שְׁלוּחֵי הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָא, נִפְשׁ חַיָּה שֶׁהֵם [הֵם] יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא [ד"א בְּנִים לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא] וּנְשֻׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלֵהֶם בָּאוֹת מִמֶּנּוּ. נִפְשׁוֹת שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם מֵאִיזָה מְקוֹם הֵם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאוֹתָם צְדִדֵי הַשְּׂמַאל שֶׁמְטַמְּאִים אוֹתָם יֵשׁ לָהֶם נִשְׁמוֹת, וְלִכְן כָּלֵם טְמֵאִים וּמְטַמְּאִים מִי שֶׁקָּרַב עִמָּם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נִפְשׁ חַיָּה וְגו' – כָּל שָׂאֵר הַחַיּוֹת הָאֲחֵרוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּפִי מִיָּנָה. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה מְסִיעַ לְמָה שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁנִּפְשׁ חַיָּה אֵלּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נִפְשׁ חַיָּה קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה. בְּהֵמָּה וְרַמְשׁ וַחֲתִיתוֹ אָרֶץ – אֵלּוֹ שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שֶׁאֵינָם נִפְשׁ חַיָּה, אֵלָּא [ד"א עֲרֻלָּה] כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

השלמה מההשמטות (סימן כה)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֶרַע זָרַע – כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה שֶׁל בִּינָה שֶׁנִּקְרָאת אֱלֹהִים. שְׁכִיּוֹן שֶׁהֵאֵם הָעֲלִיוֹנָה רָאֲתָה

אוֹתָם שְׁלָמִים, נִתְּנָה לָהֶם תְּפִנוּקִים מִלְמַעְלָה
לְהִתְקִים בְּעוֹלָם.

בא רֵאָה, לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
כֹּל עֹשֶׂב זֶרַע זֶרַע, וְלֹא נִתַּן לוֹ רִשׁוּת לֶאֱכֹל
בְּהֵמוֹת וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם, מִשּׁוּם שְׁגָלוּי לְפָנָיו
שֶׁהִיא עֲתִיד לְהִתְפַּתּוֹת בְּאוֹתוֹ נִחַשׁ שֶׁהוּא (בראשית
א) עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֲרַחֵיק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עֵסֶק עִמוֹ וְלֹא
עִם הַבְּהֵמוֹת וְלֹא עִם הָעוֹפוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָרִים לְאָדָם מְכַשׁוֹל מִלְּפָנָיו אוֹלִי
יִתְקִים בְּעוֹלָם.

אבל כְּשֶׁבֵּא נֹחַ, שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, מָה כָּתוּב בּוֹ?
(בראשית ח) וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה'. הֲרִי פִרְשָׁנוּ
אוֹתוֹ הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבּוֹ הִקְרִיב אָדָם הָרֵאשׁוֹן. וּמָה
הֵטַעַם וַיִּבֶן? מִשּׁוּם שֶׁרָשְׁעֵי הָעוֹלָם עָשׂוּ בָּהּ פָּגָם,
בָּא נֹחַ וְהִקְרִיב אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ לְבַעֲלָהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
וַיַּעַל עֶלְת בַּמִּזְבֵּחַ, חֶסֶר. כְּשֶׁרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁנִּקְרַב אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אוֹתָם בְּהֵמוֹת
טְהוֹרוֹת, נִתַּן לוֹ רִשׁוּת לֶאֱכֹל כָּל הַבְּהֵמוֹת, מָה
הֵטַעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִחְזִיק בְּאוֹתוֹ בְּרִית עֵץ
הַחַיִּים וְקָרַב אוֹתוֹ לְעֵץ הַדַּעַת, וְעָשָׂה יְחִוּד
כְּבָרֵאשׁוֹנָה, אֲלֵא שְׂאֲחַר כֶּךָ הִתְפַּתָּה שְׂרָצָה לְבִדְק

אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא וְלֹא לְדַבֵּק בוֹ, אֲפֹלוּ כִּף לֹא נִצַּל
מִמֶּנּוּ וְהֵצִיב אוֹתוֹ כָּרָם.

בא רֵאָה, אָדָם שֶׁעָתִיד לְהִתְפַּתוֹת בְּאֵילָנוֹת, לֹא
נִתֵּן לֹא אֵילָנוֹת וְהִרְחִיק אוֹתָם מִמֶּנּוּ, שְׁהָרִי
לֹא הִזְכִּירָם, אֲלֹא שֶׁעָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ חֵל, וְנָטַע
אוֹתוֹ כָּרָם שֶׁנִּקְרָא בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּתַחֲלָה נִשְׁלַם בוֹ
וְכִסָּה עָלָיו נִצַּל [וְנִצַּל] בוֹ. וּמִי הִיא בֵּית יִשְׂרָאֵל?
זוֹ תְּבִיחָה שֶׁנִּקְרָאת אַרוֹן הַבְּרִית. וְעַכְשָׁיו כְּשֶׁרָצָה
לְבַדֵּק מַה כְּתוּב? (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַתִּקַּח מִפְּרִיּוֹ. אַחֲרַיִךְ וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ
אֶהְלֶה, גָּלָה אוֹתָהּ פְּרָצָה כְּבָרֵאשׁוּנָה בְּתוֹךְ
מִשְׁכְּנֵנוּ לְפָנָי וּלְפָנֵימָם. וְאִם לֹא אוֹתוֹ מְזַבַּח שֶׁהִגֵּן
עָלָיו מִשׁוּם שֶׁנִּדְבַּק בוֹ בְּתַחֲלָה, הִיָּה נִתְפָּס מִיָּד.
וְעַם כָּל זֶה, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה אוֹתוֹ רַק לְבַדֵּק, כְּסִתָּה
עָלָיו הַתּוֹרָה וְלֹא פָרְסָמָה אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁפָּרְסָם אֶת
הָאָדָם, וְאוֹתוֹ מְזַבַּח כְּפָרָה עָלָיו.

בא רֵאָה, מְזַבַּח שֶׁל בֵּית עוֹלָמִים הִיָּה שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם עַל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אֵמָה, וְהִיא
רְמוּזָה בְּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה,
שְׁהָרִי חֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאת. עָלָה אֵמָה נִכְנַס
אֵמָה – זֶהוּ יְסוּד, כְּנִגְד [צְדִיק] צָדֵק שֶׁלְמַעְלָה,

שְׁהָרִי כְּמוֹ שֵׁישׁ בָּהּ אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת וְכֻלָּם נִרְאִים
בָּהּ, שְׁהָרִי נִקְרָאת מֵרָאָה.

עֲלֵה חֲמֵשׁ וְכֹנֵס אִמָּה – זֶהוּ סוֹבֵב, כְּנֹגֵד אוֹתָהּ
דְּרָגָה שְׁנֵדְבֵק בָּהּ, שֶׁהִיא סוֹבֶבֶת אֶת אוֹתוֹ
הַמְזַבֵּחַ. זֶהוּ שְׁפֹתוֹב (שיר ב) וַיִּמְיֵנו תַּחֲבֻקְנִי, שְׁהָרִי
מִיִּסוּד עַד אוֹתָהּ דְּרָגָה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת הֵן.

עֲלֵה שְׁלֹשׁ וְכֹנֵס אִמָּה – אֵלּוּ קִרְנוֹת, כְּנֹגֵד
אוֹתָן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שָׂרְאוּ לָהּ מֵהֶם הַתִּקְף
הָעֲלִיּוֹן וְשֹׁפֵעַ, וּמִשׁוֹם כֶּף דָּוִד שְׁנַמְשַׁח בְּקִרְוֹ,
נִמְשָׁכָה מִלְכוּתוֹ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא בְּאוֹתָן קִרְנוֹת
הַמְזַבֵּחַ, תִּקְף הַמְזַבֵּחַ הָעֲלִיּוֹן.

בֵּא רָאָה, אַרְבַּע קִרְנוֹת אִמָּה עַל אִמָּה יֵשׁ
בַּמְזַבֵּחַ, מִשׁוֹם שֶׁהִיא כִּסֵּא דָּוִד, יוֹם
הַרְבִּיעִי לְתֵת לָהּ שֹׁפֵעַ מֵאוֹתָן שְׁלֹשׁ אֲמוֹת לְאוֹתָן
אַרְבַּע קִרְנוֹת. וּכְשֶׁהָיוּ מִקְרִיבִים הַכֹּהֲנִים מֵהֵצֵד
שֶׁל חֹסֵד עוֹלֵת הַתָּמִיד אֶצֶל הַמְזַבֵּחַ, הָיוּ
מִקְרִיבִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא מְזַבֵּחַ
(מִלְכוּת). וּכְשֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מִתְּנוֹת מִדָּם הָעוֹלָה, הָיוּ
עוֹלִים וְהָיוּ הוֹלְכִים בְּאוֹתוֹ הַסוֹבֵב שֶׁהוּא הַדְּרָגָה
שְׁלֵהֶם וְחֵלֶק אֲבִיהֶם, וְנוֹתְנִים שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן
אַרְבַּע כְּנֹגֵד אוֹתוֹ מִקוֹם שֶׁנִּקְרָא עוֹלָה.

וּכְנָגַד שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ בְּכוֹר שְׁנוּטֵל שְׁנֵי
 חֻלְקִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב
 אִישׁ תָּם יָשָׁב אֱהָלִים, רַחֲמִים וְדִין, וְלָקַח אוֹתוֹ
 צַדִּיק שְׁנֵי חֻלְקִים שְׁלוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברי הימים-א
 ה) נִתְּנָה בְּכֻרְתּוֹ לְבַנֵּי יוֹסֵף, וּשְׁנֵי חֻלְקִים שֶׁל
 אָבִיו, וְלָקַחְהָ הַכֹּל כֹּל הַזֹּאת, וּמִמֶּלֶא אוֹתוֹ
 מְקוֹם שְׁנִקְרָא יָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת א) כָּל
 הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם.

זֶה מְזַבַּח הָעוֹלָה הִיָּה אֶצְלוֹ. תִּשַׁע אֲמוֹת הִלְלוּ
 כְּנָגַד תִּשַׁע דְּרָגוֹת שֵׁישׁ עַד הַצַּדִּיק הַתְּשִׁיעִי
 שֶׁל הַכֹּל, טוֹב וְדָאִי, וְהִיא כְּבַנֵּין אוֹצֵר, רַחֲבָה
 מִלְּמִטָּה וּקְצָרָה מִלְּמַעְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ב)
 וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
 לְאִשָּׁה. וְהַמְזַבַּח הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה הוּא אִשְׁתּוֹ שֶׁל
 אָדָם שֶׁלְּמַעְלָה, וְלִכֵּן נִקְרָא מְזַבַּח הָעוֹלָה, כְּמוֹ
 שְׁנִאָמַר (יהושע ג) אַרוֹן הַבְּרִית, וְזוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל,
 וְנִקְרָאת מְזַבַּח. מָה הַטַּעַם נִקְרָאת כֵּן? מִשּׁוּם
 שְׁכַאֲשֶׁר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין מַעֲשִׂיהֶם כְּשָׂרִים, הִיא
 זוֹבַחַת אוֹתָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם
 אֶף [גַּם] אָנִי, שֶׁהָרִי כָּל כְּלֵי הַקֶּרֶב שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 נִמְסְרוּ בְיָדָהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שיר א) הִנֵּה מִטָּתוֹ
 שֶׁלְשִׁלְמָה שְׂשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ. וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן לְיִשְׂרָאֵל תּוֹרָה שְׁלֵמָה לְזִכּוֹת בָּהּ
 לְחַיֵּי עוֹלָם וְלַהֲנַצֵּל מִדִּין אוֹתוֹ הַמְּזַבַּח, מֵה שְׂאִין
 רְשׁוֹת לְאִישׁ אַחַר לְקָרֵב אֵלָיָהּ.

וְאָם תֹּאמַר, הֲרֵי רָאִינוּ שְׂמֵשָׁה קָרֵב אֵלָיָה שְׁבַעָה
 יָמִים בַּהֲתַחֲלָה - בֹּא רְאֵה, כְּתוּב (שִׁיר ב)
 שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְנוּ תַחֲבֻקָנִי. הַפְּסוּק הַזֶּה
 נֹאמַר עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהִיא שׁוֹרָה בְּאַרְץ
 הַקְּדוּשָׁה בְּכָל אוֹתָם שְׁבַעָה יָמִים כָּלֵם בְּשִׁלְמוֹת.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (וַיִּקְרָא ח) שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יַדְכֶם,
 וְלָכֵן נִקְרָאִים שְׁבַעַת יָמֵי הַמְּלוּאִים דְּוִקָא.

וּמִשָּׁה שֶׁהוּא לוֹי, מֵצַד זֶה הוּא קָרֵב בַּתַּחֲלָה
 לְמִזְבֵּחַ הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב שְׂמָאלוּ תַחַת
 לְרֵאשִׁי. מֵה זֶה רֵאשִׁי? אֵלֶּא בְּרֵאשׁ, כְּשֶׁנִּדְבַקְתָּ
 מִזְבֵּחַ הַזֶּה בְּאוֹתָהּ עוֹלָה, שְׂמָאלוּ הִיא נִקְרָאת
 בַּתַּחֲלָה. וְעַם כָּל זֶה הֵעִירוּ הַחֲבָרִים, בְּחֻלּוּק לְבָן
 שְׂאִין בּוֹ אִמְרָא שְׂמֵשׁ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ל)
 מִחֲשַׁף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקִלוֹת. מִשׁוּם שְׂאָף עַל
 גַּב שֶׁהוּא מֵצַד הַדִּין, הַתְּלַבֵּשׁ בְּחֻסָּד וְקָרֵב אֵלָיָהּ,
 וְהֵעִיר חֻסָּד עֲלִיוֹן בְּעוֹלָם.

וּמֵה הַקְּרִיב? פֶּר בְּרֵאשׁ תְּמִיד שֶׁל שְׁחַר עוֹלָה
 וּדְאִי, וְאַחַר כֵּן הַקְּרִיב פֶּר חֲטָאת, לְתַת

שְׁלוֹם בֵּין אוֹתוֹ פֶּר חֲטָאת וְאֶהְרֵן שְׁחָטָא לָהּ
 כְּשַׁעְשָׁה עֵגֶל, וְזוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲטָאת הִיא
 כְּנֶגְדָהּ. וְזֶה פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ כְּשֶׁהוּא חֲטָא אֶל
 הַמִּזְבֵּחַ, מֵה שְׂאִין בְּאִישׁ אַחֵר, אֶלָּא נִקְבָּה
 לְחֲטָאת, וְאַחֵר כֶּף מִקְרִיב עוֹלָה אֵלֶיהָ. פִּיּוֹן
 שֶׁהַקְּרָבָה עוֹלָה לְמִזְבֵּחַ הַזֶּה, אֲזַי מְלוֹאִים הִיא.
 מְלוֹאִים לְמַעְלָה מְלוֹאִים לְמַטָּה. וְכֹל הָעוֹלָמוֹת
 בְּשִׁמְחָה, שֶׁהָרִי הַגְּבִירָה הִתְחַבְּרָה עִם בַּעֲלָהּ, וְאֲזַי
 מִקְרִיב לְאוֹתוֹ מִזְבֵּחַ אֵיל הַמְּלָאִים.

וְנִוְתָן מֵאוֹתוֹ דָּם עַל תְּנוּפֵד אֲזַן אֶהְרֵן כְּדִי
 שִׁתְהִיָּה רִכָּה לְשִׁמְעַ בְּרִכּוֹת, וְלֹא בְקִשִׁי.
 וַיִּקְבַּל דְּבָרֵי תוֹרָה, שְׁלֹא לְהַפְרִיד בֵּין תוֹרָה
 שְׁבַעַל פֶּה מִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְלִהְשִׁלִּים כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן לְבָנָיו. וְצִוָּה אוֹתָם שִׁישְׁבוּ בְּאוֹתוֹ
 הַשְּׁעָר שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵהֶל, לְשָׁמֵר אוֹתוֹ מִקּוֹם שְׁלֹא
 יִקְרַב עָרֵל וְטָמֵא, וַיִּשְׁתַּלְּמוּ כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים
 הָעֲלִיּוֹנִים, וַיַּעֲלוּ בְּאוֹתָהּ דְרָגַת הַחֲסֵד שֶׁהִיא
 שְׁבִיעֵי מִמַּטָּה לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי הֵם בְּתַחֲלָה נִדְּבָקוּ
 בְּאוֹתוֹ פֶּתַח אֵהֶל מוֹעֵד, וְאַחֵר כֶּף הַתְּעָלוּ
 לְמַעְלָה. וְאַחֵר כֶּף מֵה כְּתוּב? וַיִּמְנֹו תַחְבֵּקְנִי.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא ט) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה
 לְאַהֲרֹן, וְצִוָּה אוֹתוֹ לְקַחַת אוֹתוֹ עֵגֶל שְׁחָטָא בּוֹ

וַיִּקְרִיבוּ לְאוֹתוֹ מִזְבַּח, וְהוּא הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ
לְהִקְרִיב אֵלָיָה, שֶׁפָּחַד מִשְׁלֵהבוֹתֶיהָ.

אָמַר לוֹ מֹשֶׁה (שם), קָרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת
חֲטָאתְךָ - בַּתְּחִלָּה, וְתֵן מֵאוֹתוֹ דָּם עַל
אוֹתָם קָרְנוֹת, מִשּׁוּם שֶׁחֲטָא בַּתְּחִלָּה אֶצְלָם וּמִנֵּעַ
מֵהֶם בְּרֻכּוֹת, וְאַחַר כֵּן (שם) וְאֵת הַדָּם יִצַּק אֶל
יְסוּד הַמִּזְבֵּחַ, לְצַקֵּת בָּהּ אוֹתוֹ יְסוּד. מַה זֶה יִצַּק?
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ז) וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצֵק.

וְאַחַר כֵּן הִקְרִיב לְאוֹתוֹ מִזְבֵּחַ אוֹתָהּ עוֹלָה,
וַעֲשֵׂה בַּתְּחִלָּה רֹאשׁ, וְאַחַר כֵּן רִגְלֵי,
וְאַחַר הִקְרִיב עַל יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר עֲזִים, שֶׁהָרִי
מֵאוֹתוֹ הֵצִד שֶׁל צֵד הָרַע נִדְבְּקוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה.
וְאַחַר כֵּן עִגְלָה וְכֶבֶשׂ לְעוֹלָה. בֵּא רְאֵה, בַּהֲתַחֲלָה
עִגְלָה לְחֲטָאת. כִּיּוֹן שֶׁהִקְרִיב אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת אֶל
אֱמוֹ, אַחַר כֵּן הִקְרִיב אוֹתוֹ לְאָבִיו. זֶהוּ שֶׁכִּתּוּב
לְעֹלָה. אַחַר כֵּן, שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שֶׁהֵנָּה שְׁלוֹם
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְשׁוֹר זֶה שֶׁל צֵד הַשְּׂמָאל.

וַאֲיִלּוּ שֶׁל יִצְחָק לֹא עוֹשִׂים דִּין אֶלָּא לְשִׁלְמִים,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה, אֲזִי הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא פָּתַח עֲלֵיהֶם, (תהלים קלג) הִנֵּה מַה טוֹב
וּמַה נָּעִים שְׁבֹת אַחִים גַּם יַחַד. שְׁבֹת אַחִים - יְמִין

ושמאל, מִשֶׁה וְאַהֲרֹן. גַּם – לְהַכְלִיל אֶת כְּנֻסֵת
 יִשְׂרָאֵל. יַחַד – צְדִיק, הַכֹּל בְּיַחְוֹד שָׁלֵם [מְשָׁלֵם].
 וְאִזּוּ מַה כְּתוּב? כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל
 הַזָּקֵן. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ זָכָר וּנְקֵבָה שָׁלֵם, מְשׁוּם כֶּף
 כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, בְּהִתְחַלָּה הָעֵתִיק שֶׁל
 הַכֹּל, רֹאשׁ כָּל הָרֹאשִׁים.

יֵרֵד עַל הַזָּקֵן – זֶה חֶסֶד וּגְבוּרָה וְתַפְאֵרֶת, שְׁכַלֵם
 נִקְרְאוּ זָקֵן. (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן. (שם כז)
 וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק (גְבוּרָה). (שם מח) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל
 (תַּפְאֵרֶת) כְּבָדוֹ מִזָּקֵן. עַל פִּי מְדוּתָיו – זֶה צְדִיק,
 וְהוּא פִּי מְדוּתָיו. וְאַחַר כֶּף, כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֵּרֵד עַל
 הַרְרֵי צִיּוֹן – אֵלוֹ שְׁבַעֲהָ הַרִים שֶׁנִּקְרְאוּ הַרְרֵי צִיּוֹן.
 כִּי שֵׁם צִוְהָ ה' אֶת הַבְּרָכָה – כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ.
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם – זֶה עֵץ הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם.
 וְכֹל זֶה מְשׁוּם אוֹתָם קְרִבְנוֹת שֶׁמְעוֹרְרִים טוֹב
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וְאַחַר כֶּף הַכְּהֻנִּים שֶׁמֶצֶד הַחֶסֶד קְרִבִּים לְאוֹתוֹ
 מִזִּבְחַת, מַה שָּׂאִין רְשׁוּת לְאִישׁ אַחַר לְקָרֵב,
 וּנְשַׁחֲטִים שְׁחִיטַת הַקֹּדְשִׁים בְּצִפּוֹן הַמִּזְבֵּחַ,
 מְשׁוּם שֶׁבְּצֶד צִפּוֹן שָׁיֵשׁ בָּהּ כְּשֶׁקְרָבָה גְבוּרָה
 אֲלֶיהָ, עוֹשֶׂה אֶת אוֹתָן נְקֻמוֹת, מְשׁוּם כֶּף עוֹשִׂים
 הַכְּהֻנִּים שָׁלוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִשְׂרָף הָעוֹלָם

בְּשֵׁלֵהֶבֶת הַמְזֻבַּח, וְאִז יוֹרְדִים חַיִּים לְעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (מלאכי ב) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם.
מָה הַטַּעַם חַיִּים? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שָׁלוֹם.

וְכֹהֲנִים עוֹשִׂים שָׁלוֹם בְּקֶרְבָּן. מֵהוּ הַקֶּרְבָּן? לְבֶן
וְאָדָם, חֶלֶב וְדָם. חֶלֶב כְּנֶגֶד אוֹתָהּ דִּרְגָה
שֶׁל יְפִי שֶׁל הַכֹּל. חֶלֶב הָאָרֶץ תְּרַגְמוּ יְפֵי הָאָרֶץ.
וְדָם כְּנֶגֶד אוֹתָהּ הַדִּרְגָה שֶׁנִּקְרָאת נֶפֶשׁ, שְׁכָתוֹב
(ירמיה נא) נִשְׁבַּע ה' צָבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ [עמוס ו] נִשְׁבַּע
ה' בְּנַפְשׁוֹ]. וּבֶן אָדָם, כְּשֶׁמְקָרִיב דָּם זֶה, כְּאֵלוֹ
מְקָרִיב נֶפֶשׁוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ויקרא יז) כִּי הַדָּם הוּא
בְּנַפֵּשׁ יִכְפֹּר.

וּמִשּׁוֹם כֵּן הִזְהִירָה אוֹתָם הַתּוֹרָה, מִי שִׂיאֲכַל
מֵאוֹתוֹ חֶלֶב וְדָם שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקָרִיבִים
לְמִזְבֵּחַ, יִכְלֶה מֵהַמְזֻבַּח הַהוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מֵעַמִּיהָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
שֶׁהִיא לוֹ לְהִקְרִיב אֶת אוֹתוֹ חֶלֶב עַל הַמְזֻבַּח,
וְאוֹתוֹ דָּם בִּיסוּד, לְהַכְלִיל מִדַּת יוֹם בְּלִילָה וּמִדַּת
לִילָה בְּיוֹם.

וּבַעוֹלָת הַתָּמִיד שֶׁהִיא כְּלֵלוֹת שֶׁל הַכֹּל, לְכַפֵּר
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא
תַעֲשֶׂה הַנִּתְקַן לַעֲשֵׂה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם

שְׁהֶאֱנִיָּה [מְקוֹם] הַזֶּה דְרָגָה שֶׁל עוֹלָה עֲשֵׂה הִיא,
וְעוֹשִׂים לָהּ מִתְּנוּת לְהַכְלִיל לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
כָּל וְלִישְׂרָאֵל.

וְלֵאמֹר מְקוֹם נוֹתְנִים אוֹתָן מִתְּנוּת? אַחַת בְּקֶרֶן
מְזֻרְחִית צְפוֹנִית לְעוֹרֵר הַמְזֻרַח, שֶׁהוּא
רַחֲמִים. וְלְעוֹרֵר הַצָּפוֹן בְּשִׂמְחָה אֵלָיו שֶׁל הַמְזַבַּח
הַהוּא, וְאַחַר כֵּן בְּקֶרֶן מְעֻרְבִית דְרוֹמִית, לְהַכְלִיל
אוֹתוֹ מְזַבַּח שֶׁנִּקְרָא מְעֻרָב בְּדָרוֹם שֶׁהוּא חֹסֵד,
וְלָכֵן הַכֹּל מִתְּנָה אַחַת. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שִׁיר ב) שֶׁמֵּאלוֹ
תַּחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנו תַּחֲבֹקֵנִי. שֶׁמֵּאלוֹ – שֶׁל מְזֻרַח
שֶׁהוּא צָפוֹן. תַּחַת לְרֵאשִׁי – בַּתְּחִלָּה. וְאַחַר כֵּן
וַיִּמְיֵנו תַּחֲבֹקֵנִי – שֶׁהוּא חֹסֵד.

דְּבַר אַחֵר, מָה הַטַּעַם שֶׁלֹּא נוֹתְנִים מִתְּנָה בְּקֶרֶן
דְרוֹמִית מְזֻרְחִית, צְפוֹנִית מְעֻרְבִית? שֶׁהֲרִי
אוֹתָהּ קֶרֶן דְרוֹמִית מְזֻרְחִית הִיא בַּתְּחִלָּה,
כְּשֶׁעוֹלִים הַכֹּהֲנִים בְּאוֹתוֹ כָּבֵשׁ, שֶׁבְּדָרוֹם הֵצִד
וְהַחֲלַק שָׁלָהֶם שֶׁהוּא חֹסֵד. וְאוֹמְרִים, כָּל פְּנוֹת
שֶׁאַתָּה פּוֹנֶה, אֵינּוּ אֶלָּא דֶּרֶךְ יָמִין לְמְזַבַּח, כְּדִי
לְחַבֵּר צֵד הַמְזֻרַח לְאוֹתוֹ מְזַבַּח, וְהָיָה לוֹ לְכַהֵן
לְתַת מִתְּנָה בַּתְּחִלָּה בְּאוֹתָהּ קֶרֶן דְרוֹמִית מְזֻרְחִית,
שֶׁהֲרִי הוּא רֵאשׁוֹן לְאוֹתָן דְרָגוֹת, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא
שֶׁהַתְּעוֹרֵר אֵלֶיהָ חֹסֵד בַּתְּחִלָּה. הֲרִי הַעִירוֹ

החברים ואמרו, משום שכתוב (ויקרא ד) אל יסוד
 מזבח העלה – מן יסוד למזבחה של עולם נס"א
 עלה]. כלומר, קרב יסוד שהוא צדיק אצלה.
 וקרן דרומית מזרחית לא היה לה יסוד.

בא ראה, כתוב ביהודה (בראשית לז) לכו ונמכרנו
 לישמעאלים. ובגלל שהוא חטא אל אותו
 היסוד והפרידו מאותה ארץ עליונה ונתן עצה
 למכור אותו, משום כך באותו חלק שלו לא היה
 לו יסוד. וכך שנינו, מה היה חלקו של יהודה?
 הר הבית ולשכות ועזרות. ומה היה בחלקו של
 בנימין, שהוא צדיק למטה? אולם והיכל ובית
 קדש הקדשים. ורצועה יוצאת מחלקו של יהודה
 שהיא כלפי מזרח, שהרי גם דגלו היה ממזרח,
 ונכנסה לחלקו של בנימין, ועליה נבנה המזבח,
 שהרי המזבח חלקו של יהודה היה, כפי שבארנו
 (בראשית כט) ותעמד מלדת, שעמד הכסא על
 עמודיו, והוא תומך הרביעי (מלכות), כנגד כנסת
 ישראל שהיא רביעית, וכתוב בה (תהלים קיח) אבן
 מאסו הבונים היתה לראש פנה.

ודוד, בנו אחז באותו מזבח, כמו שבארנו
 בסוד האמונה, ובנימין הצדיק מצטער
 עליו לקרב אותה אליו. זהו שכתוב (דברים לג)

חופף עליו כל היום. משום כך זכה בנימין הצדיק למטה, ונעשה מארח לגבורה, זהו שכתוב ובין כתפיו שכן, שהוא חלקו במערב, ועכשו שכינה בין שני צדיקים. צדיק למעלה – יוסף הצדיק, למטה – בנימין. זהו בעל הגבירה, וזה המארח. לכן כתוב (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית, זה עולם שמתכלה [ס"א שמתגלה], זו שכינה תחתונה שהיא עקרת הבית. עקר העולם הזה רחל בין שני צדיקים למעלה ולמטה.

לכן נקרא בית המקדש בית עולמים. המזבח של בית עולמים היה בירשתו של בנימין, אבל כששרתה שכינה בירשתו של יוסף בשילה, לא קורא לה בית עולמים, שהרי עולם הוד הוא למעלה ולמטה. אם הבנים שמחה – זו שכינה, ולכן הללויה.

בא ראה, כשנמכר אותו צדיק למצרים, בנימין אחיו היה צדיק למטה, ונטל מקומו שלא להפגם, ולאותם עשרה בנים שהיו לו קרא להם על שמו של אותו צדיק, כמו שפרשו החברים. בלע – על שם שנבלע בין האמות. לכן שנינו, היסוד היה מהלך על פני כל המערב ועל פני כל הצפון, אוכל במזרח חצי אמה ובדרום חצי

אָמָה, מְשׁוּם שְׁחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנֵימִין הָיָה בַּמַּעֲרָב,
 לְכֵן יֵשׁ לוֹ יְסוּד, שְׁהָרִי הוּא הָיָה שְׁלִיט אֶל אוֹתוֹ
 צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, אָבֵל בַּחֲלֻק שֶׁל יְהוּדָה שֶׁהוּא
 מְזָרַח, לֹא הָיָה לוֹ יְסוּד, שְׁהָרִי הוּא הֶרְחִיקוֹ
 מִמֶּנּוּ, שְׁנָתָן עֲצָה לְמַכְרוֹ לַמַּצְרִים.

בא רֵאָה, סֵדֶר הַדְּגָלִים הָרִי הוּא סְבִיב אוֹתוֹ
 מְזַבַּח הָעוֹלָה שְׁנִקְרָא מִשְׁכָּן. יְהוּדָה
 וְהַסְמוּכִים לוֹ בַּמְזָרַח. וּמִי הַסְמוּכִים? יִשְׁשַׁכָּר
 שְׁמַגֵּן עָלָיו בְּכַח הַתּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן זְבוּלוֹן
 שְׁסִמוּדָּה לְיִשְׁשַׁכָּר, שְׁנָתָן לָהֶם מְלֵאֵי וְכַח לְהַתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה. אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וּבְנֵימִין לַמַּעֲרָב. רְאוּבֵן
 וְהַסְמוּכִים לוֹ בַּדְרוֹם. דָּן וְשְׁסִמוּכִים לוֹ בַּצָּפוֹן.

ובא וְרֵאָה, כָּתוּב בְּאוֹתוֹ צְדִיק (בראשית לו) וְהוּא
 נֶעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה, וְכָתוּב בְּבְנֵי לֵאָה
 וַיִּשְׁנְאוּ אוֹתוֹ. לְכֵן שְׁנִינוּ, הִיְסוּד הַזֶּה הָיָה מְהִלָּף
 עַל פְּנֵי כָּל הַמַּעֲרָב, שְׁהָרִי חֻלַּק אָחִיו שְׁשִׁמְר אוֹתוֹ
 מְקוּם וְשֶׁל בְּנָיו הָיָה. וְעַל פְּנֵי כָּל הַצָּפוֹן, מְשׁוּם
 שְׁאֵלוֹ שֶׁהָיוּ שְׁרוּיִים בַּצָּפוֹן לֹא הָיוּ שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ.
 אוֹכֵל בַּמְזָרַח חֲצֵי אָמָה, מְשׁוּם שֶׁיְהוּדָה עָשָׂה
 חֲצֵי הַצָּלָה. אָמַר (שם) מֶה בָּצַע, וְלֹא הִשְׁאִיר
 [אוֹתָם] לְהִרְגֵם אוֹתוֹ. וּבַדְרוֹם חֲצֵי אָמָה, מְשׁוּם

שְׂרָאוּבֵן אָמַר לְהַצִּיל אוֹתוֹ מִיָּדָם. וְגַם גָּד שְׁהִיָּה
חֲנוּנָה שָׁם, לֹא הָיָה שׁוֹנֵא אוֹתוֹ.

בא רָאָה בַּמָּה עֲקָמִים הֵם בְּנֵי אָדָם שְׁלֹא
רוֹצִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים שְׁהוֹרִישׁ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנָיו, וְהִזְהִיר אוֹתָם עָלֶיהָ
וְאָמַר (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה, שְׂאִין לָךְ
רְשׁוּת לְהַפְרִיד יוֹם מִלַּיְלָה. וְלָכֵן יִהְיֶה, אִף עַל
פִּי שְׁחָלְקוּ וְגוֹרְלוֹ הָיָה מֵעֶרֶב, שֶׁהוּא לַיְלָה,
כְּשֶׁהָיָה שׁוֹרָה סָבִיב אוֹתוֹ הַמְּשַׁכֵּן, נִדְבַק בַּמְזָרַח
שֶׁהוּא יוֹם. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָמַז לוֹ וְאָמַר
לוֹ (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים. שְׁלֹא לְהַפְרִיד יוֹם
מִלַּיְלָה. וּמִי שֶׁמִּפְרִיד אוֹתָם גּוֹרֵם לְמוֹת, וּבְאוֹתוֹ
חָטָא מִתּוֹ בְּנָיו, מִשּׁוּם שֶׁהִשְׁחִיתוּ דְרָכָם וְלֹא
חָבְרוּ יוֹם עִם לַיְלָה, מִשּׁוּם שְׁלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ
כְּרָאוּי לְחַבֵּר לָבֵן עִם אָדָם כְּדִי לְכַפֵּר אוֹתוֹ
חָטָא שְׁלוֹ, שֶׁהַפְרִידָם בַּתְּחִלָּה.

כְּשֶׁמִּכַּר אֶת אוֹתוֹ צְדִיק שֶׁנִּקְרָא יוֹם, שֶׁהַפְרִידוֹ
מִכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת לַיְלָה. רָמַז
לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקָרֵב מִזְרָח בְּמֵעֶרֶב, וְאָמַר
לוֹ, (במדבר ב) וְהַחֲנִים קִדְמָה מִזְרָחָה דָּגַל מַחֲנֶה
יְהוּדָה, לְקָרֵב מִזְרָח לְמֵעֶרֶב לְתַת לוֹ שִׁפְעַע
בְּרִכּוֹת מִלְמַעְלָה.

וּבְנֵי יוֹסֵף וּבְנֵימִין, אָף עַל גַּב שְׁבִנְיָמִין הָיָה
 נִדְבֵק בַּמִּזְרָח, רָמַז לּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַחֲנוּת בַּמַּעֲרָב לְקָרֵב כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְצַדִּיק הַכֹּל
 בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (הוֹשֵׁעַ יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי
 ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם. וְרֵאוּבֵן שְׁנִדְבֵק בְּצַד הַחֹסֶד,
 יַחְנֶה בְּדְרוֹם. וְדָן, כְּדֵי לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ חֲטָא הָעֵגֶל,
 שִׁיקְבְּלוּ בְנָיו, וְהוּא מְצַד הַצָּפוֹן, יַחְנֶה בְּצָפוֹן
 לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ חֲטָא.

מִשּׁוֹם כֵּן כָּתוּב בַּיּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁלֵמָה עֲשָׂרָה עַל
 עֲשָׂרָה, (מלכים-א ז) וְחוּט שְׁלֹשִׁים בְּאֵמָה
 יָסוּב. הַכֹּל בְּסוּד הַחֲכָמָה. כָּתוּב בּוֹ (שם) עֲמִד עַל
 שְׁנֵי עֲשָׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים
 יָמָה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים מִזְרָחָה
 וְהֵימָּה עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה. אוֹתוֹ יָם שֶׁל חֲכָמָה
 נִתְקַן בָּהֶם.

בֵּא רָאָה, כְּשֶׁהָיוּ עוֹשִׂים הַכֹּהֲנִים אֶת אוֹתָהּ
 חֲטָאֵת, לְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה
 זֶה הָיָה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כָּרַת. וְעוֹלָה בָּאָה עַל מִי
 שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּמֵאוֹתוֹ צַד בָּאָה
 הָעוֹלָה שֶׁהִיא זָכָר, וְכָתוּב (שְׁמוֹת כ) זָכוֹר אֶת יוֹם
 הַשַּׁבָּת - מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְלִכְן אָנוּ מְקַרִּיבִים בְּשַׁבָּת
 שְׁנֵי כִבָּשִׁים, שֶׁל מוֹסֵף עוֹלָה, מִשּׁוֹם שֶׁבָּאוֹתוֹ

שֶׁל הַיָּמִין נְתוּסָף לְאוֹתוֹ צְדִיק אֹר מְהַעֲתִיק
הַקְדוּשׁ.

בְּשִׁנְדָּבֶק עִם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא שְׁמֹר, לֹא
תַעֲשֶׂה. מִשׁוּם כֶּךָ יֵשׁ בְּשִׁבְתָּ עֲשֵׂה
וְלֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בּוֹ כִּרְת, שֶׁהָרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה פָּגָם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא לֹא תַעֲשֶׂה, וּמִפְּרִיד אֶת
הַזְּנוּג שֶׁלָּהֶם, נִכְרְתַת מִשָּׁם נִפְשׁוֹ, וּמִיָּהוּ? מִי
שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים שֶׁל חַל בְּשִׁבְתָּ, בְּקִדְשׁ שֶׁנִּדְבָק
בְּשִׁבְתָּ בְּשִׁבְתּוֹן, וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּחֻדוֹה בְּאוֹרָה.
אֲבָל מִי שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה אֲלֵא בְּשִׁגְגָה, מְקַרֵּיב חֲטָאֵת
כְּנֻגַד אוֹתָהּ דְרַגְתָּ מִזְבַּח.

וּבְרֵאשׁ חֲדָשׁ בְּהַתְחַדְּשׁוֹת הַלְּבָנָה אָנוּ מְקַרֵּיבִים
(במדבר כח) פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, שֶׁהָרִי
מִצַּד שֶׁל פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה בָּאוּ, וְהֵם לְמַעְלָה
לְהַשְׁלִים אֶת הַפָּגָם שֶׁלָּהּ וְלִתֵּת לָהּ שִׁפְעַת אֶחָד עַל
שְׁנַיִם מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא עוֹלָה, וְנוֹסָף בְּאוֹתוֹ
זְמַן אֹר לְלִבְנָה. וְאֵיל אֶחָד – לְהַקְרִיב לָהּ אֵילוֹ
שֶׁל יִצְחָק, (שיר ב) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי, כְּכֹשִׁים
בְּנֵי שָׁנָה שְׁבָעָה, לְחֻבֵּק אוֹתָהּ בְּיָמִין, וְשִׁבְעָה
זְכָרִים נִקְרָבִים עִמָּה, תְּמִימִים שְׁלֵמִים בְּכָל, וְאָנוּ
מְקַרֵּיבִים שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאֵת. שְׁחֻטָּאֵת הַזֶּה
בָּאָה מִצַּד זֶה שֶׁל פֶּר הַחֻטָּאֵת, שְׁכַתּוֹב שְׁמֹר,

וְשִׁמּוֹר לֹא תַעֲשֶׂה הוּא, וְאָנוּ מְקַרְיָבִים שְׁעִיר
חַטָּאת שׁוֹבָא עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

בְּמוֹסַף שְׁלֵה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ, שׁוֹבָא לְכַפֵּרָה עַל
טְמֵאת מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי, שְׁכָתוּב (יחזקאל
מג) וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בֵּית יִשְׂרָאֵל שִׁם קְדָשֵׁי, שְׁלֹא
יִתְקַרֵב לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל עָרֵל וְטֵמֵא. אָבֵל מוֹסַף
שֶׁל שַׁבַּת אֵין לְהַקְרִיב, מִשּׁוּם שְׁהָרִי הַתְּגִלָּה
הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ, וּמֵאִיר בְּאוֹתוֹ רְצוֹן לְכָל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֵּל נִמְצָא בְּהֶאֱרָה, שְׁהָרִי שַׁבַּת הִיא
בְּלֵי דִין כָּלֵל, וְלֹא שׁוֹלֵט הַנְּחָשׁ הָעֶקֶם. וְכַהֲנִים
מְצַד הַחֶסֶד שׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ בְּצַפּוֹן הַמְּזֻבַּח,
וְאֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, פָּרַט לְזֶה שְׁאֵין
לָהֶם רְשׁוּת לְקַרֵב לְאוֹתוֹ מְזֻבַּח לְהַקְרִיב, אָבֵל
לְשַׁחֵט מִתָּר.

וּבְצַפּוֹן הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שְׁעִיר, שְׁהָרִי
שְׁעִיר יוֹנֵק מְצַפּוֹן, וְאָנוּ מְקַרְיָבִים דָּם
לְמִזְבַּח, וְעוֹשִׂים אַרְבַּע מִתְּנֻנּוֹת עַל אַרְבַּע קַרְנוֹת
כְּדֵי לְהַקִּיפוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים, שְׁלֹא יִתְקַרֵב מִי שְׁלֹא
רְאוּי לְקַרֵב לְקֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים. וְחַטָּאת זוֹ שְׁעוֹשָׂה
מִמֶּנָּה הִיא קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, שְׁלֹא יִתְעוֹרֵר צַד
הַטְּמֵאָה מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם.

סדר הלימוד ליום יז תשרי [יום 17 בשנה]

וּבֹא וּרְאֵה, בְּעוֹלָה שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, סוּד הַיְחוד שְׁמִת־יַחַד עוֹלָה בַּמִּזְבֵּחַ. אֲבָל חֲטָאת אַרְבַּע מִתְּנוֹת, שְׂאִינָם אֵלָא לְשֹׁמֵר וְלַהֲקִיף אוֹתָם גְּבוּרִים שֶׁהֵם מֵצַד הַגְּבוּרָה, לְאוֹתוֹ מִטָּה כִּסָּא קְדוּשׁ, וְלַהֲשִׁלִּים אוֹתוֹ פָּגָם שֶׁעָשׂוּ בָּהּ. וּמִי שֶׁגָּרַם לְבְנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ חֲטָא, בָּא מֵצַד הַשְּׁעִיר, לְכֵן חֲטָאת יַחִיד שְׁעִירָה, וְחֲטָאת נְשִׂיא שְׁעִיר, וְחֲטָאת כֹּהֵן מְשִׁיחַ פֶּרֶ. הַכֹּל מֵצַד שְׂמָאֵל.

וְלַפְעָמִים מִקְרִיב יַחִיד כְּשֶׁבָּה כִּנְגַד כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל וְכֹל שְׂאָר הַמִּצְוֹת. אֵלָא בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל צְבוּר מִקְרִיבִים פֶּר לְעוֹלָה וְשְׁעִיר לְחֲטָאת, וְאוֹתוֹ חֲטָאת הוּא חֶסֶר בְּלִי אֶל"ף, מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֶסֶרוֹן גְּדוֹל, שֶׁהָרִי חֲטָאת הוּא לְשׁוֹן שֶׁל חֶסֶרוֹן, שְׁכַתּוּב (מַלְכִים-א כֵּא) וְהֵייתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֵה חֲטָאִים. וְכֹל אֶחָד עֵז בֵּת שְׁנָתוֹ, מֵצַד הַשְּׂמָאֵל. וְאוֹתוֹ הַפֶּר דוֹרוֹן הוּא לְמַעְלָה לְצַדִּיק, שֶׁהִפְרִידוֹ אוֹתוֹ אַרוֹן מְאוֹתָהּ בְּרִית, וְשְׁעִיר לְחֲטָאת כִּנְגַד כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּנְעוּ מִמֶּנָּה בְּרָכוֹת. וְעַם כָּל זֶה, כְּשִׁיחִיד חֲטָא בְּכֹל מִצְוֹת שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בָּהֶם כָּרַת, צָרִיף

לְהִקְרִיב שְׁעִירַת עֲזִים לְכַתְחֻלָּהּ, אֲלֵא כְּשֶׁאֵין לוֹ
שִׁיקְרִיב כְּשֶׁבָה.

וּבֵא וּרְאֵה, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִיא רְבִיעִית לְיָמִים,
וְלִכֵּן צְרִיכָה אַרְבַּע מִתְּנֻנּוֹת, וְעוֹלָה אוֹתוֹ
רִיחַ נִיחּוּחַ מֵאוֹתָם כְּבָשִׂים, וְאִזּוּ יֵשׁ נַחַת רוּחַ
לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא עוֹשֶׂה נְקָמוֹת, שֶׁהָרִי זֶה הִיָּה
בְּשׁוּגָג. (במדבר כח) וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן - שֶׁהוּא
אַרְבָּעָה עַל עֶשֶׂר עוֹשִׂים פֶּסַח, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה זֹכֵר
לָנוּ לְעוֹלָם אוֹתוֹ פֶּסַח שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל. שֶׁהִכָּה אֶת אוֹתוֹ טָלָה, וְהוֹצִיא הַשְּׂכִינָה
וְיִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹם טָמֵא, וְהִתְחַבֵּר אַרְבָּעָה עִם
עֶשׂוֹר, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִתְחַבְּרָה בְּעֶשׂוֹר שֶׁהוּא
צְדִיק, וְרֵמוֹז מְקוֹמוֹ בְּעֶשֶׂר, וְאִזּוּ פֶּסַח לֵה'.

וְלָכֵן מִי שֶׁהוּא טָהוֹר וְסִלְקָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ עֲרָלָה,
וַיִּרְאֶה רֶשֶׁם קְדוֹשׁ שֶׁל צְדִיק, שֶׁהוּא י' בּוֹ,
וְלֹא הִקְרִיב פֶּסַח לֵה', כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְצְדִיק,
שֶׁהוּא רְאוּי לְקָרֵב לְמַקְדָּשׁ וְלֹא עֲרַל וְטָמֵא. שָׂאֵם
לֹא הִקְרִיב, יֵשׁ בּוֹ כֶּרֶת. וּמָה הַטַּעַם? שֶׁהָרִי בְּכָל
הַתּוֹרָה אֵין כֶּרֶת אֲלֵא עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, מָה
[וּמָה] הַטַּעַם בְּפֶסַח וּמִלָּה, שֶׁהֵם מַצּוֹת עֲשֵׂה,
יֵשׁ כֶּרֶת? אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁהַדְּרָגָה גּוֹרֶמֶת שֶׁהִיא
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא פֶּסַח, וְנִקְרָאת [נִקְרָאת]

מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, צְרִיכָה לְהִתְחַבֵּר עִם עֲשֵׂה
וְלִהְיוֹת לְלַיְלָה בּוֹ מֵדַת לַיְלָה עִם יוֹם.

וּמִיָּהוּ? זֶה צְדִיק, שֶׁהִיא מִלָּה וּמְצוֹת עֲשֵׂה,
וְנִכְלָל בְּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מֵדַת יוֹם
בְּלִילָה. וְאִם לֹא נִמּוֹל בֶּן אָדָם, לֹא רָאוּי לְהִקְרִיב
אוֹתָם, לְכֵן עוֹמְדַת מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה עָלָיו, וְדָנָה
אוֹתוֹ בְּכֶרֶת, שֶׁלֹּא תִכְנַס נַפְשׁוֹ לְמִקְדָּשׁ. וְכֵן
בְּפֶסַח צְרִיכָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָה.
וְאִם בֶּן אָדָם לֹא עוֹשֶׂה וְלֹא מִקְרִיב פֶּסַח לֵה', הִיא
עוֹמְדַת עָלָיו וְדָנָה אוֹתוֹ, וְלֹא מוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ
מִתַּחַת יַד פְּרָעָה, וְנִכְרְתַת נַפְשׁוֹ מִמְּקוֹם קְדוּשָׁה,
וְנִשְׁאַרְתָּ בְּמִקְוֵה טְמֵאָה בְּמִצְרַיִם, שֶׁהִרִי אִם לֹא
עָשׂוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי מְצוֹת אֵלָיו, לֹא יֵצְאוּ מִשָּׁם.

וְלִכֵּן כָּתוּב (דברים טז) שָׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב
וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לֵה' אֱלֹהֶיךָ. שָׁמֹר – כְּלָלוֹת
שֶׁל נִקְבָּה, לֹא תַעֲשֶׂה. אֶת – כְּלָלוֹת שֶׁל הַכֹּל.
חֹדֶשׁ הָאָבִיב – שֶׁהִרִי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁעוֹרָה
אָבִיב, וּמִקְרִיבִים מִמֶּנּוּ עֹמֵר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה
מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֶת הִיא, וְסוּפְרִים שֶׁבַע שָׁבֻעוֹת
שְׁלָמִים לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְלִקְבֵל מֵאוֹתָם חֲמִשִּׁים
יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה תוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת
לְחֶם, שֶׁכָּתוּב (משלי ט) לָכוּ לְחֶמּוֹ בְּלַחְמֵי.

וְאָנּוּ מְקַרְיָבִים בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים שְׁנַתְנָה בּוֹ תוֹרָה
 שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, תוֹרָה שֶׁבְכָתָב וְתוֹרָה שֶׁבְעַל
 פֶּה, וְיוֹרֵד חֶסֶד שֶׁל הָעֵתִיק הַקְּדוּשׁ שֶׁל הָאֵם
 הָעֲלִינָה (בִּינָה) בְּאוֹתָם שְׁבַע שָׁבוּעוֹת שְׁלָמִים
 בְּכָל, וְכָל אַחַת מֵאוֹתָן שֶׁבַע דְּרָגוֹת כְּלוּלָה
 בְּשְׁבַעָה, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּסוּד הָאֲמוּנָה. לְכֵן שָׁמֹר
 אֶת חֲדָשׁ הָאָבִיב וְעֵשִׂיתָ פֶּסַח לֵה'. הַקָּרֵב אוֹתָם
 בְּיַחְוֹד, שֶׁהָרִי בּוֹ הוֹצִיאָךְ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה, וְתִשְׁלָמִים
 אֶת הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת לַיִל שְׁמוּרִים, וְתִקְרֵיב
 זָכָר אֵלֶיהָ וְתִקְרָא לַיְלָה שְׁלָמִים.

וּבֵא תִרְאֶה, נַעֲרָה כְּתוּלָה, עַד שֶׁלֹּא קָרֵב אֵלֶיהָ
 זָכָר, נִקְרָאת נַעֲרָה. אַחֲרַיִךְ נִקְרָאת נַעֲרָה.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כב) וְנִתְּנָה לְאָבִי הַנַּעֲרָה, שְׁלָמָה
 דְּוִקָא. וְזֶהוּ כְּשֶׁנִּמְצְאת שְׁלָמָה, וְלֹא הִתְקָרַב מִי
 [לְמִי] שֶׁלֹּא רָאוּי. אִךְ כָּאֵן, בְּתַחֲלָה לַיִל שְׁמוּרִים,
 אַחֲרַיִךְ כְּךָ הַלַּיְלָה הַזֶּה לֵה', כְּשֶׁמִּתְקָרֵב זֶה לְזֹאת,
 וְלִכֵּן לֹא רָאוּי לְהִתְקָרֵב לְאוֹתוֹ פֶּסַח עָרֵל וְטָמֵא.
 וְדָמָה טְעוֹן מִתְּנָה אַחַת דְּוִקָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר
 1) אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה.
 הִיא שׁוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵיהָ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִתְטַמְּאוּ
 בְּמִנְהַגֵּיהֶם, מִשּׁוּם כְּךָ שְׁבִטִי יֵה יִצְאוּ מִשָּׁם,
 וְהִתְחַבְּרָה יו"ד בְּה"א, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר, כְּמוֹ

שְׁעָשׂוּ הֵם. אֲבָל כְּשִׁיזְאוּ מִבְּבַל, נִטְמְאוּ שָׁם
 וְטִמְאוּ הַמִּקְדָּשׁ, מִשּׁוֹם כֶּךָ הִנָּחַשׁ שְׁלֹט בָּהֶם,
 וְלֹא נִמְצָא שְׁלֹטוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן, מִשּׁוֹם
 שְׁטִמְאוּ אֶת הַמִּקְדָּשׁ בְּנָשִׁים נִכְרִיּוֹת. מִכָּאן, מִי
 שְׁמִטְמֵא אֶת עֲצָמוֹ לְמִטָּה, הוּא טָמֵא לְמַעְלָה.
 וּמִי שְׁמִקְדָּשׁ עֲצָמוֹ לְמִטָּה, מְקַדָּשׁ לְמַעְלָה. וְעַל
 כֶּךָ הָיוּ רְאוּיִים שִׁיעֲשֶׂה לָהֶם גִּס בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 שִׁיזְאוּ מִבְּבַל כְּאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיזְאוּ מִמִּצְרַיִם,
 אֲלֵא שְׁגָרָם הַחֲטָא.

וּבַחֲמִישָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הַחֶלֶק שֶׁל
אֲבָרָהֶם, שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְאַחֲזוֹ
בְּדִרְגַת חֹסֶד, אָנוּ מְקַרְיָבִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי
פָּרִים, לְהוֹסִיף שְׁנֵי חֲלָקִים לְדִרְגַת חֹסֶד מִהֶעֱתִיק
הַקָּדוֹשׁ. אֵיל אֶחָד כְּנֻגַד דִּרְגַת יִצְחָק, וְצָרִיךְ אֵיל,
לְשׁוֹן שֶׁל תְּקִיפּוֹת, מִשּׁוֹם שְׁחֻלְקוֹ חֲזַק הַמַּיִם.
וְצָרִיךְ שְׁתַּסְכִּים אוֹתָהּ דִּרְגַת הַגְּבוּרָה עִם חֹסֶד
עֲלִיּוֹן לַעֲשׂוֹת חֹסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, וְלְהַפְרִיעַ
מֵאוֹתָם שְׁמִצִּיקִים לָהֶם, וְלְהַקִּיפוֹ צַד הַמַּיִם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ל) מִחֲשֵׁף הַלְבָן.

שְׁבַעַה כְּבָשִׁים תְּמִימִים – כְּנֻגַד כָּל הַדִּרְגוֹת
שִׁישְׁתְּלָמוּ בוּ. וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁבַעַה
כְּבָשִׁים, בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים

הַעֲלִיּוֹנִים, כָּל אֶחָד נִתְקַן בְּסוּד שֶׁל שֶׁבַע, וַיְהִי
שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימוֹת לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן
שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׁעִיר חַטָּאת לְכַפֵּר עַל טְמֵאת
הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא תִהְיֶה רְשׁוּת לְאוֹתוֹ שְׁעִיר לְעַרְבֵב
וְלֹא לְהַסְטִין עַל יִשְׂרָאֵל.

(במדבר כח) וּבַיּוֹם הַבְּכוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה
חֲדָשָׁה – כַּנֶּגֶד דְּרָגַת יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי אֲזַ נִתְקַן הָעוֹלָם
וְהַתְּחִדָּשׁ, וְאָנוּ מוֹנִים שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת כְּדִי לְחַבֵּר
הַכֹּל בַּיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן, שְׁנוֹתֶנֶת לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה
עֲטָרָה שֶׁל תּוֹרָה שְׁנִכְלָלָת בְּאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה
פָּנִים, וַיִּצְאָה מִחֻכְמָה הַעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָם חֲמָשִׁים
שְׁעָרֵי בִינָה, וְנִתְּנָה לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה עַל יְדֵי מֹשֶׁה
שְׁאָחוֹז גַּם בְּדִרְגָּה זוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שיר ג) צְאִינָה
וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה, בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלוֹם
כָּלוּ שְׁלוֹ. [וְהָרִי] שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ שְׁדִרְגָּה זוֹ שְׁלֹמֹה
מִכָּל הַצְּדָדִים, וְשָׁלֵם נִקְרָא בְּסוּד הָאָמוּנָה,
שְׁכָתוֹב (בראשית כח) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. בַּיּוֹם חֲתַנְתּוּ
– זֶה כְּשֶׁנִּתְּנָה [תּוֹרָה]. וּבַיּוֹם שְׁמַחַת לְבוֹ –
כְּשֶׁנִּבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

בא רָאָה, כְּתוֹב (שמות יט) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁהַתְּחִבְרָה דְּרָגָה זוֹ שְׁנִקְרָאת שְׁלִישִׁי
בַּחֲדָשׁ, וְהִיא חֲתַנְתּוּ, עַל זֶה כְּתוֹב (שם) וַיַּחֲזֵן שָׁם

יִשְׂרָאֵל נִגְדָה הָהָר. דְּרָגָה זוּ הַבֵּן הַבְּכוֹר. נִגְדָה הָהָר – כִּנְגַד אוֹתוֹ הֵר שְׁנוּדַע שֶׁהוּא קָטָן מִכָּל הַהָרִים שְׁלַמְעֵלָה, שֶׁהוּא רָם וְנִשָּׂא כְּשִׁמְתַחֲבֵר לְמַעְלָה, וְנִקְרָא הֵר סִינַי. שְׁהָרִי שִׁבְעָה הָרִים וְשִׁבְעָה יָמִים וְשִׁבְעַת אֲרָצוֹת בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, שֶׁהֵם כִּנְגַד שִׁבְעָה יָמִים עֲלִיוֹנִים, וְלֹא בָחַר מִכָּלֵם לָתֵת תּוֹרָה אֲלֵא בְּהַר סִינַי, שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל, וְגַם בַּיָּם כְּנָרֵת, שֶׁבֵּא מִשָּׁם תְּכֵלֵת, שְׁדוּמָה לְכֶסֶף הַכְּבוֹד. כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל כְּנָרֵת זֶה הַצְּדִיק, וְזֶהוּ יָם כְּנָרֵת, כְּפִי שֶׁפָּרְשׁוּ הַחֲבָרִים.

כְּנָרֵת הִיָּה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְתּוֹ שֶׁל דָּוִד, וּבִשְׁעָה שְׁרוּחַ צְפוֹנִית מְנִשְׁבֶּת בּוֹ, מְנַגֵּן מֵאֱלֹו, וְדוֹד קָם לְעֶסֶק בְּתוֹרָה בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה לְהַתְחַבֵּר עִם כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל. וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבִיעִית שֶׁל הַכֹּל, הַנְּקֻדָּה הָאֲמֻצְעִית שֶׁל אֶרֶץ הַתְּחִתוֹנָה בָּחַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִיא כִּנְגַד הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה. מָה הַטַּעַם בּוֹ בְּהַר סִינַי שְׁלַמְעֵלָה לָתֵת בּוֹ תּוֹרָה שֶׁבְּכֵתָב, וְסִימָנֶיךָ בְּאֶרֶן זֶה לָתֵת בּוֹ בְּרִית? מִשּׁוֹם שֶׁבְּאֶרֶן זֶה מְנַחִים כָּל הַגְּנָזִים הַטּוֹבִים, וְתוֹרָה שֶׁבְּכֵתָב, שֶׁנִּקְרָאת בְּרִית, מְנַחַת בּוֹ, וְכָל כְּלֵי הַקָּרֵב שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִמְסְרוּ בְּיָדֶיהָ, וְכָל

העולמות שלמטה יונקים ממנה. אם זכו ישראל לשמר התורה, אז נותנת להם כל טוב העולם, ואם לא, אז מיסרת אותם. זהו שכתוב (ויקרא כו) ויסרתי אתכם אף אני. זו כנסת ישראל. וכשתחבר ב"אני" דל"ת שלה, נקראת אדנ"י, ודן את העולם. לכן כתוב (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה. ב"זאת" נתנה תורה.

בא ראה, תורה שבכתב נקראת צדיק, ומנחת בזאת, שברית זו מנחת בו, שכתוב ארון הברית, משום שמנחת בו ברית שהוא צדיק. ולכן וזאת התורה, התחבר וא"ו עם זאת, ואז – אשר שם משה, סם החיים לעולם, שהרי עץ החיים נדבק בה. וכשמעשי בני אדם אינם כשרים, מסתלק וא"ו מ"זאת", ואז כתוב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצרע, וזהו חשוב כמת.

וכתוב (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל. הסתלקה ו' מזאת, ועושה האהל הזה נקמות. הינו מה שכתוב (שם) זאת חקת התורה אשר צוה ה'. משום שלא התחברה ו' עם ה', גרמו שטמאו המקדש וגרמו להם מיתה, שהרי מי שמפרידם גורם מיתה לנפשו,

עַד שְׂבָאָה פָּרָה וְכִפְרָה עַל בְּנֵיהּ, וְעוֹשִׁים מִמֶּנָּה
הַזָּאָה עַל טְמְאֵי מַתִּים.

זאת התורה, שלא התחבר לה וא"ו עד שעשו
הזאה לאותם כלי מדין, ואחר כך (דברים ד)
וזאת התורה אשר שם וגומר. חיים נדבקו בה,
(שם לג) וזאת הברכה. ברכה נדבקה ב"זאת" הזו.
אבל כל מקום שתמצא בתורה "זאת התורה"
בלי וא"ו, זה בגלל חטא. (ויקרא יג) זאת תורת נגע
צרעת. (שם יד) זאת התורה לכל נגע הצרעת. (במדבר
ה) זאת תורת הקנאות. משום שטמאו את עצמם
וטמאו המקדש. (ויקרא ו) זאת תורת העלה, לא
כתוב בו וא"ו, עד שיעשו לה בני אהרן שלמות
לחבר את זאת לבעלה. (שם ו) וזאת תורת המנחה
– לא בא על חטא, שהרי היא נדבה, או שבאה
עם עולה, והעולה הרי עושה שלמות. (שם) זאת
תורת החטאת – בא על חטא שטמאו את "זאת".

(ויקרא ז) וזאת תורת האשם – משום שלא עשו כל
כך פגם, ולכן באה זכר ולא נקבה. (שם) וזאת
תורת זבח השלמים, משום שבאה לשלום,
מתחבר עמה וא"ו. (שם) זאת התורה לעלה
[ו]למנחה ולחטאת – בגלל חטאת שיש בפסוק,

וְחוּטָא אֶחָד יֵאבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה, זֶה פִּרְשָׁנוּ בְּכָל
מָקוֹם – וְא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיֵן רֵאשׁוֹן.

וְזוֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם וְגוֹמֵר, מָה הֵטַעַם וְא"ו,
הֲרִי לֹא אָמַר זֹאת בְּתַחֲלָה? לָמָּה כָּתוּב

וְזוֹאת? מִשּׁוֹם סֵם הַחַיִּים שֶׁנִּדְבַק בָּהּ. (דְּבָרִים לַג)
וְזוֹאת הַבְּרָכָה – בְּשִׁבִיל בְּרָכָה, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא

כָּתוּב זֹאת בְּתַחֲלָה, אוֹ דִבֵּר עַל מָה שְׁיִבֵּא, אֲבָל
בְּכֻלָּם מָה הֵטַעַם לֹא כָּתוּב וְזוֹאת? מִשּׁוֹם שְׁלֹא

נִדְבַק וְא"ו. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא ז) וְזוֹאת תּוֹרַת
הָאֲשֶׁם, מִשּׁוֹם שֶׁכָּתוּב לְמַעְלָה (שם ו) וְזוֹאת תּוֹרַת

הַחֲטָאת, וְא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיֵן רֵאשׁוֹן, מִשּׁוֹם כִּף
נִתְּנָה תּוֹרָה בְּ"זוֹאת".

וּמִשּׁוֹם כִּף כָּתוּב (שם כו) אֵף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת,
אֶסַּלֵּק מִמֶּנָּה וְא"ו וְתַעֲשֶׂה בָּהֶם נִקְמוֹת,

וְכָל הַקְּרִבְנוֹת בָּאִים לְקָרֵב אֶת הַ"זֹּאת" לְמַעְלָה
בְּשִׁלְיֵשִׁי הַזֶּה, וְאָנוּ מִקְרִיבִים בְּיוֹם זֶה שְׁנֵי פָרִים

בְּמוֹסָף, לְהוֹסִיף לָהּ שְׁנֵי חֲלָקִים. אֵיל אֶחָד לְחִבֵּר
לָהּ הַכַּח שֶׁל גְּבוּרָה, שְׁבַעָה כְּבָשִׂים כְּנֻגַד כָּל

הַדְּרָגוֹת שֶׁיִּשְׁמָחוּ בַּהֲלוּלָא הַזֶּה, שְׁעִיר עֲזִים לְכַפֵּר
עַל שֶׁטְמָאוּ הַמְּקַדָּשׁ הַרְשָׁעִים שֶׁלְמַטָּה.

וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי (במדבר כט) – כְּנֻגַד דְּרָגַת יִצְחָק
שֶׁיִּתְחַבֵּר עִם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בְּשְׁנֵי פָרִים.

זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ח) וַתִּנַּח הַתְּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 בַּשְּׁבַעַת עָשָׂר, שֶׁהַתּוֹסֵפָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
 שְׁבִיעִית עַל עָשָׂר סְמוּכָה לַעֲשָׂרָה. מִשּׁוּם כִּךָ פֶּר
 אֶחָד, לְהוֹסִיף לוֹ כַּח הָאֵמָא הָעֲלִיוֹנָה לְדוֹן אֶת
 הָעוֹלָם. אָבֵל שְׁנַיִם לֹא, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם לֹא יְכוּל
 לְסַבֵּל אֶת הַדִּין הַקָּשָׁה.

אֵיל אֶחָד – הַגְּבוּרָה שְׁלוֹ, לְשׁוֹן שֶׁל תְּקִיפוֹת,
 (תהלים כב) אֵילוֹתַי לְעֲזָרְתִי חוֹשָׁה, וְהָאֵיל
 הַזֶּה תִּמְצָא בְּכֹל הַמוֹסָפִים, שְׁמוֹסִיפִים כַּח
 וּגְבוּרָה עֲלֵיהֶם, פָּרַט לְשַׁבַּת שֵׁישׁ בָּהּ מְנוּחָה וְאִין
 בָּהּ דִּין כָּלֵל, שֶׁמִּתְגַּלֶּה הָעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ שֶׁמְחַה
 וְטוֹבוֹת לְכֹל הָעֲלִיוֹנִים (עולמים). (במדבר כח) כְּבָשִׂים
 בְּנֵי שָׁנָה – לְתַת כַּח לְכֹל הַדְּרָגוֹת. שְׁעִיר עֲזִים –
 שֶׁלֹא תִרְאֶה טְמֵאָה בְּמִקְדָּשׁ בְּיוֹם הַדִּין, וּבְיוֹם זֶה
 מִתְחַבֵּרֵת הַגְּבוּרָה הָעֲלִיוֹנָה בְּדִין הַתְּחַתּוֹן שֶׁל
 רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

בֵּא רֵאָה, גְּבוּרָה דִּין הַקָּשָׁה, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל דִּין
 הַרְפָּה, אֶךְ חוֹבַת הַיּוֹם פֶּר אֶחָד כְּדִי
 שֶׁהָעוֹלָם יוּכַל לְסַבֵּל, וְלִכֵּן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנֵי
 פָּרִים, שֶׁהִיא כְּפָרָה. בַּעֲשָׂרָה לַחֹדֶשׁ כְּנִגְדַּד דְּרָגַת
 מִשָּׁה. בְּמוֹסָף שְׁלוֹ פֶּר בֶּן בְּקָר אֶחָד, שֶׁלֹא נוֹסֵף
 בּוֹ דִּין כָּל כָּךְ, הֵיּוֹת שְׁאוֹתוֹ יוֹם הוּא שֶׁל כְּפָרָה.

אֵיל אֶחָד תְּקִיף לְשֹׁכֵר אֶת הַרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם,
 וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת נֶחֱת לְשֹׁכֵךְ הַרְגֹזוּ. כְּבָשִׂים שְׂבָעָה
 לְהוֹסִיף לְכָל הַדְּרָגוֹת. שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד הַתּוֹסֵף
 כָּאֵן בְּחֻבַּת הַיּוֹם לְכַפֵּר עַל טְמֵאת הַמִּקְדָּשׁ,
 מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה יְכַפֵּר עַל הַכֹּל
 וְלֹא תִשָּׂאֵר טְמֵאָה בְּעוֹלָם.

מִשּׁוּם כִּךְ אֶחָד בַּיּוֹם, לְכַפֵּר קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים פַּעַם
 אַחַת בְּשָׁנָה, כְּדִי שֶׁלֹּא תִמָּצֵא שֵׁם טְמֵאָה
 כָּל כָּךְ, וְאֶחָד בַּחוּץ לְמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן שֶׁלֹּא תִמָּצֵא
 טְמֵאָה בְּעוֹלָם. בְּחֻמְשָׁה עָשׂוֹר לְחֹדֶשׁ כְּנֶגֶד דְּרָגַת
 אֶהְרֵן שְׂאֵחוּזוֹ בַּהוֹד, וְהַתְּעֵלָּה גַם בַּחֹסֶד.

וְלָכֵן בְּזִמְנָן זֶה אֶפְלוּ עִם כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם עוֹשֶׂה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֹסֵד, מִשּׁוּם שֶׁמִּתּוֹסֵף
 חֹסֵד שֶׁל אֶהְרֵן עִם חֹסֵד שֶׁל אַבְרָהָם, וְהֵם
 מְקַרְיָבִים בּוֹ בְּשִׁבְעָה יָמִים קְרִבְנוֹת עוֹלוֹת, כְּדִי
 שִׁישְׁמְחוּ כָּל הָעוֹלָם בְּשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל. שְׂבָעִים
 פָּרִים כְּנֶגֶד שְׂבָעִים אַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת
 הָעוֹלָם, וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן פָּרִים שְׁלֹשָׁה עָשׂוֹר,
 לְהִרְאוֹת שְׂאֵינָם כְּדֹאִים לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם אֲלֵא
 בְּטוֹבוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁישׁ בּוֹ שְׁלֹשׁ
 עָשָׂר מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים.

אֵילִים שְׁנַיִם, שְׁתֵּהִיָּה תְּקִיפּוֹת לְאוֹתָהּ דְּרָגָה שֶׁל
 חֶסֶד עֲלִיוֹן עַל אֶחָד שְׁנַיִם מִמֶּה
 שְׁמֻקְרִיבִים בְּכָל הַמוֹסָפִים, מִשּׁוּם שֶׁחַג זֶה הוּא
 כְּנֶגֶד דְּרַגַּת אֶהְרֹן, שְׁאֲחוּז בְּדְרָגָה שְׁשִׁית. וְנִקְרָא
 יוֹם הַשְּׁשִׁי. יוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶף
 שְׁנַיִם. וּבְאוֹתוֹ יוֹם עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהוֹסִיף עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם חֶסֶד לְעִמּוֹ. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת טז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהַכִּינּוּ אֶת
 אֲשֶׁר יָבִיאוּ, אֲזִי – וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם
 יוֹם, וּבְכָל הַדְּרָגוֹת שְׁלֹמַעֲלָה נוֹסְפוֹת בְּרָכוֹת.

וּבְאוֹתוֹ יוֹם יָבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וְיִקְרָא חַג
 הָאֲסִיף, שְׁיִכְנֶס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ
 הַגְּלוּת שֶׁל עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה יא) וְהָיָה בַּיּוֹם
 הַהוּא יוֹסִיף ה' שְׁנִית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת שְׁאָר עִמּוֹ.
 וְיִקְרָא חַג הַסְּכוּת, שְׁכָל שְׁבַע הַדְּרָגוֹת מְכֻסּוֹת עַל
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ סֶכֶה, וְלִכְן כָּל עַנְיֵי הַכְּבוֹד הוֹלְכִים
 עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר בְּזִכּוֹת אֶהְרֹן, וְלִכְן אֲרַבְּעָה
 עָשָׂר כְּבָשִׂים שְׁבָכָל יוֹם.

וּבְשִׁבְעָה יָמִים – הָרִי שְׁבַעֲתִים, וְיֵאִיר שְׁבַעֲתִים
 אֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִרְחַם
 עַל הָעוֹלָם. וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחַטָּאת – לְכַפֵּר עַל
 טְמֵאת הַמְּקַדֵּשׁ שֶׁטְמְאוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי

כּוֹכְבִים וּמְזֵלוֹת. בַּיּוֹם הַשְּׁנִי כִּנְגַד דְּרָגַת יִצְחָק.
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּנְגַד דְּרָגַת יַעֲקֹב. בַּיּוֹם הָרְבִיעִי
כִּנְגַד דְּרָגַת יוֹסֵף. בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי כִּנְגַד דְּרָגַת
מֹשֶׁה. בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי כִּנְגַד דְּרָגַת אַהֲרֹן.

וּבֵא וּרְאֵה, בְּחַג זֶה וּבְחַג הַמִּצּוֹת שְׁבַעַת יָמִים
שְׁכָלוּלִים בָּהֶם כָּל הַיָּמִים שְׁלַמְעָלָה, מֵהַ
שָׂאִין כֵּן בְּשָׂאֵר חַגִּים שְׁמִקְרִיבִים בָּהֶם מוֹסֵף,
אֲלֵא הֵינּוּ מֵהַ שְׁפָרְשָׁנוּ בְּסוּד הָאֲמוּנָה, (בראשית ל)
מִחֲשָׁף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמְקָלוֹת, שְׁלֹכֵל אוֹתָם
שְׁבַעַת שְׁבַע דְּרָגוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתָם בְּצַד הַחֹסֵד,
הַחַג שֶׁל הַמִּצּוֹת כִּנְגַד אֲבָרָהֶם שְׁבֵא מִחֹסֵד, לְכֵן
כָּל הַדְּרָגוֹת שֵׁם, שְׁהָרִי אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת מְקִיף
יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם לְצַד שֶׁל חֹסֵד. הַחַג הַזֶּה כִּנְגַד דְּרָגַתוֹ
שֶׁל אַהֲרֹן שְׁאָחוֹז בְּחֹסֵד, כָּלֵם עֲמוֹ.

דְּבַר אַחֵר – מִשּׁוֹם שְׁכָל הַדְּרָגוֹת וְכָל הַצְּדִיקִים,
כְּשִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הַתְּגַלָּה שֵׁם בְּכֹתְרִים שְׁלוֹ, וְעֵתִיד לַעֲשׂוֹת כֵּן
בְּזִמְן בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ. מִשּׁוֹם כֵּךְ כָּל הַכֹּתְרִים
רְמוּזִים כָּאֵן וְכָאֵן, וְנוֹטְלִים עַל אֶחָד שְׁנַיִם שְׁבַע
בְּרָכוֹת כָּאֵן מִשֵּׁם. וְשֵׁם עַל אֶחָד שְׁבַעַת מִשְׂאֵר
הַמוֹסָפִים, זֶהוּ שְׁכָתוּב (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. כִּיּוֹם צִאתְךָ הִיָּה לוֹ

לוֹמְרֵי! מַה זֶה כִּימִי? שְׁכָל הַיָּמִים הַעֲלִיּוֹנִים
הַזְדַּמְנוּ לְשֵׁם וְהַזְדַּמְנוּ לְכָאן, מִשּׁוּם כֶּךָ נִפְלְאוֹת,
נ' פְּלֵאוֹת, חֲמִשִּׁים פְּלֵאוֹת, שְׁהָרֵי חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי
בִּינָה פֶתַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אוֹתָם
מִשָּׁם, וְלִכְן מְזַכֵּר בַּתּוֹרָה חֲמִשִּׁים פְּעָמִים יְצִיאַת
מִצְרַיִם, כְּנֶגֶד חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, כֶּךָ יַעֲשֶׂה לִימּוֹת
הַמְּשִׁיחַ. וּמַה זֶה אֲרָאנוּ? אֵלֶּא אֲרָאנוּ אֶת אוֹתוֹ
הַזְקֵן שְׂרָאָה בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יד) וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה, וְאִז עֲתִיד לְרֵאוֹת אֶת
הַפְּרָעוֹת שֶׁל אָדוּם

דָּבָר אַחֵר – שְׁבַשְׁבִּיל שְׁבַעַת הַצְּדִיקִים עֲתִיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר אֶת כָּל אַמּוֹת
הָעוֹלָם, וְלֹא יִשְׂאָר בְּעוֹלָם אֵלֶּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְבַדּוֹ וַיִּשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד. מִשּׁוּם כֶּךָ כָּאן
שְׁבַעַת יָמִים.

בֵּא רָאָה שְׁמִשּׁוּם כֶּךָ מִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים, וּבִיּוֹם
הַשְּׁמִינִי שׁוֹלְטִים יִשְׂרָאֵל לְבָדֵם בְּעוֹלָם
וּמְקַרְיָבִים פֶּר אֶחָד, אֵיל אֶחָד, סוּד הַיַּחֲוֹד. שְׁבַעַת
כְּבָשִׂים – כְּנֶגֶד שְׁבַע דְּרָגוֹת. שְׁעִיר עִזִּים – אֵף עַל
גַּב שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבִירנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִן
הָעוֹלָם, עִם כָּל זֶה יִשְׂאָר מִמֶּנּוּ שְׁלֹא יִתְבַטְּלוּ
מִפְּרִיָה וּרְבִיָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן יֵצְאוּ מִיָּם חַיִּים

מַחְכְּמָה הָעֲלִיּוֹנָה, (זכריה יד) חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי
 – זֶה חֶסֶד עֲלִיּוֹן, וְחֲצִיִּים אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן – זו
 גְּבוּרָה תַּחְתּוֹנָה וּגְבוּרָה עֲלִיּוֹנָה. בְּקִיץ וּבַחֲרֹף –
 בְּצַד הָאֵשׁ וּבְצַד הַמַּיִם. שְׁלֹא יִשְׁאַר דִּין בְּעוֹלָם,
 אֲלֵא הַכֹּל רַחֲמִים וְחַיִּים וְחֵרוֹת בְּעוֹלָם.

וְבֹא רֵאָה, בְּחַג הַזֶּה עוֹשִׂים נְסוּף הַמַּיִם, שְׁפַע
 שֶׁל חֶסֶד בְּאוֹתָם שִׁיתִים מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית, וְכֹל שְׁבַעַת הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים מְקַבְּלִים
 מֵאוֹתָם מַיִם חַיִּים שִׁיּוֹצְאִים מִירוּשָׁלַיִם הָעֲלִיּוֹנָה
 הַטְּמִירָה. וּבְאֵיזָה מְקוֹם רְמוֹז עַל אוֹתָם מַיִם
 חַיִּים? בְּאוֹתָם שִׁיתִים, וְחֲסִידִים וְצַדִּיקִים שְׂמֵחִים
 בַּהֲלוּלָא הַזֶּה, מִשּׁוֹם שְׁרוּמֵז לְאוֹתוֹ הַטוֹב שְׁעֵתִיד
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת כְּשִׁיעֲבִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הַטְּמֵאָה מִן הָאָרֶץ, שְׁיִרְדּוּ אוֹתָם מַיִם
 טְהוּרִים בְּאוֹתָם הַשִּׁיתִים בְּאוֹתוֹ מְזַבַּח עֲלִיּוֹן, יָם
 הָאֲחֵרוֹן, וְהֵם שְׁלֵשָׁה לָגִים מַיִם, שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה
 בִּיצִים, כְּנֶגֶד צַדִּיק שְׁנִקְרָא חַי הָעוֹלָמִים, וְעַל יְדוֹ
 הַמַּיִם יוֹרְדִים בְּאוֹתָם שִׁיתִים.

וְבֹא וְרֵאָה, כְּשֶׁהֲלֵל הַזֶּקֶן הָיָה שְׂמֵחַ בַּהֲלוּלָא
 הַזֶּה, אָמַר, אִם אָנִי כָּאֵן – הַכֹּל כָּאֵן, וְאִם
 אֵין אָנִי כָּאֵן – מִי כָּאֵן? הָיָה רוּמֵז וְאוֹמֵר, אִם
 שְׂכִינָה שְׁנִקְרָאת אָנִי שׁוֹרָה כָּאֵן – הַכֹּל כָּאֵן, אוֹתוֹ

מקום שְׁנִקְרָא כֹּל שְׂפָה לְהַזְדוּג בָּהּ. וְאִם אֵין אֲנִי
 כָּאֵן – מִי כָּאֵן? שְׁהֲרִי לֹא חָשׁוּב טוֹב שָׁלֵם, מְשׁוּם
 שְׁשִׁכְיָנָה לֹא שׁוֹרָה בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. אָבֵל
 כְּשִׁישְׁתְּלָמוּ אוֹתָם פָּרִים, אָז כָּתוּב (ישעיה יב)
 וְשִׂאבְתֶּם מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעֲיָנֵי הַיְּשׁוּעָה. מִי הֵם?
 שְׂשָׂה מַעֲיָנוֹת שְׁמַרְיָקִים בִּישׁוּעָה הַזֹּאת, וְאִז
 הָעוֹלָם כָּלוּ בַּחֲדוּדָה, מְשׁוּם שְׁשִׁכְיָנָה יוֹצֵאת מִתּוֹךְ
 אוֹתָהּ טְמֵאת שְׁאָר הָעַמִּים, מְשׁוּם כֶּף (במדבר כט)
 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם.

בֵּא רֵאָה, עֶשֶׂר נְטִיעוֹת, עֲרֵבָה וְנִסְוֹךְ הַמַּיִם –
 הִלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינִי, שְׁאָר הַדְּבָרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה – תּוֹרָה, וְכָאֵן הִלְכָה. מָה הַטַּעַם? אֵלֹא
 מְשׁוּם שְׁמָקוּם זֶה שְׁנִקְרָא הַר סִינִי, תּוֹרָה שְׁבַעֲל
 פֶּה לְמִדָּה אֵת מֹשֶׁה לְקֶשֶׁר קֶשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

אוֹתָן עֶשֶׂר נְטִיעוֹת שְׁנִטַּע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁאֵחֵז אוֹתָן בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא עֲרֵב
 שְׁבִיעִית, וְיַעֲשׂוּ פָרִי בְּאוֹתוֹ בֵּית סָאָה, כְּדִי שְׁיִבֵּא
 מְזוֹן לְעוֹלָם בְּשְׁבִיעִית הַזֶּה, שְׁאֵין לָהֶם מְזוֹן אֵלֹא
 מֵאוֹתָהּ שְׁנָה שְׁשִׁית שְׁזוֹרְעִים בָּהּ זְרָעִים. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (הושע י) זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה וְקֶצְרוּ לְפִי
 חֶסֶד. מֵה שְׁזוֹרְעִים יְהִיָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא

צְדָקָה שְׁלֵמָה, וְאִזּוֹ וְקִצְרוֹ לְפִי חֶסֶד, אִזּוֹ יִהְיֶה טוֹב
הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הוּא לְפִי חֶסֶד? זֶה אַבְרָהָם.

בא רֵא, לְמַטָּה שְׁבַעַת מַעֲשִׂים יֵשׁ בֵּינֵיהֶם.
זְרִיעָה - כְּנֶגֶד הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב

(בראשית מו) הֵא לָם זֶרַע. קִצְרָה - כְּנֶגֶד דְּרַגַּת
אַבְרָהָם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב [ו]קִצְרוֹ לְפִי חֶסֶד. דִּישָׁה
בְּחֶרוֹץ - כְּנֶגֶד דְּרַגַּת יִצְחָק, שְׁעוֹשֶׂה דִין וּמְפָרִיד
תְּבִין מֵאוֹתוֹ בָּר. דִּין מְפָרִיד מִמֶּנּוּ, וְעוֹשֶׂה דִין
בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ הוּא (תהלים לה) כְּמִץ לְפָנֵי רוּחַ.

וְרוּחַ הַזֶּה זֶה הַדְּרָגָה שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (בראשית מה)
וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב, וּכְנֶגְדוֹ זוֹרָה. וְאוֹתוֹ הִמְצִי נִתָּן
לְאֵשׁ לְמֵאֲכָל. טוֹחֵן - כְּנֶגֶד דְּרַגַּת מֹשֶׁה. לָשׁ -
כְּנֶגֶד דְּרַגַּת אֶהְרֹן. אוֹפָה - כְּנֶגֶד דְּרַגַּת צְדִיק,
וְנַעֲשֶׂה לְחֵם בִּידוֹ שֶׁל צְדִיק בְּאוֹתוֹ אוֹר שֵׁישׁ
בְּצִיּוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קלו) נִתָּן לְחֵם לְכֹל בְּשׂוֹר.
בַּתְּחִלָּה לְ"כָל", וְאַחַר כֵּן לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
בְּשׂוֹר. וּמָה זֶה לְחֵם? זֶה הַקִּיּוּם.

ובשנה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת לֹא עוֹשִׂים מְלָאכָה, אֶלֶּא
אוֹכְלִים אוֹתוֹ לְחֵם שְׁנִתָּן לָהֶם בַּשָּׁנָה
הַשְּׁשִׁית, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת נָחִים בְּחֶדְוָה. וְכֹל הָעֲנִיִּים
וְהָעֲשִׁירִים, כָּלֵם שְׂוִים בְּמְקוֹם זֶה, שְׁהָרִי כָּל
הַתְּחַתּוֹנִים נְזוֹנִים מִשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת. וְאִם אָדָם

עוֹשֶׂה סְחוּרָה בְּאוֹתָם פְּרוֹת, הַמְּקוֹם הַזֶּה שֶׁל
 עֲנִיּוֹת מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, וְלִכֵּן מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ
 בְּרָכוֹת. וְצָרִיךְ אָדָם לְהִרְאוֹת שֶׁלְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה
 הַזֹּאת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵשׁ נַחַת עִם בְּעֻלָּה,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לְחֵם לְכָל הַזֶּה, וְ"כֹל"
 לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא (בראשית ב) בְּשֵׂר מִבְּשָׂרֵי, וְאֵין
 לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, אֲלֵא אוֹתָם סְפִיחֵי הַשְּׂשִׁית
 שֶׁנִּזְרְעוּ בָּהּ מִמִּילָא.

וְצָרִיךְ אָדָם בְּאוֹתוֹ עָרֵב שְׂבִיעִית לַעֲשׂוֹת
 מְלֶאכֶת הָאָרֶץ בְּאוֹתָן עֶשֶׂר נְטִיעוֹת
 שֶׁהַשְּׂתִלְמוּ בָּהּ, שֶׁתִּתְיַחַד הָאָרֶץ הַזֹּאת עִמָּהֶם וְלֹא
 תִּפְרָד מֵהֶם, וְאֵף הִיא תִּקְרָא נְטִיעָה, נְטִיעָה שֶׁנִּטְעַע
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּנַע מִמֶּנָּה אוֹתוֹ
 טוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ עִם בְּעֻלָּה מְנוּחָה בְּשְׂבִיעִית. וְלִכֵּן
 נִבְרָא אָדָם בְּיוֹם הַשְּׂשִׁי, וְהִזְדוּגָה עִמוֹ בַּת זוּגוֹ
 לְהִתְעַנֵּג בְּשַׁבָּת, וְעִכְשָׁו הִזְדוּגָה צָדֵק עִם שְׂשִׁי
 לְתַת אוֹר לְהַר סִינֵי הַזֶּה.

וּבֵא וּרְאֵה, הֵר חוֹרֵב נִקְרָא כְּשֶׁמִּזְדוּג עִמוֹ וְא"ו,
 וְאִם בְּנֵי אָדָם מִפְּרִידִים וְא"ו מִמֶּנָּה, נִקְרָא
 חָרֵב לָהּ, שֶׁהֵרִי כְּתוּב חָרֵב, וְעוֹשֶׂה נְקֻמוֹת, לִכֵּן
 הִלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינֵי תוֹרָה שֶׁבַע לְפָה, שֶׁיִּכְלְלוּ
 אוֹתָהּ עִם אוֹתָם עֶשֶׂר נְטִיעוֹת עָרֵב שְׂבִיעִית, וּיְבֵא

מִזוֹן לְעוֹלָם בְּשִׁבְעֵיט, שֶׁהוּא מְקוֹם שְׂאִין לוֹ אוֹר
אֶלָּא מֵה שְׁנַתָּן לוֹ מֵאוֹתוֹ וְא"ו.

וּבֵא וּרְאֵה, כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֶגְלָה, וְהִפְרִידוּ
הַבְּרָכוֹת מֵהָר חוֹרֵב הַזֶּה, שֶׁהִפְרִידוּ מִמֶּנּוּ
וְא"ו וְקִצְצוּ בְּנִטְעֵיט, בְּאוֹתָן נְטִיעוֹת מֵה כְּתוֹב?
(שמות לג) וַיִּתְּנָצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִים מֵהָר חוֹרֵב.
אוֹתוֹ תְּכַשִּׁיט עֲלִיוֹן, תְּפַלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְזָרוּעַ
שְׁשָׁמִים בְּיַד כְּהֵה הַסִּירוֹ מֵהֶם, וּמֵאִיזָה מְקוֹם
נִתַּן לָהֶם? מֵהָר חוֹרֵב, כְּשֶׁהִזְדוּג עִמָּה וְא"ו.
וְכַעַת (משלי טז) [ו] נִרְגַּן מִפְּרִיד אֶלּוֹף, וְעוֹרְרוּ
עֲלֵיהֶם אֶת הַחֶרֶב.

מִשׁוּם כֶּף, בְּנֵי לְוִי שֶׁעָשׂוּ לְוִיָּה לְמְקוֹם זֶה,
נִפְרְעוּ מֵהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שמות לב) וַיַּעֲמֵד
מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לֵה' אֵלַי, וַיֹּאסְפוּ
אֵלָיו כָּל בְּנֵי לְוִי. שֶׁהָרִי לֹא עָשׂוּ פְרוּד, אֶלָּא לְוִיָּה.
וַאֲמַר לָהֶם מֹשֶׁה, כֵּה אָמַר ה' עֲבְרוּ וְשׁוּבוּ מִשַּׁעַר
לְשַׁעַר בְּמַחֲנֶה. מִשׁוּם שֶׁה"כֵה" הַזֹּאת נִתְּנָה לָהֶם
רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דִּינִים. וּמִיָּהוּ כֵה? זֶה הָר חוֹרֵב,
וְלִכֵּן הָרְגוּ מֵהֶם כְּשֶׁלְּשַׁת אֶלְפֵי אִישׁ. שְׁלֶשֶׁת לֹא
נֶאֱמַר, אֶלָּא כְּשֶׁלְּשַׁת, כְּנֶגֶד אוֹתָן שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת
שֶׁהָיוּ מִמְּלֹאוֹת אֶת הַבְּאֵר הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית

כט) וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם גָּרְמוּ שִׁיסְתָּלְקוּ מִמֶּנָּה, וְהָרִי בְּאֶרֶזָה.

מִשּׁוֹם כִּף צִוְתָה תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה הַזֹּאת אַתְּ מַשֶּׂה עַל אוֹתָן עֶשֶׂר נְטִיעוֹת וְעֲרָבָה, שִׁיקִיפוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה עִם אוֹתָם עֲרִבֵי נַחַל, כְּנֹגֵד שְׁתֵּי דְרָגוֹת שְׁמִקִּיפִים לְמַעְלָה, שֶׁהֵם נִצַּח וְהוֹד, וְאִזּוּ יַעֲשׂוּ נְסוּף הַמַּיִם אוֹתָם מִיָּם חַיִּים שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי צְדִיק, וְלֹא יִמְנְעוּ מִמִּזְבֵּחַ הַזֶּה הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן.

וּבֵא וּרְאֵה, כָּל שְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה עוֹשִׂים בְּמִזְבֵּחַ הַזֶּה נְסוּף הַיַּיִן, רוֹמֵז לְדִין שֶׁנִּכְנַס בָּהּ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. אָבֵל בְּחָג עוֹשִׂים אֶף בְּמַיִם חַיִּים, שֶׁהָרִי חַיִּים וְאוֹר נוֹסֵף בְּאוֹתוֹ זְמַן, (ישעיה יא) כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים.

עֶשֶׂר פְּעָמִים נִמְנוּ יִשְׂרָאֵל: אַחַת בִּירִידָתָם לְמִצְרַיִם, שְׁכָתוֹב (בראשית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִמָה וְגוֹמֵר. וְאַחַת בְּעֲלִיתָם, שְׁכָתוֹב (שמות יב) כָּשֶׁשׁ מְאוֹת אֶלְפֵי. וּשְׁתַּיִם בְּחֻמֵּשׁ הַפְּקוּדִים. וּשְׁתַּיִם בִּימֵי שָׁאוּל, אַחַת בְּבֹזֵק וְאַחַת בְּטִלְאִים. וְאַחַת בִּימֵי דָוִד, (שמואל-ב כד) וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת מִסְפַּר מְפָקֵד הָעָם אֶל

הַמֶּלֶךְ. וְאַחַת בְּיָמֵי עֶזְרָא, (עזרא ב) כָּל הַקְּהָל
כְּאַחַד. וְאַחַת לְעֵתִיד לְבָא, (ירמיה לג) עַד תַּעֲבֹרְנָה
הַצֶּאֱזָן עַל יַדֵי מוֹנֵה.

אֲשֶׁרִי אָדָם מְצָא חֲכָמָה – זֶה אָדָם הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהַשָּׂרָה עָלָיו הַטּוֹב שֶׁל הָעֵתִיק (כְּתוּב),
אִמְתִּי. כְּשֶׁמִּגִּיעָה הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יח)
מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב וַיִּפֶּק רְצוֹן מֶה'. זֶה הַרְצוֹן
שֶׁל הָעֵתִיק. וּמַהִי הַחֲכָמָה הַזֹּאת? זֶה חֲכָמָה זְעִירָה
שֶׁהִיא גְדוּלָה בְּהִתְחַבְּרוֹת לְמַעְלָה. מְצָא, מֶה זֶה
מְצָא? כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאוֹת בְּכָל. וְאָדָם יִפְּקֵי תְבוּנָה –
שֶׁצָּרִיךְ לְעֵינַי וּלְהִסְתַּכֵּל וּלְהוֹצִיא מִהָעֵמֶק הָעֲלִיּוֹן
תְבוּנָה לְהַאֲוִיר לְחֲכָמָה הַזֹּאת, וְעַל יַדֵי מִי הִיא
נִאוֹרָה? עַל יַדֵי הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּפְּקֵי רְצוֹן
מִלְמַעְלָה לְהַאֲוִיר לָהּ:

סדר הלימוד ליום יח תשרי [יום 18 בשנה]

השלמה מההשמטות (סימן לח)

שֶׁבַע צוּרוֹת קְדוּשׁוֹת יֵשׁ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְכֻלָּן כְּנִגְדֵן בְּאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית
(א) בְּצֵלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֶת־הָאָדָם, זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא
אֹתָם. וְאָלוֹ הֵן: שׁוֹק יָמִין וּשְׂמָאל, יַד יָמִין
וּשְׂמָאל, גּוּף וּבְרִית – הָרִי שֵׁשׁ. וְהָרִי אֲמַרְתָּ

שָׁבַע? שָׁבַע הֵם בְּאִשְׁתּוֹ, (שם ב) וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד.

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה? לְמַלְךְ שֶׁעָלָה בְּלָבוֹ
לְטַע בְּגִנוֹ תַשְׁעָה אֵילָנוֹת זְכָרִים, וְהָיוּ
כְּלָם דְּקָלִים. אָמַר, כְּשִׁיְהִיוּ כְּלָם מִן אֶחָד, אֵי
אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם. מָה עָשָׂה? נִטַּע אֶתְרוּג בֵּינֵיהֶם,
וְהוּא אֶחָד מֵאוֹתָם הַתַּשְׁעָה שֶׁעָלָה בְּלָבוֹ לְהִיּוֹת
זְכָרִים. וְאֶתְרוּג מָה נִהְיָה? נִקְבָּה, וְהִינּוּ שְׁכַתּוֹב
פְּרִי עֵץ הַדֶּר כַּפַּת תְּמָרִים:

זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם (בראשית ה). אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן?
וְהָרִי כְּתוֹב (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ וְגוֹמֵר, וְאַחַר
כֵּן (שם) אָעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. וַיִּקַּח אֶחָת
מִצְלַעְתָּיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה. אֵלָּא אָמַר,
שְׁכַתּוֹב יִצִּירָה, וְכַתּוֹב בְּהֵן עֲשִׂיָה, וְכַתּוֹב בְּהֵן
בְּרִיאָה. עֲשִׂיָה, שְׁכַתּוֹב זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם,
בְּעֵת הִרְכִּיב הַנְּשָׂמָה עַל הַגּוּף וְאָסַף הַכֹּל. וּמִנִּין
לָנוּ שִׁיִּצִּירָה זֶה הִיא לְשׁוֹן אֶסוּף הוּא שְׁכַתּוֹב
(שם ב) וַיִּצֹר ה' אֱלֹהִים וְגו' כָּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה וְאֵת
כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּבְאֵ אֶל הָאָדָם, וְהִינּוּ שְׁכַתּוֹב
עַל הָאָדָם - זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם. וַיִּבְרָךְ אֹתָם.

בְּצַלֵּם אֱלֹהִים בָּרָא אֶת־וּ. בְּכָל אֲבָרָיו וּבְכָל
 חֲלָקָיו, וְהָרִי אָמַר, וְאִ"ו לְמָה הוּא
 דּוֹמֵה? (תהלים קד) לְעֵטָה אֹר כְּשִׁלְמָה, וְהָרִי וְאִ"ו
 אֵינָה אֶלָּא שֵׁשׁ קְצוֹת. אָמַר לוֹ, בְּרִית מִלָּה וְזוּוּגוּ
 שֶׁל אָדָם חֲשׁוּבִים אָחָד. שְׁתֵּי יָדָיו שְׁלֵשָׁה. רֵאשׁוּ
 וְגוֹפּוֹ חֲמֵשָׁה. שְׁתֵּי שׁוֹקָיו שֵׁשָׁה. וּכְנָגָדָם כְּמוֹתָם
 בְּשָׁמַיִם, שְׁכָתוּב (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה
 הָאֱלֹהִים. וְהֵינּוּ יָמִים, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא אָמַר בְּשֵׁשֶׁת יָמִים,
 מְלַמֵּד שְׁכָל יוֹם יוֹם יֵשׁ לוֹ כַּחוֹ: (ע"כ מֵהַשְּׁמַטוֹת).

השלמה מההשמטות המשך הנ"ל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ וְגוֹמַר. מְצוּהָ זוֹ
 לְהִתְעַסֵּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפָרְיָהּ וּרְבִיָּהּ
 וְלַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, שְׁתֵּי פִשְׁטֵי הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְכָל
 הַצְּדָדִים, וְלִלְקַט רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת, שְׁיִהְיֶה כְבוֹד
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא
 מִתְעַסֵּק בְּפָרְיָהּ וּרְבִיָּהּ, מְקַטִּין אֶת הַדְּמוּת שֶׁל
 רְבוּנוֹ שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגוֹרֵם שְׁלֵא תִשָּׁרֶה
 שְׁכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כְּמוֹ שְׁמִתּוֹסְפוֹת רוּחוֹת
 וּנְשָׁמוֹת, כִּף מִתּוֹסֵף לְרֹדֵת [נ"א דְגָמָא] לְעוֹלָם
 הַזֶּה כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁכָתוּב (משלי יד) בָּרַב עִם הַדְּרֹת
 מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לְאֵם מַחֲתֵת רְזוּן.

הַדְרַת מֶלֶךְ – זֶה זִיו כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁמֵתוֹסֵף
 לְרֹדֵת לְעוֹלָם הַזֶּה. מִחַתַּת רְזוּן – זֶה
 הַקְטַנַּת דְּמוּת הַמֶּלֶךְ שְׁמֵקֵטִין מִהָעוֹלָם הַזֶּה, כִּף
 מִקְטִין גַּם לְמַעְלָה, שְׁהָרִי אוֹתוֹ זִיו לֹא יוֹרֵד,
 וְנִחְשָׁב עַל אוֹתוֹ אָדָם כְּאִלוֹ שִׁפְף דְּמִים, שְׁגָרַע
 הַדְּמוּת שְׁלִמְטָה כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, שְׁכַתּוֹב (בראשית
 ט) כִּי בְצִלָּם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְהוּא
 מִקְטִין צִלָּם אֱלֹהִים לְמִטָּה וְהַדְּמוּת וְדִיוֹקָן
 לְמַעְלָה, וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה
 וְלַעֲשׂוֹת צִלָּם אֱלֹהִים לְהַגְדִּיל כְּבוֹד ה' בְּכָל
 הַצְּדָדִים: (ע"כ מההשמטות).

השלמה מההשמטות (סימן לח)

מוֹצְוָה זו לְקַיֵּם מְצוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקַיֵּם בֵּן וּבַת,
 מְשׁוּם שְׂאָב שָׁם י', וְאִם שָׁם ה', בֵּן שָׁם
 ו', בַּת שָׁם ה', וְאִב וְאִם שְׁיִשׁ לָהֶם בֵּן וּבַת, גַּם
 ה' לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. וְכִמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
 אָמַר (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ, פָּרוּ מִצַּד הַיְמִין, וּרְבוּ
 מִצַּד הַשְּׂמָאל, שָׁבוּ בָּרָא אֱלֹהִים הַכֹּל, וּבָרָא זֶה
 עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, אֶת הָאָרֶץ – זו שְׁכִינָה. וְלָמָּה
 צָרִיךְ אַרְבַּע, בָּאִב וְאִם בֵּן וּבַת? מְשׁוּם שְׁהָרִי
 הַתְּקַדְּשׁוּ וְהִתְבָּרְכוּ בְּשֵׁלֶשׁ קְדָשׁוֹת וְשִׁבַע בְּרָכוֹת
 שֶׁהֵם י', צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁשׁוֹרוֹת

עֲלֵיהֶם עֲשֶׂרָה, לִהְיוֹת אָדָם רְשׁוֹת הַיְחִיד לְאֲדוֹנוֹ,
 שָׂרְחָבוּ אַרְבָּעָה וְגָבְהוּ עֲשֶׂרָה. וּמִי שֶׁמֵתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה בְּיִרְאָה וּבְאֵהָבָת אֲדוֹנוֹ, בְּמָקוֹם
 יִרְאָה שְׂרוּיָה שָׁם י', בְּמָקוֹם אֵהָבָה שְׂרוּיָה שָׁם ה',
 בְּמָקוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמָקוֹם מִצְוָה שְׂרוּיָה ה',
 בְּמָקוֹם הַמִּחְשָׁבָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שמואל-ב יט) וְזֹאת
 תּוֹרַת הָאָדָם, כָּלוּל מֵהַכֹּל, שׁוֹרָה בּוּ יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שָׁוֵא
 עֲמָלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוּ. מַה זֶה שָׁוֵא עֲמָלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוּ? אֵלּוֹ
 סמא"ל וְנַחֲשׁ: (ע"כ מההשמטות).

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ – שֶׁנִּכְלָל בְּשֵׁשׁ
 צְדָדִים כָּלוּל מֵהַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה,
 בְּאִיבָרִים מְתַקְנִים בְּסוּד הַחֲכָמָה כְּרֹאוּי, הַכֹּל
 תִּקּוֹן עֲלִיּוֹן. נַעֲשֶׂה אָדָם – סוּד שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה,
 הַכֹּל בְּחֲכָמָה קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה. בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ –
 לְהַתְתַּקֵּן זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת [אֶחָד] הוּא יְחִידִי בְּעוֹלָם
 שְׁלֵיט עַל הַכֹּל.

וַיִּירָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה [ד"א כָּלֵל] וְהִנֵּה
 טוֹב מְאֹד – כָּאֵן נִתְקַן מַה שֶׁלֹּא נֶאֱמַר כִּי
 טוֹב בְּשָׁנֵי, מְשׁוּם שֶׁבּוּ נִבְרָא הַמּוֹת. וְכֵאֵן נֶאֱמַר
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְהוֹלְכִים כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַחֲבָרִים,
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד – זֶה הַמּוֹת.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד,
 וְכִי לֹא רָאָה אוֹתוֹ קִדְּם? אֲלֹא הַכֹּל רָאָה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה שֶׁאָמַר אֶת כָּל – לְרַבּוֹת
 כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁיְּבוֹאוּ אַחַר כֶּךָ, וְכֵן כָּל מֵה שֶׁיִּתְחַדֵּשׁ
 בְּעוֹלָם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּטָרֵם שֶׁיְּבוֹאוּ לְעוֹלָם. אֲשֶׁר
 עָשָׂה – זֶה כָּל מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית שֶׁשָּׁם נִבְרָא יְסוֹד
 וְעִקָּר לְכֹל מֵה שֶׁיָּבֵא וְיִתְחַדֵּשׁ בְּעוֹלָם לְאַחַר מִכֵּן.
 וּמִשּׁוֹם כֶּךָ רָאָה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא
 הָיָה, וְשָׁם אֶת הַכֹּל בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. יוֹם הַשְּׁשִׁי
 – מֵה שׁוֹנֵה בְּכָל הַיָּמִים שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בָּהֶם ה"א?
 אֲלֹא כָּאֵן כֶּאֱשֶׁר נִתְקַן הָעוֹלָם, הַתְּחִבְרָה הַנִּקְבָּה
 בְּזָכַר בְּחִבּוּר אֶחָד. ה' בְּשֵׁשִׁי [שְׁהוּא] [יְסוֹד]
 לְהִיוֹת הַכֹּל אֶחָד. וַיְכַלּוּ – נִתְקַנּוּ הַכֹּל אֶחָד
 [כְּאֶחָד]. נִתְקַנּוּ מֵהַכֹּל וְהִשְׁתַּלְּמוּ בְּכֹל.

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם. רַבִּי אֶלְעָזָר
 פָּתַח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ
 לִירֵאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים כֶּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. בֹּא רָאָה,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵא אָדָם בְּעוֹלָם וְהִתְקִין אוֹתוֹ
 לְהִיוֹת שָׁלֵם בְּעִבּוּדָתוֹ וּלְתַקֵּן אֶת דְּרָכָיו כְּדֵי
 שִׁיִּזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁגִּנּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָה
 אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ.

השלמה מההשמטות (סימן ט"ל)

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מֵה זֶה שְׁאָנוּ אוֹמְרִים כָּל יוֹם הָעוֹלָם הֵבֵא, וְלֹא יוֹדְעִים מִה אָמַר, הָעוֹלָם הֵבֵא מִתְרַגֵּם עָלְמָא דְאַתִּי (הָעוֹלָם הֵבֵא), מִלְּמַד שְׁקָדִים שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם עָלֶיהָ בְּמַחֲשָׁבָה לְבְרָא אוֹר גְּדוֹל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גְּדוֹל שְׁאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בּוֹ. צָפָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאִינָם יְכוּלִים לְסַבְּלוֹ, לְקַח שְׁבִיעֵי וְשָׁם לָהֶם בְּמִקוּמוֹ, וְהִשְׁאָר גָּנְזוּ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. אָמַר, אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעֵי וַיִּשְׁמְרוּהוּ – אֶתֵּן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן, וְהֵינּוּ שְׁכֵתוֹב הָעוֹלָם הֵבֵא, שְׁכֵבֵר בָּא מִקֵּדָם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (תְּהִלִּים ל"א) מִה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאִיךָ פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם: (ע"כ מההשמטות).

וּבַמָּה יִזְכֶּה הָאָדָם לְאוֹתוֹ הָאוֹר? בְּתוֹרָה. שְׁכָל מִי שֶׁשְׁמֵשֶׁתִּדֵּל בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הֵבֵא, וַיִּחַשֵׁב לוֹ כְּאִלוֹ בְּנֵה עוֹלָמוֹת, שֶׁהָרִי בְּתוֹרָה נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (מְשִׁלִּי ג) ה' בְּחֻכְמָה יִסַּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה, וְכֵתוֹב (שֵׁם ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֱמוּנָה וְאַהֲיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׁכָל מִי שֶׁשְׁמֵשֶׁתִּדֵּל בָּהּ, מִתְקַן עוֹלָמוֹת וּמְקִיִּים אוֹתָם.

וְבֵא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֱלוֹ
שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, וְכָל שֶׁכֵּן רוּחַ שֶׁל הַבַּל
תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מָה רַב טוֹבֵךְ – זֶה הַטּוֹב
שְׁנַגְנָזוּ. לִירְאִיךְ – לְאוֹתָם יִרְאִי חֲטָא. פְּעֻלַּת
לְחוּסִים בֶּךָ – מָה זֶה פְּעֻלַּת? זֶה מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.
רַבִּי אַבָּא אָמַר, זֶה גֵן עֵדֶן, שְׁהָרִי בְּאֲמֵנוֹת עֲשֵׂה
אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה,
לְחֻזַּק בּוֹ אֵת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא)
פְּעֻלַּת לְחוּסִים בֶּךָ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם. שְׁהָרִי הוּא נִגְדַּד
[בְּנֵי] אָדָם, וְהָאֲחֵר נִגְדַּד עַלְיוֹנִים קְדוּשִׁים. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, גֵּן הָעֵדֶן לְמַעְלָה וְנִגְדַּד בְּנֵי אָדָם הוּא,
[וְאֶפְלוּ הָאֲחֵר הוּא נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם] לְהִתְכַּנֵּס בּוֹ
צְדִיקִים שְׁעוֹשִׁים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

וַיִּכְלֹוּ – שְׁכָלוּ מַעֲשִׂים שְׁלֹמֶעֱלָה וּמַעֲשִׂים
שְׁלֹמֶטָה. הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ – לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַעֲשֵׂה וְאֲמֵנוֹת הַתּוֹרָה
שְׁבִכְתָּב וּמַעֲשֵׂה וְאֲמֵנוֹת תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פָה. וְכָל
צְבָאָם – אֵלֶּה פְּרֻטֵי הַתּוֹרָה, פְּנִיִם שֶׁל הַתּוֹרָה,
שְׁבַעֲעִים פְּנִיִם לְתוֹרָה. וַיִּכְלֹוּ – שְׁהִתְקַיְּמוּ וְנִתְקַנְּנוּ זֶה
בְּזֶה. שָׁמַיִם וְאֶרֶץ – פְּרֻט וְכֻלָּל. וְכָל צְבָאָם – סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, טְהוֹרוֹת שְׁבַתּוֹרָה וְטִמְאוֹת שְׁבַתּוֹרָה.

השלמה מההשמטות (סימן מ')

שְׁמִינִי מה הוא? יש לו לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוא צָדִיק
אֶחָד בְּעוֹלָם וְחָבִיב לוֹ, מִפְּנֵי שְׁמָקִים כָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוּא יְסוּדוֹ, וְהוּא מְכַלְכְּלוֹ וּמְצַמִּיחוֹ
וּמְגַדְּלוֹ וּמְשַׁמְחוֹ, אָהוּב וְחָבִיב לְמַעְלָה, נוֹרָא
וְאֲדִיר לְמַטָּה, מְתַקֵּן וּמְקַבֵּל לְמַעְלָה, מְתַקֵּן
וּמְקַבֵּל לְמַטָּה, וְהוּא יְסוּד הַנְּפֹשׁוֹת כָּלָם.

אֲמַרְתָּ שְׁמִינִי, וְאֲמַרְתָּ יְסוּד הַנְּפֹשׁוֹת כָּלָם, וְהָרִי
כְּתוּב וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ? כֵּן
שְׁבִיעִי הוּא אֲלֵא מִשּׁוּם שְׁמִכְרִיעַ בִּינֵיהֶם, וַיִּשְׁנֶם
שָׁלֹשׁ לְמַטָּה וְשָׁלֹשׁ מִמַּעַל, וְהוּא שְׁמִכְרִיעַ
בִּינֵיהֶם. וּמָה הַטַּעַם נִקְרָא שְׁבִיעִי? וְכִי הוּא
בְּשְׁבִיעִי? לֹא, אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שָׁבַת בְּשָׁבַת בְּאוֹתָהּ הַמְּדָה, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת לֹא) כִּי
שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ. מְלַמֵּד שְׁכָל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ לוֹ
מֵאֲמָר אֶחָד שֶׁהוּא אָדוֹן לוֹ, לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִבְרָא
בוֹ, אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פּוֹעֵל בְּעוֹלָם פְּעֻלָּה
הַמְּסוּרָה לוֹ בְּיָדוֹ.

פְּעֻלָּו כָּלָם פְּעֻלְתֶּם וְקִיְמוּ מַעֲשֵׂיהֶם לְבַד – בְּאֵ
יוֹם הַשְּׁבִיעִי וּפְעֻלַתוֹ פְּעֻלְתּוֹ. שְׁמַחוּ כָּלָם,

אף הקדוש ברוך הוא, ולא עוד אלא שגדלה נשמתו, שכתוב וביום השביעי שבת וינפש. ומהי שביטה זו? שאין בה מלאכה, והיא מנוחה, שכתוב שבת. משל למה הדבר דומה? למלך שהיו לו שבעה גנות, ובגן האמצעי מעין נאה נובע ממקור מים חיים, שלשה מימינו ושלשה משמאלו, ומיד שפועל בעולם אז מתמלא, ושמים כלם ואומרים: לצרכנו הוא מתמלא. והוא משקה אותם ומגדלם, והם ממתינים ושובתים, והוא משקה את השבעה. והרי כתוב (ישעיה מג) ממזרח אביא זרעך, והנה אחד מהם משקה אותו? אלא אמר, הוא משקה את הלב, והלב משקה אחר כן כלם. ומהי מדה שביעית? הוי אומר, זו מדת טובו של הקדוש ברוך הוא.

מה הטעם אמר את שבתתי ולא אמר את שבתתי? משל למה הדבר דומה? למלך שהיה לו פלה נאה, וכל שבוע ושבוע מזמינה יום אחד להיות עמו, והמלך יש לו בנים נאים ואוהבם, אמר להם: הואיל וכן, שמחו אתם גם כן ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, ואתם גם כן הדרו אותו. ומה זה זכור ושמור?

זְכוּר לְזָכֹר, וְשִׁמּוֹר לְנִקְבָּה. מֶה הַטַּעַם (ויקרא יט)
 וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ? שִׁמְרוּ עֲצַמְכֶם מִהֲרָהוֹר, כִּי
 מִקְדָּשֵׁי קָדוֹשׁ הוּא. לָמָּה? (שם כ) אֲנִי ה' מִקְדָּשְׁכֶם,
 אֲנִי ה' בְּכָל צַד: (ע"כ מההשמטות).

וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי – זו תורה שבעל פה
 שֶׁהוּא יוֹם שְׁבִיעִי, וְכֵן נִתְקַן הָעוֹלָם שֶׁהוּא
 קִיּוּם שֶׁל הַכֹּל. מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וְלֹא כָּל
 מְלֹאכְתּוֹ, שֶׁהָרִי תוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב הוֹצִיָּאָה הַכֹּל
 בְּתִקְוָה שֶׁל כְּתָב שְׁיוּצָא מִחֻכְמָה. שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
 כָּאֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.
 וַיִּשְׁבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
 הַשְּׁבִיעִי. הָרִי שֶׁלֹּשׁ. וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי –
 זו תורה שבעל פה, שָׁעַם יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה נִתְקַן
 הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ.

וַיִּשְׁבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי – זֶה יְסוּד הָעוֹלָם.
 בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבִּי יִיבָא הַזְּקֵן זֶה יוֹבֵל.
 וְעַל כֵּן כָּתוּב כָּאֵן מְכַל מְלֹאכְתּוֹ, שֶׁהַכֹּל יֵצֵא
 מִמֶּנּוּ. וְאָנוּ זֶה יְסוּד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהָרִי
 מְנוּחָה בּוֹ הִיְתָה יוֹתֵר מִהַכֹּל.

וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי – זֶה כֹּהֵן גָּדוֹל
 שֶׁמְבָרַךְ אֶת הַכֹּל וְהוּא נוֹטֵל בְּרָאשׁ,

שְׁשָׁנֵינוּ כִּהֵן נוֹטֵל בְּרֹאשׁ, וּבּוּ הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת
 לְבָרֶךְ, וְנִקְרָא שְׁבִיעִי. רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן אָמַר,
 הַשָּׁנִים הֵלְלוּ – אֶחָד הוּא בִּיסוּד הָעוֹלָם וְאֶחָד
 בְּעֵמּוּד הָאֲמָצְעִי [ד"א אָבֵל שְׁלֹשֶׁת אֵלֶּה – אֶחָד
 בְּעָרֵב שֶׁבֶת שֶׁל לֵילָה, וְאֶחָד שֶׁל הַיּוֹם, וְאֶחָד שֶׁל
 הָעוֹלָם הֵבֵא שֶׁהוּא שֶׁבֶת הַגְּדוֹל].

וְכֵן [וַיִּקְדַּשׁ] אֶתְּ, אֶתְּ מִי? אֶתְּ אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁאוֹת
 הַבְּרִית בּוּ שׁוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-ב טו)
 וְהִרְאֵנִי אֶתְּ וְאֶתְּ נֹהֵו. וּבְמְקוֹם זֶה שׁוֹרִים כָּל
 הַקְּדוֹשִׁים לְמַעְלָה [שְׁלֹמֶעֱלָה] וְיוֹצְאִים מִמֶּנּוּ
 לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל לְתַתְּ לָהּ תַּפְנוּק לָחֵם עֲנֵג, וְהוֹלֵךְ
 זֶה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מֵט) מֵאֲשֶׁר שְׁמְנֵה לְחֵמוֹ
 וְהוּא יִתֵּן מֵעֲדָנֵי מֶלֶךְ. מֵאֲשֶׁר – זֶה קִיּוֹם שָׁלֵם.
 שְׁמְנֵה לְחֵמוֹ – [מֵה] שְׁהִיָּה [לוֹ] לָחֵם עֲנֵי, חוֹזֵר
 לְהִיּוֹת לָחֵם עֲנֵג. וְהוּא יִתֵּן מֵעֲדָנֵי מֶלֶךְ – מִי
 הַמֶּלֶךְ? זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, הוּא נוֹתֵן לָהּ כָּל תַּפְנוּקֵי
 הָעוֹלָם, וְכָל הַקְּדוֹשִׁים שְׁיוֹצְאִים מִלְּמַעְלָה,
 מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה יוֹצְאִים. וְלָכֵן וַיִּקְדַּשׁ אֶתְּ, אֶתְּ –
 אוֹת הַבְּרִית.

כִּי בּוּ שֶׁבֶת – בּוּ מְנוּחַת הַכֹּל [ד"א בּוּ מְנוּחָה]
 שְׁלֵעֵלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. בּוּ שֶׁבֶת [ד"א בָּאָה]
 לְמְנוּחָה. אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים – מְכַלֵּל שֶׁל זְכוֹר

יִוצֵא שְׁמוֹר לְהִתְקִין מַעֲשֵׂה הָעוֹלָם. לַעֲשׂוֹת – זֶה
אֲמֵן הָעוֹלָם, לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה שֶׁל הַכֹּל. [ס"א אֲשֶׁר
בָּרָא – אֲמֵן צְרִיךְ לָעוֹלָם וְכֹל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַכֹּל].

עוֹד פָּרַש רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶת הַדְּבָר וְאָמַר, כְּתוּב
(דברים ז) **שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד. שׁוֹמֵר – זֶה**
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. הַבְּרִית – זֶה יְסוּד הָעוֹלָם. וְהַחֶסֶד
– זֶה אַבְרָהָם, שְׁכֻנַּת יִשְׂרָאֵל הִיא שׁוֹמֵר הַבְּרִית
וְהַחֶסֶד. וְנִקְרָאת שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שׁוֹמֵר הַפֶּתַח
שֶׁל הַכֹּל, בּוֹ תְלוּיִים כָּל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם וְדָאֵי.
אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת – לְשַׁכְּלֵל לְהִתְקִין
הַכֹּל כָּל יוֹם וְיוֹם וְלְהוֹצִיא רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת,
וְאֶפְלוּ רוּחוֹת וְשָׂדִים.

וְאֵם תֹּאמַר שְׂאִינָם תִּקּוֹן הָעוֹלָם – לֹא כֵּן! שְׁהֵרִי
הֵם הָיוּ לְתִקּוֹן הָעוֹלָם וְלְהִלְקוֹת בָּהֶם רְשָׁעֵי
הָעוֹלָם, שֶׁהֵם הוֹלְכִים כְּנִגְגָדִים לְהוֹכִיחַ אוֹתָם. וּמִי
שֶׁהוֹלֵךְ לְשִׁמְאֵל, נֶאֱחָז בְּצַד הַשִּׁמְאֵל כְּנִגְגָדִים
[לוֹקֵה בָהֶם], לְכֵן הֵם לְתִקּוֹן.

בֵּא רָאָה מֶה כְּתוּב בְּשִׁלְמָה, (שמואל-ב ז) וְהוֹכַחְתִּיו
בְּשִׁבְטֵי אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְנֵי אָדָם. מִי הֵם נִגְעֵי
בְנֵי אָדָם? אֵלֶּה אוֹתָם הַמְזִיקִים. בֵּא רָאָה, בְּשַׁעָה
שֶׁנִּבְרָאוּ, הִתְקַדַּשׁ הַיּוֹם וּנְשָׂאוּ רוּחַ בְּלֵי גוֹף,

וְאֵלוֹ הֵם בְּרִיּוֹת שְׁלֵא נִתְקַנּוּ [וְלֹא הִתְיַסְדּוּ], וּמֵצֵד שְׂמֵאל הֵם זְהֵמַת הַזְּהָב. וְעַל זֶה, מִשּׁוֹם שְׁלֵא נִתְקַנּוּ וְהֵם פְּגוּמִים, הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרֵה בָּהֶם וְלֹא נִדְבָקוּ בוֹ, וְהַפֶּחַד שְׁלֵהֶם הוּא מֵהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְזֵעִים וּפּוֹחַדִים מִמֶּנּוּ, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרֵה בְּמָקוֹם פְּגוּם.

וּבֵא וּרְאֵה, הָאָדָם הַזֶּה שֶׁנִּפְגַּם, שְׁלֵא הִשְׁאִיר בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, לֹא נִדְבָק בַּשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא מְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְפִרְגוּד, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא פְּגוּם וְלֹא נִשְׁלָם. וְעַץ שֶׁנֶּעְקַר צָרִיף נְטִיעָה פְּעַם אַחֲרַת כְּדֵי שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יִשְׁלַם בְּכָל הַצְּדִידִים, וְחִסְרוֹן לֹא יִדְבַק בוֹ לְעוֹלָמִים.

וּבֵא וּרְאֵה, הַבְּרִיּוֹת הֵלְלוּ פְּגוּמִים הֵם מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה, וְלִכֵּן לֹא נִדְבָקִים לְמַעְלָה וְלֹא נִדְבָקִים לְמַטָּה. וְאֵלֶּה שֶׁכָּתוּב בָּהֶם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, שְׁלֵא נִשְׁלְמוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי רוּחוֹת הֵם, לָמָּה לֹא נִשְׁלְמוּ לְמַעְלָה? אֵלֶּה כִּיּוֹן שְׁלֵא נִשְׁלְמוּ לְמַטָּה בְּאַרְץ, לֹא נִשְׁלְמוּ לְמַעְלָה. וְכֻלָּם בָּאִים מֵצֵד שְׂמֵאל וּמְכַסִּים מַעֲיָנֵי בְנֵי אָדָם, וְעוֹמְדִים כְּנִגְדָם לְהִרְעֵלָהֶם. בְּשִׁלְשׁ הֵם כְּמוֹ מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת, וּבְשִׁלְשׁ הֵם כְּמוֹ בְנֵי אָדָם, וְהֲרִי בְּאֵרוֹהָ.

אַחַר שֶׁנִּבְרְאוּ רוּחוֹת [ד"א נְטֻמָּנוּ], נִשְׁאַרוּ אוֹתָם רוּחוֹת אַחַר הָרְחִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה לַיַּל הַשַּׁבָּת וַיּוֹם הַשַּׁבָּת. כִּיּוֹן שִׁיזְאָה קִדְשַׁת הַיּוֹם וְלֹא הַשְּׁלֵמוֹ, יִצְאוּ לְעוֹלָם וּמְשׁוֹטְטִים לְכָל הָרוּחוֹת, וְצָרִיף הָעוֹלָם לְהַשְׁמֵר מֵהֶם, שֶׁהָרִי אֲזִי מִתְעוֹרֵר כָּל צַד שְׁמָאֵל, וְאִשׁ הַגִּיהֵנָם לוֹהֵטָת, וְכָל אוֹתָם שֶׁבְּצַד שְׁמָאֵל הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם. וְרוֹצִים לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף וְלֹא יְכוּלִים, וְאֲזִי צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מֵהֶם, וְהַתְּקִינוּ שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים בְּכָל שְׁעָה שֶׁפָּחַד שְׁלָהֶם שְׂרוּי בְּעוֹלָם.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁמִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת, סִכַּת שְׁלוֹם שׁוֹרָה וְנִפְרָסָת בְּעוֹלָם. מִי זֶה סִכַּת שְׁלוֹם? זֶה שַׁבָּת. וְכָל רוּחוֹת וּסְעָרוֹת וְשָׂדִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמָאָה, כָּלֵם נְטֻמָּנִים וְנִכְנָסִים בְּעֵין הָרְחִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. שֶׁהָרִי כִּיּוֹן שֶׁמִּתְעוֹרֶרֶת קִדְשָׁה עַל הָעוֹלָם, רוּחַ הַטְּמָאָה לֹא מִתְעוֹרֶרֶת אִתּוֹ, וְזֶה בּוֹרַח מִלְּפָנָי זֶה.

וְאֲזִי הָעוֹלָם בְּשִׁמְרָה עֲלִיוֹנָה, וְלֹא צָרִיף לְהַתְּפַלֵּל עַל שִׁמְרָה כְּמוֹ שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן, שֶׁהָרִי זֶה הַתְּקַן לַיּוֹם חַל כְּשֶׁהָעוֹלָם צָרִיף שִׁמְרָה. אֲבָל בְּשַׁבָּת נִפְרָסָת

סַכַּת שְׁלוֹם עַל הָעוֹלָם, וְנִשְׁמַר בְּכָל הָרוּחוֹת, וְאַפְלוּ רָשָׁעֵי הַגִּיהֶנֶם שְׁמוֹרִים הֵם, וְהַכֹּל נִמְצָאִים בְּשְׁלוֹם – הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְלִכֵּן בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם מְבָרְכִים הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם. לָמָּה עַל יְרוּשָׁלַיִם? אֲלֵא זֶהוּ מְדוּר שֶׁל אוֹתָהּ סַכָּה, וְצָרִיךְ לְזַמֵּן אֶת אוֹתָהּ סַכָּה שֶׁנִּפְרָסָה עָלֵינוּ וְלִשְׁרוֹת עִמָּנוּ, לְהִיּוֹת [מְגֻנָּה] עָלֵינוּ כְּמוֹ אִם שְׁשׂוּרָה עַל הַבָּנִים, וְלִכֵּן לֹא פּוֹחְדִים מִכָּל הָרוּחוֹת, וְלִכֵּן הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ.

בֵּא רָאָה, בְּשַׁעַת שִׁישְׂרָאֵל מְבָרְכִים וּמְזַמְּיִנִים אֶת סַכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת אוֹרַחַת קְדוּשָׁה, וְאוֹמְרִים הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם, אִזּוֹ קְדֻשָּׁה עָלֵינוּהָ יוֹרֶדֶת וּפּוֹרֶסֶת כְּנִפְיָהּ עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְכַסֶּה אוֹתָם כְּמוֹ אִם עַל הַבָּנִים. וְכָל הַמִּינִים הָרַעִים מֵתְכַנְּסִים מִהָעוֹלָם, וְיִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבֵים תַּחַת קְדֻשַׁת רַבּוֹנָם. וְאִזּוֹ סַכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת נּוֹתֶנֶת נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת לְבָנֶיהָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבָּה שְׁרוּיּוֹת הַנְּשָׁמוֹת [ס"א שְׁאֵז זְמַן הַזְּוִיג, וְנוֹטְלֵת נְשָׁמוֹת וְהֵן שׁוֹרוֹת בָּהּ] וּמִמֶּנָּה יּוֹצְאוֹת. וְכִיּוֹן שְׁשׂוּרָה וּפּוֹרֶסֶת כְּנִפְיָהּ עַל בָּנֶיהָ, מוֹרִיקָה נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַל זֶה שְׁנִינּוּ, שֶׁבֶת דְּגָמָא
 שֶׁל עוֹלָם הֵבֵא הִיא. כִּף זֶה וְדָאִי. וְעַל זֶה
 שְׁמַטָּה וְיֹבֵל דְּגָמָא זֶה בְּזָה. וְשֶׁבֶת וְעוֹלָם הֵבֵא
 כִּף הוּא. וְאוֹתָהּ תּוֹסַפֵּת נְשָׂמָה, מִסּוּד שֶׁל זְכוֹר
 הִיא בָּאָה עַל סִכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת שְׁלוֹקַחַת
 מִהָעוֹלָם הֵבֵא. וְהַתּוֹסַפֵּת הַזֹּאת נוֹתֶנֶת לְעַם
 הַקְּדוּשׁ. וּבְאוֹתָהּ תּוֹסַפֵּת הֵם שְׁמֵחִים, וְנִשְׁכָּחִים
 מֵהֵם כָּל דְּבָרֵי הַחַל, וְכָל צַעַר וְכָל הַצָּרוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יד) בְּיוֹם הַנִּיחַ ה' לָךְ מַעֲצָבֶךָ
 וּמַרְגֻזֶךָ וּמִן הָעֲבֹדָה הַקָּשָׁה וְגו'.

וּבַלַּיִל שֶׁבֶת צָרִיךְ אָדָם לְטַעַם מִהַכֵּל כְּדִי
 לְהִרְאוֹת שְׁסַכַּת שְׁלוֹם הַזֹּאת נִכְלָלָה
 מִהַכֵּל, וּבִלְבַד שְׁלֵא יִפְגַּם מֵאֶכֶל אֶחָד לְיוֹם, וַיֵּשׁ
 אוֹמְרִים שְׁנַיִם, לְשֵׁתֵי הַסְּעוּדוֹת הָאַחֲרוֹת שֶׁל
 הַיּוֹם, וַיִּפֶּה. וְכָל שֶׁכֵּן אִם מַעֲלָה יוֹתֵר לְיוֹם וַיִּכּוֹל
 לְטַעַם מִמֵּאֲכָלִים אַחֲרִים. וְלִקְטַנִּים בְּשָׁנֵי
 תְּבַשִּׁילִים מִסְּפִיק. וּבְאַרוּחַ הַחֲבָרִים.

נֵר שֶׁל שֶׁבֶת נִתֵּן לְהַדְלִיקָה לְנִשְׁוֹת הָעַם הַקְּדוּשׁ.
 וְהָרִי אָמְרוּ הַחֲבָרִים, שֶׁהִיא כְּבִתָּה נֵרוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְהַחֲשִׁיכָה אוֹתוֹ וְכו', וַיִּפֶּה. אָבֵל סוּד הַדְּבָר
 – סִכַּת שְׁלוֹם זֶה הִיא גְּבִירַת הָעוֹלָם, וְנִשְׁמוֹת
 שֶׁהֵם נִירוֹת עֲלִיוֹנִים בָּהֶם שׁוֹרוֹת. וְעַל זֶה

הַגְּבִירָה צְרִיכָה לְהִדְלִיק, שְׁהָרִי בְּמִקּוּמָה נְאֻחָזֶת
וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.

וְאִשָּׁה צְרִיכָה בְּחִדּוֹת הַלֵּב וְרִצּוֹן לְהִדְלִיק נֵר
שַׁבָּת, שְׁהָרִי כְבוֹד עֲלִיּוֹן הוּא לָהּ,
וְזִכּוֹת גְּדוּלָה לְעֲצָמָה לְזִכּוֹת לְבָנִים קְדוֹשִׁים
שְׁיֵהִיו נֵר הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וּבִירְאָה וְיִרְבוּ שְׁלוֹם
בְּאַרְץ, וְנוֹתְנֵת לְבַעֲלָהּ חַיִּים אַרְכִּים. לָכֵן צְרִיכָה
לְהִזְהָר בָּהּ.

בא רְאֵה, שַׁבָּת לִילָה וַיּוֹם, זְכוֹר וְשָׁמֹר הוּא
כְּאַחַד, וְעַל זֶה כָּתוּב זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ, וְכָתוּב שָׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. זְכוֹר לְזִכְרֵךְ,
שָׁמֹר לְנִקְבָּה, וְהַכֵּל אֶחָד. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל חִלְקוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גּוֹרְלוֹ וִירְשָׁתוֹ, עֲלֵיהֶם
כָּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם
שֶׁה' אֱלֹהֵיוֹ.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ב)

רְבִי חֲנִינָא פָּרַשׁ כָּל אֶחָד עַל עֲמָדוֹ. שְׁשׁוֹן –
אֶחָד. שְׁמֻחָה – שְׁתִּים. חֲתָן – שְׁלֹשׁ. כְּלָה –
אַרְבַּע. גִּילָה, דִּיצָה, אֶהָבָה, אַחֲוָה, שְׁלוֹם
וְרַעוּת – עֶשֶׂר, כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מְאָמְרוֹת שֶׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם: (ע"כ מההשמטות).

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (איוב כח)
אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ. בַּפְּסוּק
הַזֶּה יֵשׁ גּוֹנִים רַבִּים, אֲלֵא מָה זֶה אֱלֹהִים הִבִּין
דְּרָכָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע, זו
תוֹרָה שֶׁבְּעֵל פֶּה שֵׁישׁ בָּהּ דֶּרֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ^{(ישעיה}
^{מג)} הַנוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ. מִשּׁוֹם כֵּךְ אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה.

וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ, מִי מְקוֹמָהּ? זוֹ תוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב שֵׁישׁ בָּהּ דַּעַת. [דַּעַת וְתְבוּנָה
הוֹלְכִים כְּאֶחָד], ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא לְהִתְקִין לָהּ
בְּכֹל, וְעַל זֶה נִקְרָא חֲכָמָה וְנִקְרָא בִּינָה, מִשּׁוֹם
שֶׁהִיא בְּשֵׁם מְלֵא – ה' אֱלֹהִים, בְּכֹל בְּשִׁלְמוֹת
בְּשָׁנֵי הַשְּׁמוֹת.

אֶת הַצֵּלַע – זוֹ אֶסְפֵּק לְרִיָּה שֶׁלֹּא מְאִירָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר ^(תהלים לה) וּבְצִלְעֵי שָׁמַחוּ וְנֶאֱסָפוּ.
אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם – מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי מִתוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב יִצְאָה. לְאִשָּׁה – לְהִתְקַשֵּׁר בְּשִׁלְהֶבֶת
שֶׁל צַד שְׁמַאל, שֶׁהָרִי הַתוֹרָה מִצַּד הַגְּבוּרָה
נִתְּנָה. לְאִשָּׁה – לְהִיּוֹת אִשׁ ה' קְשׁוּרָה כְּאֶחָד.

וַיִּבְנֶה אֶל הָאָדָם – מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא צְרִיכָה לְהַמְצִיא
לְבָדָהּ, אֲלֵא לְהִתְכַלֵּל וּלְהִתְחַבֵּר בַּתוֹרָה

שְׁבַכְתָּב. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה עִמוֹ, הוּא יִזוֹן אֹתָהּ
וַיִּתֵּן אֹתָהּ וַיִּתֵּן לָהּ מַה שֶּׁצָּרִיךְ, הֵינּוּ מַה
שֶׁכָּתוּב וְאֵת הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ. מִכָּאן לְמַדְנוּ,
שְׁמִי שֶׁמְשִׂיא אֶת בְּתוּ, עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְבַעֲלָהּ,
אָבִיהָ וְאִמָּהּ מִתְקַנֵּים אֹתָהּ וְנוֹתְנִים לָהּ כָּל מַה
שֶּׁצָּרִיךְ. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּבַעֲלָהּ, הוּא יִזוֹן אֹתָהּ
וַיִּתֵּן לָהּ מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

בא רָאָה, בְּתַחֲלָה כָּתוּב וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת
הַצֶּלַע, שֶׁאָבָא וְאִמָּא הִתְקִינוּ לָהּ [בְּעֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה קְשׁוּטִים. וַיִּבְאֶה בְּגִימְטְרִיא עֶשְׂרִים
וְאַרְבָּע]. וְאַחַר כֵּן וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם. [וְהִכְנִיס
אוֹתָהּ בְּחִמְשָׁה קוֹלוֹת: (יִרְמִיָּה כ"ה) קוֹל שֶׁשׁוֹן וְקוֹל
שֶׁמְחָה קוֹל חֶתָן וְקוֹל כָּלָה קוֹל מְצַהֲלוֹת חֲתָנִים]
לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל כְּאֶחָד וּלְהִתְחַבֵּר אֶחָד בְּאֶחָד.
וְהוּא נוֹתֵן [לָהּ] מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

דבר אַחַר אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה - כְּשֶׁהִבֵּת בְּבֵית
אִמָּא, הִיא מִסְתַּכֶּלֶת בְּכָל יוֹם בְּכָל מַה
שֶׁבְּתָה צְרִיכָה, שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כ"ח) אֱלֹהִים הִבִּין
דְּרָכָה. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּבַעֲלָהּ, הוּא נוֹתֵן לָהּ כָּל
מַה שֶּׁצָּרִיךְ וַיִּתֵּן מִעֲשִׂיָּהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְהוּא יִדַע
אֶת מְקוֹמָהּ [וּפְסוּק זֶה נִקְשֵׁר בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים]
[ד"א פְּסוּק זֶה נֶאמַר עַל חֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה וְנִקְשֵׁר

בסודות עליונים, שהרי בנקדה הראשונה אין מי שיודע בה כלל, אבל אלהים הבין דרכה, זה העולם הבא. והו"א זה הטמיר מכל הטמירים, הנסתר שנקרא הו"א ולא ידוע בשם].

כתוב וייצר ה' אלהים את האדם. כאן נתקן הכל בימין ובשמאל, והרי בארנו שנכלל ביצר הטוב, אבל וייצר ה' אלהים - ביצר טוב ויצר רע.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ג)

ס"א יצר טוב ויצר רע שהוא חדוה ומביא אותה אליו, ולמעלה צד הצפון ממש, שהוא חדוה בלי זהמה שהיצר הרע אחוז בו [בה]. בתחלה, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך וימינו תחבקני, ונתנת בין ימין לשמאל [ושמאל] [להזון], ולכן וייצר ה' אלהים, שם מלא לגבי שני צדדים אלו. את האדם וכו': (ע"כ מההשמטות).

למה? אלא יצר טוב לו לעצמו, יצר הרע לעורר אליו את נקבתו [ס"א ומצד שמאל מתעורר תמיד לנקבה]. סוד הדבר, מכאן למדנו שצפון מתעורר תמיד לנקבה ונקשר עמה, ולכן נקראת אשה.

וְבֹא וּרְאֵה, יִצְרַר טוֹב וְיִצְרַר הָרַע, מִשּׁוֹם שֶׁהִנְקָבָה
 נִתְּנָה בֵּינֵיהֶם [נ"א שֶׁנְּקָבָה נִכְלָלָת בָּהֶם]
 וְהִתְקַשְּׂרָה עִמָּם, וְלֹא מִתְקַשְּׂרֶת עַד שֶׁיִּצְרַר הָרַע
 מִתְעוֹרָר אֵלֶיהָ וּמִתְקַשְּׂרִים זֶה בְּזֶה. וְכִיוֹן
 שֶׁמִּתְקַשְּׂרִים זֶה בְּזֶה, אִזּוֹ מִתְעוֹרָר יִצְרַר הַטּוֹב
 שֶׁהוּא חֲדוּהָ וּמִבִּיא אוֹתָהּ אֵלָיו, [וְאִזּוֹ נִתְּנָת
 בֵּינֵיהֶם לְתַקֵּן. וְעַל זֶה וְיִצְרַר ה' אֱלֹהִים שֵׁם מְלֹא
 אֵלָיו יִצְרַר טוֹב וְיִצְרַר רָע] [ד"א וְלִמְעֻלָּה צַד הַצְּפוּן
 מִמֶּשׁ שֶׁהִיא חֲדוּהָ בְּלִי זְהֵמָה, שֶׁיִּצְרַר הָרַע אוֹחֵז
 בָּהּ בַּתְּחִלָּה, שֶׁכָּתוּב (שיר ב) שֶׁמֵּאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי.
 וְאַחַר כֵּן וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבֻקְנִי, וְנִתְּנָה בֵּין יָמִין וּשְׂמֹאל
 לְהַזְזוֹן. וְעַל זֶה וְיִצְרַר ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֹא לְגַבֵּי
 שְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלְלוּ].

אֵת הָאָדָם, הָרִי בְּאָרְנוֹ, אֲבָל זָכַר וּנְקָבָה כְּאַחַד,
 [וְלֹא הָיוּ] נִפְרָדִים לְהִיּוֹת פָּנִים בְּפָנִים. מַה
 כָּתוּב? עֶפְרַר מִן הָאָדָמָה. עֶכְשָׁו עוֹמֵד לְהִתְקִין. בֹּא
 תִּרְאֶה, כְּשֶׁאֲשֶׁה מִתְּחַבֵּרֶת בְּבַעֲלָהּ, הִיא נִקְרָאת
 עַל שֵׁם בַּעֲלָהּ. אִישׁ אֲשֶׁה. צְדִיִּיק צְדִי"ק. הוּא
 עֶפְרַר וְהִיא עֶפְרַר. [וְאִזּוֹ] הוּא צְבִי וְהִיא צְבִיָּה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל כ) צְבִי הִיא לְכָל הָאָרְצוֹת.

כְּתוּב (דברים טז) לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצִל
 מִזֵּבַח ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְךָ. אֲצִל

מִזְבַּח – וְכִי לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ אוּ בְּמָקוֹם אַחֵר מִי
הַתִּיר? אֲלֵא הֲרִי בְּאַרְנוֹ, אֲשֶׁר זֶה בַּעֲלָה,
שֶׁהָאִשָּׁה הִיא נִקְרָאת עַל שֵׁם בַּעֲלָה אֲשֶׁרָה [נ"א
הֲרִי הֵם אֲשֶׁר ה"א], וְעַל זֶה כְּתוּב (מלכים-ב כג)
לְבַעַל וְלֹאֲשֶׁרָה. מִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב לֹא תִטַּע לְךָ
אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֵל מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ, כִּנְגֹד
הַמָּקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ מִזְבַּח ה', שֶׁהֲרִי מִזְבַּח ה'
הוּא עוֹמֵד עַל זֶה, וְעַל זֶה כִּנְגֹדָה לֹא תִטַּע לְךָ
אֲשֶׁרָה אַחֲרָת.

בא רֵאָה, בְּכֹל מָקוֹם, כָּל אוֹתָם עוֹבְדֵי הַשֶּׁמֶשׁ
נִקְרָאִים עוֹבְדִים לְבַעַל, וְאֵלוֹ שֶׁעוֹבְדִים
לְלִבְנָה נִקְרָאִים עוֹבְדֵי אֲשֶׁרָה. וְלִכֵּן לְבַעַל
וְלֹאֲשֶׁרָה. וְאֲשֶׁרָה נִקְרָאת עַל שֵׁם בַּעֲלָה אֲשֶׁרָה.
אִם כֶּךָ, לָמָּה נִתְבַטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה? אֲלֵא אֲשֶׁרָה עַל
שֵׁם שֶׁכְּתוּב (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת,
וְהוּא [הֲרִי] שֶׁלֹּא אֲשֶׁרוּנָה שְׂאֵר הָעַמִּים וְעוֹמְדַת
אַחֲרָת תַּחְתִּיָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁכְּתוּב (איכה א) כָּל
מִכְבְּדֵיהָ הִזְלִינָהּ, וְלִכֵּן [נִעְבְּד] נִתְבַטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה,
וְכִדֵּי שֶׁלֹּא יִתְחַזְּקוּ אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים שְׂאֵר עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְקוֹרְאִים מִזְבַּח שֶׁהוּא
מֵאֲדָמָה, שֶׁכְּתוּב (שמות כ) מִזְבַּח אֲדָמָה וְגו'. מִשּׁוּם
כֶּךָ עָפַר מִן הָאֲדָמָה.

וַיִּפַּח בְּאֵפָיו נְשָׁמַת חַיִּים - [דְּבַר נְכֹלָל. אָבֵל
 וַיִּפַּח בְּאֵפָיו] נְכֹלָלָה נְשָׁמַת חַיִּים
 בְּאוֹתוֹ עֶפֶר, כְּנִקְבָה שְׁמַת־עֵבֶרֶת מִן הַזָּכֵר,
 שְׁהָרִי מִתְחַבְּרִים וּמִתְמַלֵּא הָעֶפֶר הַזֶּה מֵהַכֹּל,
 וּמָהוּ? רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה
 - כָּאֵן הַתְּתַקֵּן וְקִיָּם אָדָם לְהַתְּקִין וְלִזְוֹן אֶת
 הַנֶּפֶשׁ חַיָּה.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ד)

אָמַר לוֹ, לָכֵה דוּדֵי נִצָּא הַשְּׂדֵה, לָכוּ לְקַדּוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְטִיל, וְאֵל אֲשֶׁב תָּמִיד בְּמָקוֹם
 אֶחָד. וּמָה זֶה לֵב? אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, בֶּן זוּמָא
 מִבְּחוּץ וְאֶתָּה עִמוֹ. ל"ב הוּא [וְהוּא] שְׁלֹשִׁים
 וּשְׁתַּיִם, וְהָיוּ סְתוּמִים וּבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמָהוּ
 ל"ב? אָמַר לוֹ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת. מְשָׁל
 לְמַלְךְ שֶׁהִיא יוֹשֵׁב בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים, וּמִנִּין הַחֻדְרִים
 שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, וְלִכְל אֶחָד מִן הַחֻדְרִים יֵשׁ נְתִיב,
 נֶאֱדָה לְמַלְךְ זֶה לְהַכְּנִס [הַכֹּל] בְּחֻדְרוֹ עַל דְּרָךְ
 נְתִיבוֹת. אָמַר, לֹא נֶאֱדָה לוֹ שְׁלֹא לְגִלוֹת פְּנִינִיו
 וּמִשְׁכָּנוֹתָיו וּגְנָזָיו וְחֻמּוֹדוֹתָיו? אָמַרְתָּ לֹא. מָה
 עָשָׂה? נִגַּע בַּבַּת וְכָלֵל בָּהּ כָּל הַנְּתִיבוֹת
 וּמִלְבוּשֵׁיהָ, וְהָרוּצָה לְהַכְּנִס [ס"א] לְהַסְתִּיבָל
 בְּעִינֶיהָ] בְּפָנִים, יִסְתַּכֵּל הֵנָּה. וּנְשָׂאָה לְמַלְךְ.

גַּם נִתְּנָה לוֹ בְּמִתְּנָה, וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ
 בְּאֵהָבָתוֹ [בַּת] אַחוֹתִי, כִּי מִמָּקוֹם אֶחָד
 הָיוּ, וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ בְּתִי, כִּי בֵּתוֹ הִיא,
 וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ אִמִּי. וְעוֹד, כִּי אֵין דִּין
 אִם אֵין חֲכָמָה, שֶׁהָרִי נֹאמֵר (מלכים-א ה) וְה' נָתַן
 חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. וְאַחַר כֵּן דָּן אֶת הַדִּין עַל
 מִתְּכַנְּתוֹ, שֶׁפְּתוּב (שם ג) וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַמִּשְׁפָּט וְגוֹמֵר, כִּי רָאוּ כִּי חֲכַמַת אֱלֹהִים
 בְּקִרְבוֹ וְגוֹמֵר.

וַיְמַה חֲכָמָה נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁלְמָה?
 שִׁלְמָה נָשָׂא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כְּמוֹ שְׁאֵנוֹ אוֹמְרִים, כָּל שִׁלְמָה שֶׁבִּשְׂרִיר הַשִּׁירִים
 קָדֵשׁ לְבַד מֵאַחַד. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הוֹאִיל וְשִׁמְךָ כְּשָׁמִי, אֲשִׂיא לְךָ בְּתִי, וְהָרִי
 נְשׂוּאָה הִיא. אָמַר לוֹ, בְּמִתְּנָה נִתְּנָה לוֹ הַשֵּׁם,
 וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, וְלֹא פִּרְשׁ. וְהֵיכֵן פִּרְשׁ?
 לְפָנָיו, כִּי רָאוּ כִּי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבוֹ לַעֲשׂוֹת
 מִשְׁפָּט. [וימה זה משפט? אלא כל זמן שאדם
 עושה משפט, חכמת אלהים בקרבו] ומה זה
 לעשות משפט? הוי אומר, שאותה חכמה
 שנתנה אלהים ושהיא עמו בחדרו, היא בקרבו.
 זאת עוזרתו ומקרבתו, ואם לאו - מרחקתו,

וְלֹא עוֹד אֶלָּא מִיִּסְרָתוֹ, שְׁכָתוֹב (ויקרא כו) וַיִּסְרָתִי
אֶתְכֶם אֶף אֲנִי: (ע"כ מההשמטות).

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אֶף כָּאֵן גַּם כֵּן בְּשֵׁם מְלֵא, שְׁהָרִי
אָבָא וְאִמָּא הִתְקִינוּ אוֹתָהּ עַד שֶׁלֹּא בָּאָה
לְבַעֲלָהּ. אֶת הַצֶּלַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) שְׁחוּרָה
אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אֲסַפְּקֶלְרִיָּה שֶׁלֹּא
מֵאִירָה. אָבֵל אָבָא וְאִמָּא הִתְקִינוּ לָהּ שְׁתֵּיפָּיִס
בְּעֵלָה עֲמָהּ.

וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם, מִכָּאֵן לְמַדְנוּ שְׁצָרִיכִים אָבָא
וְאִמָּא שֶׁל הַפֶּלֶה לְהַכְנִיסָהּ בְּרִשׁוֹתוֹ שֶׁל
הַחֶתֶן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב) אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לְאִישׁ
הַזֶּה וְגו'. מִכָּאֵן וְאֵילָךְ בְּעֵלָה יָבּוֹא אֵלֶיהָ, שְׁהָרִי
הַבֵּית הוּא שְׁלָהּ, שְׁכָתוֹב (בראשית כט) וַיָּבֵא אֶלֶיהָ.
וַיָּבֵא גַם אֶל רָחֵל. בְּהִתְחַלָּה וַיָּבֵאָהּ אֶל הָאָדָם,
שְׁעַד כָּאֵן יֵשׁ לְאָבָא וְלִאִמָּא לַעֲשׂוֹת, אַחַר כֵּךְ
הוּא יָבֵא אֶלֶיהָ, וְכֹל הַבֵּית שְׁלָהּ הוּא, וַיִּטַּל
רִשׁוֹת מִמֶּנָּה.

וַיַּעַל זֶה הָעֵרְנוּ, שְׁכָתוֹב (שם כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלָּן
שָׁם, שֶׁנֶּטַל רִשׁוֹת בְּהִתְחַלָּה. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ,
שְׁמִי שְׁמַתְחַבֵּר בְּאִשְׁתּוֹ, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה
וּלְשַׁמַּח אוֹתָהּ בְּדִבְרִים, וְאִם לֹא – שֶׁלֹּא יִלּוֹן
אֶצְלָהּ, כְּדִי שִׁיְהִיָּה רְצוֹן שְׁלָהּם כְּאֶחָד בְּלֹא אָנֹס.

וַיִּלָּן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ, לְהִרְאוֹת שְׁאֶסוּר לוֹ
 לְאָדָם לְשִׁמְשׁ מִטָּתוֹ בַּיּוֹם. וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי
 הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשְׁתּוֹ, כְּאֵן לְמַדְנּוֹ שְׁאֶפְלוֹ יִהְיוּ
 לְמַלְךְ מְטוֹת זָהָב וּלְבוּשֵׁי כְבוֹד לְלוֹן בָּהֶם,
 וְהַמְלִכָה תִתְקִין לוֹ מִטָּה מְתַקְנַת מֵאֲבָנִים – יַעֲזֹב
 אֶת שָׁלוֹ וַיְלוֹן בְּמָה שֶׁהִיא תִתְקִין, שְׁכָתוֹב וַיִּשְׁכַּב
 בַּמָּקוֹם הַהוּא.

סדר הלימוד ליום יט תשרי (יום 19 בשנה)

בא ראה מה כתוב כאן, ויאמר האדם זאת הפעם
 וגו'. הרי ערכות של הדברים להמשיך עמה
 חביבות ולהמשיך אותה (עמה) לרצונו לעורר
 עמה אהבה. ראה כמה ערכים אותם דברים,
 כמה דברי אהבה הם, עצם מעצמי ובשר
 מבשרי, כדי להראות לה שהם אחד ואין פרוד
 ביניהם בכל.

עכשו מתחיל לשבח אותה – לזאת יקרא אשה.
 זו היא שלא ימצא כמותה, זוהי כבוד
 הבית, כל הנשים לפנייה כקוף בפני אדם. אבל
 לזאת יקרא אשה – שלמות הכל. לזאת ולא
 לאחרת. הכל הוא דברי אהבה, כמו שנאמר (משלי
 לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה.

על כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק
 בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד, הַכֹּל לְהַמְשִׁיכָהּ
 בְּאַהֲבָה וּלְהַדְבִּיק עִמָּהּ. כִּיּוֹן שְׁעוֹרֵר אֵלֶיהָ כָּל
 הַדְּבָרִים הַלְלוּ, מַה כָּתוּב? וְהִנָּחֵשׁ הֲיֵיה עָרוּם וְגו'.
 הָרִי הַתְּעוֹרֵר יֵצֵר הָרַע לְאַחֲזוֹ בָּהּ כְּדִי לְקַשְׂרָהּ
 בְּתַאֲוֹת הַגּוֹף וּלְעוֹרֵר אֵלֶיהָ דְּבָרִים אַחֲרִים שְׂיֵצֵר
 הָרַע מִתְּעַנֵּג בָּהֶם.

עד שְׁלֹאֲחֵר כֶּךָ מַה כָּתוּב, וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי
 טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוֶה הוּא לְעֵינַיִם,
 וַתִּקַּח מִפְּרִי וַתֹּאכַל. קִבְּלָהּ אוֹתוֹ בְּרִצּוֹן, וַתִּתֵּן
 גַּם לְאִשְׁתָּהּ עִמָּהּ [וַיֹּאכֵל]. הָרִי אֵז הִיא
 הַתְּעוֹרֵרָה אֵלֶיהָ בְּתַאֲוֶה לְהַתְּעוֹרֵר [לְתַת] לוֹ
 רִצּוֹן וְאַהֲבָה, זֶה דְּבָר לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְבַנֵּי
 אָדָם כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה.

אמר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֶּךָ, בְּמַה נִּעְמִיד אוֹתוֹ
 לְמַעֲלָה יֵצֵר הָרַע שְׂאוּחֵז בְּנִקְבָּהּ? אָמַר
 לוֹ, הָרִי הַתְּעוֹרֵרוֹ אֵלָיו לְמַעֲלָה וְאֵלָיו לְמַטָּה, יֵצֵר
 טוֹב וַיֵּצֵר רַע. יֵצֵר טוֹב מִיָּמִין, וַיֵּצֵר רַע מִשְּׂמָאל.
 וְשְׂמָאל לְמַעֲלָה אוֹחֵז בְּנִקְבָּהּ לְקַשְׂרָהּ [לְהַתְּקַשֵּׁר
 בָּהּ] כְּאַחַד בְּגוֹף, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (שִׁיר ב) שְׂמָאלוֹ
 תַּחַת לְרַאשֵׁי. וְעַל זֶה דְּבָרִים הַתְּפָרְשׁוּ לְמַעֲלָה
 וּלְמַטָּה עַד כָּאן. מִכָּאן וְהִלָּאָה מְלִים שֶׁל קְטָנוֹת

[נ"א בְּשַׁרְף] שֶׁל זֶפֶת לְקַטְנִים שֶׁבְּעִרְסוֹת לְפָרֵשׁ
הַדָּבָר, וְהָרִי נִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבָרִים.

רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְטַבְרָיָה, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי
יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲזִיָּא. בֵּין כֶּף רָאוּ
אֶת רַבִּי פִּנְחָס שֶׁהָיָה בָּא. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ כְּאֶחָד,
יָרְדוּ וַיֵּשְׁבוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד מֵאֵילַי הָהָר. אָמַר
רַבִּי פִּנְחָס, הָרִי יִשְׁבְּנוּ, מֵאוֹתָם דְּבָרִים מְעַלִּים
שְׂאֵתָהּ אוֹמֵר בְּכָל יוֹם אָנוּ רוֹצִים לְשִׁמְעָהּ.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (בראשית יג) וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו
מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה
שֵׁם אֲהֵלָה בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי. וַיֵּלֶךְ
לְמִסְעָיו? לְמִסְעוֹ צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה לְמִסְעָיו?
אֲלֹא שְׁנֵי מִסְעוֹת הֵם, אֶחָד שָׁלוֹ וְאֶחָד שֶׁל
הַשְּׂכִינָה, שֶׁהָרִי כָּל בֶּן אָדָם צָרִיף לְהִמָּצָא זָכָר
וּנְקֵבָה כְּדִי לְחֻזַּק הָאֱמוּנָה, וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה לֹא
נִפְרְדָּת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

וְאִם תֹּאמְרוּ, מִי שִׁיוּצָא לְדֶרֶךְ שְׁלֹא נִמְצָא זָכָר
וּנְקֵבָה, הַשְּׂכִינָה נִפְרְדָּת מִמֶּנּוּ? בֹּא רֵאֵה,
מִי שִׁיוּצָא לְדֶרֶךְ יִסְדֵּר תְּפִלָּה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא כְּדִי לְהִמָּשִׁיף עָלָיו שְׂכִינַת רַבּוֹנוֹ עַד שְׁלֹא
יֵצֵא לְדֶרֶךְ, בְּזִמְנֵן שֶׁנִּמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁסִּדֵּר

תִּפְלְתוּ וּשְׁבַחְתוּ וּשְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלֶיךָ – יֵצֵא, שְׁהֵרִי
הַשְּׁכִינָה הַזְּדוּגָה עִמוֹ, כְּדֵי שְׁיִמָּצֵא זָכָר וּנְקֵבָה.
זָכָר וּנְקֵבָה בְּעִיר, זָכָר וּנְקֵבָה בַּשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ וַיִּשֶׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו.

בא ראה, כָּל זְמַן שֶׁבֶן אָדָם מִתְעַכֵּב בְּדֶרֶךְ, [בְּכָל
כַּחוֹן] צָרִיךְ לִשְׁמֹר מִעֲשָׂיו כְּדֵי שֶׁהַזְּדוּג
הָעֲלִיּוֹן לֹא יִפְרֹד מִמֶּנּוּ, וַיִּמָּצֵא פָּגוּם בְּלִי זָכָר
וּנְקֵבָה. בְּעִיר צָרִיךְ כְּשֶׁנִּקְבְּתוּ עִמּוֹ, כָּל שֶׁבֶן כָּאֵן
שֶׁזְדוּג הָעֲלִיּוֹן נִקְשָׁר בּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַזְּדוּג
הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ וְלֹא נִפְרֹד מִמֶּנּוּ
עַד שִׁישׁוּב לְבֵיתוֹ.

בַּשְּׂעָה שֶׁנִּכְנָס לְבֵיתוֹ צָרִיךְ לְשַׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ
[בֵּיתוֹ], מִשׁוּם שֶׁאִשְׁתּוֹ גָּרְמָה לוֹ אוֹתוֹ
זְדוּג עֲלִיּוֹן. כִּיּוֹן שֶׁבָּא אֵלֶיהָ, צָרִיךְ לְשַׁמַּח אוֹתָהּ
מִשׁוּם שְׁנֵי טַעֲמִים. אֶחָד מִשׁוּם חֲדוּת אוֹתוֹ זְדוּג,
חֲדוּת הַמְצִוָּה הִיא, וְחֲדוּת הַמְצִוָּה חֲדוּת
הַשְּׁכִינָה הִיא.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁמְרַבֵּה שְׁלוֹם סְתָם [לְמַטָּה]
[נ"א לְאִשָּׁה]. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב ה) וַיִּדְעַתָּ כִּי
שְׁלוֹם אֲהַלֵּךְ וּפְקַדְתָּ נֶגֶךְ וְלֹא תַחֲטָא. וְכִי אִם לֹא
פוֹקֵד אֶת אִשְׁתּוֹ זֶה חֲטָא? כִּךָ זֶה בְּוַדָּאִי! מִשׁוּם

שְׁגוּרַע כְּבוֹד זְנוּג הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַזְדוּגָה בּוֹ וְאַשְׁתּוֹ
 גְרָמָה לוֹ. וְאַחַד – שָׁאם אֲשַׁתּוֹ מִתְעַבְרַת, הַזְנוּג
 הָעֲלִיּוֹן מְרִיק בָּהּ נְשָׁמָה קְדוּשָׁה, שֶׁהָרִי הַבְּרִית
 הַזֶּה נִקְרָאת בְּרִית הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה צָרִיךְ
 לִכְוֹן בְּחֶדְוָה זוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ בְּחֶדְוֹת הַשְּׂבַת [שֶׁל
 אוֹתָם חֲכָמִים], שֶׁהוּא זְנוּג הַחֲכָמִים. וְעַל זֶה
 וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ, שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה בָּאָה עִמָּךְ
 וְשׁוֹרָה בְּבֵיתְךָ. וְעַל זֶה (שם) וּפְקַדְתָּ נֶוֶךְ וְלֹא
 תַחֲטָא. מַה זֶה וְלֹא תַחֲטָא? לְשִׁמּוֹשׁ לְפָנַי הַשְּׂכִינָה
 חֶדְוֹת הַמְצוּהָ.

כְּמוֹ זֶה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁפּוֹרְשִׁים מִנְּשׁוֹתֵיהֶם
 כָּל אוֹתָם יְמֵי הַשָּׁבוּעַ כְּדֵי לְהַתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה, הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן נִזְדוּג בָּהֶם וְלֹא נִפְרָד מֵהֶם
 כְּדֵי שִׁימְצֵא זְכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנַסְתָּ שְׂבַת,
 צָרִיכִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים לְשִׂמְחָה אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם
 מִשׁוּם כְּבוֹד הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן, וְלִכְוֹן לָבֶם בְּרִצּוֹן
 רְבוּנָם כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר.

כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁאֲשַׁתּוֹ בִּימֵי טְמֵאָתָהּ וְשׁוֹמֵר אוֹתָהּ
 כְּרֵאוּי, כָּל אוֹתָם הַיָּמִים הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן
 מִזְדוּג עִמּוֹ שִׁימְצֵא זְכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁאֲשַׁתּוֹ
 נִטְהַרְתָּ, צָרִיךְ לְשִׂמְחָה אוֹתָהּ שֶׁמִּחַת מְצוּהָ חֶדְוָה
 עֲלִיוֹנָה. וְכָל הַטְּעָמִים שֶׁאֲמָרְנוּ עוֹלִים בְּדַרְגָּה

אחת. סתמו של דבר – כל אותם בני האמונה צריכים לכונן לב ורצון בזה.

ואם תאמר, אם כך, שבח הוא של האיש כשיוצא לדרך יותר מאשר בביתו, משום הזווג העליון שמזדווגת עמו – בא ראה, בזמן שבן אדם הוא בביתו, עקר הבית אשתו, משום ששכינה לא זזה מהבית משום אשתו, כמו ששנינו, שכתוב (בראשית כד) ויבאה יצחק האלה שרה אמו, שגר הדליקה. מה הטעם? משום שהשכינה באה לבית.

סוד הדבר – האם העליונה לא נמצאת אצל הזכר אלא בזמן שנתקן הבית והתחברו זכר ונקבה, ואז האם העליונה מוריקה ברכות כדי לברך אותם. כמו זה האם התחתונה לא נמצאת אצל הזכר אלא בזמן שהתתקן הבית, ובא הזכר לנקבה שלו והתחברו כאחד. אז האם התחתונה מוריקה ברכות לברך אותם.

ועל זה הזכר מתעטר בביתו בשתי נקבות כמו שלמעלה. וזהו סוד הכתוב (שם מט) עד תאות גבעת עולם. הע"ד הזה, תאות של גבעות עולם בו. נקבה עליונה לתקן אותו ולעטר אותו

וּלְבָרְךָ אוֹתוֹ, נִקְבָּה הַתַּחְתּוֹנָה לְהַתְחַבֵּר בּוֹ
וּלְהִזוֹן מִמֶּנּוּ.

וּכְמוֹ זֶה לְמַטָּה, כְּשֶׁזָכַר נִשְׂא, תַּאֲוֹת גְּבֻעוֹת
עוֹלָם אֵלָיו, וּמִתְעַטֵּר בְּשֵׁתֵי נִקְבוֹת – אַחַת
עֲלִיוֹנָה וְאַחַת תַּחְתּוֹנָה. הָעֲלִיוֹנָה לְהוֹרִיק עָלָיו
בְּרָכוֹת, וְהַתַּחְתּוֹנָה לְהִזוֹן מִמֶּנּוּ וּלְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ.
וּבֵן אָדָם בְּבֵיתוֹ תַּאֲוֹת גְּבֻעוֹת עוֹלָם אֵלָיו
וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

כְּשִׁיּוּצֵא לְדֶרֶךְ לֹא כָף. הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה מִתְחַבֵּרַת
עִמּוֹ, וְהַתַּחְתּוֹנָה נִשְׂאֲרַת. כְּשֶׁשָּׁב
לְבֵיתוֹ, רוּצָה לְהַתְעַטֵּר בְּשֵׁתֵי נִקְבוֹת כְּפִי
שְׂאֵמְרָנוּ. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אֶפְלוּ בְּקַלְפוֹת בְּקֶשֶׁר
שֶׁל סְפִירִים לֹא פוֹתְחִים פֶּתַחוֹן לְפָנָיֶךָ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת בֵּין
שְׁנֵי בָתִּים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה ח) לְשֵׁנֵי בֵּתֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֶחָד נִסְתָּר עֲלִיוֹן, וְאֶחָד גָּלוּי יוֹתֵר.
[הַנִּסְתָּר] הָעֲלִיוֹן [זֶה] קוֹל גָּדוֹל, שְׁכָתוּב (דברים ה)
קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יִסָּף. וְהַקוֹל הַפְּנִימִי הַזֶּה הוּא שְׁלֹא
נִשְׁמָע וְלֹא מִתְגַּלֶּה. וְזֶהוּ כְּשֶׁנּוֹבֵעַ בֵּית הַגְּרוֹן,
יוֹצֵאת [בוֹ] ה' בְּחִשָּׁאִי, וְתָמִיד נוֹבֵעַ וְלֹא פוֹסֵק.
וְהוּא דַק פְּנִימִי שְׁלֹא נִשְׁמָע לְעוֹלָמִים.

ומכאן יוצאת התורה שהיא קול יעקב. וזה נשמע [שנשמע] שיוצא [יוצא] מאותה שלא נשמעת, ואחר כך הדבור נאחז עמו ויוצא החוצה מכחו ומתקפו. וקול של יעקב שהוא תורה, אוחו בין שתי נקבות. אוחו בפנימי הזה שלא נשמע, ואוחו בזה שבחוץ שנשמע.

שנים הם שלא נשמעים, ושנים שנשמעים. שנים שלא נשמעים זוהי חכמה העליונה הנסתרת שעומדת במחשבה שלא מתגלה ולא נשמעת. אחר כך יוצאת ומתגלה מעט בחשאי, שלא נשמע אותו שנקרא קול גדול, שהוא דק ויוצא בחשאי.

שנים הם שנשמעים, אותם שיוצאים מכאן הקול של יעקב ודבור שנאחז עמו. הקול הגדול הזה שהוא בחשאי שלא נשמע, היא בית לחכמה העליונה, וכל נקבה נקראת בי"ת. והדבור האחרון הזה הוא בית לקול של יעקב שהוא תורה. ועל כן התורה מתחילה בבי"ת, בי"ת ראשית.

פתח ואמר, בראשית ברא אלהים, הינו שכתוב ויבן ה' אלהים את הצלע. את השמים,

הֵינּוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם. וְאֵת הָאָרֶץ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר עֵצִים מֵעֵצִים. וְדַאי זֹהִי אֶרֶץ הַחַיִּים.

עוֹד פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים ק) נָאִם ה'
לֵאדֹנָי יֵשֵׁב לְיַמֵּינֵי עַד אֲשִׁית אֵיבִיךָ הַדָּם
לְרַגְלֶיךָ. נָאִם ה' לֵאדֹנָי – הַדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה לְדְרָגָה
הַתַּחְתּוֹנָה אוֹמֶרֶת יֵשֵׁב לְיַמֵּינֵי, לְקֶשֶׁר מֵעֲרֻבֵית
בְּדְרוּמֵית, שְׁמַאל בְּיַמִּין, כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל
שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נָאִם ה'
לֵאדֹנָי – נָאִם ה' זֶה יַעֲקֹב. לֵאדֹנָי – זֶה (יהושע ג)
אֲרוֹן הַבְּרִית אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דְּבַר אַחֵר נָאִם ה' –
זֶה יוֹבֵל. לֵאדֹנָי – זֶה שְׁמֹטָה, שְׁכָתוּב בָּהּ (שמות כא)
אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי. יֵשֵׁב לְיַמֵּינֵי – שְׁהָרֵי הַיַּמִּין
מִתְחִיל בַּיּוֹבֵל, וְשְׁמֹטָה צָרִיךְ לְקֶשֶׁר בְּיַמִּין.

בא רֵאָה, שְׁמֹטָה זֹו לֹא נִקְשְׁרַת בְּקִיּוּם שְׁלָם
בְּיַמִּין וּבְשְׁמַאל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוֹצֵה
לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׁמַאל כְּנִגְדָּה וּבְרָא אֶת
הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלָּל שֶׁהוּא מְצַד שְׁמַאל, אֵין בּוֹ
קִיּוּם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֱלֹף הַשְּׁבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם
לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אֶז בְּיַמִּין. וְאֵז תִּהְיֶה בֵּין הַיַּמִּין
וְהַשְּׁמַאל בְּקִיּוּם שְׁלָם, וְיִמְצְאוּ שְׁמֵים חֲדָשִׁים
וְאֶרֶץ חֲדָשָׁה, וְאֵז לֹא תִזְוֹ מִשָּׁם לְעוֹלָמִים.

אם כִּן, בְּמָה נֶעֱמִיד שָׁב לִימִינִי? אֲלֵא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכַתּוֹב עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תָמִיד. אָבֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים, שְׁכַתּוֹב (ישעיה נד) כִּי יִמִּין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

בא רֵאָה, אֵת הַשָּׁמַיִם – זו שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה (בינה). וְאֵת הָאָרֶץ – זו שְׁכִינָה שְׁלֵמָטָה בְּהַתְּחַבְּרוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה כְּאֶחָד, וְהָרִי נֹאמֵר כְּמוֹ שֶׁהֵעִירוּ בּוֹ הַחֲבָרִים עַד עַכְשָׁיו.

רצו [רצה] לְלַכֵּת. קָמוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּבַר כָּאֵן אֲצִלְנוּ. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שְׁנֵי פְּסוּקִים כְּתוּבִים, (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא, וְכַתּוּב שָׁם (שם) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. אֵת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ בְּאַרְנוֹ אוֹתֶם בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת, וְהַחֲבָרִים הֵעִירוּ בָהֶם. בֹּא תִרְאֶה, כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא, הָרִי נֹאמֵר הַדְּבַר הַזֶּה בְּתוֹךְ הַחֲבָרִים שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֵת אֵשׁ, [וַיֵּשׁ אֵשׁ] וְאוֹכֵלֵת אוֹתָהּ וּמִשְׁמִידָה אוֹתָהּ, הֵיּוֹת שֵׁשׁ אֵשׁ חֲזָקָה מֵאֵשׁ, וּפְרָשׁוּהָ.

אבל בֹּא רֵאָה, מִי שְׁרוּצָה לְדַעַת חֲכָמַת הַיַּחֲוֹד הַקָּדוֹשׁ, יִסְתַּכַּל בְּשִׁלְהֶבֶת שְׁעוֹלָה מִתּוֹךְ

הגְּחֵלֶת אוּ מִתּוֹךְ נֵר שְׂדוּלָק. שְׁהָרִי הַשְּׁלֵהֶבֶת לֹא
עוֹלָה אֶלָּא כְּשֶׁנֶּאֱחָזֶת בְּדָבָר גַּם [אַחֵר].

בֵּא רֵאָה, בְּשֵׁלֵהֶבֶת שְׁעוֹלָה יֵשׁ שְׁנֵי אִוְרוֹת. אֶחָד
אוֹר לְבָן שְׁמַאִיר, וְאֶחָד אוֹר שְׁנֶאֱחָז בָּהּ שְׁחַר
אוּ תְכֵלֶת. אוֹתוֹ אוֹר לְבָן הוּא לְמַעְלָה וְעוֹלָה
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְתַחְתּוֹ אוֹתוֹ אוֹר תְּכֵלֶת אוּ שְׁחַר
שֶׁהוּא כִּסָּא לְאוֹתוֹ לְבָן.

וְאוֹתוֹ אוֹר לְבָן שׁוֹרֵה עָלָיו, וְנֶאֱחָזִים זֶה בְּזֶה
לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. וְאוֹתוֹ אוֹר שְׁחַר אוּ
גִּוֶן תְּכֵלֶת שֶׁהוּא לְמַטָּה הוּא כִּסָּא כְּבוֹד לְאוֹתוֹ
לְבָן, וְעַל זֶה סוּד הַתְּכֵלֶת. וְכִסָּא זֶה תְּכֵלֶת שְׁחַר
נֶאֱחָז בְּדָבָר אַחֵר לְהַדְלִיק, שֶׁהוּא מְלַמְטָה, וְהֵהוּא
מְעוֹרֵר אוֹתוֹ לְהֶאֱחָז בְּאוֹר הַלְבָן [הַעֲלִיּוֹן].

וְהַתְּכֵלֶת הַשְּׁחַר הַזֶּה לְפַעְעֵמִים חוֹזֵר לְהִיּוֹת
אָדָם. וְאוֹתוֹ אוֹר לְבָן שְׁעָלָיו לֹא
מִשְׁתַּנֶּה לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי הוּא תָּמִיד לְבָן, אֲבָל
תְּכֵלֶת זֶה מִשְׁתַּנֶּה לְגוֹנִים הַלְלוּ. לְפַעְעֵמִים תְּכֵלֶת
אוּ שְׁחַר, וְלְפַעְעֵמִים אָדָם, וְזֶה נֶאֱחָז לְשְׁנֵי צְדָדִים.
נֶאֱחָז לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ אוֹר [עֲלִיּוֹן] לְבָן. נֶאֱחָז
לְמַטָּה בְּדָבָר הַהוּא שְׁתַּחֲתּוֹ שְׁמִתְקֵן בּוֹ לְהֵאִיר
[דְּבָרִים שְׁשָׂמִים לוֹ לְהַדְלִיק] וְלְהֶאֱחָז בּוֹ.

וְזוֹ אוֹכֵלֶת תְּמִיד וּמְשַׁמֵּדָה לְאוֹתוֹ דְּבַר שְׁשָׁמִים
 לָהּ. שֶׁהָרִי בְּכָל מָה שֶׁנִּדְבַק בּוֹ לְמִטָּה וְשׁוֹרָה
 עָלָיו, אוֹתוֹ אֹר תְּכַלֵּת מְשַׁמֵּד אוֹתוֹ וְאוֹכֵל אוֹתוֹ,
 מְשׁוּם שֶׁדָּרְכוֹ הִיא לְהַשְׁמִיד וְלִהְיוֹת אוֹכֵל, שֶׁהָרִי
 בּוֹ תְלוּיָהּ הַשְׁמֵדֶת הַכֹּל, מוֹת שֶׁל הַכֹּל. וְלִכֵּן הִיא
 אוֹכֵלֶת כָּל מָה שֶׁנִּדְבַק בָּהּ לְמִטָּה.

וְאוֹתוֹ אֹר לִכֵּן שֶׁשׁוֹרָה עָלָיו לֹא אוֹכֵל וְלֹא
 מְשַׁמֵּד לְעוֹלָמִים וְלֹא מְשַׁתְּנָה אֹרֹו,
 וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֵלָה הוּא.
 אֹכֵלָה וְדַאֲנִי. אוֹכֵל וּמְשַׁמֵּד כָּל מָה שֶׁשׁוֹרָה
 תַּחְתָּיו. וְעַל זֶה אָמַר ה' אֱלֹהֶיךָ וְלֹא אֱלֹהֵינוּ,
 מְשׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה בְּאוֹתוֹ אֹר לִכֵּן שֶׁלְּמַעַלָּה הִיא
 שֶׁלֹּא הַשְׁמִיד וְלֹא אֹכֵל.

בֵּא רֵאָה, אֵין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַדְלֵק הָאוֹר
 הַתְּכַלֵּת הַזֶּה לְהַתְּאַחַד בְּאוֹר לִכֵּן אֱלֹא עַל
 יְדֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נִדְבָקִים בּוֹ תַּחְתָּיו.

וּבֵא וְרֵאָה, אַף עַל פִּי שֶׁדָּרְךָ שֶׁל הָאוֹר תְּכַלֵּת
 וְשָׁחַר הַזֶּה לְהַשְׁמִיד כָּל מָה שֶׁנִּדְבַק בּוֹ
 תַּחְתָּיו, יִשְׂרָאֵל נִדְבָקִים בּוֹ תַּחְתָּיו וְעוֹמְדִים
 בְּקִיּוּם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ
 אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים. בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא אֱלֹהֵינוּ [אֱלֹא

בה' אלהיכם], באותו אור תכלת שחר שאוכל
 ומשמיד כל מה שנדבק בו תחתיו, ואתם
 מתדבקים בו וקיימים, שכתוב חיים כלכם היום.
 ועל האור הלבן שרוי למעלה אור נסתר שמקיף
 אותו, וסוד עליון כאן. והכל תמצא
 בשלהבת שעולה וחקמות של העליונים בה. בא
 ר' פנחס ונשקו. אמר, ברוך הרחמן שנפגשנו
 כאן. הלכו עם רבי פנחס שלשה מילין.

חזרו רבי שמעון והחברים. אמר רבי שמעון,
 זה שאמרנו סוד החכמה הוא ביחוד
 הקדוש שמשום כך ה"א אחרונה של השם
 הקדוש הוא אור תכלת שחר שנאחז ביה"ו,
 שהוא אור לבן שמאיר.

בא ראה, לפעמים האור התכלת ד', ולפעמים
 ה'. אלא בזמן שלא נדבקים בו ישראל
 למטה להדליק אותו להאחז באור הלבן הוא ד',
 ולפעמים שמעוררים אותו להתחבר עם האור
 הלבן, אז נקרא ה'. מנין לנו? שכתוב (שם כב) כי
 יהיה נערה בתולה. נער כתוב בלי ה', מה
 הטעם? משום שלא התחברה בזכר, ובכל מקום
 שלא נמצאים זכר ונקבה, ה"א לא נמצאת ועולה
 משם, ונשאר ד'.

שְׁהָרִי הִיא כָּל זְמַן שְׁמִתְחַבֵּרַת בְּאוֹר הַלְבָן
 שְׁמַאִיר נִקְרֵאת ה', שְׁהָרִי אֵז הַכֹּל
 מִתְחַבֵּר כְּאַחַד. הִיא נִדְבָקֶת בְּאוֹר הַלְבָן, וַיִּשְׂרָאֵל
 נִדְבָקִים בָּהּ [לְמִטָּה] וְעוֹמְדִים תַּחְתֶּיהָ לְהַדְלִיק
 אוֹתָהּ, וְאֵז הַכֹּל אֶחָד. וְזֶהוּ סוּד הַקְּרִבָּן, שֶׁהָעֶשֶׂן
 שְׁעוֹלָה מְעוֹרֵר אוֹתוֹ לְאוֹר הַתְּכֵלֶת הַזֶּה לְהַדְלִיק.
 וְכִשְׁנֹדֵלֶק, מִתְחַבֵּר בְּאוֹר הַלְבָן, וְהֵנָּה דוֹלֵק
 בִּיחוד אֶחָד.

וּמִשּׁוּם שֶׁדִּרְכוֹ שֶׁל הָאוֹר הַתְּכֵלֶת הַזֶּה לְהַשְׁמִיד
 וְלִהְיוֹת אוֹכֵל כָּל מֶה שְׁנֹדֵבֵק בּוֹ תַּחְתּוֹ.
 כְּשֶׁרְצוֹן נִמְצָא וְנֵר דוֹלֵק בְּחִבּוּר אֶחָד, אֵז כְּתוּב
 (מַלְכִים-א יח) וַתִּפֹּל אֵשׁ ה' וַתֹּאכַל אֶת הָעֵלָה וְגו'.
 וְאֵז נוֹדַע שְׁאוֹתוֹ נֵר דוֹלֵק בְּחִבּוּר אֶחָד וְקִשֵּׁר
 אֶחָד. אוֹר תְּכֵלֶת נִדְבָק בְּאוֹר לְבָן וְהוּא אֶחָד.
 אוֹכֵל תַּחְתּוֹ חֲלָבִים וְעוֹלוֹת שְׁמִשְׁמַע שְׁזֵה לֹא
 אוֹכֵל [נ"א וְהוּא וְעוֹלוֹת שְׁהָרִי לֹא אוֹכֵל] תַּחְתּוֹ,
 אֲלֹא בְּזִמְן שֶׁהוּא עוֹלָה [דוֹלֵק] וְהַכֹּל נִקְשֵׁר
 וּמִתְחַבֵּר בְּאוֹר הַלְבָן, וְאֵז הוּא שְׁלוֹם הָעוֹלָמִים
 כָּלֵם, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר בִּיחוד אֶחָד.

וְאַחֵר שְׁסִים לְהַשְׁמִיד תַּחְתּוֹ אוֹר תְּכֵלֶת זֶה,
 מִתְדַבְּקִים בּוֹ תַּחְתּוֹ כִּהְנִים לְוִים
 וַיִּשְׂרָאֵל. אֵלֶּה בְּחִדוֹת הַשִּׁיר, וְאֵלֶּה בְּרְצוֹן הַלֵּב,

וְאֵלֶּה בַּתְּפִלָּה. וְגַר דּוֹלֵק עָלֵיהֶם. וְנִדְבָקִים
הָאוֹרוֹת כְּאֶחָד וּמְאִירִים הָעוֹלָמוֹת, וּמִתְבָּרְכִים
עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְאִזּוּ וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם
הַיּוֹם. וְאַתֶּם? אַתֶּם צָרִיךְ לְכַתּוֹב! אֵלֶּא ו' –
לְהוֹסִיף עַל חֲלָבִים וְעוֹלוֹת שֶׁהֵם נִדְבָקִים בּוֹ
וְאוֹכְלִים וּמְשַׁמְדִים, וְאַתֶּם מִתְדַבְּקִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ
אוֹר תְּכֵלֶת שְׁחֹר שְׁאוֹכֶלֶת וְאַתֶּם קִיָּמִים. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. [ס"א וְתֵכֶלֶת וְאַרְגָּמָן]
כָּל הַגּוֹנִים טוֹבִים לְחֵלוֹם, חוּץ מִתְכֵלֶת שֶׁהוּא
אוֹכֵל וּמְשַׁמֵּד תָּמִיד, וְהוּא אֵילָן שֶׁבּוֹ מוֹת וְשׁוֹרָה
עַל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וּמִשׁוֹם שֶׁהַכֹּל שׁוֹרָה תַּחְתּוֹ,
הוּא אוֹכֵל וּמְשַׁמֵּד.

וְאִם תֹּאמַר כֶּן, גַּם שׁוֹרָה בְּשָׁמַיִם לְמַעְלָה, וְכַמָּה
צָבָאוֹת הֵם לְמַעְלָה, וְכֵלָם [מְשַׁמְדִים
וְאוֹכְלִים] קִיָּמִים. בֵּא רְאֵה, כָּל אוֹתָם שְׁלֹמְעָלָה
בְּאוֹתוֹ אוֹר תְּכֵלֶת נִכְלָלִים, אֲבָל הַתַּחְתּוֹנִים לֹא
כֶּן, שֶׁהֵם דְּבַר גַּס, הָעוֹלָם [נ"א אַחַר לְמַטָּה עַל
מֵה] שְׁעוֹמֵד וְשׁוֹרָה עָלָיו. וְלִכֵּן אוֹכֵל וּמְשַׁמֵּד
אוֹתָם. וְאֵין לָהּ דְּבַר אַחַר לְמַטָּה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא
יִשְׁמַד, מִשׁוֹם שֶׁאוֹר הַתְּכֵלֶת מְשַׁמֵּד כָּל מֵה
שְׁעוֹמֵד עָלָיו.

בְּאֶרְבָּעִים וַחֲמֵשֶׁה גְּוִנִים שֶׁל מִינֵי אוֹרוֹת נִחְלָק
 הָעוֹלָם. שְׁבַעַה נִחְלָקִים לְשִׁבְעַה
 תְּהוֹמוֹת. כָּל אֶחָד מֵכָּה בְּתֵהוּם שָׁלוּ, וְאַבְנִים
 מִתְגַּלְגֵּלוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוּם, וְנִכְנָס אוֹתוֹ אוֹר
 בְּאוֹתָם אַבְנִים וְנוֹקֵב אוֹתָם, וּמִים יוֹצְאִים בָּהֶם,
 וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתְּהוּם וּמִכֶּסֶה
 לְשְׁנֵי צַדִּדִּים.

יוֹצְאִים מִים בְּאוֹתָם נִקְבִים, וְנִכְנָס אוֹר וּמֵכָּה
 לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הַתְּהוּם. מִתְגַּלְגֵּל הָאוֹר
 בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים בְּאֶחָד, וְנִחְלָקִים הַמִּים,
 וְאוֹחֲזִים כָּל אוֹתָם שְׁבַעַה בְּשִׁבְעַה תְּהוֹמוֹת,
 וְכוֹרִים [שׁוֹרִים] בְּחֻשְׁכִים שֶׁל הַתְּהוּם. וְהַחֻשְׁכִים
 הִלְלוּ מִתְעַרְבִים בָּהֶם, וְעוֹלִים הַמִּים וְיוֹרְדִים
 וּמִתְגַּלְגֵּלִים בְּאוֹתָם מְאוֹרוֹת. וּמִתְעַרְבִים כְּאֶחָד
 אוֹרוֹת וְחֻשֶׁךְ וּמִים, וְנַעֲשׂוּ מֵהֶם אוֹרוֹת שֶׁלֹּא
 נִרְאִים חֻשׁוֹכִים.

כִּל אֶחָד מֵכָּה בְּחִבְרוֹ, וְנִחְלָקִים לְשִׁבְעַה וַחֲמֵשֶׁה
 צְנוּרוֹת שֶׁל הַתְּהוּם, וּבָהֶם זוֹרְמִים מִים. כָּל
 צְנוֹר וְצְנוֹר עוֹלָה בְּקוֹלוֹ, וְהַתְּהוּמוֹת מְזַדְעָזְעִים.
 וְכִשְׂאוֹתוֹ קוֹל נִשְׁמָע, כָּל תְּהוּם קוֹרֵא לְחִבְרוֹ
 וְאוֹמֵר: חֵלֵק מִמִּיָּךְ וְאַכְנֶס בְּךָ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
 (תהלים מב) תְּהוּם אֶל תְּהוּם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ.

תַּחַת אֵלֶּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת [וְשֵׁשִׁים] וְשִׁמּוֹנִים
 [וּחֲמִשָּׁה] גִּידִים. מֵהֶם לְבָנִים וּמֵהֶם
 שְׁחָרִים וּמֵהֶם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה וְנַעֲשׂוּ גֹן
 אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשִׁבַע עֶשְׂרֵה רְשָׁתוֹת,
 וְכָל אַחַת נִקְרְאת רְשֵׁת גִּידִים. [הִתְקִימוּ] נִרְקְמוּ
 זֶה בְּזֶה וַיּוֹרְדִים בְּתַחֲתִית הַתְּהוֹם. תַּחַת אֵלֶּה
 עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי רְשָׁתוֹת כְּמֵרְאֵה הַבְּרֹזֶל, וְשְׁתֵּי
 רְשָׁתוֹת אַחֲרוֹת כְּמֵרְאֵה הַנְּחָשֶׁת.

שְׁנַי כְּסָאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיְּמִין וְאֶחָד
 מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רְשָׁתוֹת מְחַבְּרוֹת כְּאֶחָד,
 וּמִיָּם יוֹרְדִים מֵאוֹתָם צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרְשָׁתוֹת
 הָאֵלֶּה. אוֹתָם שְׁנַי כְּסָאוֹת, אֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ
 שְׁחֹר, וְאֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנַי הַכְּסָאוֹת
 הִלְלוּ, כְּשֵׁהֶם עוֹלִים, עוֹלִים [בְּאֶחָד] בְּאוֹתוֹ כְּסֵא
 שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחֹר. וּכְשִׁיּוֹרְדִים, יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ
 כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

שְׁנַי הַכְּסָאוֹת הִלְלוּ, אֶחָד מִיְּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל.
 וְאוֹתוֹ כְּסֵא שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחֹר מִיְּמִין, וְאוֹתוֹ
 כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ מִשְּׂמָאל. כְּשֵׁעוֹלִים בְּכְסֵא
 שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחֹר, מִנְּמִיד הַכְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ שְׂמָאל
 וַיּוֹרְדִים בּוֹ.

מתגלגלים הפסאות אחד באחד, [יורדים
ולוקחים] לוקחים כל אותן
הרשתות לתוכם ומכניסים אותם לתחתית
התהום התחתונה. עומד כסא אחד ועולה
למעלה מכל אותם התהומות, ועומד כסא אחר
למטה של כל התהומות. בין שני כסאות אלו
מתגלגלים כל אותם תהומות. וכל אותם צנורות
ננעצו בין שני הפסאות הללו.

שבעים וחמשה [אורות] צנורות הם. שבעה
הם עליונים של הכל, וכל אותם
אחרים אחרונים בהם, וכלם נעוצים בגלגלי
הכסא הזה בצד הזה, ונעוצים בגלגלי הכסא
הזה בצד הזה.

בהם [נ"א בפתהומות] מים עולים ויורדים.
אותם שיוורדים כורים בפתהומות ובוקעים
אותם. אותם שעולים נכנסים באותם נקבי
האבנים, ועולים וממלאים לשבעת הימים. עד
כאן שבעה גוונים של אורות בסוד עליון.

שבעה אורות אחרים נחלקים לשבעה ימים,
יום אחד כולל אותם. אותו היום האחד
הוא ים העליון שכל שבעת הימים כלולים בו.

שְׁבַעָה אורות הִלְלוּ נִכְנְסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַיָּם
 וּמִכִּים בּוֹ לַיָּם [לְשִׁבְעִים] לְשִׁבְעָה צְדָדִים. וְכָל
 צַד וְצַד נִחְלַק לְשִׁבְעָה נְחָלִים, כַּפְתּוּב (ישעיה יא)
 וְהִפְהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְגו'. וְכָל נַחַל וְנַחַל נִחְלַק
 לְשִׁבְעָה נְהָרוֹת, וְכָל נְהָר וְנְהָר נִחְלַק לְשִׁבְעַ
 דְּרָכִים, וְכָל דְּרֶךְ וְדְרֶךְ נִחְלָקֶת לְשִׁבְעָה שְׁבִילִים,
 וְכָל מִימֵי הַיָּם כָּלָם נִכְנְסִים לְתוֹכָם.

שְׁבַעָה אורות עולים ויורדים לְשִׁבְעָה צְדָדִים.
 שְׁבַעָה אורות עֲלִיוֹנִים נִכְנְסִים לְתוֹךְ
 הַיָּם. שְׁשָׁה הֵם, וּמַעְלִיּוֹן אֶחָד יוֹצְאִים. כְּמוֹ
 שְׁנוּטֵל הַיָּם, כִּי מִחֲלֵק מִימּוֹ לְכָל אוֹתָם יָמִים,
 לְכָל אוֹתָם נְהָרוֹת. תְּנִין אֶחָד לְמַטָּה בְּצַד
 שְׁמַאל שָׁט בְּכָל אוֹתָם נְהָרוֹת בָּא בְּצַד.
 קִשְׁקִשְׁיוֹ כָּלָם חֲזָקִים כְּבָרוֹזֵל, וּמַגִּיעַ לְשִׁבְעָה,
 וְשׂוֹאֵב מְקוּמָהּ. וְכָל אוֹתָם הָאוֹרוֹת נִחְשָׁכִים
 לְפָנָיו. פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ לוֹהֵטִים אֵשׁ. [חַד לְשׁוֹנוֹ]
 מְחַדְדֶת לְשׁוֹנוֹ כְּחֶרֶב חֲזָקָה.

עַד שְׁמַגִּיעַ לְהִכְנֵס לְמַקְדָּשׁ לְתוֹךְ הַיָּם, וְאֵז
 מְטַמֵּא אֶת הַמַּקְדָּשׁ וְהָאוֹרוֹת נִחְשָׁכִים,
 וְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים עוֹלִים מֵהֵיָם. וְאֵז נִחְלָקִים מִימֵי
 הַיָּם בְּצַד שְׁמַאל, וְהַיָּם קוֹפֵא וּמִימּוֹ לֹא זוֹרְמִים.
 וְעַל זֶה סוּד הַדְּבָר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוּם

מכל חַיִּית הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהִים. סוּד
הַנְּחָשׁ הָרַע יוֹרֵד מִלְמַטָּה לְמַעְלָה [ס"י מִלְמַעְלָה
לְמַטָּה], וְהוּא שָׁט עַל פְּנֵי הַמַּיִם הַמְרִירִים, וַיּוֹרֵד
לְפִתּוֹת לְמַטָּה עַד שִׁיפְלוּ לְתוֹךְ רִשְׁתּוֹ.

הַנְּחָשׁ הַזֶּה הוּא מוֹת שְׁבַע עוֹלָם, וְהוּא נִכְנָס
בְּמַעְיו הַנְּסֻתָרִים שֶׁל הָאָדָם. הוּא לֹצֵד
שְׂמַאל. וַיֵּשׁ נֶחֱשׁ אַחַר שֶׁל הַחַיִּים בְּצַד יָמִין.
שְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים עִם בֶּן הָאָדָם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹה.

מִכָּל חַיִּית הַשָּׂדֶה, שֶׁהָרִי כָּל שְׂאֵר חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
אֵין בָּהֶם חָכְם לְהִרְעֵ כְּמוֹ זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
זֶהֱמַת הַזֶּהָב. אוֹי לְמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרָיו, שֶׁהוּא
גוֹרֵם לוֹ מוֹת וּלְכָל מִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרָיו, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹה. אָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו לְמַטָּה וַיּוֹרֵד לְדַעַת
בְּכָל מָה שֶׁלְּמַטָּה. כְּמוֹ שִׁיּוֹרֵד, כִּף נִמְשָׁךְ רְצוֹנוֹ
וְדַרְכוֹ אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְנֶחֱשׁ הַזֶּה וְרוֹאִים
תַּאֲוֹת הָעוֹלָם וְדַרְכָּיו שְׁטִים בְּמָקוֹם זֶה. אֲזַי קָם,
וְהוּא נִמְשָׁךְ אַחַר אָדָם וְאֶשְׁתּוֹ וְנִדְבַק בָּהֶם, וְגָרַם
לָהֶם מוֹת וּלְכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו. עַד
שֶׁהִגִּיעוּ יִשְׂרָאֵל לְהַר סִינַי, לֹא פָּסְקָה זֶהֱמַתּוֹ
מִהָעוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ וְנִדְבַקוּ בְּעֵץ
שְׂשׂוּרָה בּוֹ מוֹת לְמַטָּה, מָה כָּתוּב? וַיִּשְׁמְעוּ אֶת

קול ה' אלהים מתהלך בגן. מהלך אין כתוב כאן,
אלא מתהלך.

בא ראה, עד שאדם לא חטא, היה עולה ועומד
בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ
החיים. כיון שהגדיל תאותו לדעת ולרדת למטה,
נמשך אחריהם עד שנפרד מעץ החיים, וידע רע
ועזב הטוב. ועל זה כתוב (תהלים ה) כי לא אל חפץ
רשע אֶתָּה לא יגרף רע. מי שנמשך אחר רע, אין
לו דירה עם עץ החיים.

ועד שלא חטאו, היו שומעים קול מלמעלה
והיו יודעים חכמה עליונה ועומדים בקיום
של זהר העליון ולא פוחדים. כיון שחטאו, אפלו
קול שלמטה לא יכלו לעמד בו. כמו זה, עד שלא
חטאו ישראל, בשעה שעמדו ישראל על הר סיני
נתבטלה מהם זהמת הנחש הזה, שהרי אז בטול
יצר הרע היה מהעולם ודחו אותו מהם, ואז
נאחזו בעץ החיים ועלו למעלה ולא ירדו למטה.

אז היו יודעים ורואים אספקלריות עליונות,
ועיניהם אורו ושמחים לדעת ולשמע. ואז
חגר להם הקדוש ברוך הוא חגורות של אותיות
שמו הקדוש שלא יוכל לשלט עליהם הנחש הזה

וְלֹא יִטְמֵא אוֹתָם כְּמוֹ קִדְּם. כִּיּוֹן שְׁחָטְאוּ בְּעִגְלָה,
 בְּטָלוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן דְּרָגוֹת וְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים,
 וּבְטָלוּ מֵהֶם אוֹתָן חֲגוּרוֹת מְזִינוֹת שֶׁהִתְעַטְרוּ
 מֵהַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ, וְהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם נֶחֱשׁ
 הָרַע כְּמוֹ מִקְדָּם וְגִרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחַר
 כֵּן מָה כָּתוּב? (שמות לד) וַיֵּרָא אֶהְרֶן וְכָל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ
 מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהִים.

בא רֵאָה מָה כָּתוּב בְּתַחֲלָה [שמות יד], וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכֻלָּם רוֹאִים אוֹרוֹת
 עֲלִיוֹנִים וּמְאִירִים בְּאַסְפֵּקְלָרְיָה שְׁמֵאִירָה,
 שְׁכָתוּב, (שם ט) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. וְעַל
 הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פוֹחֲדִים, שְׁכָתוּב (שם טו) זֶה
 אֱלֹהֵי וְאַנְוָהוּ. אַחַר שְׁחָטְאוּ, פָּנָיו הִסְרָסוּר לֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לְרֹאוֹת, שְׁכָתוּב (שם לד) וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהִים.

בא רֵאָה מָה כָּתוּב בָּהֶם, (שם לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת עַדָּים מֵהַר חוֹרֵב, שְׁבָטְלוּ מֵהֶם
 אוֹתָם כְּלֵי זִין [שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָהֶם] [שֶׁהִתְחַבְּרוּ
 בָּהֶם] בְּהַר סִינַי כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַט בָּהֶם נֶחֱשׁ רָע.
 כִּיּוֹן שְׁבָטְלוּ מֵהֶם מָה כָּתוּב? (שם) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
 הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה.

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, מָה הַפְּסוּק הַזֶּה אֵל זֶה? אֵלָא כִּיּוֹן שְׂיַדַע מֹשֶׁה שְׁבִטְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלֵי זִין עַל־יוֹנִים, אָמַר, הָרִי וְדַאי מִכָּאן וְהִלָּא נַחֲשׁ רַע יָבֵא לְדוֹר בִּינֵיהֶם, וְאִם יָקוּם כָּאן מְקַדָּשׁ בִּינֵיהֶם – יִטָּמֵא. מִיָּד – וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לְמַחֲנֵה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֵה. כִּי רָאָה מֹשֶׁה שְׁהָרִי אֲזוּ יִשְׁלַט נַחֲשׁ רַע מַה שְּׁלֵא הִיָּה מְקֻדָּם לְזוֹה.

וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד, וְכִי לֹא הִיָּה בַּהֲתַחֲלָה אֵהָל מוֹעֵד? אֵלָא בַּהֲתַחֲלָה אֵהָל סִתָּם, וְכַעַת אֵהָל מוֹעֵד. מַה זֶה מוֹעֵד? רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר לְטוֹב, וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר לְטוֹב – מַה מוֹעֵד שֶׁהוּא יוֹם חֲדוּהָ שֶׁל הַלְבָנָה שְׁנַתוֹסְפָה בּוֹ קְדָשָׁה. [מַה מוֹעֵד] לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ חֶסְרוֹן, גַּם כָּאן קָרָא לָהּ בְּשֵׁם זֶה, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי הַתְּרַחֵק [נַחֲשׁ] אֵהָל מִבִּינֵיהֶם וְלֹא נִפְגָּם, וְעַל זֶה וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד כְּטוֹב.

וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע – שְׁהָרִי בַּהֲתַחֲלָה הִיָּה אֵהָל סִתָּם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (ישעיה לג) אֵהָל בַּל יִצְעַן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנִצָּח, וְעַכְשָׁו אֵהָל מוֹעֵד. בַּהֲתַחֲלָה לְתַת חַיִּים אַרְכִּים לְעוֹלָמִים שְׁלֵא יִשְׁלַט בָּהֶם מוֹת, מִכָּאן וְהִלָּאָה אֵהָל מוֹעֵד, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר

(איוב ל) וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חַי. עֲכָשׁוּ נִתֵּן בּוֹ זְמַן
 וַחַיִּים קְצוּבִים לְעוֹלָם. בְּהִתְחַלָּה לֹא נִפְגַּם,
 וְעֲכָשׁוּ נִפְגַּם. בְּהִתְחַלָּה חֲבֵרוֹתָא וְזוּג שֶׁל הַלְבָנָה
 בַּשָּׁמַשׁ שֶׁלֹּא יִסּוּרוּ, עֲכָשׁוּ אֶהֱל מוֹעֵד, הַזּוּג
 שֶׁלָּהֶם מְזַמֵּן לְזַמֵּן. וְלִכֵּן קָרָא לוֹ אֶהֱל מוֹעֵד מֵה
 שֶׁלֹּא הָיָה קֹדֶם.

השלמה מההשמטות (בין סימן מד - מה)

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה יוֹשֵׁב לִילָה אַחַד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
 וְהָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק
 וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָרִי כְּתוּב (שמות לג)
 וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהָר חוֹרֵב, וְאַמְרָנוּ
 שֶׁגָּרְמוּ מוֹת עֲלֵיהֶם מֵאוֹתוֹ זְמַן וּמַעֲלָה, וְשׁוֹלֵט
 בָּהֶם אוֹתוֹ נָחַשׁ רָע שֶׁהִסִּירוּ אוֹתוֹ מֵהֶם בַּתְּחִלָּה.
 נִנְיַח יִשְׂרָאֵל, אָבֵל יְהוֹשֵׁעַ שֶׁלֹּא חָטָא, בְּטֵל
 [יִתְבַטֵּל] מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ כְּלֵי זֵיץ עֲלִיוֹן שֶׁקִּבֵּל עִמָּם
 בְּהָר סִינַי אוֹ לֹא?

אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא בְטֵל מִמֶּנּוּ, אִם כֵּן, לָמָּה מֵת
 כְּשָׂאָר בְּנֵי אָדָם? אִם תֹּאמַר שֶׁהוֹסֵר מִמֶּנּוּ
 - לָמָּה? וְהָרִי לֹא חָטָא, שֶׁהָרִי הוּא הָיָה עִם
 מֹשֶׁה בַּשָּׁעָה שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל? וְאִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא
 קִבֵּל אוֹתָהּ עֲטָרָה בְּהָר סִינַי כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלוּ
 יִשְׂרָאֵל - לָמָּה?

סדר הלימוד ליום כ תשרי (יום 20 בשנה)

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים י) **כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אָהָב יִשְׂרָאֵל יַחְזוּ פְּנֵימוֹ. בְּפִסּוּק זֶה אָמְרוּ הַחֲבֵרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ. אֲבָל כִּי צְדִיק ה', צְדִיק הוּא וְשֵׁמוֹ צְדִיק, וְלִכֵּן צְדָקוֹת אָהָב. יִשְׂרָאֵל – הוּא יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר צְדִיק וַיִּשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה יַחְזוּ פְּנֵימוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וַיִּתְקַנּוּ דְרָכֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּרְאוּי. בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁדָּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, אֵינּוּ דָן אוֹתוֹ אֶלָּא לְפִי רֹב בְּנֵי הָאָדָם.**

וּבֵא וּרְאֵה, כְּשֶׁחָטָא אָדָם בְּעֵץ שֶׁאֵכֵל מִמֶּנּוּ, גָּרַם לְאוֹתוֹ עֵץ שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וּגְרַם פָּגַם לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבְּעֻלָּהּ, וְעָמַד חָטָא הַפָּגַם הַזֶּה בְּלִבָּנָה עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי. כִּיּוֹן שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי, בְּטַל מֵהֶם אוֹתוֹ פָּגַם הַלִּבָּנָה, וְעָמְדָה לְהַאִיר תְּמִיד.

כִּיּוֹן שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגֶל, שָׁבָה הַלִּבָּנָה לְהַפְגִּים כְּמוֹ מִקְדָּם, וְשִׁלַּט הַנְּחָשׁ הָרַע וְאַחַז בָּהּ וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו. וּכְשִׁידַע מֹשֶׁה שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל וְהוֹסֵר מֵהֶם אוֹתָם כְּלִי זִין קְדוֹשִׁים עֲלֵיוֹנִים, יָדַע וּדְאִי שֶׁהָרִי הַנְּחָשׁ אָחַז

בְּלִבְנָה לְהַמְשִׁיכָה אֵלָיו וְנִפְגְּמָה, וְאִזּוּ הוֹצִיא
אוֹתָהּ הַחוּצָה.

וְכִיּוֹן שֶׁעֲמָדָה לְהַפְגִּים, אִף עַל גַּב שְׂיֵהוּשֶׁע עָמַד
בְּעֵטְרָה שֶׁל כְּלֵי הַזִּין שְׁלוֹ, כִּיּוֹן שֶׁהַפְגָּם
שָׂרָה בָּהּ וְחִזְרָה כָּמוֹ שֶׁנִּפְגְּמָה בַּחֲטָא שֶׁל אָדָם,
לֹא יָכוֹל אָדָם לְהִתְקַיֵּם, פָּרַט לְמַשֶּׁה שֶׁהָיָה שׁוֹלֵט
בָּהּ, וּמֹתוֹ הָיָה בְּצַד אַחַר עֲלִיוֹן. וְעַל זֶה לֹא הָיָה
רְשׁוּת בָּהּ לְקַיֵּם אֶת יְהוֹשֶׁעַ תְּמִיד וְלֹא אַחֵר. וְעַל
כֵּן אֶהְלֵ מוֹעֵד קָרָאוּ לוֹ. אֶהְלֵ, שֶׁהָרִי שׁוֹרָה בּוֹ
זְמַן קָצוֹב לְכָל הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה סוּד הַדְּבָר – יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה וְיֵשׁ יְמִין
לְמַטָּה. יֵשׁ שְׂמָאל לְמַעְלָה וְיֵשׁ שְׂמָאל
לְמַטָּה. יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, וְיֵשׁ
יְמִין לְמַטָּה שֶׁהוּא בְּצַד הָאַחֵר. יֵשׁ שְׂמָאל לְמַעְלָה
שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה לְעוֹרֵר אֶהְבָּה לְקַשֵּׁר אֶת
הַלְּבָנָה בְּמִקּוֹם קְדוּשׁ לְמַעְלָה לְהָאִיר, וְיֵשׁ שְׂמָאל
לְמַטָּה שֶׁמִּפְרִיד אֶהְבָּה שֶׁלְּמַעְלָה, וּמִפְרִיד אוֹתָהּ
מִלְּהָאִיר בְּשִׁמְשׁ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְזֶהוּ צַד שֶׁל
הַנְּחָשׁ הָרַע.

שְׂבִשְׂשִׁמָּאל הַזֶּה שֶׁלְּמַטָּה מִתְעוֹרֵר, אִזּוּ מוֹשֶׁךְ
אֶת הַלְּבָנָה וּמִפְרִיד אוֹתָהּ

מִלְמַעְלָה וְנַחֲשָׁף אֹרֶה וְנִדְבַקַת בְּנַחֲשׁ הָרַע, וְאִז
שׁוֹאֲבַת מוֹת לְמַטָּה לְכָל וְנִדְבַקַת בְּנַחֲשׁ
וּמִתְרַחַקַת מֵעֵץ הַחַיִּים.

וְעַל זֶה גָרַם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שְׂאֵז
נִטְמָא הַמְקַדֵּשׁ עַד זְמַן קָצוֹב שְׁנַתְקַנְהָ
הַלְבָּנָה וְשָׁבָה לְהָאִיר, וְזֶהוּ אֵהֵל מוֹעֵד. וְעַל
זֶה יְהוֹשֵׁעַ לֹא מֵת אֶלָּא בְּעֵטְיוֹ שֶׁל הַנַּחֲשׁ הַזֶּה
שֶׁקָּרַב וּפָגַם אֶת הַמְקַדֵּשׁ כְּמוֹ קֶדֶם. וְזֶהוּ סוּד
הַכְּתוּב (שְׁמוֹת לג) וַיְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון נֶעַר לֹא יָמִישׁ
מִתּוֹךְ הָאֵהֶל. שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא נֶעַר לְמַטָּה
לְקַבֵּל אֹר, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהֶל. כְּמוֹ
שֶׁנִּפְגָּם זֶה - כֶּף גַּם נִפְגָּם זֶה, אֵף עַל גֵּב
שְׁכָלִי זֵין קְדוֹשׁ הָיָה לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְגְּמָה
הַלְבָּנָה, כֶּף הוּא וְדָאִי לֹא נִצָּל לְבִדּוֹ מִמְּנוּ
מֵאוֹתוֹ גּוֹן מִמֶּשׁ.

בא רָאָה, כְּמוֹ זֶה, כִּיּוֹן שֶׁחָטָא אָדָם, נָטַל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִמְּנוּ אוֹתָם כְּלֵי זֵין, אוֹתִיּוֹת
מֵאִירוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁעִטַּר אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאִז פָּחְדוּ, וַיִּדְעוּ שֶׁהָרִי הִתְפַּשְׁטוּ מֵהֶם. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב וַיִּדְעוּ כִּי עִירָמָם הֵם. בְּהִתְחַלָּה הָיוּ
מִתְלַבְּשִׁים בְּאוֹתָם כְּתָרֵי כְבוֹד מְזִינִים שֶׁהֵם חֲרוֹת
מֵהַכֵּל. כִּיּוֹן שֶׁחָטְאוּ, הִתְפַּשְׁטוּ מֵהֶם, וְאִז יִדְעוּ

שְׁהָרֵי הַמּוֹת קוֹרָא לָהֶם, וַיֵּדְעוּ שֶׁהַפֶּשֶׁטוּ מִחֲרוֹת
הַכֹּל, וַגֵּרְמוּ מוֹת לָהֶם וּלְכֹל הָעוֹלָם.

וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה. הָרִי פִּרְשָׁנוּ שֶׁלְּמִדּוֹ כָּל מִינֵי
כְּשָׁפִים וּקְסָמִים וְנֶאֱחָזוּ בָּזֶה שֶׁלְּמִטָּה,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִגְרָעָה הַזְּקִיפּוֹת
וְקוֹמַת הָאָדָם מֵאֵה אַמּוֹת. וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה פְּרוּד, וְעָמַד
אָדָם בְּדִין וְהִתְקַלְּלָה הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא יָדַעְתִּי
מִי עָשָׂה גְרוּשִׁין לְמִי, אִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עָשָׂה גְרוּשִׁים לְאָדָם אִם לֹא. אָבֵל הַדְּבָר
הַתְּהַפֵּךְ, וַיִּגְרַשׁ אֶת, אִ"ת דּוֹקָא, וּמִי גֵרַשׁ אֶת?
הָאָדָם. הָאָדָם וְדַאי גֵרַשׁ אֶת, וְלִכֵּן כְּתוּב
וַיִּשְׁלַחֵהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן. לָמָּה וַיִּשְׁלַחֵהוּ?
מִשּׁוּם שֶׁגֵּרַשׁ אָדָם אֶת, כְּפִי שֶׁבְּאֶרְנוֹ. וַיִּשְׁכֵּן –
הוּא הַשָּׂרָה אוֹתָם בְּמִקּוֹם זֶה. שֶׁהוּא גֵרָם וְסִתָּם
דְּרָכִים וּשְׁבִילִים וְהַשָּׂרָה דִּינִים עַל הָעוֹלָם,
וְהַמְּשִׁיךְ קָלְלוֹת מֵאוֹתוֹ יוֹם וּמֵעֶלְיָהּ.

וְאֵת לַהֵט הַחֶרֶב הַמְּתֵהֶפֶכֶת, כָּל אֵלוֹ שֶׁשְׂרוּיִים
בְּזוֹרְקֵי הַדִּינִים עַל הָעוֹלָם, שֶׁמֵּתֵהֶפְכִים
לְגוֹנִים רַבִּים כְּדִי לְהַפְרֹעַ מֵהָעוֹלָם. לְפַעְמִים
אֲנָשִׁים וּלְפַעְמִים נָשִׁים. לְפַעְמִים אִשׁ לוֹהֶטֶת
וּלְפַעְמִים רוֹחוֹת שָׂאִין מִי שֶׁיַּעֲמֵד בָּהֶם. וְכֹל זֶה

לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ לְהִרְעֵ
 כְּמִקְדָּם. לֵהֵט הַחֶרֶב - אֵלוּ שֶׁמְלַהֲטִים אֵשׁ
 וְתִלְיָנִים עַל רֵאשֵׁי הָרָשָׁעִים וְהַחוֹטְאִים. וְהַגִּנָּיִם
 מִתְהַפְּכִים לְכֶמֶה מִיָּנִים לְפִי דְרָכֵי בְּנֵי הָאָדָם, וְעַל
 זֶה לֵהֵט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי ג) וְלֵהֵט אֶתֶם הַיּוֹם
 הַבָּא וְגו', וְהִרִי נֶאֱמַר. הַחֶרֶב - זֶה חֶרֶב לֵה', כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לד) חֶרֶב לֵה' מְלֵאָה דָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֵהֵט הַחֶרֶב - [אֶפְלוּ] כָּל אוֹתָם
 הַמִּמְנִים שֶׁלְמַטָּה שֶׁמִּתְהַפְּכִים מִדְמוֹת
 לְדְמוֹת, כְּלָם מִמְנִים עַל הָעוֹלָם לְהִרְעֵ וְלִהְסֵטוֹת
 אֶת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת רַבּוֹנָם.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שֶׁאָדָם חָטָא, הַמְשִׁיף עָלָיו כְּמָה
 מִיָּנִים רָעִים וְכְמָה בְּעָלֵי דִינִים, וּפְחַד מִכָּלֵם
 וְלֹא יִכַּל לְעַמֵּד עֲלֵיהֶם. שְׁלֵמָה יָדַע חֲכָמָה
 עֲלִיוֹנָה, וְשֵׁם לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲטָרַת
 מַלְכוּת, וְכָל הָעוֹלָם הִיָּה פוֹחַד מִמֶּנּוּ. כִּיּוֹן
 שֶׁחָטָא, הַמְשִׁיף עָלָיו כְּמָה מִיָּנִים רָעִים וְכְמָה
 בְּעָלֵי דִינִים, וּפְחַד מִכָּלֵם, וְאִזּוֹ יְכָלוּ לְהִרְעֵ לוֹ.
 וּמָה שֶׁהִיָּה בִּידוֹ לְקַחוּ מִמֶּנּוּ.

וְעַל זֶה, כְּמָה שֶׁהוֹלֵךְ בֶּן אָדָם וּבְאוֹתָהּ הַדְרָךְ
 שֶׁנִּדְבַק בָּהּ, כִּף מוֹשֵׁף עָלָיו כַּח מְמַנָּה

שְׁהוּלָךְ כְּנַגְדּוֹ. כִּף אָדָם הָיָה מוֹשֵׁף עָלָיו כִּחַ טָמֵא
אֲחֵר שֶׁטְמֵא אוֹתוֹ וְאֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

בא רֵאָה, כְּשִׁחֲטָא אָדָם, מִשֵּׁךְ עָלָיו כִּחַ טָמֵאָה
וְטָמֵא אוֹתוֹ וְאֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְזֶהוּ נִחְשׁ
הָרַע שֶׁהוּא טָמֵא וּמְטָמֵא אֶת הָעוֹלָם. שֶׁשְּׁנִינּוּ,
כְּשִׁמוּצִיא נְשָׁמוֹת מִבְּנֵי הָאָדָם, נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ גוּף
טָמֵא, וּמְטָמֵא אֶת הַבַּיִת וּמְטָמֵא אֶת כָּל אֱלֹהֵי
שְׁמֵת־קָרְבִים אֵלָיו. זֶהוּ שִׁכְתוּב (במדבר יט) הַנְּגִיעַ
בְּמֵת וְגו'. וְעַל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהוּא נוֹטֵל נְשָׁמָה
וּמְטָמֵא אֶת הַגּוּף, אִזּוֹ נִתְּנָה רְשׁוּת לְכָל אוֹתָם
צְדָדִים טָמֵאִים לְשָׁרוֹת עָלָיו, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַגּוּף
נִטְמָא מִן הַצָּד שֶׁל אוֹתוֹ הַנִּחְשׁ הָרַע שֶׁשׁוֹרָה
עָלָיו. וְעַל זֶה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאוֹתוֹ נִחְשׁ הָרַע
שׁוֹרָה, מְטָמֵא אוֹתוֹ וְנִטְמָא.

ובא וְרֵאָה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּשַׁעָה שִׁישְׁנִים עַל
מִטּוֹתֵיהֶם בְּלִילָה, וְהַלִּילָה פּוֹרֵשׁ כְּנַפְיוֹ עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת. וּמִתּוֹךְ
שִׁטּוֹעֲמִים טַעַם מוֹת, רוּחַ הַטְּמָאָה הַזֶּה שָׁטָה עַל
הָעוֹלָם וּמְטָמֵאת [אֶת] הָעוֹלָם [ד"א בְּתוֹךְ הָאֱהָלָה
שְׁלוֹ], וְשׁוֹרָה עַל יְדֵי הָאִישׁ וְנִטְמָא.

וּכְשִׁמֵּת עוֹרָר וְנִשְׁמָתוֹ חוֹזֶרֶת אֵלָיו, בְּכָל מָה
שִׁיקָרֵב בְּיָדוֹ – הַכֹּל נִטְמָא, כִּי

שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם רוּחַ טְמֵאָה. וְעַל זֶה לֹא יִקַּח אָדָם
בְּגָדָיו לְלִבָּשׁ מִמִּי שֶׁלֹּא נָטַל יָדָיו, שֶׁהָרִי
הַמְּשִׁיךְ עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה וְנִטְמָא. וַיֵּשׁ
רְשׁוּת לְרוּחַ הַטְּמֵאָה הַזֶּה לְשֵׁרוֹת בְּכָל מְקוֹם
שֶׁנִּמְצָא רֶשֶׁם מִצְדוֹ.

וְלָכֵן לֹא יִטַּל אָדָם יָדָיו מִמִּי שֶׁלֹּא נָטַל יָדָיו,
מִשּׁוּם שֶׁהַמְּשִׁיךְ עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה
וְקִבְלוּ זֶה שֶׁנִּטַּל מִים מִמֶּנּוּ, וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְשֵׁרוֹת
עַל הָאָדָם. לָכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִשָּׁמֵר בְּכָל צְדָדָיו
מִצְד הַנִּנְחָשׁ הָרַע הַזֶּה שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עָלָיו, וְעַתִּיד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם הַבָּא לְבַטְלוֹ מִן
הָעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ, וְאִז כָּתוּב (ישעיה כב) בְּלַע הַמּוֹת
לְנִצַּח וְגו'.

וְהָאָדָם יָדַע אֵת חוּהַ אֲשֶׁתוֹ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָתַח
וְאָמַר, (קהלת ג) מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם
הָעֵלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֵּרֵדֶת הִיא
לְמַטָּה לְאָרֶץ. לְפָסוּק הַזֶּה יֵשׁ כְּמָה גּוֹנִים, וְכֵן
הוּא כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּמָה
גּוֹנִים, וְכֻלָּם נֹאוֹתִים וְכֵן הֵם. וְכָל הַתּוֹרָה
מִתְפָּרֶשֶׁת בְּשִׁבְעִים פָּנִים כְּנִגּוּד שִׁבְעִים צְדָדִים
וְשִׁבְעִים עֲנָפִים, וְכֵן הוּא בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל

התורה. וְכֹל מֵה שְׂיוּצָא מִכָּל דְּבַר וְדַבָּר, כְּמֵה
אֲפָנִים מִתְּפָרְשִׁים מִמֶּנּוּ לְכָל הַצְּדָדִים.

בא ראה, כְּשֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, הוּא
הוֹלֵךְ לְיָמִין וּמִמְּשִׁיף עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה
עֲלִיוֹנָה מְלַמְעֵלָה, וְרוּחַ זֶה עוֹלָה בְּרָצוֹן קְדוּשׁ
לְהֶאֱחֹז לְמַעְלָה וּלְהִדְבֵק בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה שְׁלֹא
תְזוּז מִמֶּנּוּ. וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רָעָה וְסוּטָה
בְּדֶרְכָיו, הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה שְׁלֹצֵד
שְׂמָאל, וּמְטַמֵּא אוֹתוֹ וְנִטְמָא בּוֹ, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר
(ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. בָּא
לְהִטְמֵא - מִטְמְאִים אוֹתוֹ.

ובא וְרָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת
וּמוֹשֵׁף עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה וְנִדְבֵק
בָּהּ, הֵבֵן שְׂיוּלִיד וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם הוּא מִמְּשִׁיף
עָלָיו קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה וַיְהִיָּה קְדוּשׁ בְּקִדְשֵׁת רְבוּנוֹ,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם כ) וְהִתְקַדְּשִׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדוּשִׁים
וְגו'. וְכִשְׁהוּא הוֹלֵךְ בְּצֵד שְׂמָאל וּמִמְּשִׁיף עָלָיו
רוּחַ טְמֵאָה וְנִדְבֵק בּוֹ, הֵבֵן שְׂיוּצָא מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם
הוּא מִמְּשִׁיף עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה וַיִּטְמָא בְּטְמֵאֵת
אוֹתוֹ הַצֵּד.

יעל זֶה כְּתוּב, מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא
לְמַעְלָה. וְכִשְׁהוּא בְּהִדְבְּקוֹת הַיָּמִין, הִיא

עולה למעלה. וכשהוא בהדבקות השמאל, אותו צד שמאל שהוא רוח טמאה יורד מלמעלה למטה, ושם דיורו בכף האדם ולא זו ממנו. והבן [ומה] שהוליד באותה [רוח] טמאה הוא נהיה בנו מאותו רוח הטמאה הוא אותו הבן.

אדם נדבק באותו רוח טמא, ואשתו נדבקה בו בהתחלה, ולקחה וקבלה אותה זהמה ממנה הוליד בן. בן זה הוא בן של רוח הטמאה. ועל זה שני בנים הם – אחד מאותו רוח טמא, ואחד כששב אדם בתשובה. ולכן זה מצד הטמאה, [וזה] וזה מצד הטהרה.

רבי אלעזר אמר, בשעה שהטיל נחש אותה זהמה בחוה, היא קבלה אותו, וכששמע עמה אדם, הולידה שני בנים – אחד מאותו צד טמא, ואחד מצד של אדם. והבל היה דומה בדמות עליונה, וקין בדמות תחתונה, ולכן דרכיהם נפרדו זה מזה. ודאי שקין היה בן של רוח הטמאה שהוא הנחש הרע [והבל בן של אדם] היה. ובגלל שקין בא מצד של מלאך המות, הרג את אחיו, והוא בצדו, וממנו כל המדורים הרעים ומזיקים ושדים ורוחות באים לעולם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, קִיִּן – קִין שֶׁל מְדוּרִים רָעִים
 שָׁבָאוּ מִצַּד הַטְּמֵאָה לְעוֹלָם. וְאַחַר כֵּן
 הִבִּיאוּ קָרְבָן. זֶה הַקָּרִיב מִצַּד שְׁלוֹ, וְזֶה הַקָּרִיב
 מִצַּד שְׁלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִין
 מִפְּרֵי הָאֲדָמָה וְגו' . רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וַיְהִי מִקֵּץ
 יָמִים, מַה זֶה מִקֵּץ יָמִים? זֶהוּ קֵץ כָּל בְּשָׂר. וּמִיָּהוּ
 זֶה? מִלֵּאךְ הַמּוֹת. וְקִין מֵאוֹתוֹ קֵץ יָמִים הִבִּיא
 קָרְבָן. דּוֹקָא שְׁאֵמַר מִקֵּץ יָמִים וְלֹא אָמַר מִקֵּץ
 יָמִין. וְלָכֵן כָּתוּב בְּדִנְיָאֵל (דְּנִיָּאֵל יב) וְאַתָּה לָךְ לִקְץ
 וְתַנּוּחַ וְתַעֲמֵד לְגִדְלָךְ. אָמַר לוֹ, לִקְץ הַיָּמִים אוֹ
 לִקְץ הַיָּמִין? אָמַר לוֹ, לִקְץ הַיָּמִין. וְקִין הִבִּיא
 מִקֵּץ הַיָּמִים.

וַיָּבֵא קִין מִפְּרֵי הָאֲדָמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמִפְּרֵי
 הָעֵץ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִפְּרֵי הָאֲדָמָה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גִמּוּל יִדְּיוֹ
 וְגו' [כִּי פְרֵי מַעֲלָלֵיהֶם יֹאכְלוּ. פְּרֵי מַעֲלָלֵיהֶם
 יֹאכְלוּ – זֶה מִלֵּאךְ הַמּוֹת יֹאכְלוּ]. [גִּמּוּל יִדְּיוֹ – זֶה
 מִלֵּאךְ הַמּוֹת. יַעֲשֶׂה לוֹ – שֶׁנֶּמְשָׁךְ] עֲלֵיהֶם וַיִּדְּבַק
 בָּהֶם לְהַרְגֵם אוֹתָם וּלְטַמְּא אוֹתָם. וְעַל זֶה קִין
 הַקָּרִיב מִצִּדוֹ.

וְהַבֵּל הִבִּיא גַם הוּא מִבְּכֻרוֹת – לְרַבּוֹת הַצֵּד
 הָעֲלִיּוֹן שָׁבָא מִצַּד הַקִּדְשָׁה [מִצַּד קְדוּשָׁה],

וְלִכְן וַיִּשַׁע ה' אֶל הַבַּל וְאֶל מְנַחְתּוֹ וְאֶל קִיץ וְאֶל
 מְנַחְתּוֹ לֹא שָׁעָה. לֹא קָבַל אוֹתָם [אוֹתוֹ] הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְן וַיִּחַר לְקִיץ מְאֹד וַיִּפְלוּ פָּנָיו.
 שָׁהָרִי לֹא הִתְקַבְּלוּ פָּנָיו, אוֹתָם פָּנִים שֶׁל צְדוּ,
 וְקָבַל אֶת הַבַּל. וְלִכְן כָּתוּב וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם בַּשָּׂדֶה.
 בַּשָּׂדֶה זֶה הָאִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כב) כִּי בַשָּׂדֶה
 מִצָּאָהּ. וְקִיץ קָנָא עַל הַנִּקְבָּה הַיְתֵרָה שֶׁנוֹלְדָה עִם
 הַבַּל, שֶׁכָּתוּב וַתִּסַּף לְלִדְתָּהּ, וְהָרִי נֶאֱמַר.

הַלֵּוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. אָבֵל
 שְׂאֵת כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי אָבָא, שְׂאֵת
 תַּעֲלֶה לְמַעְלָה וְלֹא תִרְדַּ לְמַטָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 דְּבַר זֶה כָּעֵת נֶאֱמַר וְנֹאֶה הוּא, אָבֵל כֶּף
 שְׂמֵעֵתִי, שְׂאֵת יַעֲלֶה מִמֶּךָ וַיַּעֲזֹב לְךָ הַדְּבָקוֹת
 זֶה שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְאִם לֹא – לְפִתַח חֲטָאֵת רַבִּיץ. מַה זֶה לְפִתַח? זֶה
 הַדִּין הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַפֶּתַח שֶׁל הַכֹּל, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָקָה. חֲטָאֵת
 רַבִּיץ – אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁנִּדְבָּקָה בּוֹ וְנִמְשָׁךְ עָלָיָהּ,
 יִשְׁמַר אוֹתָהּ לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ, כְּתִרְגוּמוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא רְאָה, בַּשָּׁעָה שֶׁקִּיץ הָרַג אֶת
 הַבַּל, לֹא יָדַע אֵיךְ יוֹצִיא [יוֹצֵאת] נִשְׁמָתוֹ

מִמְנוּ, וְהָיָה נוֹשֵׁף אוֹתוֹ בְּשָׁנָיו כְּנֹחַשׁ, וְהָיָה
בְּאֵרוֹהַ הַחֲבָרִים. בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה קָלְלוּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהָיָה הוֹלֵךְ לְכָל צְדִדֵי הָעוֹלָם, וְלֹא
הָיָה מְקוֹם שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתוֹ, עַד שֶׁטִּפַּח עַל רֹאשׁוֹ
וַיֵּשֶׁב לְפָנָיו רְבוּנוֹ, וְהֶאֱרַץ קִבְלָה אוֹתוֹ בְּמִדּוֹר
הַתַּחְתּוֹן לְמַטָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאֶרֶץ קִבְלָה אוֹתוֹ לְלַכֵּת בָּהּ,
שְׁכָתוֹב וַיֵּשֶׁם ה' לְקִינן אוֹת. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, לֹא כֶּף, אֲלֵא לְמַטָּה קִבְלָה אוֹתוֹ הָאֶרֶץ
בְּמִדּוֹר אֶחָד שֶׁתַּחְתֶּיהָ, שְׁכָתוֹב הֵן גִּרְשֵׁת אֶתִּי
הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה גִּרְשׁ,
אֲבָל לְמַטָּה לֹא גִרְשׁ. וּבְאִיזָה מְקוֹם קִבְלָה אוֹתוֹ
הָאֲדָמָה? בְּאֶרְקָא, וְעַל כָּל אֵלֶּה שְׁדָרִים שֶׁם כְּתוּב
(ירמיה י') יֹאבְדוּ מִן הָאֶרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם הָאֵלֶּה.
וְשֵׁם שֶׁם אֶת מִדּוֹרוֹ, וְהֵינּוּ שְׁכָתוֹב וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ
נוֹד קִדְמַת עֵדֶן.

תוספתא

כִּיּוֹן שֶׁאָמַר קִינן גְּדוֹל עוֹנֵי מִנְשׂוּא, מְחַל לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲצִי מֵעֲנִשׁוֹ. מִשׁוּם
שֶׁגָּזַר עָלָיו בְּהַתְּחִלָּה וְאָמַר לוֹ נַע וְנָד תְּהִיָּה
בְּאֶרֶץ, וְעַכְשָׁיו נִשְׁאָר בְּנוֹד בְּלִבְדוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב

וַיֵּצֵא קַיִן מִלְפָּנֵי ה' וְגו'. כְּלוּמַר, שְׁכַשְׁיָצָא מִלְפָּנֵי
ה' הָיָה בְּשִׁבִיל לְהֵיטוֹת נֹד בְּאַרְצָא וְלֹא נֵע.

וְעוֹד אָמְרוּ, כְּשִׁיָּצָא קַיִן מִלְפָּנֵי ה', אָמַר לוֹ אָדָם:
בְּנִי, מַה נַּעֲשֶׂה עַל דִּינְךָ? אָמַר לוֹ קַיִן:
אָבָא, כָּכָר הִתְבַּשְׂרָתִי שְׁמַחֵל לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּנוֹד בְּלִבְדוֹ. אָמַר לוֹ: הֵיאֵךְ הוּא? אָמַר לוֹ:
מִשׁוּם שְׁחָטָאתִי וְהוֹדִיתִי לְפָנָיו. אָמַר אָדָם: וְכִי
זֶהוּ גִדְל וְחִזֵּק כַּח הַתְּשׁוּבָה וְאַנִּי לֹא יָדַעְתִּי!
הַתְּחִיל לְשַׁבַּח לְרַבּוֹנוֹ וּלְהוֹדוֹת לוֹ.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים צב) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת
טוֹב לְהוֹדוֹת לֵה'. כְּלוּמַר, טוֹב לְשַׁבַּח
וּלְשׁוֹב וּלְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עַד
כֹּאן הַתּוֹסַפְתָּא.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהַרְגַּ קַיִן אֶת
הַבֵּל, שְׁנִפְרַד [נִפְרַד] אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ, שְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הָיוּ בָּאוֹת וּמְזִדְּוֹגוֹת עִמּוֹ, וְהוֹלִיד
רוּחוֹת וְשָׂדִים שְׁמִשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם. וְזֶה לֹא יִקְשֶׁה
לָךְ, שְׁהָרִי בֶן אָדָם כְּשֶׁהוּא בְּחִלּוּמוֹ, בָּאוֹת רוּחוֹת
נִקְבוֹת וְצוּחִקוֹת עִמּוֹ וּמִתְחַמָּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת
אֲחֵר כָּךְ, וְאַלֶּה נִקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְלֹא
מִתְהַפְּכִים אֶלָּא לְדַמְיוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאִין לָהֶם

שְׁעָרוֹת בְּרֵאשׁ. וְעַל זֶה כָּתוּב בְּשִׁלְמָה (שמואל-ב ז)
וְהוֹכַחְתִּיו בְּשִׁבְטֵי אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְאֶפְלוּ
כְּמוֹ זֶה רוּחוֹת זְכָרִים בְּאִים לְנִשּׁוֹת הָעוֹלָם, וְהֵן
מִתְעַבְרוֹת מֵהֶם וּמוֹלִידוֹת רוּחוֹת. וְכֻלָּם נִקְרָאִים
נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.

אַחַר מֵאָה וּשְׁלוּשִׁים שָׁנִים הִתְלַבֵּשׁ אָדָם בְּקִנְיָה
וְהִתְחַבֵּר בְּאִשְׁתּוֹ, וְהוֹלִיד בֵּן וְקָרָא שְׁמוֹ
שׁ"ת. סוּד שֶׁל סוּף הָאוֹתִיּוֹת בְּקִשְׁרִים חֲקוּקִים.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, סוּד שֶׁל רוּחַ שְׁאוּבָדָת
שְׁמֵת־לִבְשֵׁת בְּגוּף [שֶׁל הָאָרֶץ] אַחֵר בְּעוֹלָם, זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב כִּי שֵׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הַבַּל.
וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּתוּב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ,
מִשְׁמַע שְׁבָנִים אַחֲרִים לֹא הָיוּ [בְּדַמּוֹתוֹ
כְּצִלְמוֹ, וְדָבָר זֶה הוּא] בְּדַמּוֹתוֹ. וְזֶה בְּדַמּוֹתוֹ
כְּצִלְמוֹ, בְּתַקּוּן הַגּוּף וּבְתַקּוּן הַנֶּפֶשׁ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל.
[נ"א וְדָבָר זֶה הוּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְאָמַר רַבִּי אֲבָא
מִשֵּׁם רַבִּי יִיסָא] כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִשֵּׁם
רַבִּי יִיבָא הַזְקֵן, בָּנִים אַחֲרִים בְּהִתְדַבְּקוֹת זִהְמַת
הַנְּחָשׁ, וְאוֹתוֹ שְׂרוּכָב עָלָיו, שֶׁהוּא סְמָא"ל הָיוּ,
וְלִכְּן לֹא הָיָה בְּדַמּוֹת אָדָם. וְאִם תֵּאמַר, הָרִי
אָמַרְתָּ שֶׁהַבַּל הָיָה מְצַד אַחֵר - כִּן הוּא! אֲבָל
שְׁנֵיהֶם לֹא הָיוּ בְּדַמּוֹת שְׁלֵמָטָה.

אָמַר [לו] **רַבִּי יוֹסִי**, וְהָרִי כְּתוּב וְהָאָדָם יָדַע אֶת חָוָה אֲשֶׁתוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן, וְלֹא [ד"א אָמַר לָהּ כִּךְ הוּא, אָבֵל שְׁנִיָּהֶם לֹא הָיוּ בְּדַמּוֹתוֹ, שְׁלֹא] כְּתוּב וַיּוֹלֵד אֶת קַיִן. וְאֶפְלוּ בְּהֶבֶל לֹא כְּתוּב וַיּוֹלֵד, אֲלֵא וַתִּסֹּף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר. אָבֵל בָּזָה מֶה כְּתוּב? וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצֵלְמוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מֵאָה וּשְׁלוֹשִׁים שָׁנִים נִפְרַד אָדָם מֵאֲשֶׁתוֹ, וְכֹל אוֹתָם מֵאָה וּשְׁלוֹשִׁים הַשָּׁנִים הָיָה מוֹלִיד רוּחוֹת וְשָׂדִים בְּעוֹלָם בְּגִלְל אוֹתוֹ כִּחַ הַזְּהֵמָה שֶׁהָיָה שָׂאוּב בּוֹ. כִּיּוֹן שֶׁחִסַּל מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ הַזְּהֵמָה, שָׁב וְקָנָא [שְׁעֵבֵר] אֶת אֲשֶׁתוֹ וְהוֹלִיד בֶּן. אִז כְּתוּב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצֵלְמוֹ.

בַּא רָאָה, כָּל בֶּן אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לְצַד שְׂמָאל וּמִטְמֵא אֶת דְּרָכָיו, כָּל רוּחוֹת הַטְּמֵאָה מוֹשֵׁךְ עַל עֲצָמוֹ, וְרוּחַ טְמֵאָה נִדְבְּקַת בּוֹ וְלֹא זָזָה מִמֶּנּוּ, וְהַתְּדַבְּקוֹת [שְׁלוֹן] שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא יִהְיֶה בְּאִישׁ הַזֶּה וְלֹא בְּאַחֵר, וְלִכֵּן הַתְּדַבְּקוֹתֵם אֵינָה אֲלֵא בְּאֵלֶּה שְׁנֵדְבָקִים בָּהֶם. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהֵם צְדִיקֵי אֱמֶת, וּבְנֵיהֶם צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (משלי ב) כִּי יִשְׂרִים יִשְׁכְּנוּ אַרְץ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מַה שְּׁכָתוּב וְאַחוֹת תּוּבֵל קִין נִעְמָה, מַה קָרָה כָּאן שְׁהַכְּתוּב אָמַר שְׁשָׁמָה נִעְמָה? אֲלָא מְשׁוּם שְׁטַעוּ בְּנֵי אָדָם אַחֲרֶיהָ וְאַפְלוּ רוּחוֹת וְשָׂדִים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אוֹתָם בְּנֵי הָאֱלֹהִים עָזָא וְעָזָאל טַעוּ אַחֲרֶיהָ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אִמָּם שֶׁל הַשָּׂדִים הֵיִתָּה שְׂיִצְאָה מִצַּד קִין, וְהִיא הַתְּמַנְתָּה עַל הַלֵּילָה [עַם לַיְלִית] בְּאַסְכְּרָה שֶׁל תִּינוּקוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא, וְהָרִי אָמַר מַר שֶׁהִיא הַתְּמַנְתָּה לְיִצְחָק בְּבְנֵי אָדָם? אָמַר לוֹ, כִּךָּ הוּא וְדָאִי, שֶׁהָרִי הִיא בָּאָה וּמִצְחָקָת בָּהֶם בְּבְנֵי אָדָם, וְלִפְעָמִים מוֹלִידָה רוּחוֹת בְּעוֹלָם מֵהֶם, וְעַד עַכְשָׁו הִיא עוֹמֶדֶת לְיִצְחָק בְּבְנֵי אָדָם.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא, וְהָרִי הֵם מֵתִים כְּבְנֵי אָדָם, מַה הַטַּעַם הִיא עוֹמֶדֶת עַד עַכְשָׁו? אָמַר לוֹ, כִּךָּ זֶה! אֲבָל לַיְלִית וְנִעְמָה וְאַגְרַת בַּת מַחְלַת שְׂיִצְאָה מֵהַצַּד שְׁלָהֶם, כִּלְנֵן קִימוֹת, עַד שְׂיַבְעַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ הַטְּמָאָה מִן הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב (זְכַרְיָה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי לָהֶם לְאוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְלֹא מְשַׁגְּיחִים וְלֹא

מִסְתַּכְּלִים וְכֻלָּם אֲטוּמִים, שְׁלֹא יוֹדְעִים כְּמָה
מָלֵא הָעוֹלָם מִבְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת שְׁלֹא נִרְאוּת
וּמִדְּבָרִים נִסְתָּרִים. שְׁאֵלְמָלֵא [נִתֵּן] נִתְּנָה רְשׁוּת
לְעֵינַי לְרִאוֹת, יִתְמָהוּ בְּנֵי אָדָם אִיךָ יְכוּלִים
לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם.

בֵּא רֵא, נַעֲמָה הַזֶּה, אִם הַשָּׂדִים הֵיְתָה, וּמִצְדָּה
בְּאִים כָּל אוֹתָם שְׂדִים שְׁמֵת־חַמְמִים בְּבִנֵי
אָדָם וְלוֹקָחִים מֵהֶם רוּחַ תְּאֻוָּה, וְצוֹחֶקֶת בְּהֶם,
שְׁעוֹשִׂים אוֹתָם בְּעֵלֵי קָרִי. וּבְגִלָּל שְׁבַעֲלֵ קָרִי בָּא
מִצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה, צָרִיךְ לְרַחֵץ עֲצָמוֹ לְהִטְהַר
מִמֶּנּוּ. וְהָרִי בְּאֵרוֹהַ הַחֲבָרִים :

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם - לְדַמְיוֹתָיו. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הִרְאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
דְּמִיוֹת שֶׁל כָּל אוֹתָם דּוֹרוֹת שְׁיָבְאוּ לְעוֹלָם, וְכֻלָּ
חַכְמֵי הָעוֹלָם וּמְלָכֵי הָעוֹלָם שְׁעֵתִידִים לַעֲמֹד עַל
יִשְׂרָאֵל. הִגִּיעַ לְרִאוֹת אֵת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁנּוֹלַד
וּמֵת. אָמַר לוֹ, [אָמַר] מֵהַשָּׁנִים שְׁלִי [אוֹסִיף]
אֲלוֹהַ לוֹ שְׁבַעִים שָׁנִים. וְגִרְעוּ מֵאָדָם שְׁבַעִים
שָׁנִים וְהֵעֵלָה אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד.

וַעֲלֵ זֶה שְׁבַח דָּוִד וְאָמַר, (תהלים צב) כִּי שְׁמַחְתָּנִי
ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יְדִיךָ אֲרַנֵּן. מִי גֵרַם לִי

חֲדוּהָ בְּעוֹלָם [הַזֶּה]? פְּעֻלָּהּ, זֶהוּ אָדָם הַרְאִישׁוֹן
 שֶׁהוּא פִּעְלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא פִּעְלוֹ
 שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם, מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה גָּרְעוּ אוֹתָם שְׁבַעִים
 שָׁנִים מֵאָדָם מֵאֲלֶף שָׁנִים שֶׁהָיוּ לוֹ לְהַתְקִים
 בָּהֶם. וְהִרְאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל חֲכָמֵי
 דוֹר וָדוֹר, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא,
 וְרָאָה תוֹרָה שְׁלוֹ וְשִׁמְחָה. רָאָה מִיתַתּוֹ וְהִתְעַצֵּב.
 פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט) וְלִי מָה יִקְרוּ רַעֲיָךְ אֵל מָה
 עֲצָמוּ רֵאשִׁיָּהֶם.

זֶה סֵפֶר – סֵפֶר וּדְאִי. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּשֶׁהָיָה אָדָם
 בְּגֵן עֵדֶן, הוֹרִיד לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר עַל
 יְדֵי הַמְּלָאךָ רְזִיאֵל הַקְּדוֹשׁ הַמְּמַנֶּה עַל הַסּוּדוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוֹשִׁים, וְבוֹ חֲקוּקִים חֲקִיקוֹת
 עֲלִיוֹנוֹת וְחֲכָמָה קְדוֹשָׁה, וְשְׁבַעִים וְשָׁנִים מִיָּנִי
 חֲכָמָה הָיוּ מִתְּפָרְשִׁים מִמֶּנּוּ לְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְשְׁבַעִים
 חֲקִיקוֹת שֶׁל סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים.

בְּאַמְצֵה הַסֵּפֶר חֲקִיקַת הַחֲכָמָה לְדַעַת אֶלֶף
 וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת מִפְּתַחוֹת שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ
 לְעֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְכֻלָּם נִסְתָּרִים בְּסֵפֶר, עַד
 שֶׁהִגִּיעַ [לוֹ לְאָדָם. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ] אֶצֶל אָדָם, מִמֶּנּוּ

הָיוּ מִתְכַּנְּסִים מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים לְדַעַת וְלִשְׁמֹעַ,
וְהָיוּ אוֹמְרִים (שם נז) רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִרְמַז אֱלִיו לְהִדְרִינִיא"ל הַמְּלֹאךְ
הַקְּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ: אָדָם, אָדָם, גִּנּוּז
אֶת כְּבוֹד רְבוּנְךָ, שְׁלֵא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֲלִיוֹנִים
לְדַעַת בְּכְבוֹד רְבוּנְךָ פָּרֵט לְךָ. וְהָיָה הַסֵּפֶר הַהוּא
שָׁמּוּר וְגִנּוּז עִמּוֹ עַד שִׁיִּצָּא אָדָם מִגֵּן עֵדֶן. שְׁהָרִי
בַּהֲתַחֲלָה הָיָה מְעִין בּוֹ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ כָּל יוֹם בְּגִנּוּזֵי
רְבוּנוֹ, וְהִתְגַּלּוּ לוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים מֵה שְׁלֵא
יָדְעוּ שְׁמָשִׁים עֲלִיוֹנִים. כִּיּוֹן שְׁחָטָא וְעָבַר עַל
מִצְוֹת רְבוּנוֹ, פָּרַח מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הַסֵּפֶר, וְהָיָה אָדָם
טוֹפֵחַ עַל רֵאשׁוֹ וּבּוֹכָה, וְנִכְנָס בְּמִי גִיחוּן עַד
צְוָארוֹ, וְהַמִּים עוֹשִׂים אֶת גּוֹפּוֹ נְקֻבִים נְקֻבִים
וְהַשְׁתַּנָּה זִיוו.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה רָמַז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאֵל,
וְהֵשִׁיב לוֹ אוֹתוֹ הַסֵּפֶר, וּבּוֹ הָיָה אָדָם
עוֹסֵק וְהִנִּיחוֹ לְשֵׁת בְּנוֹ, וְכֵן לְכָל אוֹתָם צְאָצְאִים,
עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאַבְרָהָם, וּבּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ לְהִסְתַּכַּל
בְּכְבוֹד רְבוּנוֹ, וְהָרִי נֶאֱמַר. וְכֵן לְחִנּוּךְ נִתֵּן לוֹ
הַסֵּפֶר וְהִסְתַּכַּל מִמֶּנּוּ בְּכְבוֹד הָעֲלִיוֹן.

סתרי תורה

השלמה מההשמטות (סימן ט)

וַיִּוָּלְדוּ בְדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת.
 לְמַדְנוּ מִכָּאן, שֶׁהָאֲחֵרִים לֹא הָיוּ בְדַמּוֹת
 שְׁלוֹ, וְזֶה בְדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ נַעֲשֶׂה, בְּתַקּוֹן הַגּוּף
 וּבְתַקּוֹן הַנַּפֶּשׁ, בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּרָאוּי.
בא רָאָה, הַנְּחַשׁ הַטִּיל זֶה־מָה בַּחֲנוּה, וְאוֹתָהּ
 זֶה־מָה הִיתָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת בְּמַעֲיָהּ וְלֹא יִכְלֶה
 לְהַצְטִיר, מִשּׁוּם שֶׁעַד שֶׁלֹּא חָטָא אָדָם, הָיוּ
 אוֹתִיּוֹת הָא"ב מְתַקְנִים בּוֹ וּמְצַטְטִירִים בּוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹת כ"ף, נִתְקַנּוּ
 זָכָר וּנְקֵבָה בַּחֲבִיבוֹת בְּגֵן, וּמִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
 לְפָנֵיהֶם. מִיַּד הִרַע לְסַמָּא"ל בְּרַקִּיעַ, וַיֵּרֶד וּרְכַב
 עַל נְחַשׁ חֲזָק וְנִרְאָה לְפָנָיו. מִיַּד הִתְעַרְבוּ
 הָאוֹתִיּוֹת, וְאָז הִתְחַבֵּר סַמָּא"ל עִם אוֹתוֹ הַנְּחַשׁ
 וְנַעֲשׂוּ אֶחָד, וְלִקְחוּ אוֹתִיּוֹת, וַעֲשׂוּ מִשָּׁם
 וְהִלָּאָה אֲמָנוֹת רְעָה בְּאוֹתִיּוֹת צ"ד צי"ד, וְהִינּוּ
 צ"ץ, וְצָדוּ אוֹתָם בְּפִתּוּי רַע, וַעֲשׂוּ אֲמָנוֹת
 יִתְרָה בְּאוֹתִיּוֹת ק"ר, אֲמָנוֹת שֶׁל שְׁקָר, מִשּׁוּם
 שֶׁחֲזָרוּ לְהַפְּךְ אוֹתִיּוֹת בְּאֲמָנוֹת רְעָה. קו"ף,
 שֶׁלֹּא יְכוּל לַעֲמֹד, שְׁאִין לוֹ רַגְלִים. קוֹף לְפָנֵי
 בְּנֵי אָדָם אֵין לוֹ קִיּוֹם.

רִי"ש, רַע אֱלוֹ הַתְּהַפְּכוּ בְּאֲמֵנוֹת רַעָה עַד
שֶׁנִּפְּלוּ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ, וּבְאֹתִיּוֹת הַלָּלוּ
ק"ר הוֹלִידוּ בָּנִים וְלֹא הָיוּ בְּקִיּוֹם בְּשִׁבִיל זְהֻמַּת
הַנְּחָשׁ שֶׁנִּשְׁאַבָּה בְּחֹהָ, מֵאוֹתָהּ זְהֻמָּה מִמָּשׁ
נוֹלַד קִיָּן, וְלִכֵּן נִמְצָא הַהֲרֵג, מִשּׁוּם שְׂאֲמֵנוֹת
הַנְּחָשׁ הִיא הֲרֵג, וְהַתְּעַכְּבוּ הָאוֹתִיּוֹת עַד כָּאן.

בְּשִׁעָה שְׂאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה וְחֹזֵר כְּמוֹ קֶדֶם
לְשִׁמְשׁ עִם נִקְבָּתוֹ, מֶה כְּתוּב? וַיּוֹלַד
בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, זֶה הָיָה מִתְקוֹן שֶׁל רוּחַ וְגוֹף
כְּרֵאוּי, וְאִז כְּתוּב (קהלת ח) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל
הָאָרֶץ, וְחֹזְרוֹ הָאוֹתִיּוֹת בְּהַתְּחַלָּה שֶׁל שִׁי"ן וְתִי"ו,
שְׁכָתוּב (בראשית ד) כִּי 'שֵׁת' לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר
תַּחַת הֶבֶל. שֵׁת הוּא בְּצֶלֶם וּדְמוּת, שֶׁהָרֵאשׁוֹנִים
לֹא כָּף, וּמִכָּאן נִבְּנָה הָעוֹלָם בְּגוֹן אַחֵר שֶׁל אֶלְפָּא
בֵּיתָא. קִיָּן וּמִהַלְלָא יֵרֵד, נוֹסֵף לְתַקֵּן סְדוּר
הָעוֹלָם בְּשִׁבְעָה קְשָׁרִים.

שְׁבַע אֲרָצוֹת הֵן זו לְמַעְלָה מִזוֹ, כְּמוֹ שְׂאוֹתָם
שְׁבַעַה רְקִיעִים זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה, וְהֵם:
אָרֶץ, אֲדָמָה, אֲרָקָא, גִּיא, נְשִׂיָה, צִיָּה, תַּבַּל. תַּבַּל
הִיא לְמַעְלָה מִכֻּלָּם, שְׁכָתוּב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט
תַּבַּל בְּצִדְקָה. כְּשִׁיִּצָּא אָדָם מִגֵּן עֵדֶן וְגֵרַשׁ מִשָּׁם,
הוּא נִזְרַק לְאוֹתָהּ שְׁנִקְרָאת אָרֶץ, וְהוּא מְקוֹם

חֲשׂוּף שְׂאִין שָׁם אֹר כָּלֵל וְלֹא מְשֻׁמֵּשׁ כְּלוּם. כִּיּוֹן
שְׂאֵדָם נִכְנָס לְשָׁם, הוּא פָּחַד פָּחַד גָּדוֹל, וְלֵהִט
הַחֶרֶב הַמְתֵּהֲפֶכֶת הִיָּתָה לוֹהֲטָת בְּכָל הַצְּדָדִים
בְּכָל הָאָרֶץ.

כִּיּוֹן שְׂיֻצָּאָה שְׁבֵת וְהִרְהַר תְּשׁוּבָה, הוֹצִיא אוֹתוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
אָדָמָה, שְׁכָתוּב (בראשית ג) לְעֵבֵד אֶת הָאָדָמָה.
בְּזֹאת יֵשׁ אֹר שְׁמַאִיר וּדְמִיּוֹת שֶׁל כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת, וְשָׁם יוֹם, וְצִיּוּרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם
עַל־יוֹנִים, גְּבָרִים שְׂיֻצָּאוּ מֵאָדָם בְּמֵאָה וּשְׁלֹשִׁים
הַשָּׁנִים שֶׁהָיָה מְשֻׁמֵּשׁ עִם רוּחוֹת נִקְבוֹת, וְהֵם
תָּמִיד עֲצוּבִים, שְׂאִין בָּהֶם חֲדוּה, וְאֵלֶּה
מְשׁוֹטְטִים וְיוֹצְאִים לְעוֹלָם הַזֶּה וּמְתֵהֲפֶכִים לְצַד
רַע, וְחוֹזְרִים לְשָׁם וּמְתַפְלְלִים תְּפִלָּה, וּמְתִישְׁבִים
בְּמְקוֹמָם שָׁם, וְזוֹרְעִים זְרָעִים בְּרַחֲמִים וְאוֹכְלִים,
וְאִין שָׁם חֲטִים. וְלֹא אֶחָד מִז' מִיָּנִי תְבוּאָה.

בְּזֶה הַמְּקוֹם נוֹלְדוּ קִין וְהָבֵל, כִּיּוֹן דְּחָטָא קִין
הוֹרִיד אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ
מְקוֹם שְׁנִקְרָא אָדָמָה, שְׁכָתוּב (שם ד) הֵן גִּרְשָׁתָּ
אֶתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם
שְׁנִקְרָא אָדָמָה. וְהֵייתִי נֶעַ וְנָד בְּאָרֶץ, מִשׁוּם
שְׁשָׁם נִדְחָה וְגִרְשָׁה.

וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יַהֲרַגְנִי – אוֹתָהּ לֵהֵט הַחֶרֶב
 הַמַּתְהַפֶּכֶת, וְהָיָה פּוֹחַד, וְהָרַחַר תְּשׁוּבָה,
 וְהָעֵלָה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְקָא, וְהָיָה שֵׁם
 וְהוֹלִיד בְּנִים בְּאַרְקָא, וּבְאַרְקָא יֵשׁ אוֹר שְׂמַאִיר
 מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, וְזוֹרְעִים זְרָעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת,
 וְאֵין שֵׁם חַטִּים וְלֹא מֵאוֹתָם שְׂבָעָה מִיְּנֵי תְבוּאָה.
 כָּל אוֹתָם שֵׁשׁ הֵם מִתּוֹלְדוֹת קִין, וְהֵם עִם שְׁנֵי
 רֵאשִׁים, מֵהֶם גְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וּמֵהֶם גְּבָרִים
 קְטַנִּים, וְאֵין בָּהֶם דַּעַת שְׁלֵמָה כְּשֵׁאֵר בְּנֵי אָדָם
 שְׂכָאן. לְפַעְמִים הֵם צְדִיקִים וְחוֹזְרִים לְצַד הַטּוֹב,
 וּלְפַעְמִים חוֹזְרִים לְצַד הָרַע, וּמוֹלִידִים וּמִתִּים
 כְּשֵׁאֵר בְּנֵי הָאָדָם.

אָדָם הָיָה בְּאֲדָמָה [וְאַרְקָא], עַד שֶׁהוֹלִיד שֵׁת,
 וּמִשָּׁם עָלָה לְמַעְלָה אַרְבַּע דְּרָגוֹת, וְעָלָה
 לְמָקוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא תַּבַּל. וְתַבַּל זֶה הִיא הָעֲלִיוֹנָה
 שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה, עָלָה לְמָקוֹם בֵּית
 הַמְּקֻדָּשׁ שְׁנִקְרָא בְּאוֹתָם שְׁמוֹת שְׁדִיּוּרוֹ הָיָה בָּהֶם,
 אַרְץ אֲדָמָה כֶּךָ נִקְרָא. דִּלְג אָדָם שְׁלֵשָׁה מְקוֹמוֹת
 – גִּיא, נְשִׂיָה, צִיָּה. גִּיא הוּא אֲתֵר וּמְקוֹם גְּדוֹל כְּמוֹ
 רֹחַב וְאֶרֶץ הַגִּיָּהִנִּם. בְּגִיא וּנְשִׂיָה וְצִיָּה הַתְּפֻזָּרוּ
 אוֹתָם שְׂכָנוּ מִגְּדָל וְהוֹלִידוּ שֵׁם עַל שֶׁהֲרַגְיָזוּ אֶת
 הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן, לְכֵן זֶה קְרוּב לְאֵשׁ הַדּוֹלָקֶת.

סדר הלימוד ליום כא תשרי [יום 21 בשנה]

וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם נִכְבָּדִים בְּכָל עֵשֶׁר וְעִפְרוֹת זָהָב
 וְאַבְנִים יְקָרוֹת. מִי שֶׁנִּכְנַס לְשֵׁם וְהָיָה
 מִתְבַּל, בְּחֻמְדַּת אוֹתוֹ הָעֵשֶׁר נוֹתֵן לוֹ, וְלִפְעָמִים
 עוֹלָה לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא נְשִׂיָה, מִשׁוֹם שֶׁנִּשְׁכַּח שֵׁם.
 יוֹרֵד לְגִיַּא הַזֶּה וְלֹא יוֹדֵעַ אֵת הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה
 מִשָּׁם. גִּיַּא הוּא בְּאֻמְצַע שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה, וְזֶה
 נִקְרָא גִיַּא בֶּן הַנֶּסֶם, וּרְצוּעָה אַחַת יוֹצֵאת מִשָּׁם
 לְמַעְלָה לְתֵבֵל הַזֹּאת, וְנִקְרָאת אַף כֵּן גִיַּא בֶּן
 הַנֶּסֶם, וְשֵׁם פֶּתַח הַגִּיַּיְהֶנֶס.

אוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁשָּׁם, כֻּלָּם יוֹדְעִים כְּשָׁפִים
 וְחֻכְמוֹת נִכְבָּדוֹת, וְשֵׁם זוֹרְעִים וְנוֹטְעִים
 יַעֲצִים, וְאֵין שֵׁם לֹא חֲטִים וְלֹא אֶחָד מִשְׁבַּעַת
 הַמִּינִים. בְּנְשִׂיָה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם כֻּלָּם קְטוּעִים
 קְטַנִּים, וְאֵין לָהֶם חֲטָמִים, פָּרַט לְשָׁנֵי נִקְבִים
 שִׁיוּצָאת בָּהֶם רוּחַ, וְכָל מֵה שֶׁעוֹשִׂים מִיָּד
 שׁוֹכְחִים, וְעַל כֵּן נִקְרָאת נְשִׂיָה, וְזוֹרְעִים וְנוֹטְעִים
 יַעֲצִים, וְאֵין שֵׁם חֲטִים וְלֹא מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים.

צִי"ה הוּא מָקוֹם כְּשָׁמוֹ, יֵשׁ שָׁם יִבֵּשׁ שֶׁל הַכֹּל,
 וְשֵׁם בְּנֵי אָדָם יָפִים לְמַרְאֵה, וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא

צִיָּה, כְּשִׁיּוֹדְעִים מְקוֹם שֶׁל מְקוֹר מֵיִם נוֹבְעִים, נִכְנָסִים לְשָׁם, וְלִפְעָמַיִם שְׁעוּלִים מִתּוֹךְ הַמְּקוֹם שֶׁל הַמַּיִם וְעוּלִים לְתֵבֵל הַזֶּה, וְהֵם בְּנֵי אָמוּנָה יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם אַחֲרֵים, וּבִינֵיהֶם דִּיּוּרִים טוֹבִים וְעֶשֶׂר רַב, וְזוֹרְעִים מְעַט מִתּוֹךְ הַיֵּבֶשׁ שֶׁל שָׁם, וְנוֹטְעִים עֵצִים וְלֹא מְצַלִּיחִים, וְתִשְׁוֹקְתֶם לְבְנֵי אָדָם שֶׁל כָּאן, וּמְכַלֵּם אֵין אוֹכְלֵי לֶחֶם – כְּמוֹ [רַק] אֱלֹהֵי שְׁכָאן בְּתֵבֵל, כָּאן מֵעַל כָּל אֱלֹהֵי תֵבֵל, וְכָתוּב (תהלים ט)

וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵבֵל בְּצִדִק.

כְּמוֹ שֶׁכָּל אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת יֵשׁ בְּתֵבֵל הַזֹּאת, וְכָל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם יֵשׁ לָהֶם אֶף כֶּךָ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, יֵשׁ כָּאן כְּמוֹ שֶׁל אוֹתָם מְקוֹמוֹת תְּחוּמַיִם וּמְקוֹמוֹת כָּאן, וְנִקְרָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁלֵמֻטָּה, וְכָל אֱלֹהֵי בְּדִיּוּרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם מְשַׁנִּים אֱלֹהֵי מֵאֱלֹהֵי, שְׁכָתוּב (שם קד) מָה רַבּוֹ מֵעֶשֶׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: (ע"כ מההשמטות).

זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים הִתְגַּלּוּ בְּשָׁנֵי הַפְּסוּקִים הַלָּלוּ. זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם לְדַעַת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, סוּד הָאָמוּנָה, שְׁמִתּוֹךְ סוּד זֶה נִבְרָא אָדָם. בֹּא רְאֵה, בְּסוּד שֶׁל שָׁמַיִם וְאָרֶץ נִבְרָא אָדָם, בָּהֶם כָּתוּב אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת

הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ [בְּהִבְרָאָם]. בְּאָדָם כְּתוּב זֶה סֵפֶר
 תּוֹלְדוֹת אָדָם. בָּהֶם כְּתוּב בְּהִבְרָאָם, וּבְאָדָם כְּתוּב
 בְּיוֹם הִבְרָאָם. זָכַר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. מִכַּאן, כָּל דְּמוֹת
 שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בָּהּ זָכַר וּנְקֵבָה, אֵינָה דְמוֹת עֲלִיּוֹנָה
 כְּרֵאוּי, וּבְסוּד הַמְּשָׁנָה בְּאַרְנוֹ.

בא רֵאָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ זָכַר וּנְקֵבָה
 כְּאַחַד, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שָׁם אֶת מְדוּרוֹ
 בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְהִבְרָכּוֹת לֹא נִמְצְאוּ רַק בְּמְקוֹם
 שֶׁנִּמְצְאוּ זָכַר וּנְקֵבָה, שֶׁכְּתוּב וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא
 אֶת שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הִבְרָאָם, וְלֹא כְּתוּב וַיְבָרֶךְ
 אוֹתוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָדָם. שֶׁאֶפְלוּ אָדָם לֹא נִקְרָא
 אֶלָּא זָכַר וּנְקֵבָה כְּאַחַד.

רבי יְהוּדָה אָמַר, מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא
 נִמְצְאוּ בְּרָכּוֹת בְּעוֹלָם, וְהֵם אוֹבְדוֹת בְּכָל
 יוֹם, שֶׁכְּתוּב (ישעיה נז) הַצְּדִיק אָבָד. מָה אָבָד? אָבָד
 הַבְּרָכּוֹת שֶׁהָיוּ שׁוֹרוֹת בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (משלי י'
 בְּרָכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק. וְכְתוּב (ירמיה ז) אָבָדָה
 הָאֱמוּנָה. כְּמוֹ זֶה כְּתוּב וַיְבָרֶךְ אֹתָם, וְכְתוּב וַיְבָרֶךְ
 אֹתָם אֱלֹהִים. מִשֵּׁת הַתִּיחֶסֶד כָּל דְּוֹרוֹת הָעוֹלָם
 וְכָל אוֹתָם צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם.

אמר רַבִּי יוֹסִי, הָאוֹתִיּוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת הִלְלוּ שֶׁהָיוּ
 בְּתוֹרָה [לְהִמְצֵא] נִמְצְאוּ אַחַר שֶׁעָבַר אָדָם

עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם [בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ק. וְלִכְן
 קָרָא לְאוֹתוֹ הֵבֵן שֶׁהוּא כְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ ש"ת,
 שֶׁהֵם קִיּוּם הָאוֹתוֹת]. וּבִתְשׁוּבָתוֹ [וּבִתְשׁוּקָתוֹ]
 לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ אֲחִז בְּשָׁנֵי אֱלֹהִים, וּמֵאִז חָזְרוּ הָאוֹתוֹת
 לְמִפְרַע בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ק.

וְלִכְן קָרָא לְאוֹתוֹ בֵּן שְׁנוּלֵד לוֹ שֶׁהוּא בְּדַמוֹתוֹ
 בְּצִלְמוֹ ש"ת, שֶׁהֵם סִיּוּם הָאוֹתוֹת. וְלֹא
 נִתְקַנּוּ הָאוֹתוֹת עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי,
 וְאִז חָזְרוּ הָאוֹתוֹת עַל תְּקוּנָם כִּיּוּם שְׁנִבְרָאוּ
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהִתְבַּסֵּם הָעוֹלָם וְעָמַד עַל קִיּוּמוֹ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בְּיוֹם שֶׁעָבַר אָדָם עַל מִצְוֹת
 רַבּוֹנוֹ, רָצוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ [לְהִנָּגֵף] לְהִעָקֵר
 מִמְּקוֹמָם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהֵם לֹא עָמְדוּ רַק
 עַל הַבְּרִית, שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה לֵג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם
 וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. וְאָדָם עָבַר
 בְּרִית, שְׁנֵאמַר (הוֹשֵׁעַ ו') וְהֵמָּה כְּאָדָם עָבְרוּ בְּרִית.
 וְאֵלְמָלָא שְׁגָלוּי לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁעֵתִידִים
 יִשְׂרָאֵל לְעָמַד עַל הַר סִינַי לְקַיֵּם אֶת הַבְּרִית
 הַזֹּאת, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם [הַזֶּה]. רַבִּי חִזְקִיָּה
 אָמַר, כָּל מִי שֶׁמוֹדֶה עַל חֲטָאוֹ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְנִיחַ לוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל חֲטָאוֹ.

בא רֵאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְרִית זוֹ וְהֶעֱמִיד עָלֶיהָ אֶת הָעוֹלָם. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכַתוּב [בְּרֵאשִׁית], בָּרָא שֵׁית. זוֹ הַבְּרִית שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ. שֵׁית שְׁמֹמְנוּ שׁוֹפְעִים וְיוֹצְאִים בְּרָכוֹת לְעוֹלָם, וְעָלֶיהָ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאָדָם עָבַר עַל הַבְּרִית הַזֹּאת וְהֶעֱבִירָהּ מִמְּקוֹמָהּ [ס"א מַעֲמוֹ].

בְּרִית זוֹ נִרְמְזָה בְּאוֹת יו"ד, אוֹת קִטְנָה עֶקֶר וְיִסוּד הָעוֹלָם. כְּשֶׁהוֹלִיד בֶּן, הוֹדָה עַל חֲטָאוֹ וְקָרָא שְׁמוֹ ש"ת, וְלֹא הִזְכִּיר בּוֹ יו"ד לְהִיּוֹת שֵׁית, מִשּׁוּם שֶׁעָבַר עָלָיו. וְלִכֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [מִכָּאן] מִמְּנוֹ שָׁתַל אֶת הָעוֹלָם, וְהִתְיַחֲסוּ כָּל דּוֹרוֹת צְדִיקֵי הָעוֹלָם [מִשָּׁת].

וּבֵא וּרְאָה, כְּשֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, נִכְנְסוּ בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ סוּד הַבְּרִית, וּמִיֵּהוּ? בֵּי"ת. וְנִכְנְסוּ בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת שְׁנֵשְׂאָרוֹ, וְנָתַן אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכִשְׁנִכְנְסָה בֵּי"ת, סוּד הַבְּרִית, בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ, שֶׁהֵם שִׁי"ן תִּי"ו, [נִכְנְסוּ] וְנִעְשׂוּ שַׁבָּת, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת ל"א) וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרָתָם בְּרִית עוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהָיָה רֵאשִׁית הָעוֹלָם לְהִתְיַחֲסוּ בָּהֶם כָּל דּוֹרוֹת הָעוֹלָם מִשְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֵם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִיחַ כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְמָה זְמַנְנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכֹל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חַכְמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס שֶׁגָּלָה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ נִרְנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹא: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אֲמַרְתָּ
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואדירי, כָּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מִדָּם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יְהוָה יאהדונהי
 מִנֶּת-חֶלְקִי וְכוּסִי, אֶתְּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חבלים נִפְלוּ-לִי
 בַּנְּעָמִים, אֶף-נִחַלְת שִׁפְרָה עָלַי: ז אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה
 יאהדונהי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיֹּתַי: ח שׁוֹיִתִּי
 יְהוָה יאהדונהי לְנַגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אֲמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידֶךָ חֲסִידֶיךָ כִּי לְרֵאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמֵחוֹת אֶת-פְּנֵיךָ,
 נַעֲמוֹת בִּמְיֻנְךָ נִצַּח:

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה יאהדונהי לוֹ עוֹן,
 ואין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲנֵתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָךְ, נִהַפְּךָ
 לְשֹׂדֵי, בְּחֲרַבְנִי קִיץ סְלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יאהדונהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סְלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצָּא, רַק לְשִׁטְף מִים רַבִּים אֵלָיו
 לֹא יִגִּיעוּ: ז אֶתְּה סִתַּר לִי, מִצָּר תִּצְרַנִּי, רְנִי פֶלֶט
 תִּסּוּבְּנִי סְלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ, וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ-זוֹ תִּלְךָ,

אִיעֲצָה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי חֶסֶד
 יִסּוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאֱהַדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כִּי בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אִיבּוֹ: ד יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי-אִמַּרְתִּי יְהוָה
 יֵאֱהַדוּנְהִי חַנּוּנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלִי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמִי
 אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלִי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֵ אִיבֵי עָלִי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתִצְיַבֵּנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי־קָרַח: ב פֶּאִיל תְּעָרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְה־לִּי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמֵּר אֵלֵי כָּל־הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלָה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדְּם עַד־בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִיּוֹ: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל־כֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵן יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצַעֵר: ח תַּהוּם־
 אֶל־תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל־מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי
 עֲבָרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהֵי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לְאֵל סְלַעִי,
 לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרַצַּח
 בְּעַצְמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוּרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלֵי כָּל־הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשֵׁי, וּמַה־תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל־תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוּמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְנֵנוּ, עֹרֶה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיֹן בְּפִיהֶם, חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְפָּה מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָה הַנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סֵלָה: ה אַחֲזַת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מֵעַלְלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבְעַלְלוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכָהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵאָה, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָה: טז גְּאֻלַּת בּוֹרוֹעַ
 עַמָּהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוֹסֵף סֵלָה: יז רְאוּהָ מַיִם אֱלֹהִים, רְאוּהָ
 מַיִם יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָהּ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְּרָכָהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ כ' בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּהּ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲלוּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיִּמְעוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאִפְּךָ, וּבְחִמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהֶבֶם עִמָּל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אִפְּךָ, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתְנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זְמֵרוּ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפֶּתְיוֹ
 וּמִשְׁפֹּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צְוָה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר פָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהֶלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלַכָּה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמוֹשִׁיחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי-תִרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבֵר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַכָּבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בְּאֵה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹא-דַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שְׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשְׁלַ בְּכָל-קְנִינֹו: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִנְיוֹ יַחֲבֵם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵ עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי: כו שְׁלַח
 מֹשֶׁה עַבְדּוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שְׁמוֹ-בְכֶם דְּבַרִי
 אֶתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דַּבְּרוֹ דְּבַרִי כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שְׂרַץ אֶרֶץ צִפְרֹדְעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלִכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב גִּתָּן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיָּה, גִּפְּנָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁפַר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלְקֵהוּ, וְאִין מְסַפֵּר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם, וַיֹּאכַל
 פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיִּדְּ כָל-בְּכוֹר בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלָה: מ שָׂאֵל וַיִּבֵּא
 שְׁלֹו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוּר, וַיּוֹזְבוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נְהִירוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב על-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ בְּנִרוֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם שְׂאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֻחָה,
 שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר־יְהוָה־
 יֵהוּדוֹנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֵה יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁפַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּה,
 אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה־יֵהוּדוֹנְהִי לְבַנְי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֶל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלֵם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפְץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּהָ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּה
 וּמְחֹזֶל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי וַיִּפְלְטֵם וַיִּפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וְסִפְת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּה
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְּלִית
 מִחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוּשָׁה מֵאַתְךָ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִי לְחֻשָּׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֻשְׁבַּת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלוי אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַמַּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יִשָּׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלַהֲבִיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

הַמִּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּף רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵם
 וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכָל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיז מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמְהָ שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעִזְרַתְּ לִי, תְּמוֹכַת בֵּי,
 הוֹשְׁעַת אוֹתִי הַצֹּלֶת אוֹתִי, שְׂמֹחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֹרַת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהַתְּפַלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעִזְרַתְּ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׂכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׂכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוּקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הִיִּית מַחְסָה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסִתְר
כְּנֶפֶךְ סֵלָה. וְאִזְכֶּה שְׁבַל־מוֹדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׂפִתוֹתֵיהֶם
דוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאֶהְבָּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְר
הַזוּהַר, יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי יִרְאָה אֵל
עֲבָדֵךְ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָהוּ, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
בסודות תורתך. ויהיה למועדנו זה נחת רוח לפני כסא
כבודך פריח נוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לפי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרָא
 מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפָא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אֲמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
 לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבְיֹטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וְהַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוֹהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יִשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יִחְזַקְהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרַפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אַבְרָיו
 וַיִּשְׁמְ"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאדִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבַּר יִשׁוּעָה
 וּרְחִמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצִי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְׁכִּינָה
 הַקְדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לָנוּ
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוֹפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יֵרָאִיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תַצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׁכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּיַם בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵי הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֵילָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְדוּשִׁים שְׁלַמְדֵנוּ
 תּוֹרַתָם יַעֲמוּד לָנוּ וּלְזֵרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשַׁע בִּיעַקֵּב נְאֻם
 יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא
 יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָה וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָה אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה
 נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְע
 שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְת
 מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֵנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ
 וְיִשְׁמַח לְבַנּוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן
 מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
 [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
 בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ.
 וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהָשִׁב שְׁכִינְתְּךָ
 לְתוֹכוֹ, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה
 הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה
 אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אִז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִדָּה מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׁאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדָאִי
 כְּבָלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוּ הַחֲזוֹר
 הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךָ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרְיָן דְּרָשׁא וְכוּ' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שמות לא): "וַשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנָּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְר, יֵשׁ נִהְר וַיֵּשׁ נִהְר, יֵשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נִהְר פְּלִגְיוֹ,
 וַיֵּשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (ישעיה סד) "עֵינ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתָּד", זֶה הַנִּהְר
 הוּא אֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאָמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכַאי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת לֵה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדַאי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאכוֹת חֲסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאכוֹת הֵן נַחֲשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יִצְיָאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנְּיִחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעַקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקֵרוּ מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל
 וּגְלוּ לְאַרְצֵי נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמְעַבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמְ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלְיוֹ נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבָרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנֵּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּנֵר וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׁאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נִעְלָם מֵעַל כָּל נַעְלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה אוֹ תַּפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּית עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׁאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מַתְּכֶסָה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׁאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׁמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׁמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׁמָהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפֵּי הַלְבוּשִׁים שְׁמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׁמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוּד כְּנֻגַד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׁבַפְּנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מְבִין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסַתְרוֹת לְה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתוּר עֲלִיוֹן, הוּא כְּתוּר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואמרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

